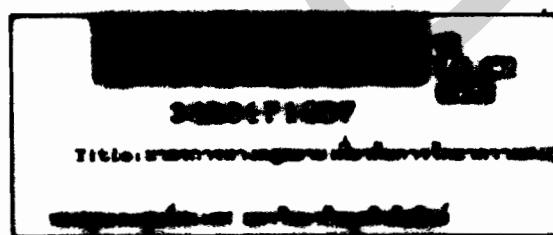

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี การจัดตั้งกิจกรรมตำราจัดท้องถิ่นในระดับเทศบาล

ด.ต.อานันท์ เชawanrattan

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ.2547

ISBN 974-281-973-4

**Legal Measures Regarding the Preservation of Public Order by Local
Administrative Organizations Case Study: The Establishment of
Activities of Municipal Police**

Police Senior Sergeant Major Arnont Chaowanaratana

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Graduate School, Dhurakijpundit University

2004

ISBN 974-281-973-4

เลขที่บันทึก.....	0171867.....
วันเดือนปี พ.ศ.....	2.3.๒๕๔๗.....
เลขประจำหนังสือ.....	344.052..... 062381 [2546].....

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดตั้งกิจกรรมสำรวจท้องถิ่นในระดับเทศบาล

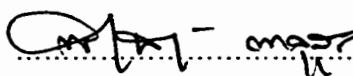
เสนอโดย ด.ต.อานันท์ เชawanรัตน์

สาขาวิชา นิติศาสตร์ หมวดวิชา กฎหมายมหานน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.วีระ โลจายะ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม พล.ต.อ.ดรุณ โสตถิพันธุ์

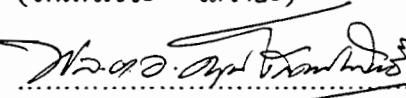
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

 ประธานกรรมการ

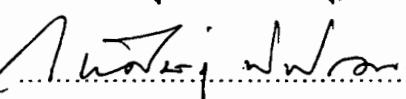
(ดร.พีรพันธุ์ พาลุสุข)

 กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รศ.ดร.วีระ โลจายะ)

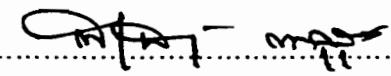
 กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(พล.ต.อ.ดรุณ โสตถิพันธุ์)

 กรรมการ

(ศ.ดร.ไพบูลย์ พิพัฒนกุล)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.พีรพันธุ์ พาลุสุข)

วันที่ ๒๙ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ทั้งนี้ด้วยความกรุณา และความเมตตา ของ ท่านอาจารย์ รศ.ดร.วีระ โลจายะ ที่เคยให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งและได้อุเคราะห์ผู้เขียน โดยรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแสดงข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ ตลอดจนตรวจทานและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนได้ขอรับพระราชทานศ่าสตราจารย์ พล.ต.อ.ดร.ครุณ ไสสอดพันธุ์ ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านได้สละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำ และวิพากษ์วิจารณ์ ตลอดจนช่วยตรวจทานและแก้ไขข้อบกพร่องอย่างใกล้ชิด จนทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากขึ้น ขอรับขอพระราชทานศ่าสตราจารย์ ดร.ไศริย์ พิพัฒนกุล ที่ได้ สละเวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้ความรู้ คำแนะนำ ตรวจทานและแก้ไข พร้อมทั้ง ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีค่าอ่อนไหวในการเขียนวิทยานิพนธ์ และขอรับขอพระราชทานศ่าสตราจารย์ ดร.พีรพันธุ์ พาลสุข ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ซึ่งท่านได้กรุณาติดตามและเป็นห่วงเป็นใจในการเขียนวิทยานิพนธ์ตลอดมา

ผู้เขียนขอขอบพระคุณศ่าสตราจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ให้แก่ผู้เขียน และขอรับขอพระราชทานศ่าสตราจารย์ ดร.ธีระ ศรีธรรมรักษ์ ผู้อำนวยการสาขาวิชานิติศาสตร์ ที่ให้ความรู้ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์นี้ ขอขอบพระคุณ พ.ต.อ.(พิเศษ) ทรงวุฒิ ถวัลย์กิจดำรงค์ รองผู้บังคับการกองปราบปราม และพล.ต.ต.สมวงศ์ ลิปิพันธ์ รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ที่ได้สละเวลาในการให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์นี้ รวมทั้งขอรับขอพระราชทานคุณพ่อ พ.ต.ท.อุดม เชawanรัตน์ คุณแม่นุญโญม เชawanรัตน์ บิดามารดาอันเป็นที่รักยิ่งของผู้เขียน ที่เคยเป็นกำลังใจและแรงบันดาลใจอันยิ่งใหญ่และเคยให้การช่วยเหลือและสนับสนุนผู้เขียนในทุก ๆ เรื่อง และขอขอบคุณ คุณฐิติใจ เชawanรัตน์ ภรรยา และบุตรชายทั้งสามของผู้เขียนที่เคยให้กำลังใจตลอดเวลาจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของผู้สนใจ ผู้เขียนขออุทิศให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ส่วนข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องใด ๆ ผู้เขียนขอน้อมรับ ไว้แต่ผู้ดีฯ

ผู้เขียนขอรับขอพระราชทานเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ค.ต.อานันท์ เชawanรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
บทที่	
๑ บทนำ.....	๑
๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๕
๓. สมมติฐานของการวิจัย.....	๕
๔. ขอบเขตการวิจัย.....	๖
๕. วิธีการวิจัย.....	๖
๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๗
๒ หลักการกระจายอำนาจปักครอง และหลักการรักษา	
ความสงบเรียบร้อยของสังคม.....	๘
๑. หลักการกระจายอำนาจปักครอง.....	๘
(๑) องค์กรปักครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล.....	๑๔
(๒) อำนาจหน้าที่ของเทศบาลและการจัด ระเบียบสังคมในเขตเทศบาล.....	๑๗
๒. หลักการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม.....	๑๙
(๑) แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม.....	๑๙
(๒) แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ในเขตการปักครองเทศบาลและประวัติความเป็นมาของตำรวจไทย.....	๒๕
๓ ระบบกฎหมายกิจกรรมตำรวจนครบาลในนานาประเทศ.....	๘๓
๑. กิจกรรมของตำรวจนครบาลในประเทศไทย.....	๘๔
๒. กิจกรรมตำรวจนครบาลของประเทศไทย.....	๙๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๓. กิจการสำรวจเทคโนโลยีของประเทศไทยอังกฤษ.....	๕๘
๔. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสำรวจเทคโนโลยีของไทย.....	๑๐๒
๑. การรักษาความสงบเรียบร้อยของสำนักงานสำรวจแห่งชาติเปรียบเทียบกับ การรักษาความสงบเรียบร้อยของสำรวจเทคโนโลยีที่จะมีขึ้น.....	๑๐๓
๒. ลักษณะอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานของสำรวจเทคโนโลยีของไทย.....	๑๐๕
๓. ความสัมพันธ์ของสำรวจเทคโนโลยีกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ กับสำรวจภูมิศาสตร์และกองปราบปราม.....	๑๑๖
๔. ข้อดี – ข้อเสียและสภาพความพร้อมการมี สำรวจเทคโนโลยีในเรื่องงบประมาณและการคลัง.....	๑๒๐
๕. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	๑๒๖
บรรณานุกรม.....	๑๓๐
ประวัติผู้เขียน.....	๑๓๗

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ศึกษาเฉพาะกรณี การจัดตั้งกิจกรรมสำรวจเทศบาล	
ชื่อนักศึกษา	ดาบธรรมอาวนนท์ เชawanrattanee
อาจารย์ที่ปรึกษา	รศ.ดร.วีระ โลจายะ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ศ.พล.ต.อ.คร.ครุณ โสดพิพันธ์
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเรื่อง มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณี การจัดตั้งกิจกรรมสำรวจเทศบาล เนื่องจากกฎหมายได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนภายใต้มาตรการขององค์กรองรวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย แต่ตามกฎหมายในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดองค์กรของตนเองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนด ดังกล่าว จึงเห็นควรศึกษาเรื่องการจัดตั้งสำรวจเทศบาล เพื่อเป็นหน่วยงานที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตเทศบาล

การศึกษาเรื่องนี้ใช้วิธีวิจัยเอกสาร โดยศึกษาจากตำรา-varasara เอกสารวิชาการ รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของสำรวจเทศบาลในปัจจุบันต้องอาศัยกำลัง สำรวจจากสำนักงานสำรวจแห่งชาติส่วนในเขตเทศบาลนั้น ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ สามารถทำได้เพียงโดยให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย หรือทำหน้าที่อื่นภายใต้เขตเทศบาล ขณะที่ในต่างประเทศพบว่ามีการจัดตั้ง

สำรวจเทศบาลเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ปราบปรามอาชญากรรม รวมทั้งทำหน้าที่อื่นในเขตเทศบาลและความผิดตามเทศบัญญัติ

วิทยานิพนธ์นี้จึงเสนอให้มีการจัดตั้งสำรวจเทศบาลขึ้น โดยให้มีสถานะเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อเทศบาล โดยการจัดตั้งนั้นสามารถกระทำได้โดยออกเป็นกฎหมายระหว่างภายในพระราชนิยมจักรีพุทธ พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๒) โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งรักษาราชการตามพระราชบัญญัติเทศบาล มีอำนาจออกกฎหมายระหว่างจัดตั้งสำรวจเทศบาล หรือระเบียบท่องคันเกี่ยวกับวินัยและเครื่องแบบของสำรวจเทศบาล ให้สำรวจเทศบาลทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในเขตเทศบาล จับกุมสอบสวนผู้กระทำผิดกฎหมายเทศบัญญัติ กฎหมายควบคุมอาคาร และให้มีอำนาจจับกุมสอบสวนเมื่อยกเว้นปรับตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ อีกด้วย

Thesis Title	Legal Measures Regarding the Preservation of Public Order by Local Administrative Organizations Case Study: The Establishment of Activities of Municipal Police
Name	Pol. Sen. Sgt. Maj. Arnon Choanarat
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Veera Lojaya
Co-Thesis Advisor	Prof. Pol. Gen. Dr. Daroon Sothipan
Department	Law
Academic Year	2003

ABSTRACT

Crime is a significant social problem because it endangers the security of life and property. Ideally in a society where there is progress and development, there is no crime. Consequently, there should be municipal police to uphold (delete the) public order in local communities. This thesis found that under the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2540, there are many Sections (Sections 282-290) which are related to the provisions of local government or local administration. Under Chapter 5, Directive Principles of Fundamental State Policies, Section 75 states that the State shall provide efficient administration of justice and serve justice to people expediently and equally and organize an efficient system of public administration and other State affairs to meet people's demand. Section 78 states that the State shall decentralize power to the localities for the purpose of independence and self-determination of local affairs. Under Municipality Act, B.E. 2496, subject to the Tambon municipal law, authorities are bound to perform their function within municipal limits as follows: (1) preserve the public order. Under Section 53, subject to the Muang municipal law, authorities are bound to perform their function within municipal limits as follows: (1) preserve the public order. Under Section 56, subject to the city municipal law, authorities are bound to perform their function within the municipal limits as follows: (1) preserve the public order. Furthermore, under the Act on Plan and Process of Decentralization of Local Administrative Organizations, B.E. 2542 authorities are bound to perform their function within the municipal limits as follows: (30) preservation of the public order, promotion and support, protection and security of life and properties. Since former times, there has been the establishment of provincial police, peace

keeping police, metropolitan police, city police and crime suppression police to uphold public order. In B.E. 2547, the Special Investigation Department was establishment, which has similar functions to the police; the maintenance of public order, but it has responsibility for only 22 volumes of law. At the present time, it can be summarized that the best measure in protecting and suppressing crime is the establishment of the municipal police, which is a widely accepted guideline in other countries, because municipal police officers are selected from people in local communities and their behavior is obvious to and answerable to the local people.

This research found that the reason and necessity of having municipal police are that they can maintain public order within municipal limits. For instance, they can protect and suppress crime, arrest offenders under by-laws imposed by the municipality and under the Clean Preservation Act and Building Control Act. Thus local people will gain benefits from this new organization and it can be effective in suppressing crimes, which keep increasing in severity in the depressed economical situation. As it is a local administrative organization (e.g. the municipality is bound to maintain public order within its limits) it is necessary that the municipality provide municipal police to uphold the said public order within such limits mentioned above. Unfortunately, there is not any law relating to the establishment of municipal police. This study employs documentary research, which is based on text books. This thesis focuses on research and comparative studies with the activities of municipal police in the United States of America, the United Kingdom, France and Japan. It found that the municipal police can be established and work with the municipal mayor. The establishment of municipal police can be done by the Minister of the Interior, who would be acting under Municipality Act (Vol. 2), B.E. 2498 in announcing the Ministerial Regulations regarding the establishment of municipal police; or laying down the regulations, articles and rules relating to the disciplines and the uniform of the municipal police. Moreover, under this Act, the municipal policemen, who uphold public order within the municipal limits, would be entitled to arrest and examine the offenders under the by-laws and would be entitled to interrogate and impose fines under the Land Traffic Act, B.E. 2522.

บทที่ ๑

บทนำ

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“สำรวจเป็นผู้พิทักษ์รักษาความสงบสุขความมั่นคงปลอดภัยและความถูกต้อง เป็นธรรมในบ้านเมือง งานในหน้าที่จึงเดินไปด้วยความยากลำบากที่จะต้องตราคราตรำปฎิบัติ และมากไปด้วยปัญหาอุบัติเหตุที่จะต้องขับคิดวินิจฉัย รวมทั้งอาชญากรรมทุกรูปแบบที่จะต้องเสียสacrifice อันตรายเข้าระงับปราบปราม ด้วยเหตุนี้ทางราชการบ้านเมืองจึงได้มอบหมายสิทธิ และอำนาจทางกฎหมายให้เพื่อเป็นเครื่องมือปฏิบัติงานและป้องกันรักษาชีวิต ผู้เป็นสำรวจควรต้องทราบทราบหนักถึงความรับผิดชอบในหน้าที่และสิทธิพิเศษของตนดังกล่าว แล้วตั้งใจพยายามฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ ความสามารถจริง มีระเบียบวินัย มีความเข้มแข็ง อดทนและมีสติยั่งคิดสูงที่จะใช้อ่านใจที่มีอยู่ด้วยความเที่ยงตรงด้วยความฉลาดรอบคอบและด้วยความสัจจรระวังมิให้เกินขอบเขต และความจำเป็น ถ้าทำได้ดังนี้งานทุกอย่างก็จะดำเนินไปโดยราบรื่นและบรรลุผลสำเร็จที่ถูกต้อง สมบูรณ์ ช่วยให้เกิดผลดีทึ้งแก่ตนและส่วนรวม จึงให้นายสำรวจทุกคนนำไปศึกษาเรียนรู้ให้เห็นถ่องแท้ เพื่อขักได้ปฏิบัติตามปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกให้ครบ และกำลังสร้างสรรค์สันติราษฎร์อย่างแท้จริง ได้ตลอดไป”

ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ผู้นำของสังคมผู้เป็นรัฐบุคคลจะต้องสร้างกฎหมายระเบียบแบบแผนข้อบังคับของสังคมขึ้นเพื่อเป็นกลไกควบคุมสังคม และจำกัดขอบเขตพฤติกรรมให้ทุกคนประพฤติปฏิบัติตาม ผู้ใดฝ่าฝืนจะมีความผิดและมีโทษตามนั้น ระเบียบแบบแผนข้อบังคับของสังคมอันเป็นบรรทัดฐาน หรือปั้ทฐานของสังคมจึงเป็นแก่น

* พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวราชกาลที่ ๕ ในพิธีพระราชทาน
กระเบี่ยงแก้วว่าที่ร้อยสำรวจตรีที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยสำรวจ ประจำปีการ
ศึกษา ๒๕๓๘ ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันอังคารที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๐ เอกสารล่งเสริมวิชาการ
สำรวจ ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๓๗๐ เดือนสิงหาคม ๒๕๔๐.

คุ้มครองสังคมและความคุ้มพุทธิกรรมของสมาชิกในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือป้องกันมิให้สมาชิกผู้มีพุทธิกรรมไม่ดี รังแก ข่มเหงหรือก่อความเดือดร้อนแก่สมาชิกผู้มีพุทธิกรรมดี^๑

การรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม เป็นภาระกิจอันสำคัญของรัฐ โดยทุก ๆ รัฐมีเป้าหมายอย่างเดียวกันคือ การทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยในรัฐของตนแต่ทั้งนี้ย่อมมีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามประวัติความเป็นมาของประชาชนในรัฐนั้น และชนบทธรรมเนียมประเพณีของประชาชนในสังคมรัฐต่าง ๆ ย่อมแตกต่างกันอันเป็นผลโดยตรงต่อแนวความคิดในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป แนวความคิดดังกล่าวอาจแบ่งออกเป็น ๒ แนวทางคือ ๑. ประชาชนเป็นผู้รักษาความสงบเรียบร้อยหรือ ๒. รัฐมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย^๒

การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนก็คือ แต่ละคนจะต้องรับผิดชอบทั้งการกระทำของตัวเอง และการกระทำการเพื่อนบ้านพลเมืองที่เห็นเหตุการณ์อาชญากรรมมีหน้าที่จะตะโกน หรือส่งสัญญาณบอกให้เพื่อนบ้านของเข้ารู้และช่วยติดตามอาชญากร ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ความสงบสุขของสังคมมิได้เกิดจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จากองค์กรของรัฐแต่ฝ่ายเดียว หากแต่เกิดขึ้นโดยความร่วมมือของคนส่วนใหญ่จากชุมชนแต่ละชุมชนด้วย^๓

ทราบได้ที่มนุษย์มีชีวิตและดำรงชีพอยู่แต่เพียงผู้เดียว ย่อมไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้สึกใดๆ ทั้งนี้ เพราะไม่ว่าการกระทำใด ๆ ที่มนุษย์กระทำการไปนั้นเป็นไปตามความต้องการของตน ปัทสถาน และกฎหมายต่าง ๆ ในกรณีที่มนุษย์กระทำการใดๆ ก็ตาม แต่เมื่อมนุษย์มาร่วมอยู่เป็นสังคม จะต้องมีปัญหาข้อขัดแย้ง มีการกระทำที่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมซึ่งนำมาสู่ปัญหาอาชญากรรม จึงเห็นได้ว่าปัญหาอาชญากรรมมีการพัฒนาไปตามสภาพสังคม เมื่อสังคมเจริญมากขึ้นปัญหาอาชญากรรมก็จะทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น ดังที่นักสังคมวิทยาได้กล่าวไว้ว่า สังคมชุมชน

^๑ ครุณ โลตถิพันธุ์. “ประเภทผู้นำของพนักงานอัยการกับหัศคติที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริกศาสตร์, ๒๕๒๖, หน้า ๑.

^๒ ณัติ ณ นคร. “วิธีพิจารณาความอาญาไทยหลักกฎหมายกับทางปฏิบัติที่ไม่ตรงกัน” นิติศาสตร์, ๑๕ กันยายน ๒๕๒๘, หน้า ๒.

^๓ พงษ์พัฒน์ ชาญพันธุ์. ความรู้เบื้องต้นการบริหารงานตำรวจนครบาล. กรุงเทพ: ศิลป์สยามการพิมพ์, ๒๕๔๒, หน้า ๑๒๐.

และสังคมอุตสาหกรรมมักจะประสบปัญหาอาชญากรรมมากกว่าสังคมชนบท และในสังคมชุมชนและอุตสาหกรรมก็มักจะมีการประกอบอาชญากรรมสูงขึ้นด้วย^๔

ในสายตาของประชาชนทั่วไปย่อมแลเห็นว่าตำรวจนั้นคือรัฐบาลหรือรัฐบาลก็คือตำรวจ ถ้าตำรวจไม่ดีประชาชนจะต้องนึกทันทีว่ารัฐบาลไม่ดี ถ้าตำรวจไปกดจี้ประชาชนคนจะต้องคิดว่ารัฐบาลกดจี้ ถ้าตำรวจหย่อนสมรรถภาพ คนจะต้องนึกเลยไปถึงว่ารัฐบาลหย่อนสมรรถภาพ ถ้าตำรวจมีความซื่อสัตย์เที่ยงธรรมมีความสามารถในหน้าที่คนก็จะต้องนึกเลยไปว่ารัฐบาลดีด้วย^๕

การบริหารราชการแผ่นดินโดยการรวมสูญย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลางของระบบราชการไทยโดยเนพะสำนักงานตำรวจแห่งชาติทำให้หน่วยงานปฏิบัติการในระดับห้องถีนขาดความคล่องตัวในการตัดสินใจและการดำเนินการด้านต่าง ๆ มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ตำรวจการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตลอดจนการบริการประชาชนไม่บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ปัญหาสำคัญคือรัฐบาลยังไม่กระจายอำนาจกิจการตำรวจไปให้เทศบาลดำเนินการ ซึ่งถ้าหากรัฐบาลมีการกระจายอำนาจแล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจเทศบาลจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในแต่ละห้องถีนได้เป็นอย่างดี จะเสริมสร้างความเชื่อใจอันศรีะหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชนและจะทำให้ประชาชนในแต่ละห้องถีนค่อยควบคุมดูแล และตรวจสอบไม่ให้ตำรวจเทศบาลของตนประพฤติและปฏิบัติหน้าที่โดย มิชอบซึ่งจะเป็นการแก้ไขสภาพลักษณ์ที่ไม่ดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกทางหนึ่งแต่การกระจายอำนาจของรัฐบาลดูจะเป็นความจริงขึ้นมา เพราะมีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถีน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาลหรือเมืองพัทยา และองค์กรบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณสุข เพื่อประโยชน์ของประชาชน ในห้องถีนของตนเองดังนี้ (๓) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ในประเทศไทยมีปีกรองโดยระบบօเบริประชาธิปไตยจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจการปีกรองตนเองให้แก่ท้องถีน เพราะเทศบาลมีปัญหาและไม่ได้รับความช่วยเหลือ

^๔ ประเสริฐ เมฆมนณี. ตำราจดและกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, ๒๕๒๓, หน้า ๔๗๓.

^๕ สมยศ ชนะรัชต์. "คำปราศัยในวันตำรวจ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๐๔ ประธานสุนทรพจน์ ในระยะ ๓ ปี แห่งการบริหารงานของคณะรัฐมนตรี" กรุงเทพฯ : ทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๐๕, หน้า ๖๓๓.

สนับสนุนจากตำรวจภูธรได้เต็มที่ เช่น หากภายในเขตเทศบาลมีการจราจรหนาแน่นและติดขัด กำลังตำรวจภูธรที่เป็นตำรวจนาราช ซึ่งมีจำนวนน้อยไม่สามารถจัดการจราจรได้ทั่วถึง และอีก ประการหนึ่งในเรื่องกฎหมายความคุณอาชารหากมีการต่อเดินผิดแบบแปลนทางเทศบาลก็ส่งเรื่องให้ ตำรวจนาราชดำเนินคดี หากมีการออกหมายจับโดยศาล ตำรวจนารธก็ไม่ใส่ใจที่จะจับกุม เช่นเดียวกับ กฎหมายรักษาความสะอาด เป็นต้น เทศบาลจึงควรจัดตั้งกองตำรวจนอกเทศบาลขึ้นเอง เพื่อควบคุม กำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๖ ภายใต้ สองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐบาลเสนอกฎหมายเพื่อ โอนภารกิจของสำนักงาน ตำรวจน่างชาติที่มิใช่การกิจหลักในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันและปราบปราม ผู้กระทำผิด ไปเป็นของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง และเพื่อลดภารกิจในพื้นที่ ตามลำดับ ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการ ป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิด เช่น ตำรวจน้ำไม่ ตำรวจนางหาง ตำรวจนครหลวง ตำรวจนครเข้าเมือง ตำรวจนับเพลิง ฯลฯ ให้โอนไปให้หน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรง

จากสภาพปัจจุบันดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสมควรที่จะออกเป็นพระราชบัญญัติตำรวจ เทศบาล ให้บัญญัติในเรื่องอำนาจสืบสานสอนสวน จับกุม เปรียบเทียบปรับและการแบ่งเขตอำนาจ การสอนสวนว่า ตำรวจนอกเทศบาลจะทำการสอนสวน จับกุม ในพระราชบัญญัติคดีความผิดตาม กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาชาร, กฎหมายรักษาความสะอาด, กฎหมายจราจร และกฎหมายสถาน บริการ ฯลฯ ควรจะตราไว้ในร่างพระราชบัญญัติให้ชัดเจน เพื่อที่จะให้การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจนอกเทศบาลบรรลุเป้าหมายในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ขององค์กรปกครองท้องถิ่น ในเทศบาลอย่างแท้จริงและไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกันหน้าที่ของตำรวจนาราช ตำรวจนครองป่วนและ กรมสอนสวนคดีพิเศษ และจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่สนใจในการพัฒนาหรือปฏิรูปภารกิจการ ตำรวจนอกเทศบาลในประเทศไทย ได้ศึกษารูปแบบ หลักการ แนวคิดของประเทศต่าง ๆ มาปรับใช้ให้ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและข้อเท็จจริงในประเทศไทย ตลอดจนเป็นไปตามหลักธรรมาภัย อำนาจการปกครองตนเองตามเจตนาของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้ดียิ่งขึ้นไป ในการ กำหนดหน้าที่ในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการรักษาความสงบ เรียบร้อยของประชาชน ตามมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ควรจะมีตำรวจนอกเทศบาลเพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจกับตำรวจนาราช เพื่อจะแบ่งขันในการ ทำงานปราบปรามอาชญากรรมและบริการประชาชนแม้ว่า ตำรวจนาราชซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอยู่ แล้วงานอาจจะไปซ้ำซ้อนกันบ้างแต่ควรแบ่งงานกันทำ เช่น ตำรวจนาราชทำงานป้องกันปราบปราม อาชญากรรม ส่วนตำรวจนอกเทศบาลทำงานเทศกิจ อาคารจราจรและสถานบริการก็เป็นผลดีกับ

ประชาชนในແນ່ງການລັດອາຈະນາກຮຽນ ແລະ ເປີດ ໂອກສາໄໝພໍ່ປະຊາຊົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຕ່າງໆການສອບການ
ບໍລິຫານຕໍ່າວົງເທິງບາດ

๒. ວັດຄຸປະສົງຄໍຂອງການວິຈัย

๒.๑ ເພື່ອສຶກຍາຮູ້ປະບຸແນບແລະ ວິທີການຈັດຕັ້ງກິຈການຕໍ່າວົງເທິງບາດ ຕາມພະພາບພົມພັດ
ເທິງບາດ ພ.ສ. ແກ້ວມະນີ

๒.๒ ເພື່ອສຶກຍາວິເຄາະທີ່ເປົ້າມີການຮັບຮັດການຮັບຮັດການສົງເຮັດວຽກຂອງສໍານັກງານຕໍ່າວົງ
ແຫ່ງໜ້າ ກັບກິຈການຕໍ່າວົງເທິງບາດທີ່ຈະມີຂຶ້ນ

๒.๓ ເພື່ອສຶກຍາລັກພະອຳນາຈນ້າທີ່ໃນການສືບສວນແລະສອບສວນຄົດ້າຍາໃນການ
ປົງປົງຕິດານຂອງຕໍ່າວົງເທິງບາດ

๒.๔ ເພື່ອສຶກຍາວິເຄາະທີ່ຄວາມສັນພັນຮ່ວ່າງຕໍ່າວົງເທິງບາດຕໍ່າວົງງູດ ຕໍ່າວົງສອບ
ສວນຄາງ ຕໍ່າວົງກອງປ່ານປ່ານແລະກົມສອບສວນຄົດ້າຍາ

๒.๕ ເພື່ອສຶກຍາຂໍອດີ – ຊົ້ວເສີຍ ແລະສຸກພວກຄວາມພ້ອມໃນການຈັດຕັ້ງກິຈການຕໍ່າວົງເທິງບາດ
ໃນເຮືອງນປະມານ

๒.๖ ເພື່ອສຶກຍາການນຳຮະບບອງຕໍ່າວົງເທິງບາດຂອງຕ່າງປະເທດວ່າສົມຄວນນຳມາໃຊ້ກັບ
ກິຈການຕໍ່າວົງເທິງບາດຂອງປະເທດໄທຢໍາໄດ້ຍ່າງໄຣຫຼືໄມ່

๓. ສາມມຕືຖານຂອງການວິຈัย

ຮະບບການຮັມສູນຍື່ອນາຈໃນການຮັບຮັດການສົງເຮັດວຽກແກ່ປະຊາຊົນຂອງສໍານັກງານ
ຕໍ່າວົງແໜ່ງໜ້າມີໄດ້ກ່ອນໄຟເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດແກ່ປະຊາຊົນ ແຕ່ໃນການຈັດຕັ້ງຕໍ່າວົງເທິງບາດນີ້ເປັນ
ໄປຕາມພະພາບພົມພັດປັບປຸງກະທຽວ ທບວງ ກຣມ ພ.ສ. ແກ້ວມະນີ ມາດຕາ ៥៦, ພະພາບພົມພັດ
ເທິງບາດ ພ.ສ. ແກ້ວມະນີ ມາດຕາ ៥០ (១) ມາດຕາ ៥៣ (១) ແລະ ມາດຕາ ៥៦ (១) ບັນຫຼຸດວ່າເທິງບາດມີໜ້າທີ່
ຕ້ອງທຳໃນເຂດເທິງບາດ ອີການຮັບຮັດການສົງເຮັດວຽກຂອງປະຊາຊົນ ພະພາບພົມພັດກິ່າວ່າມີແຜນ
ຫຼັກຕອນການຮະຈາຍຍ້ານາຈໃຫ້ແກ່ອງຄໍ່ກໍປົກກອງສ່ວນທົ່ວອັນ ພ.ສ. ແກ້ວມະນີ ມາດຕາ ១៦ ໃຫ້ເທິງບາດ
ມີຍ້ານາຈແລະໜ້າທີ່ໃນການຈັດຮະບບການບໍລິຫານສາຫະລະເພື່ອປະໂຫຍດຂອງປະຊາຊົນໃນທົ່ວອັນ
ຂອງຕະຫຼາດຕັ້ງນີ້ (៣០) ການຮັບຮັດການສົງເຮັດວຽກ ການສ່ວນເຫຼີມແລະສັນບສຸນ ການປຶກກັນ ແລະ
ຮັບຮັດການປຶກກັນໃນເຂດເທິງບາດ ພະພາບພົມພັດເປົ້າຍືນແປລງສູານະຂອງສຸຂາກິບາລເປັນ

เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๙ “รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อคนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่น ได้เอง รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึง เอกなるภารณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น” มาตรา ๗๕ “รัฐต้องจัดระบบงานของกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่นให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนความต้องการของประชาชน ฯลฯ” มาตรา ๒๘๔ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ ฯลฯ” มาตรา ๒๕๐ “เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

และในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ขอด้วยสมมติฐานของการวิจัยไว้ว่า เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม (การรักษาความสงบเรียบร้อยแก่ประชาชน) จำเป็นต้องจัดตั้งกิจการสำรวจเทศบาลและต้องมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหารและการสอบสวน โดยการปฏิบัติหน้าที่แยกจากสำรวจภูธรในสังกัดสำนักงานสำรวจ แห่งชาติ ในกำกับดูแลและอำนวยการของเทศบาล

๔. ขอบเขตการวิจัย

มุ่งที่จะศึกษาเฉพาะเรื่องมาตราการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณี การจัดตั้งกิจการสำรวจเทศบาล องค์ประกอบของสำรวจเทศบาล บทบาทหน้าที่ของสำรวจเทศบาล และสภาพปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระของสำรวจเทศบาล เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๓๐) ให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณูปะเพื้อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองในการรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ รวมทั้งกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕. วิธีการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ ทำการศึกษาค้นคว้าและวิจัยในเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ งานวิจัย วารสาร เอกสารต่างๆ ทั้งที่เป็นบทความ ทั่วไป บทความทางวิชาการ รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมาย ระเบียน ข้อบังคับ สถิติ และตัวเลขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศตลอดจนข้อมูลที่ส่งผ่านทางระบบเครือข่ายระหว่างประเทศ (International Network หรือ Internet) ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกิจกรรมสำรวจเทคโนโลยี และการแสดงความคิดเห็นของบุคคลหรือหน่วยงาน จากนั้นทำการประมวลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล (Descriptive and Analytical Approach) และนำเสนอเป็นระบบต่อเนื่องกันไป พร้อมทั้งสรุปและเสนอแนะ

๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๖.๑ ทำให้ทราบถึงรูปแบบ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารงานของเทคโนโลยี กิจกรรมสำรวจเทคโนโลยี

๖.๒ เป็นประโยชน์โดยตรงสำหรับรัฐบาลที่จะนำเอาผลการวิจัยเรื่องนี้ไปประกอบการพิจารณาเปรียบเทียบการรักษาความสงบเรียบร้อยของสำนักงานสำรวจแห่งชาติกับกิจกรรมสำรวจเทคโนโลยีที่จะจัดตั้งขึ้น

๖.๓ ทำให้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับการจัดตั้งกิจกรรมสำรวจเทคโนโลยี และอุปสรรคที่ในการปฏิบัติงานรวมถึงเขตอำนาจสอบสวน

๖.๔ ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างสำรวจเทคโนโลยี สำรวจภูมิศาสตร์ สำรวจสอบสวนกลาง สำรวจกองปราบปราบและกรมสอบสวนคดีพิเศษ

๖.๕ ทำให้ทราบถึงข้อดี – ข้อเสีย สภาพความพร้อมและเพื่อนำมาใช้กับกิจกรรมสำรวจเทคโนโลยี

๖.๖ ทำให้ทราบถึงระบบสำรวจเทคโนโลยีของต่างประเทศเพื่อนำมาใช้กับกิจกรรมสำรวจเทคโนโลยีของประเทศไทย

บทที่ ๒

หลักการกระจายอำนาจปัจจุบัน

๑. หลักการกระจายอำนาจปัจจุบัน (Decentralization)

หลักการกระจายอำนาจปัจจุบันเป็นวิธีการที่รัฐมอนำมาจัดปัจจุบันงางส่วนให้องค์กรอื่นนอกจากองค์การของราชการบริหารส่วนกลางจัดทำบริการสาธารณูปโภคโดยมีความอิสระตามสมควร ไม่ต้องขึ้นอยู่ในความบังคับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลาง เพียงแต่ขึ้นอยู่ในความควบคุมดูแลเท่านั้นกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือรัฐมอนำมาจัดหน้าที่บางอย่างในการจัดทำบริการสาธารณูปโภคซึ่งเจ้าหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินงานอยู่ในท้องถิ่น ให้ห้องถิ่นหรือองค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์การในราชการบริหารส่วนกลางรับไปดำเนินการด้วยบประมาณและเจ้าหน้าที่ของห้องถิ่นหรือขององค์กรนั้นเอง โดยราชการบริหารส่วนกลางเพียงแค่ควบคุมดูแลเท่านั้น ไม่ได้เข้าไปบังคับบัญชาสั่งการ

ลักษณะสำคัญของหลักการกระจายอำนาจปัจจุบัน

การที่จะรู้ว่ามีการกระจายอำนาจปัจจุบันหรือไม่ จะต้องพิจารณาถึงลักษณะสำคัญของ การกระจายอำนาจปัจจุบันซึ่งมีอยู่ ๓ ประการ คือ^๗

(๑) มีการแยกหน่วยงานออกไปเป็นองค์การนิติบุคคลอิสระจากองค์การของราชการบริหารส่วนกลาง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การของรัฐบาลต่าง ๆ ยิ่งมีนิติบุคคลแยกออกไปมากเท่าใดก็ยิ่งนับว่ามีการกระจายอำนาจมากขึ้นเท่านั้น นิติบุคคลเหล่านี้เป็นนิติบุคคลในกฎหมายพื้นที่ที่มีบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง กับมีความเป็นอิสระในการจัดทำบริการสาธารณูปโภคที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องขอรับคำสั่ง จากราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนกลางเพียงแต่ค่อยควบคุมดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่โดยถูกต้องเท่านั้น ไม่ได้เข้าบังคับบัญชาสั่งการหรืออำนวยการเอง

^๗ ประยูร กาญจนคุล. คำบรรยายกฎหมายปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘, หน้า ๑๙๑ - ๑๙๕.

(๒) มีการเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจปักครองให้แก่ท้องถิ่น องค์กรของราชการบริหารส่วนท้องถิ่นย่อมประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน โดยเฉพาะองค์กรสำหรับเป็นที่ประชุมปรึกษาภารกิจการ เช่น สถาบันวิชาชีพ ที่ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งรายฎรเลือกตั้ง ทั้งนี้เพื่อให้รายฎรในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนในการปักครองท้องถิ่น ถ้าไม่มีการเลือกตั้งเลยก็ไม่นับว่ามีการกระจายอำนาจปักครองให้แก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้หลักการกระจายอำนาจปักครองจึงมีหลักการทรงกันข้ามกับหลักการรวมอำนาจปักครอง ซึ่งถือการแต่งตั้งเป็นสาระสำคัญ เจ้าหน้าที่ตำแหน่งต่าง ๆ ผู้ดำเนินการปักครองได้รับแต่งตั้งจากราษฎรบริหารส่วนกลาง มิใช่เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งจากราษฎรเหมือนกับการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น การเลือกตั้งถือว่าเป็นหลักสาระสำคัญของหลักการกระจายอำนาจปักครอง ถ้ามีการเลือกตั้งท้องถิ่นที่ประชุมและองค์กรที่มีหน้าที่บริหาร ก็นับว่ามีการกระจายอำนาจอย่างสมบูรณ์ ส่วนการกระจายอำนาจตามภารกิจการให้แก่องค์กรนั้นการเลือกตั้งไม่ถือว่าเป็นหลักสำคัญเหมือนกับการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น

(๓) องค์การตามหลักการกระจายอำนาจปักครองมีอัตโนมัติ (Autonomy) กล่าวคือ มีความอิสระที่จะดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ได้เอง โดยไม่ต้องรับคำสั่งหรืออยู่ใต้บังคับบัญชา ตามลำดับชั้นของราชการบริหารส่วนกลาง มีอำนาจวินิจฉัยสั่งการและดำเนินกิจการได้ด้วยบุญธรรมและด้วยเจ้าหน้าที่ของตนเอง ซึ่งไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลาง ถ้องค์การใดไม่มีความอิสระเช่นว่านี้ หรือมีแต่เพียงหน้าที่เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ราชการบริหารส่วนกลางหรือราชการบริหารส่วนภูมิภาคเท่านั้น ก็ไม่ถือว่าเป็นการกระจายอำนาจปักครองอย่างแท้จริง

การปักครองแบบกระจายอำนาจ คือการที่รัฐมอบอำนาจปักครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่น คือองค์กรปักครองท้องถิ่นซึ่งเป็นนิติบุคคลอย่างเพื่อจัดทำบริการสาธารณูปการอย่าง โดยมีอิสระตามสมควร ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของส่วนกลาง องค์กรปักครองท้องถิ่นได้รับมอบอำนาจในการตัดสินใจทางปักครอง ในการจัดดำเนินการบริการสาธารณูปการเท่านั้น มิใช่ได้รับมอบอำนาจตัดสินใจทางการเมือง^๔

^๔ ชาญชัย แสงศักดิ์. คำอธิบายกฎหมายปักครอง. กรุงเทพฯ : วิญญาณ, ๒๕๕๓,
หน้า ๑๕.

การกระจายอำนาจคือ การโอนกิจการบริการสาธารณสุขเรื่องจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศหรือหน่วยงานบางหน่วยรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากองค์การปกครองส่วนกลางจากความหมายดังกล่าวทำให้การกระจายอำนาจมีอยู่ ๒ รูปแบบคือ

๑) การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น หรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต คือการโอนกิจการบริการสาธารณสุขเรื่องซึ่งมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียของรายภูรในท้องถิ่นนึง โดยเฉพาะจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลางไปให้รายภูรในท้องถิ่นนั้น ๆ ร่วมกันจัดทำแยกต่างหากจากองค์การปกครองส่วนกลาง และอย่างเป็นอิสระจากองค์การปกครองส่วนกลาง การกระจายอำนาจตามอาณาเขตมีลักษณะสำคัญ ๕ ประการ

๑.๑ เกิดจากการยอมรับว่าความต้องการส่วนร่วมของรายภูร หรือประโยชน์มหาชน (Public Interest) นั้นมีทั้งที่เป็นความต้องการส่วนรวมของรายภูรทั่วประเทศและความต้องการส่วนรวมของรายภูรในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้นการบริการสาธารณสุข (Public Service) หรือกิจการที่กระทำไปเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนรวมของรายภูรจึงมีทั้งกิจการระดับชาติ และกิจการระดับท้องถิ่น รัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลางควรจำกัดตนเองอยู่เฉพาะกับการทำกิจการระดับชาติเท่านั้น ส่วนกิจการระดับท้องถิ่นความรอบ畈ายให้รายภูรในท้องถิ่นรับผิดชอบจัดทำกันเองอย่างอิสระ เพราะรายภูรในท้องถิ่นย่อมทราบความต้องการส่วนรวมของตน และเล็งเห็นปัญหาตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหาการตอบสนองความต้องการส่วนรวมได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนกลางที่อยู่ด้านภูมิภาคต่าง ๆ

๑.๒ กฎหมายจัดตั้งชุมชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศขึ้นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่จัดทำกิจการท้องถิ่นที่กำหนดไว้สนองตอบความต้องการส่วนรวมของรายภูรที่เป็นสมาชิกของชุมชนนั้น ๆ และรับรองให้องค์การที่จัดตั้งขึ้นมีฐานะเป็นนิติบุคคล คือมีความสามารถมีสิทธิและหน้าที่ของตนให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

๑.๓ “องค์กร” หรือ “ผู้แทน” ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่จัดการนิติบุคคล เช่น ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ ตาม

^๖ ตรະภูล มีชัย. การกระจายอำนาจ. สถาบันนโยบายศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทพีเพรส จำกัด, ๒๕๓๘, หน้า ๒-๓.

กฎหมาย หรือใช้สิทธิและปฏิบัติน้ำที่เหล่านี้แทนนิติบุคคลจะต้องสามารถทำหน้าที่จัดการนิติบุคคลได้อย่างเป็นอิสระจากองค์กรของรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลาง

๑.๔ บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือองค์กรหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นนิติบุคคลในการจัดการนิติบุคคลจะต้องอยู่ในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก่อร่างกายอดีตองได้รับแต่งตั้ง โดยย้าย เสื่อนตำแหน่ง เสื่อนขั้นเงินเดือน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับเงินเดือนและเงินตอบแทนอย่างอื่น ๆ จากบประมาณประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งอยู่ภายใต้อำนาจบังคับบัญชาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นนิติบุคคลจะต้องมีอิสระทางการค้า คือมีแหล่งรายได้ และอำนาจจัดสรรรายได้ เพื่อใช้จ่ายในการจัดทำกิจการอันอยู่ในขอบแห่งอำนาจหน้าที่ของตน ได้อิสระทางการค้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้เกิดขึ้น ได้ยกเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักจะมีรายได้จำกัด การจะจัดทำบริการสาธารณูปโภคให้มีประสิทธิภาพและทั่วถึง จึงต้องอาศัยเงินอุดหนุนจากรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนกลาง ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนกลางจึงอยู่ในวิสัยที่จะใช้เงินอุดหนุนเป็นเครื่องมือบังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำ “กิจการท้องถิ่น” ไปในทางที่ส่วนกลางต้องการ

ข้อดีของหลักการกระจายอำนาจปกครอง^{๐๐}

๑. ทำให้มีการสนองความต้องการเฉพาะท้องถิ่นดีขึ้น บริการสาธารณูปโภคย่อมที่ไม่เกี่ยวกับส่วนได้เสียของประเทศเป็นส่วนรวม แต่เกี่ยวกับส่วนได้ส่วนเสียเฉพาะท้องถิ่น เช่น การสุขาภิบาล การทำความสะอาดในเขตท้องถิ่น ถ้าได้มอบให้องค์กรส่วนท้องถิ่นจัดทำเองก็จะเป็นผลดีกว่าที่ราชการบริหารส่วนกลางจะจัดทำเสียเองทั้งหมด เพราะรายจ่ายในแต่ละท้องถิ่นย่อมรู้ความต้องการของตนดีว่าตนต้องการอะไรมากที่สุด นอกจากนี้กิจการอันเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของท้องถิ่นแต่ละแห่งนั้นย่อมไม่อาจที่จะวางระเบียบปฏิบัติใหม่มือนกันหมดทั้งประเทศได้ เพราะสภาพความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและสภาพของภูมิประเทศย่อมแตกต่างกัน ถ้าให้องค์กรส่วนท้องถิ่นจัดทำเองก็จะได้ผลตรงกับสภาพความจำเป็นดีขึ้น

^{๐๐} ประยูร กาญจนคุณ. อ้างແล້ວໃນເຂົ້າອຣດທໍ່ລ. ມັນໄລສະ-ໄລສະ.

ส่วนการกระจายอำนาจตามกิจการให้แก่องค์การกีบข้อมูลทำให้การปฏิบัติราชการทางเทคนิคและทางเศรษฐกิจดำเนินไปอย่างเหมาะสมและคล่องตัวไม่ต้องอยู่ใต้ระเบียบแบบแผนของราชการอย่างเคร่งครัดเกินไป ซึ่งจะทำให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติราชการนั้น ๆ

๒. เป็นการแบ่งเบาภาระของราชการบริหารส่วนกลางในกิจการอันเกี่ยวกับท้องถิ่นโดยเฉพาะไปได้มาก ในปัจจุบันนี้ราชการบริหารส่วนกลางของประเทศต่าง ๆ มีภาระหนักอยู่แล้วด้วยไม่ตัดกิจการเฉพาะท้องถิ่นอันเป็นกิจการเล็ก ๆ น้อย ๆ ออกไปจากหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลางแล้วราชการบริหารส่วนกลางก็จะมีงานล้นมือ และทำไม่ได้ทั่วถึงทุกท้องถิ่นพร้อม ๆ กันฉะนั้นมีการกระจายอำนาจปักครองและมอบกิจการบางอย่างให้องค์กรส่วนท้องถิ่นรับไปทำเองซึ่งเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของราชการบริหารส่วนกลาง ทำให้สามารถจัดทำกิจการให้ดี ๆ เกี่ยวกับส่วนรวมได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การกระจายอำนาจปักครองยังทำให้กิจการสำเร็จลุล่วงไปโดยรวดเร็ว เพราะเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นมีอำนาจวินิจฉัยและดำเนินการได้เอง ไม่ต้องเสนอขอคำสั่งจากราชการบริหารส่วนกลางก่อน

๓. การเลือกตั้งเจ้าหน้าที่จากรายภูริในท้องถิ่นนั้นเองทำให้ผู้ได้รับเลือกตั้งมีความสนใจในการปักครองท้องถิ่นและได้เรียนรู้วิธีการปักครองดีขึ้น เพราะการกระจายอำนาจปักครองนั้นเป็นการมอบอำนาจให้รายภูริในท้องถิ่นปักครองตนเองเป็นวิธีการที่ให้เสริมภาพในการปักครองแก่รายภูริ และทำให้รายภูริก็มีความรับผิดชอบในกิจการของท้องถิ่น ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศที่ปักครองความรอบบูชาธิปไตย เพราะเท่ากับเป็นการฝึกรายภูริในท้องถิ่นให้รู้จักปักครองตนเอง อันจะเป็นผลให้รู้จักปักครองประเทศในขั้นต่อไป โดยรู้จักสำนึกรถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมืองในระบบประชาธิปไตย

การกระจายอำนาจมีข้อเสียคือ^{๐๐}

(๑.) ทำให้อำนาจของรัฐหรืออำนาจขององค์การปักครองส่วนกลางน้อยลง ซึ่งเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ

^{๐๐} วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. การกระจายอำนาจและการจัดการบริหารท้องถิ่น. บทความใน การประชุมทางวิชาการนิติศาสตร์ไทย-ฝรั่งเศส ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๑๕-๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๗, หน้า ๑๑.

(๒.) เกิดการสิ้นเปลือง เพราะเจ้าหน้าที่และทรัพย์สินขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น จะใช้จัดทำบริการสาธารณูปโภคในขอบเขตงานหน้าที่ขององค์กรปักครองห้องถิ่นนั้นเท่านั้น ไม่สามารถสนับเปลี่ยนหมุนเวียนไปปฏิบัติการทั่วประเทศได้

(๓.) ทำให้การจัดทำบริการสาธารณูปโภคในภาพรวมขาดเอกสารเพรารองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น และองค์การมหาชนแต่ละองค์กรต่างมีแนวโน้มที่จะแก่งแย่งเบ่งบังกัน จัดทำกิจการสาธารณูปโภคในขอบเขตงานหน้าที่ของตนให้เจริญก้าวหน้า โดยไม่สนใจว่าจะมีผลเป็นการบั่นทอนความเจริญก้าวหน้า และประสิทธิภาพของบริการสาธารณูปโภคที่อยู่ภายใต้ขอบเขตงานหน้าที่ขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์การมหาชนอื่นหรือไม่

(๔) องค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นได้ถูกใจรับเลือกตั้งเป็นมือสมัครเล่นขาดความรู้หรือขาดประสบการณ์ในการบริหารองค์กรแล้วอาจทำให้การบริการสาธารณูปโภคในขอบเขตงานหน้าที่ขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นหย่อนประสิทธิภาพ

(๕) อาจเป็นภัยต่อเอกสารทางการปักครองและความมั่นคงของประเทศ เพราะหากกระจายอำนาจให้ห้องถิ่นมากเกินไป อาจเป็นการทำลายเอกสารในการปักครองและความมั่นคงปลอดภัยของรัฐได้ ทั้งยังอาจให้เกิดการแก่งแย่งเบ่งบังระหว่างห้องถิ่นซึ่งต่างมุ่งที่จะรักษาประโยชน์ของตน โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดแก่ห้องถิ่นอื่น

(๖) ทำให้รายจ่ายเพิ่มเติบโต ประโยชน์ของห้องถิ่นสำคัญกว่าส่วนรวม เมื่อรายจ่ายมีส่วนเข้าร่วมในการปักครองห้องถิ่นมากขึ้น ที่มุ่งที่จะทำประโยชน์แก่ห้องถิ่นของตนฝ่ายเดียวจนกระทั่งลืมเนื้กถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศที่จะเสียหายหรือพึงมีพึงได้

(๗) เจ้าหน้าที่ที่ได้รับเลือกตั้งอาจใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่เหมาะสมด้วยการถือพรรคถือพวก อาจใช้อำนาจหน้าที่บังคับกดขี่พรรคฝ่ายตรงข้ามหรือรายจ่ายที่ไม่อยู่ในพรรคพวกของตนซึ่งทำให้เกิดความไม่สงบราบรื่น ได้ย่อมจะทำให้เกิดความเดือดร้อน และความไม่พอใจแก่รายจ่ายยิ่งกว่าการปักครองโดยเจ้าหน้าที่ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคเสียอีก

(๘) ย่อมทำให้เกิดความสิ้นเปลืองมาก เพราะต้องมีการแยกงบประมาณเป็นส่วนๆ ทั้งต้องมีเจ้าหน้าที่และเครื่องมือเครื่องใช้ของตนเอง ซึ่งไม่อาจหมุนเวียนสนับเปลี่ยนโดยย้ายไปใช้ในห้องถิ่นต่างๆ รวมทั้งอาจมีการใช้จ่ายโดยไม่ประหยัดและควบคุมการเงินไม่ดีพอ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หลักการกระจายอำนาจปักครองเป็นการจัดระเบียบการปักครองที่รัฐมนตรีเสนอ แต่ในความเป็นจริงแล้ว ไม่สามารถดำเนินการได้ตามที่ตั้งไว้ ไม่สามารถสนับเปลี่ยนหมุนเวียนสันเปลี่ยนโดยย้ายไปใช้ในห้องถิ่นต่างๆ รวมทั้งอาจมีการใช้จ่ายโดยไม่ประหยัดและควบคุมการเงินไม่ดีพอ

เป็นไปได้ อีกทั้งในการปกครองรัฐแต่ละรัฐนั้น รัฐย่อมมีหน้าที่อย่างมาก many ใน การจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ เพื่อความมั่นคงของชาติทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเพื่อความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตของประชาชน แต่โดยที่ดินแดนของรัฐ โดยทั่วไปนักมีอาณาเขตกว้างใหญ่ และมีชุมชนต่าง ๆ อยู่กรุงราชธานีกันจึงเป็นไปได้ที่รัฐจะสามารถปกครองคุ้มครอง และจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ได้อย่างทั่วถึงทุกชุมชน และตรงตามลักษณะและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น ได้ ด้วยเหตุดังกล่าว รัฐจึงจำเป็นต้องแบ่งเบาภาระของตนเองลง และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ดังนั้นจึงเกิดแนวความคิดในการกระจายอำนาจทางปกครองให้แก่ท้องถิ่นขึ้นมา หลักการกระจายอำนาจปกครองแก่ท้องถิ่นจึงเป็นหลักการที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดระบบราชการปักธงในประเทศไทยที่มีการปกครองในระบบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๘๐ มาตรา ๑๙ รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น พึงดูแลและดัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนาaram ของประชาชนในจังหวัดนั้น ซึ่งขณะนี้ทุกจังหวัดโดยเฉพาะข่ายเมือง ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลหมวดแล้วคราวที่จะให้จังหวัดที่มีความพร้อมทำการจัดตั้งสำนักงานเทศบาลขึ้นเอง โดยเฉพาะจังหวัดที่มีรายได้เป็นจำนวนมาก และมีงบประมาณของตนเอง เพราะการมีสำนักงานเทศบาลจะมีข้อดีมากกว่าข้อเสีย

(๑) องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

เทศบาล ในที่นี้ หมายถึง หน่วยการบริหารท้องถิ่นของรัฐรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ขยายความ ได้ว่า กฎหมายหลักของเทศบาล คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ กฎหมายนี้บัญญัติให้เทศบาลเป็นทบทวนการเมือง จึงทำให้เทศบาลเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล สามารถดำเนินติกรรมสัญญาได้ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังเช่นกระทรวง ทบวง กรมทั่วไป เทศบาลแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติหรือสภาเทศบาล โดยมีจำนวนที่กฎหมายกำหนดและมาจากการเลือกตั้งของราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเทศบาลนั้น ๆ อำนาจหน้าที่ของเทศบาลมีเฉพาะเท่าที่กฎหมายกำหนดให้ เช่น อำนาจหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดขึ้น โดยพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการจัดทำ อำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ เทศบาลยังแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร การยกฐานะการเปลี่ยนชื่อ หรือการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาล ให้กระทำการโดยพระราชบัญญัติ ต่อนำไปปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้บัญญัติให้เทศบาลมีรูปแบบการบริหาร ๒

รูปแบบ โดยรูปแบบแรก เรียกว่า รูปแบบคณะกรรมการตัดสินใจทางอ้อม อีกรูปแบบหนึ่งเรียกว่า รูปแบบนายกเทศมนตรี ประกอบด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงเทศบาลจำนวน ๑,๑๒๕ แห่งส่วนใหญ่ยังคงใช้รูปแบบแรกในอนาคตมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนมาเป็นรูปแบบที่สอง โดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนั้นต้องให้ความเห็นชอบด้วยการทำประชามติ

จากการพิจารณาศึกษาแนวคิดของการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลที่ผ่านมา ทำให้กล่าวไว้ว่า หน่วยการบริหารท้องถิ่นของไทยทั้ง ๕ รูปแบบล้วนมีลักษณะเป็นรูปแบบเทศบาลทั้งสิ้น แต่ในที่นี้จำกัดการพิจารณาศึกษาเฉพาะรูปแบบเทศบาล ซึ่งเป็นรูปแบบปกติและใช้อยู่ทั่วประเทศรวมทั้งสิ้น ๑,๑๒๕ แห่ง ภายใต้กฎหมายหลักคือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับที่แล้วนั้น โดยไม่ว่ารูปแบบกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์กรบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ล้วนมีกฎหมายหลักคณละฉบับไว้ด้วย

ความสำคัญของการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

แม้รูปแบบเทศบาลจะเป็น ๑ ใน ๕ ของหน่วยการบริหารท้องถิ่นไทยที่ใช้อยู่ก็ตาม แต่เทศบาลเป็นรูปแบบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งน้อย ๑๐ ประการ เป็นดังนี้ (๑) เป็นหน่วยงานในสังกัดราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจที่ฝึกหัดหรือปูพื้นฐานการเมืองการปกครองและการบริหารตามระบบประชาธิปไตยให้ประชาชน (๒) เป็นหน่วยงานที่เบ่งเบากิริยะของรัฐบาลโดยประชาชนในเขตเทศบาลบริหารงานกันเอง (๓) เป็นหน่วยงานที่ให้บริการสาธารณูปโภคเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาล (๔) เป็นหน่วยการบริหารท้องถิ่นรูปแบบแรกภายใต้การปกครองระบบของประชาธิปไตยของไทย โดยมีวัฒนาการสืบทอดเนื่องมาจากความคิดในการจัดการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล (municipality) มาตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ (ครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๕๓ - พ.ศ. ๒๕๖๘) (๕) ประชาชนสนใจ คุ้นเคย และรู้จักกันมาก (๖) มีจำนวนมากของจារรูปแบบองค์กรบริหารส่วนตำบล (๗) รัฐบาลหลายสัญชาติสามารถสนับสนุนได้ให้ความสำคัญกับรูปแบบเทศบาลด้วยการแก้ไขปรับปรุงเสมอมา เช่น ได้จากการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหลักของเทศบาล คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ จำนวนหลายฉบับ ล่าสุดคือ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๓ แม้ (๘) ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑๑ ดังกล่าว รูปแบบเทศบาลสอดคล้องกับการปกครองระบบของ

ประชาธิปไตยภายในได้ระบบธรรมาภิบาลที่หัวหน้าฝ่ายบริหารหรือนายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมแต่ (๕) หลังจากแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๑ แล้ว ทำให้เทศบาลเป็นรูปแบบเดียวเท่านั้นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีโอกาสเลือกด้วยการลงประชามติว่าจะเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงหรือทางอ้อม และยังกำหนดเงื่อนไขให้เลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง เมื่อเทศบาลหมวดดาวรุ่ง เป็นต้นนอกจากนี้แล้ว (๖) เทศบาลได้รวมตัวกันอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง เน้นให้จากการรวมตัวเป็นสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย (ส.ท.ท.)^{๑๒}

แนวคิด ความหมาย และความสำคัญของการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล เป็นความรู้ที่นำไปเกี่ยวกับเทศบาลซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นสำหรับการพิจารณาศึกษาเรื่องเทศบาล โดยแนวคิด แบ่งเป็น ๒ ส่วนได้แก่ ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของหน่วยการบริหาร ส่วนท้องถิ่น และความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลแบบต่าง ๆ ของต่างประเทศและของไทย ขณะที่ความหมายของการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล หมายถึง หน่วยการบริหารท้องถิ่นของรัฐรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายหลัก อันได้แก่ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ โดยเทศบาลเป็นรูปแบบปกติและใช้อยู่ทั่วประเทศรวมทั้งสิ้น ๑,๑๒๕ แห่ง

(๒) อำนาจหน้าที่ของเทศบาลและการจัดระเบียบสังคมในเขตเทศบาล

อำนาจหน้าที่ (AUTHORITY)^{๑๓}

อำนาจหน้าที่ หมายถึง อำนาจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลและมีกฎหมายรองรับเทศบาลมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ และยังมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายอื่นกำหนดไว้ด้วย เช่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของเทศบาลไว้ใน

^{๑๒} www.thaitessaban.com. ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕. อ้างใน วิรัช วิรัชนิภาวรรณ.

การบริหารและการจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปทางการเมือง. กรุงเทพฯ : บี.เจ.เพลท โปรดิวเชสเซอร์, ๒๕๔๖, หน้า ๑๕ - ๑๙.

^{๑๓} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๕-๔๗.

มาตรา ๑๖ ตัวอย่างอำนาจหน้าที่ของเทศบาลที่สำคัญ เช่น อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลไว้ในที่นี้ยกมาเป็นตัวอย่างเฉพาะ อำนาจหน้าที่ของเทศบาลของนายกเทศมนตรี สภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาลและปลัดเทศบาล

(๑) อำนาจหน้าที่ของเทศบาล เช่น เทศบาลตำบลมีอำนาจหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล เป็นดังนี้ว่า รักษาระบัณฑิตและสิ่งปฏิบัติที่ดี รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิบัติป้องกันและระงับโรคติดต่อ ให้มีและบำรุงทางบก และทางน้ำ บำรุงศิลปะ จาริคประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น นอกจากนี้เทศบาลตำบลมีอำนาจหน้าที่ที่อาจจัดในเขตเทศบาลได้ เช่น ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา โรงน้ำสัตว์ ตลาด ท่าเทียบเรือ สถานที่สาธารณะ ตลาดน้ำ ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์ รักษาคนเจ็บไข้ เป็นต้น

(๒) อำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรีที่สำคัญ เช่น กำหนดนโยบายสั่ง อนุญาตและอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายก-เทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เสนอร่างเทศบัญญัติรวมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น ทั้งนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้อธิบายว่านายกเทศมนตรีมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามความหมายแห่งกฎหมายลักษณะอาญา

(๓) อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลหรือสภาเทศบาล เช่น เสนอร่างเทศบัญญัติ สถาบันเทศบาลมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาลและมีอำนาจเลือกบุคคลผู้ใดเป็น หรือไม่ได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาลเพื่อกระทำการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล แล้วรายงานต่อสภาเทศบาล ในกรณีการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของเทศบาล หรือประชาชนในท้องถิ่นสมาชิกสภาเทศบาลตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดมีอำนาจเสนอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในท้องถิ่นได้

(๔) อำนาจหน้าที่ของปลัดเทศบาล เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาล และลูกจ้างเทศบาล.org จำกัด รับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบาย และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย

อำนาจหน้าที่เทศบาลตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๖ ได้กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองไว้

๓๑ ข้อ เป็นด้านว่าการรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัจจุบันเทคโนโลยีองค์กรปกครองท้องถิ่นจะดำเนินการโดยส่งเสริมสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยเท่านั้น การรักษาความปลอดภัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัย โรงพยาบาล และสาธารณสถานอื่น ๆ การคุ้มครองที่สาธารณะ การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การบำรุงรักษาศิลปะ อาร์ต ประเพณี การบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เหล่านี้เป็นด้าน

อำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของเทศบาล

งานบริการประชาชนเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ไม่กระทบกระเทือนไปถึงคนในชุมชน อื่น ๆ คือ งานการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนในท้องถิ่น อาทิ เช่น ดูแลในคดีมโนสารที่มีความผิดเด็กน้อย การควบขันการหาบเร่แผงลอย กฎหมายสาธารณสุข การควบคุมการก่อสร้าง กิจการเหล่านี้ล้วนเป็นงานเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตเทศบาลเท่านั้น จึงสามารถให้ คนในเทศบาลเป็นผู้ดูแลว่าก่อสร้างอย่างไรก็ได้ ตามกฎหมายไทย กรรมการมีอำนาจตรวจสอบเทศบาลของตนเอง ซึ่งจะเป็นการลดคลื่นงบบหักการปกครองท้องถิ่นที่กระจายอำนาจให้กับปกครองตนเองมากที่สุด เจ้าหน้าที่ของเทศบาลจึงมีแต่ความรับผิดชอบที่จะดูแลปัญหานั้น ไม่มีอำนาจในการจับกุมผู้ฝ่าฝืน กฎหมายของเทศบาล เมื่อเป็นเช่นนี้ ประกอบกับสังคมของชุมชนขยายใหญ่โต จึง ความสัมสุนย์ยากในการบังคับใช้กฎหมายมีมากขึ้น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับย่อมมีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว คนที่ฝ่าฝืนก็มีมากขึ้น จึงเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการจัดตั้งกิจการสำรวจเทศบาล ให้มีจำนวนเพียงพอแก่ การดูแลปัญหานั้น ไม่ใช่เป็นไปตามกฎหมายของเทศบาลที่ออกใช้ ทั้งนี้โดยระบุแบ่งแยกไปเลยว่า สำนักงานสำรวจแห่งชาติ ควรมีหน้าที่ในการเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศไทยโดยตรง ส่วนสำรวจเทศบาลควรมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกิจการเฉพาะที่เกี่ยวกับกิจการเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลโดยตรงเท่านั้น รัฐบาลต้องกระจายอำนาจให้สำรวจส่วนใหญ่เป็นสำรวจที่สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น เช่น สำรวจเทศบาล หรือหน่วยงานที่ดูแลระบบสำรวจอังกฤษ และผู้จัดการ สำนักงานสำรวจแห่งชาติมีหน่วยงานกลางที่จะสนับสนุนสำรวจเทศบาล หรือสำรวจส่วนกลางให้มีอำนาจจับกุมดำเนินคดีแก่ผู้ทำผิด ที่เป็นหัวหน้าสำรวจเทศบาล ซึ่งจะเป็นการต่วงคุลอำนาจสำรวจท้องถิ่นเองด้วย

ตามพระราชบัญญัตitechnical พ.ศ. ๒๕๕๖ อำนาจหน้าที่ของเทศบาลนั้นแบ่งออกได้เป็นสองประเภท คือ ๑. อำนาจหน้าที่ปฏิบัติการที่กฎหมายบังคับให้เทศบาลทำ ๒. อำนาจหน้าที่ปฏิบัติการที่เทศบาลทำได้ตามความสมัคร

กล่าวโดยสรุปแล้วกิจการต่าง ๆ ทั้งที่บังคับและทั้งที่เทศบาลทำได้ตามความสมัครนั้น อาจแบ่งได้เป็นประเภทใหญ่ ๆ ๘ ประการคือ

๑. การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน อันได้แก่ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การดับเพลิง การป้องกันและระงับสาธารณภัย ฯลฯ

๒. การสาธารณสุข อันได้แก่ การป้องกันและระงับโรคติดต่อ การรักษาความสะอาดของถนน การจัดให้มีที่รักษาคนไข้

๓. การสาธารณูปการ ได้แก่ การสร้างเคราะห์คนชรา คนอนาคต เด็กกำพร้า

๔. การโภชนาการและอันได้แก่ การสร้างและบำรุงทางบกทางน้ำ

๕. การศึกษา การจัดตั้งให้มีการศึกษาภาคบังคับ

๖. การสาธารณูปโภค ได้แก่ การประปา การไฟฟ้า จัดให้มีโรงฆ่าสัตว์ ให้มีท่าเรือ

๗. การทะเบียนรายถาวร เป็นหน้าที่ของเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนรายถาวร

๘. การบำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของรายถาวร^{๔๔}

ผู้วิจัยเห็นว่าการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เช่น การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเทศบาลจะต้องมีบุคลากรมีเจ้าหน้าที่ของตนเอง เช่น ตำรวจเทศบาลมีเครื่องแบบที่ชัดเจนเพื่อที่จะให้ประชาชนได้ทราบถึงการทำงานของตำรวจเทศบาลตลอดทั้งต้องมีการทำประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ใบปลิว เสียงตามสายภายในเขตเทศบาลตลอดจนอินเตอร์เน็ตเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้การทำงานของตำรวจเทศบาล การทำงานของตำรวจเทศบาลจะเน้นเรื่องการป้องกันอาชญากรรม ก่อนอาชญากรรมจะเกิดขึ้นเพื่อที่จะให้เกิดผลดีต่อประชาชนในเขตเทศบาลนั้น ๆ เพราะได้ประโยชน์จากการปฏิบัติงานของตำรวจเทศบาล การป้องกันอาชญากรรมนั้นจะเน้นที่ตำรวจสายตรวจรถยนต์ สายตรวจรถจักรยานยนต์ และตำรวจฝ่ายสืบสวน กิจการตำรวจเทศบาลจะให้ได้ผลจำเป็นที่จะต้องศึกษาจากกิจการตำรวจเทศบาลของต่างประเทศหลาย ๆ ประเทศซึ่งจะได้เสนอในบทถัดไป

^{๔๔} เรื่องเดียวทัน, อ้างແล້ວໃນເຊີງອຣດທີ່ ៣, ພໍາ ៣៥៥-៣៥៦

ปัญหาการรักษาความสงบเรียบร้อยของเทศบาลคือ

- ๑) เทศบาลยังไม่มีตัวราชของคนเองในการรักษาความสงบเรียบร้อยปัจจุบันคงมีแต่เจ้าหน้าที่ดับเพลิง เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยเท่านั้น
- ๒) ที่สำคัญคือ บุคลากร ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร สาเหตุที่สำคัญบุคลากรฝ่ายการเมืองทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติของเทศบาลที่มาจากการเลือกตั้ง บางส่วนขาดจิตสำนึกรักษาความสงบเรียบร้อย ไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม โดยชื่อเสียงหรือใช้อิทธิพล เมื่อเสียเงินจนได้เข้ามาแล้วก็ใช้เทศบาลเป็นสถานที่ประกอบธุรกิจ เช่น ประมูลรับเหมา ก่อสร้าง ขัดซื้อขัดจ้าง เพื่อถอนทุนคืนและหากำไร ไว้สำหรับการเลือกตั้งในคราวต่อไป โดยไม่สนใจการรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตเทศบาล
- ๓) พนักงานเทศบาลที่มาจากการแต่งตั้งบางส่วนเข้าสู่ตำแหน่งโดยระบบอุปถัมภ์ เช่น เป็นเด็กฝ่าของฝ่ายการเมือง หรือหัวคะแนน มีการขออย้ายไปมาเพื่อเลื่อนระดับอยู่ตลอดเวลา ความผูกพันกับห้องคุ้นไม่น่าเท่าที่ควร ไม่มีเวลาที่จะรักษาความสงบเรียบร้อย
- ๔) บุคลากรฝ่ายประจำได้รับเงินเดือนและค่าตอบแทนต่ำ ทำให้ไม่เพียงพอที่จะจูงใจให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติงานในเขตเทศบาล
- ๕) ปัญหาที่สำคัญคือเทศบาลมีงบประมาณจำกัด ส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณอุดหนุนมาจากรัฐบาลในส่วนกลาง บางครั้งได้รับล่าช้า
- ๖) ฝ่ายการเมืองในเทศบาลไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการรักษาความสงบเรียบร้อย
- ๗) การให้บริการของเทศบาลในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยไม่สนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชนและไม่ทั่วถึง
- ๘) ฝ่ายการเมืองของเทศบาลขาดความซื่อสัตย์สุจริต
- ๙) เทศบาลไม่มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมก่อนอาชญากรรมจะเกิด

ปัญหาและอุปสรรคที่ต้องบังคับใช้กฎหมาย

ตัวราชเทศบาลเป็นองค์กรของเทศบาลองค์กรใหม่ในกระบวนการยุติธรรม โดยมีบทบาทที่สำคัญ และเด่นชัดซึ่งเป็นกลไกของเทศบาลในการบังคับใช้กฎหมาย ฉะนั้น การปฏิบัติ

หน้าที่ของตำรวจในฐานะที่เป็นกลไกของเทศบาลจึงต้องอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ซึ่งประชาชนเหล่านี้มีความเป็นอยู่ความนึกคิดแตกต่างกันไปตามสถานะสภาพวิถีชีวิตประจำวันหรือมีผลประโภชน์ขัดแย้งเป็นธรรมชาติวิถี เป็นผลทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจมีลักษณะแตกต่างจากองค์กรอื่นในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้วิจารณญาณหรือคุณพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาเฉพาะหน้า เช่น การเลือกใช้กฎหมายหรือการเลือกขับกุมผู้กระทำผิดซึ่งหน้า เป็นดัง

หน้าที่ในงานเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเริ่มตั้งแต่การสืบสวนและสอบสวนเกี่ยวกับการกระทำความผิด การจับกุมและการคุมขัง การปล่อยชั่วคราวและดำเนินการร่วมองค์กรอื่นในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับการลงโทษตามกฎหมาย อันเป็นงานเกี่ยวกับการปราบปรามอาชญากรรม การปราบปรามมิจฉาชีพ หรือพวกที่ก่อความไม่สงบภายใน และการป้องกันมิให้มีการกระทำผิดเทศบัญญัติของเทศบาล ตลอดจนงานให้บริการแก่ประชาชน การป้องกัน ขัด แก้ไข บำบัดและบรรเทาความร้ายแรงของสาธารณภัย คอยช่วยเหลือหรือปฐมพยาบาลเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน คอยดูแลเด็กหรือเยาวชนหรือคนชราที่ถูกปล่อยแพลงเดีย ช่วยเหลือนำ หรือชี้ทาง หรือรับจับเหตุวิวาท

ปัญหาและอุปสรรคของตำรวจเทศบาลในการบังคับใช้กฎหมายคือ

(๑) เทศบาลมีงบประมาณจำกัด ทำให้ตำรวจเทศบาลทำงานไม่เต็มที่ แก้ไขโดยการประหัด

(๒) รถยนต์สายตรวจไม่มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ รวมทั้งอาวุธปืนและเสื้อเกราะกันกระสุน แนวทางแก้ไขนายกเทศมนตรีควรเพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อ

(๓) ตำรวจเทศบาล ขวัญและกำลังใจตกต่ำ เช่น อัตราเงินเดือนน้อย ไม่มีเงิน ประกันชีวิตตนเอง แนวทางแก้ไขคณะกรรมการตำรวจเทศบาลควรกำหนดระเบียบให้เป็นธรรม

(๔) ฝ่ายการเมือง แทรกแซง การทำงานของตำรวจเทศบาล แก้ไขโดยควบคุมตรวจสอบจากภายนอก

(๕) ตำรวจเทศบาล ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร สาเหตุการเข้าสู่ตำแหน่งในระบบอุปถัมภ์ แนวทางแก้ไข คณะกรรมการตำรวจเทศบาลควรกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกตำรวจเทศบาลให้เข้มงวดคุณภาพ

(๖) การบริหารงานตำรวจเทศบาลไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร แนวทางแก้ไขนายกเทศมนตรีควรเพิ่มพูนความรู้ของคณาจารย์นักวิชาการ นำวิชาการมาประยุกต์กับประสบการณ์

การจัดตั้งสำนักงานมีข้อดีดังนี้

(๑) ประชาชนในเขตเทศบาลจะได้รับประโยชน์สูงสุด เพราะตัวของเทศบาลเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเองย่อมรู้พฤติกรรมคนในเขตเทศบาลทุกคนว่าทำอาชีพอะไร ตัวของเทศบาลไม่ต้องอยู่ภายนอก เนื่องจากเป็นคนในท้องถิ่น จึงสามารถเข้าใจความต้องการของคนในท้องถิ่นได้ดี ทำให้เกิดความคล่องตัวในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม และการป้องกันการกระทำผิดกฎหมายของเทศบาล

(๒) กิจกรรมสำรวจเทศบาล ได้ลงทะเบียนจากเทศบาลเต็มเม็ดเต็มหน่วย ทำให้เจ้าหน้าที่สำรวจเทศบาลมีข้อมูลและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ แต่เทศบาลนี้จะต้องมีรายรับมากพอที่จะจัดสรรงานเป็นเงินเดือนให้กับเจ้าหน้าที่สำรวจอย่างพอเพียง ประกอบกับจะต้องมีพักอาศัยที่จะต้องอยู่ใกล้กับสถานีสำรวจเทศบาล

(๓) ตัวร่วมเทศบาลมีหน้าที่ขับกุมผู้ฝ่าฝืนเทศบัญญัติต่าง ๆ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง กับงานในหน้าที่รับผิดชอบของเทศบาลโดยตรง โดยไม่ต้องขอกำลังจากเจ้าหน้าที่ตัวร่วมกฎหมายรือกต่อไป

(๔) ผู้ค้าแพลงลอยของเทศบาลต่าง ๆ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น เพราะตัวร่วมเทศบาลมีการจัดทำทะเบียนผู้เร่ขาย ทั้งทางบกและทางน้ำ มีการทำทะเบียนผู้ค้าแพลงลอยแยกตามจุดที่ตั้งและประเภทสินค้า

(๕) เป็นการแบ่งเบาภาระของสำนักงานตัวรวจแห่งชาติ ในเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตเทศบาล ทำให้สำนักงานตัวรวจแห่งชาติมีเวลาที่จะทำการใหญ่ ๆ อันเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรม

(๖) การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้าสำนักงานเทศบาล โดยตำแหน่งจากประชาชนในเขตเทศบาลนั้นเอง ทำให้นายกเทศมนตรีที่ได้รับเลือกตั้งต้องสนใจในการรักษาความสงบเรียบร้อย ทำให้เกิดความรับผิดชอบในการดำเนินการของเทศบาล

(๗) ตัวรวจเทศบาลสามารถปฏิบัติงานได้รวดเร็ว มีประสิทธิภาพเพราะต้องทำตาม
คำสั่งหรืออนนโยบายของผู้บริหารเทศบาล คือนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นหัวหน้าตัวรวจเทศบาล

อ่านจากหน้าที่ของตัวตรวจเทคนิค

๑. กำจัดแหล่งอัชญากรรม เช่น บริเวณส้วม ตึกร้าง ไม่มีคนพักอาศัย ห้องน้ำสาธารณะ โรงพยาบาล ศูนย์สังกัด สถานบริการ โภคถังเก็บสินค้าร้าง โรงเรียนอนุบาล ในวันเสาร์

– อาทิตย์ ล้านขอรดาห้างสรรพสินค้า และห้องสัมมินห้างสรรพสินค้าเหล่านี้ สำรวจเทคโนโลยี หน้าที่ต้องตรวจโดยเฉพาะในเวลากลางคืนควรที่จะฉายสปอร์ตไลท์ เพื่อที่จะได้เห็นความผิดปกติ และทำการตรวจสอบด้วยต้องสงสัย

๒. หน้าที่ในการจัดการจราจรในเขตเทศบาล สำรวจเทคโนโลยีระมัดระวังการบังคับใช้กฎหมายจราจรต่อประชาชนในเขตเทศบาล เพราะกฎหมายจราจรสากล กฏหมายนั้นมีมาตราการบังคับใช้ที่ค่อนข้างละเอียด สำรวจเทคโนโลยีควรใช้วิธีตักเตือนให้มาก แทนการใช้วิธีการจับกุมเป็นนิ่ง เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อประชาชน เพื่อเป็นการลดช่องว่างระหว่างตำรวจ เทศบาลกับประชาชน เพื่อคิงประชาชนมาเป็นผู้ให้ข่าวสารเบาะแสในคดีอาชญากรรมลักษณะพยชั่งทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ม่าคนตายและข่มขืน สำรวจเทศบาลอย่าคาดหวังตั้งเป้าจับคดีจราจรเพื่อหวังเงินสินบนนำจับมากนัก

๓. สำรวจเทคโนโลยีต้องประชาสัมพันธ์ประชาชนในเขตเทศบาลให้เกิดเหตุเพลิงไหม้ เช่น ทำการซักซ้อมเตรียมการอพยพคนในเวลาเกิดเพลิงใหม่ในอาคารสูง โรงเรียน วัด โรงพยาบาล มัสยิด โดยเฉพาะการป้องกันและการดับเพลิงในเวลากลางคืน แหล่งที่อาจเกิดเหตุเพลิงไหม้ เช่น โรงงานทำหมอน ร้านค้าของเก่า ที่นอน โรงงานทำกล่องกระดาษ โรงงานทำดอกไม้ประดิษฐ์ อุปกรณ์รถยกต์ และปืนน้ำมัน ปืนแก๊ส เพราะจะนั้นนายกเทศมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้าสำรวจเทคโนโลยีโดยตำแหน่ง จะต้องตราเทศบัญญัติให้สอดคล้อง โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๖ ตัวอย่างเช่น การอนุมัติให้ก่อสร้าง โรงงานที่ไวไฟต่อการเกิดเหตุเพลิงไหม้ ประเภทกระดาษ พลาสติก น้ำยาถังห้องน้ำ เคมีทินเนอร์ แอลกอฮอล ควรให้อยู่ในนิคมอุตสาหกรรมไม่ให้มาปะลูกตั้งอยู่ในหมู่บ้านคนพักอาศัยโดยเด็ดขาด ส่วนสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่จะขอก่อสร้างจะต้องมีเนื้อที่ประมาณ ๗ ไร่ เพราะต้องเพื่อระบายน้ำถอยเพื่อทำแนวโล่งเดียนกันไฟมิให้ไฟลุกตามไปบริเวณบ้านพักอาศัยข้างเคียง

๔. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสำรวจเทศบาล นายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นหัวหน้าสำรวจเทศบาล โดยตำแหน่ง จะต้องตราเทศบัญญัติบัญญัติในเรื่องความเป็นระเบียบเรียบร้อยของร้านค้าแผงลอยที่ตั้งอยู่ริมทางเดินเท้า โดยจะต้องมีการทำทะเบียนผู้ค้าขายเร่ แผงลอย ให้อยู่ในกรอบสีส้มที่ได้จัดไว้ยาว ๒ เมตร กว้าง ๑๕๐ เมตร มิให้ล้าเข้ามาทางเดินเท้า โดยกำหนดเป็นค่าธรรมเนียมการแผงสินค้าริมทางเท้า อาจจะกำหนดให้เสีย ล็อกละ ๓๐ บาท ต่อวัน หากผู้ค้าขายเร่ แผงลอยวางล้าสีส้ม ก็จะถูกตำรวจนครบาลตักเตือน จับกุมและทำการปรีบบเทียบปรับต่อไป และสำรวจเทศบาลควรมีอำนาจสอบสวนด้วยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากผู้ต้องหาไม่ขึ้นยอมให้ปรีบบเทียบปรับตำรวจนครบาลก็จะสามารถดำเนินคดีส่งฟ้องศาลได้

การควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ โรงรับจำนำของสำรวจเทศบาล โดยสำรวจเทศบาลต้องหมั่นตรวจสอบอย่างจริงจังให้มีป้ายบอกเบี้ยเป็นภาษาไทยแสดงไว้ในที่เปิดเผยภายในโรงรับจำนำ เพื่อประชาชนในเขตเทศบาลจะได้รับความเป็นธรรม “พระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไข พ.ร.บ.ฉ.ต. ๒๕๒๖ บัญญัติว่า เป็นผู้รับจำนำมิได้จัดมีป้ายอัตรากอเบี้ยเป็นภาษาไทยตามลักษณะที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตกำหนดแสดงไว้ในที่เปิดเผยภายในโรงรับจำนำ มาตรา ๔๑ ฝ่ายนี้ มาตรา ๑๖ โทษปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท”^{๔๔}

สำรวจเทศบาลต้องประสานงานกับโรงรับจำนำในเขตเทศบาลที่รับผิดชอบโดยให้ทางโรงรับจำนำติดกล้องวงจรปิดบันทึกภาพคนที่เข้าของมาจำนำเพื่อที่จะได้ทราบรูปพรรณสัณฐานในกรณีที่เกิดการโจรกรรมทรัพย์สินในเคหะสถานกับการเชื่อมโยงระบบอินเตอร์เน็ตทุกโรงรับจำนำในเขตเทศบาลทั่วประเทศไทย เพื่อจ่ายต่อการสืบสวนจับกุมอาชญากรรมทุกรูปแบบและเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย

๕. การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตเทศบาล

(๑) การปราบกู้ด้วงสำรวจเทศบาลต้องแต่งเครื่องแบบให้เห็นในที่สาธารณะ หรือทำให้ประชาชนเห็นสำรวจขออยู่เสมอ เพื่อคุ้มครองมิให้ประชาชนที่ประกอบอาชีพสุจริตได้รับความเดือดร้อนจากการก่ออาชญากรรม และป้องกันมิให้มีการล่วงละเมิดสิทธิของประชาชนตามกฎหมาย ทำให้ประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลมีความรู้สึกปลอดภัย

(๒) การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำรวจเทศบาลมีหน้าที่ป้องกันปราบปรามยาเสพติดในเขตเทศบาล ต้องประชาสัมพันธ์ที่โรงเรียนตั้งแต่ชั้น ม. ๑ ถึง ม. ๖ ให้รู้ถึงพิษภัยของยาเสพติด เช่น เอโรอีน ยาบ้า กัญชา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและระบบประสาท ซึ่งเป็นการป้องกันยาเสพติดก่อนที่จะเข้ามาในโรงเรียนสำรวจเทศบาลต้องรวบรวมทำประวัติผู้ค้ายาเสพติดที่ถูกศาลยกฟ้องปล่อยตัว เพื่อที่จะได้ติดตามพฤติกรรมเวลาพ้นโทษ และควรที่จะประสานงานกับกองบัญชาการปราบปรามยาเสพติดให้ไทยเพื่อขอข้อมูลประวัติผู้ค้ายาเสพติดมาลงในคอมพิวเตอร์

(๓) การป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมข้ามชาติ สำรวจเทศบาลต้องทำประวัติชาวต่างชาติทุกคนที่เข้ามาแต่งงานกับหญิงไทยและที่เข้ามาพักอาศัยในเขตเทศบาล พร้อม

^{๔๔} วิสูตร ชนชัยวัฒน์. คู่มือประมวลองค์ประกอบของฐานความพิเศษหรือข้อหาและอัตราโทษ. ตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติต่าง ๆ. กรุงเทพฯ : สูตรไปศาล, ๒๕๒๘, หน้า ๑๔๒๔.

กับติดต่อสถานทูตของทราบประวัติชาวต่างชาติผู้นั้นและประสานงานขอความร่วมมือจากตำรวจ
ตรวจเข้าเมืองเพื่อขอทราบวันเวลาเข้าออกประเทศไทย

(๔) การสืบสวนก็คือการรักษาความสงบเรียบร้อยวิธีหนึ่ง ซึ่งตำรวจเทศบาลฝ่าย
สืบสวนมีหน้าที่ต้องหาหลักฐานตามกฎหมาย จัดการกับคนร้าย ในกรณีมีคดีเกิดขึ้นการสืบสวน
ต้องใช้คำรายงานออกเครื่องแบบเท่านั้น การใช้วิธีการปิดล้อมตรวจค้น โดยการหาข่าวล่วงหน้า แหล่งที่
ทำการปิดล้อมตรวจค้น ได้แก่ แหล่งการพนัน ช่อง โถงเกณฑ์ สถานบริการ และช่องโถรู้ว่า การ
ปิดล้อมตรวจค้นใช้วิธีปิด-ตรวจถนนทั้งสาย วิธีนี้ด้องให้ตำรวจเทศบาล ฝ่ายสืบสวนไปสืบหาข้อมูลมาเป็นอย่างดีแล้ว

๖. งานบริการของตำรวจเทศบาล

(๑) พบรถเสียเจ้าของผู้ขับขี่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ หรือไม่สะดวกในการช่วย
เหลือตนเอง ตำรวจเทศบาลควรเข้าไปช่วยในขั้นพื้นฐาน หรืออาจจะช่วยไปตามห้างซ่อมมาให้ แต่
ควรแน่ใจว่ารถคันดังกล่าวมิใช่รถที่ขโมยมา

(๒) สำรวจสายตรวจเทศบาลในกรณีเกิดเหตุรถชนกัน สำรวจคระมีความรู้
เรื่องรับช่วยเหลือคนเจ็บนำส่งโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด การขอใบอนุญาตขับขี่เพื่อนำส่งร้อยเวร
สอบสวน

(๓) การตรวจคุณภาพบ้านเมื่อเจ้าของบ้านไม่อยู่ คือการป้องกันมิให้เกิดเหตุคนร้าย¹
ลักทรัพย์ เมื่อเจ้าของบ้านไม่อยู่บ้านชั่วคราว เพราะไปตากอากาศในช่วงเทศกาลเจ้าหน้าที่ตำรวจ
เทศบาลจะมีหน้าที่ช่วยคุ้มครองให้ หากมีบ้านจำนวนมากที่ต้องคุ้มครองร่วมกัน ตำรวจเทศบาลผลักหนึ่ง
อาจจะดูแลไม่ได้หมด จึงควรแบ่งให้ตำรวจเทศบาลผลักดันรับผิดชอบร่วมด้วย โดยแบ่งจำนวน
บ้านผลักดันตรวจ บ้านทั้งหมดจะต้องได้รับการตรวจสอบย่างหนักทุกวัน หรือถ้ามีมากบ้านก็จะต้อง²
ผลักเปลี่ยนสลับกันคนละคืน การออกตรวจของตำรวจเทศบาลต้องหมั่นสังเกตหลังบ้าน และ³
ข้างบ้านด้วย เพราะคนร้ายอาจซ่อนตัวอยู่กรรัตบริเวณหลังบ้านก็ได้ ต้องนำสปอร์ตไลท์ฉายดูด้วย
และควรประสานงานกับหน่วยรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน ให้ดูเหมือนเดิมรถทุกคันที่
จะเข้ามาในหมู่บ้าน หากรถยนต์ไม่มีสติ๊กเกอร์หมู่บ้าน ให้ขอใบขับขี่แล้วให้จอดซื้อใบขับขี่ไว้ใน
สมุดประวัติเพื่อจะได้ตรวจสอบได้ในภายหลัง และให้รปภ. ส่งเอกสารใบเบี้ยนให้เจ้าของบ้านลง⁴
ลายมือชื่อไว้

(๔) การให้บริการขอความช่วยเหลือฉุกเฉิน ตำรวจสายตรวจเทศบาลเป็นคนแรกที่
ไปถึงที่เกิดเหตุ เพราะตำรวจทำงานในพื้นที่นั้นอยู่แล้ว เช่น เหตุเพลิงไหม้ อุบัติเหตุ คนจนม้า คน
เมายาน้ำจั่นเด็กเป็นตัวประกัน หรือคนพยาຍานจะ โอดดีกสูง เครื่องแบบและสัญลักษณ์ ความเป็น
ตำรวจจะทำให้เจ้าหน้าที่สายตรวจตำรวจเทศบาลผู้นั้นกล้ายเป็นหัวหน้าของคนในบริเวณที่เกิดเหตุ

การตัดสินใจในเวลาจำกัด จึงเป็นเรื่องยากลำบากสำหรับตำรวจที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจจึงจำเป็นต้องเป็นนักแสดงที่ดีและต้องหาความรู้ และฝึกการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เช่น การพยายาม การดูดปากช่วยคนตกน้ำ การควบคุมชนิดของสารเคมี ซึ่งเป็นสาเหตุของเพลิง ใหม่ในโรงงานต่าง ๆ เป็นต้น

(๕) การขอความช่วยเหลือเป็นประจำ ประชาชนในเขตเทศบาลอาจจะโทรศัพท์ไปที่เบอร์ฉุกเฉินขอความช่วยเหลือจากตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจ เนื่องจากนั้นตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจที่อยู่ใกล้ที่สุดให้ไปที่เกิดเหตุภายในเวลาไม่เกิน ๕ นาที ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับกำลังตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจที่จัดเป็นสายตรวจต้องมีกำลังมากพอที่จะตัดแบ่งเป็นเขตตรวจให้พอดีกับพื้นที่ในเขตเทศบาล การขอความช่วยเหลือเป็นประจำ เช่น ภัยเข้าบ้าน หญิงท้องแก่ไอลักษณะ ประคุณรถล้อคลื่น กุญแจไว้ในรถ บ้านล็อกข้างในเข้าบ้านไม่ได้ มีรถจอดขวางประตูหน้าบ้าน เหล่านี้คืองานบริการขอความช่วยเหลือ ตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจจึงต้องระวังอย่ากระต้าง สมควรที่จะเอาใจใส่ผู้ร้องไม่น้อยไปกว่าการเอาใจใส่ต่อผู้บังคับบัญชา ตำรวจสายตรวจจึงต้องเป็นนักแสดงที่ดี แสดงบทบาทให้ผู้ร้องทุกคนเห็นว่าสนใจในเหตุการณ์นั้น เมื่อว่าจะเป็นเรื่องที่ตำรวจสายตรวจได้ยินมา เป็นพันครั้งแล้วก็ตาม ในขณะเดียวกันตำรวจก็มีงานอื่นที่ต้องทำอยู่ ตำรวจจึงต้องหัดมุติการสนทนากับผู้ร้องทุกคน นิจะนั้นผู้ร้องเหตุบางคนจะพูดเป็นช้าๆ บางทีผู้ร้องเหตุมีจุดประสงค์ที่จะเรียกตำรวจเพื่อต้องการจะมีคุยกับตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจที่บ้านที่เกิดขึ้นทั้งหมด ในทุกแห่งที่เข้าไปให้ความช่วยเหลือไว้ โดยจดย่อๆ บางครั้งอาจเป็นเรื่องเล็ก เห็นว่าไม่น่าจะเป็นต้องบันทึก แต่บางกรณีก็เป็นประ邈ชน์ในเวลาต่อมา เช่น เรื่องการโถ่เกียงกันเล็กๆ น้อยๆ ต่อมากลายเป็นเหตุฆาตกรรม ถ้าได้นำหลักฐานบันทึกการเรียกสายตรวจเมื่อครั้งก่อนที่ได้บันทึกไว้ให้ศาลดู จะเป็นพยานหลักฐานในการกระบวนการพิจารณาคดีได้

(๖) การบริการด้วยมารยาทอันดี ประชาชนส่วนมากติดต่อกับสถานีตำรวจนายโดยได้รับใบสั่งขับรถ หรือถูกบังคับล้อในกรณีที่จอดรถฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งมักจะทำให้รู้สึกไม่ดีต่อตำรวจ ความรู้สึกไม่ดีนี้จะเกิดให้หายไปได้บ้าง โดยที่ตำรวจนายที่ทำหน้าที่สายตรวจพยายามให้ความช่วยเหลืออย่างมีมารยาทหรือให้บริการกับประชาชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เมื่อว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจนายบังคับสั่งมากจะยอมรับว่าต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนเป็นอย่างมาก แต่ตำรวจนายมีเวลาน้อย เพราะต้องทำงานอาชญากรรมโดยเฉพาะ และงานเกี่ยวกับเทศบาลส่วนใหญ่ของเทศบาล จึงต้องหดหุดการรับใช้ให้บริการแบบอื่นไว้ก่อน เพราะต้องรักษาระบบล้ำดับความสำคัญไว้ การเรียกให้นักเรียนตำรวจนายช่วยในการบริการประชาชนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องทำ

(๗) ให้ความรู้ทั่ว ๆ ไป สำรวจเทคโนโลยีเครื่องดูแลให้บริการด้วยมารยาท โดยมีแผนที่เมือง มีรายการแสดงต่าง ๆ ที่สามารถแนะนำให้ความรู้ เทคนิคที่น่านำมาใช้ก็คือ บัตรแสดงความมีน้ำใจ

บัตรแสดงความมีน้ำใจ เป็นบัตรที่ด้านหนึ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ต้อนรับมิช่องว่างเป็นพิเศษ สำหรับใส่หมายเลขอหัสประจำตัวสำรวจเทศบาลที่ทำหน้าที่สายตรวจ และอีกด้านหนึ่งว่าง เอาไว้สำหรับคาดแผนที่ของทิศทาง จะต้องเข้าใจว่าคนส่วนมากมีความจำไม่ดี เมื่อสำรวจเทศบาล รับนักท่องเที่ยวจะลืมเมื่อไปถึงมุมถนนแรก แต่มีอุปกรณ์บัตรแสดงความมีน้ำใจจะสามารถเอาอกมาดูได้อีก บัตรนี้จะเตือนใจเขาว่าสำรวจเทศบาลมีมารยาทดีต่อเขabantarni

(๘) การให้ความรู้ชาวบ้านในการป้องกันตนเอง เจ้าหน้าที่สำรวจเทศบาลที่ออกตรวจไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ภายในเขตเทศบาล นอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ตามปกติแล้วยังเป็นโอกาสอีกที่ ได้พบประชาชน ควรแนะนำวิธีการป้องกันอาชญากรรมขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน เช่น

๑) ควรเปลี่ยนกุญแจบ้านเข้าและออกจากบ้าน เมื่อเข้าไปอยู่ต่อจากผู้อาศัย อุปกรณ์ อย่าซ่อนกุญแจประตูบ้านไว้ตามขอบบันประตู ให้พร้อม สามารถไขบ้านกรณีฉุกเฉินแก่ทุกคนและพฤติคดีไว้ด้วย

๒) ต้องติดกล้องจิวช่อนไว้หลังรูปภาพและบันทึกภาพลงวิดีโอไว้กรณีที่ไม่อยู่บ้าน

- ๓) เมื่อมีคนมาอาศัยประตูที่พักควรดูจากตาแมวที่ฝังไว้ที่ประตู
- ๔) บริเวณรอบบ้านควรมีแสงสว่างในเวลากลางคืน
- ๕) เก็บของมีค่าไว้ที่ตู้นิรภัยธนาคาร
- ๖) ต้องติดเครื่องตัดไฟอัตโนมัติ และติดเครื่องจับคันไฟ
- ๗) มีหมายเหตุโทรศัพท์ฉุกเฉินของสถานีสำรวจเทศบาลไว้ใกล้โทรศัพท์
- ๘) หลีกเลี่ยงการถือเงินสดและของมีค่าไว้กับตัว
- ๙) ก่อนออกจากบ้านไปค้างคืนควรดูบันทึกพิมพ์ เพราะบันทึกพิมพ์อยู่ที่ประตูบ้านหลายฉบับ

๑๐) ตู้จดหมายควรเป็นตู้ทึบเนื่องจากคนร้ายเห็นตราประทับวันบนจดหมายล่วงเหลามาแล้วหลายวัน

- ๑๑) สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มช่วยเหลือระหว่างเพื่อนบ้าน
- ๑๒) สืบคปะตู้รถเมื่อจอดรถ และเก็บของมีค่าไว้ในกระเป๋าห้องท้ายรถ ฯลฯ
- ๑๓) การช่วยเหลือคนทุพพลภาพและองค์กรอื่น ๆ สังคม การบริการด้วยมารยาทดี รวมถึงการช่วยเหลือคนสูงอายุ คนไข้ที่ล้มเหลวนอนสื้อ คนที่เกิดอุบัติเหตุ เช่น ล้มขณะออกจาก

ห้องน้ำ ตลอดจนการส่งข่าวเรื่องการตายเมื่อมีคนเสียชีวิตจากอาชญากรรม หรืออุบัติเหตุจราจร สำรวจเทคโนโลยีที่ทำให้น้ำที่สายตรวจในเขตตลาดตระเวนเห็นหลายสิ่งที่ไม่ใช่อาชญากรรม แต่ก็ควรให้ความสนใจ โดยเฉพาะเรื่องความบกพร่องของเครื่องมืออุปกรณ์ เช่น ไฟถนนดับ อันตรายจากการเกิดเพลิง ในมีหัญญารินถนน หน้าอแปลงระเบิด ท่อประปาร้าวใหญ่ ถนนเป็นหลุมบ่อจากรถบรรทุกหนัก ไฟสัญญาณจราจรดับ ถนนชำรุดในท้องถนน ไฟบอกสิ่งกีดขวางดับ สร้างอาคารรูก็ล้ำในที่สาธารณะ ตู้โทรศัพท์สาธารณะเสีย สำรวจเทคโนโลยีที่ทำให้น้ำที่สายตรวจต้องวิเคราะห์ปัญหาความร้ายแรงที่เกิดขึ้นเพื่อที่จะให้หน่วยเทศบาลที่มีห้าที่บริการสาธารณูปโภคปรับปรุงแก้ไขเพื่อที่จะให้เกิดความปลอดภัยต่อประชาชนในเขตเทศบาลต่อไป

การบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) ของเทศบาลควรเป็นไปอย่างเคร่งครัด และมีประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมาก หนทางหนึ่งที่จะทำให้ประสบผลลัพธ์ได้ เช่น ผู้บริหารงานเทศบาลควรถือเป็นนโยบายหลัก ประกาศและดำเนินงานอย่างชัดเจน ดังเช่น นโยบายป้องกันและปราบปรามการฉ้อรายได้บังหลวงและนโยบายต่อ้านยาเสพติดมีคำกล่าวว่า “ไทยเป็นประเทศที่ออกกฎหมายมากมาย แต่กฎหมายที่ออกแบบนั้นสับสนวุ่นวาย หรือไม่อาจนำไปใช้บังคับได้” (Thailand, Land of Laws, but Disorder)

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การบังคับใช้กฎหมายของเทศบาลควรจะต้องมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติ เช่น ต้องมีตำรวจเทศบาลเพื่อจะทำให้การบังคับใช้กฎหมาย หรือเทศบัญญัติที่เทศบาลออกมานี้มีประสิทธิภาพ ตำรวจเทศบาลต้องมีหน้าที่ป้องกันอาชญากรรมก่อนอาชญากรรมจะเกิดในเขตเทศบาล ซึ่งมีทั้งเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

เทคนิคด้านการให้บริการประชาชน (Market) คือ “ตลาด” หมายถึง ประชาชน ลูกค้า หรือผู้รับบริการของเทศบาล โดยเทคนิคด้านการให้บริการประชาชนข้างล่างนี้ เทศบาลควรดำเนินการแบบผสมผสานกัน ตามความเหมาะสมและตามความพร้อมของแต่ละเทศบาล

- การให้ประชาชนเลือกรับบริการเทศบาลอาจเปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกรับบริการได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือยินยอมเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มด้วยความสมัครใจ เพื่อให้ได้รับบริการที่รวดเร็วขึ้นท่านองค์กรกับการส่งจดหมายทางไปรษณีย์ ถ้าส่งจดหมายแบบธรรมดาต้องเสียค่าแสตมป์ตามน้ำหนักแต่ถ้าต้องการส่งจดหมายด่วนก็ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นในกรณีของเทศบาลโดยปกติการขอใบอนุญาตใหม่ หรือต่อใบอนุญาตสำหรับกิจการอุตสาหกรรม ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านเสริมสวย การรื้อถอน ต่อเติม หรือดัดแปลงอาคาร เป็นต้น เมื่อยืนหลักฐาน

ครบถ้วนจะใช้เวลาประมาณ ๓๐ วัน และอาจไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือเสียค่าใช้จ่าย เช่น ๕๐ บาท เป็นต้น แต่ถ้าประชาชนสมัครใจ และต้องการใบอนุญาตดังกล่าวเร็วกว่าเวลาปกติ เช่น ๒๐ วัน เทศบาลก็อาจกำหนดค่าต้องเสียค่าใช้จ่ายรวม ๑๐๐ บาท หรือถ้าประชาชนต้องการใบอนุญาต ก咽ใน ๑๐ วัน ก็อาจเสียค่าใช้จ่าย ๕๐ บาท เป็นต้น ทั้งนี้เงินค่าใช้จ่ายทุกบาททุกสตางค์จะต้องมี ในเบร็จและเป็นเงินรายได้ของเทศบาลอย่างชัดเจน เทศบาลจำเป็นต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าก่อนว่า เมื่อหลักฐานครบแล้วงานแต่ละอย่างโดยปกติจะใช้เวลาดำเนินการนานเท่าใด พร้อมติดประกาศให้ ประชาชนรู้อย่างชัดเจน โดยกำหนดบุคคลผู้รับผิดชอบหรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานนั้น

๒. การจัดบุคลากรต้อนรับและให้ความช่วยเหลือประชาชน เทศบาลยังควรจัดให้มี บุคลากรอย่างน้อย ๑ คน ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีเป็นพิเศษมีหน้าที่เดินพบประชาชนเพื่อคอย ต้อนรับ สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนที่มาติดต่อราชการกับเทศบาลตอบคำถามให้คำแนะนำ หรือให้ความช่วยเหลือประชาชนอันมีลักษณะของการนั่งประชุมอยู่ที่โต๊ะแล้วคอยตอบ คำถาม เมื่อมีประชาชนมาถามเท่านั้น

๓. การเปิดกว้างช่องทางให้บริการประชาชน ได้รับความสะดวก รวดเร็ว พร้อมกับ ประหัดเวลาและค่าใช้จ่ายได้ เป็นต้นว่าการร้องทุกข์ ร้องเรียน การขอความช่วยเหลือ การจัดส่ง เอกสารหรือร้องทุกข์ทางไปรษณีย์ โทรศพท์ โทรสาร (FAX) คอมพิวเตอร์หรืออินเตอร์เน็ต (INTERNET) รวมทั้งการจัดบุคลากรเพื่อรับเรื่องราวร้องทุกข์ ทางโทรศพท์ไว้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ด้วย

๔. การช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย เช่น เมื่อประสบภัยธรรมชาติหรือเมื่อ ประเทศประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจการให้ประชาชนผ่อนชำระค่ารักษาพยาบาล ค่า膏ะ ค่าติดตั้ง ประปาและการขายสินค้าราคาถูกให้ประชาชน

๕. การจัดหน่วยให้บริการเคลื่อนที่ของเทศบาลไปสู่ประชาชน เช่น การทำทะเบียนราษฎร์ การเก็บ ภาษีและการรักษาพยาบาล ทั้งนี้ควรประกาศล่วงหน้า

๖. การให้บริการร่วมกันเสริจสิ้นในจุดเดียว (One stop service) มีลักษณะสำคัญคือ

๖.๑ เป็นการให้บริการสาธารณูปการต่อประชาชนของหน่วยงานของเทศบาลทุก หน่วยงาน

๖.๒ แต่ละหน่วยงานร่วมมือและประสานงานกัน

๖.๓ การให้บริการเสริจสิ้นในจุดเดียวหรือสถานที่เดียว

๖.๔ มีกำหนดเวลาແລ້ວเสริจสิ้นในทุกขั้นตอนอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย

๖.๕ มีการประชาสัมพันธ์และจัดบุคลากรอยู่ให้คำแนะนำ

๗. การขึ้นหลักการให้บริการสาธารณูปการต่อประชาชนอย่างประทับใจ คล่องตัว รวดเร็ว ใกล้ชิด ทั่วถึง น่าเชื่อถือ โปร่งใส และตรวจสอบได้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า

๑. สำรวจเทศบาลทุกคนให้บริการด้วยจิตสำนึกที่ต้องถือว่าประชาชนผู้รับบริการ เป็นลูกค้า จึงให้บริการด้วยความยิ่มเยี้ยมแจ่มใส่ให้เกียรติให้ความสำคัญต่อประชาชนด้วยความจริงใจและเต็มใจให้บริการด้วยความกระฉับกระเฉงและกระตือรือร้นจัดบุคลากรอยเดินต้อนรับให้คำแนะนำและช่วยเหลือประชาชนที่มารับบริการภายในสำนักงานสถานีสำรวจเทศบาล

๒. สำรวจเทศบาลควรดำเนินการเพื่อลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานของสำรวจเทศบาลที่ไม่จำเป็นเพื่อให้ประชาชนต้องคอยหรือเสียเวลาอยู่ที่สถานีสำรวจเทศบาลน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ การให้บริการร่วมกันเสร็จสิ้นในจุดเดียว (One stop service) ทั้งยังจะต้องจัดอบรมต่อรถจักรยานยนต์ที่เป็นหน่วยสายตรวจเคลื่อนที่เร็ว เช่น กรณีรับแจ้งเหตุคุณภาพร้าย ไว้ตามจุดตรวจป้อมยามต่าง ๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่ของเทศบาลภายใต้เวลาที่กำหนด เช่น ศูนย์รวมข่าววิทยุสื่อสารของสำรวจเทศบาลจะต้องแจ้งสำรวจเทศบาลที่เป็นสายตรวจให้มาถึงที่เกิดเหตุภายใน ๕ นาที พร้อมทั้งประกาศให้ประชาชนได้ทราบ โดยอาจขอความร่วมมือจากศูนย์วิทยุ มูลนิธิร่วมกตัญญู และมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง และศูนย์วิทยุอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่าย พลเรือนและอาชันนำบัตรคิวคอมพิวเตอร์เพื่อให้บริการก่อนหลัง

๓. หัวหน้าสำรวจเทศบาล คือนายกเทศมนตรี whom มอบอำนาจให้สารวัตรงานสายตรวจจัดสำรวจเทศบาลให้บริการเคลื่อนที่ไปตามชุมชนต่าง ๆ เป็นประจำ nok จากนี้การจัดกิจกรรมร่วมกับประชาชนในชุมชนต่าง ๆ จะช่วยให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณูปะโยงใกล้ชิด และทั่วถึง โดยหัวหน้าสำรวจเทศบาลควรออกแบบป้ายได้ตามทุกชุมชนและกลุ่มคลีกับประชาชนด้วยประจำในส่วนการปฏิบัติงานภายใต้สำนักงานสำรวจเทศบาล หัวหน้าสำรวจเทศบาลควรเดินไปรอบ ๆ สถานีสำรวจเพื่อคุ้มครองเรียบร้อยมิใช่นั่งประจำอยู่ในสถานีสำรวจเพื่อรอให้ประชาชนมาติดต่อโดยไม่ควรวางตัวเป็นเจ้านาย

๔. หัวหน้าสำรวจเทศบาล ควรวางตัวเป็นกลางให้ความเป็นธรรมทุกฝ่ายเมื่อเกิดร่องเรียนบุคลากรของสำรวจเทศบาล ไม่ปกป้องคนผิด ไม่นำไม่รับบุคคลที่ไม่มีประสิทธิภาพเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่สำรวจเทศบาล เพื่อแสวงหาผลประโยชน์หรือปกป้อง ผลประโยชน์

๕. นายกเทศมนตรีหรือหัวหน้าสำรวจเทศบาล ควรจัดให้ประชาชนในเขตเทศบาลทำการประเมินผลสำรวจเทศบาลทุกนาย รวมทั้งหัวหน้าสำรวจในเขตเทศบาลด้วยอย่างน้อยปีละสองครั้ง ควรประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์ วิทยุ อินเตอร์เน็ต หรือแผ่นพับเพื่อแจ้งให้ประชาชนทราบถึงช่องทางที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของสำรวจเทศบาล ได้ตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อีกด้วย

๖. หัวหน้าสำรวจเทศบาลควรติดตั้งหมายเลขโทรศัพท์มือถือ เนินพร้อมกับเครื่องบันทึกเสียงสำหรับบันทึกข้อความทุกครั้งที่ประชาชนโทรศัพท์เข้ามายังคุ้ย และควรติดตั้งกล้องวงจรปิด

ในเบตล์อเมลที่อาจเกิดอาชญากรรมได้ความมีเครื่องบันทึกภาพไว้คือเป็นหลักฐานหากเกิดเหตุการณ์ร้ายแรง เช่น คดีปล้นฆ่าเจ้าทรัพย์ ความมีคำวัญของตำรวจ techniques ที่แสดงถึงเอกสารหลักฐาน หรืออนุญาตของตำรวจ techniques

(๗) หัวหน้าตำรวจ techniques ควรให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ techniques เข้าร่วมกันทำการจับกุมอาชญากรรมลักษณะนี้ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ตามที่นี่และมาตรฐานภายในเขต techniques หรือร่วมมือกับตำรวจ techniques อื่น ๆ

(๘) หัวหน้าตำรวจ techniques ควรจัดตั้งศูนย์กลางนักท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในเขต techniques

(๙) จัดทำเว็บไซต์ของตำรวจ techniques เพื่อประชาสัมพันธ์ นโยบายและวิสัยทัศน์ในการบริหารงานผลงานของหัวหน้าตำรวจ techniques ผลงานของตำรวจ techniques รับเรื่องร้องทุกข์จากประชาชน และให้ความรู้ต่อบุคคลภายนอกและภายในของสถานที่ตำรวจ techniques ตำรวจ techniques ควรขอความร่วมมือจากวัสดุศาสนาพุทธ และวัสดุศาสนาคริสต์ โรงเรียนในเขต techniques ตำรวจ techniques ควรที่จะประชาสัมพันธ์แนะนำการป้องกันอาชญากรรมและการป้องกันยาเสพติดเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักป้องกันอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และป้องกันยาเสพติดมิให้เข้ามาในโรงเรียนต่าง ๆ ได้ ตำรวจ techniques แนะนำให้ผู้ประกอบการเจ้าของท่าราย บ่อคิน บ่อสูกรัง บ่อหิน โรงโน่หินมิให้ถอนต์ที่ไม่ ซื้อดินหรือหิน ไม่ให้บรรทุกน้ำหนักเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อที่จะรักษาสภาพถนนให้เสียหายพังไปมากกว่าในปัจจุบัน สร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการป้องกันอาชญากรรม เช่น ฐานข้อมูลหมายจับของศาลทุกคดี ฐานข้อมูลทะเบียนรถบันทึก ฐานข้อมูลทะเบียนรถจักรยานยนต์ ฐานข้อมูลทะเบียนอาชญากรรม เป็นต้น และปืนยาว และฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์การออนไลน์ (On line) กับสำนักงานตำรวจนแห่งชาติ และฐานข้อมูลออนไลน์กับกรมสอบสวนคดีพิเศษกระทรวงยุติธรรม

(๑๐) เทคนิคค้านจริยธรรม (Morality) เทคนิคค้านจริยธรรมของทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำของตำรวจ techniques ควรปฏิบัติให้เป็นผู้ที่มีจริยธรรมที่ดีงามดังนี้

(๑๑) ตำรวจน techniques ต้องนำหลักธรรมาใช้ในการบริการประชาชน เช่นต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ อดทน มีความเป็นธรรม เอื้อเพื่อเพื่อมน้ำใจ สุภาพ มีเมตตาธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีของตำรวจน techniques

(๑๒) ตำรวจน techniques ควรมีจิตสำนึกที่ดีงามในการให้บริการในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการและประชาชนโดยส่วนรวม กล่าวคือนายก techniques เป็นหัวหน้าตำรวจน techniques โดยตำแหน่ง ตำรวจน techniques เป็นผู้อำนวยการเข้ามาดำเนินการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในเขต techniques และประเทศชาติ จึงจำเป็นต้องมีจิต

สำนักที่ดีงาม ถ้าหากตัวร่วมกับสถาบันฯ ทำได้ก็เชื่อว่าการพัฒนาองค์กรตัวร่วมกับสถาบันฯ ของไทยจะเป็นไปด้วยดีและมีมาตรฐานเช่นเดียวกับประเทศในสังคมประชาธิปไตยทั่วโลก

๓. การวางแผนให้เหมาะสมทั้งฝ่ายนักเทศมนตรีที่เป็นหัวหน้าตัวร่วมกับสถาบันฯ โดยดำเนินการ และฝ่ายตัวร่วมกับสถาบันฯ ที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของนายกเทศมนตรี ไม่ควรพยายามอย่างจะมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างหรูหรา อย่างไรก็ตาม ให้ใช้จ่ายอย่างพอเพียง หรือ “กินดีอยู่ดีอย่างเกินความพอดี” แต่ควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมประจำตัวในลักษณะที่ “กินอยู่แต่เพียงพอ” รู้จักประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย

๔. ตัวร่วมกับสถาบันฯ ไม่ใช้สถานะหรือตำแหน่งไปแสวงหาประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เช่น การไปพบหาสมาคมกับผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น เศรษฐาทำให้ไปสร้างความเคื่อร้อนแก่ประชาชน ตัวร่วมกับสถาบันฯ ต้องไม่ยอมให้ผู้สมรสญาติสนิทบุคคลในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดก้าวภัยการปฏิบัติหน้าที่ของตนหรือของผู้อื่น และไม่ยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนเอง โดยมิชอบรวมตลอดถึงการไม่เรียกร้องผลประโยชน์ในทางมิชอบ ซึ่งรวมถึงการไม่เรียกร้องประโยชน์อื่นๆ จากบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ต่างๆ อันอาจจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน

๕. การพนับเสียงเยี่ยมและช่วยเหลือประชาชนอย่างสม่ำเสมอของตัวร่วมกับสถาบันฯ รวมทั้งเจ้าใจใส่ทุกข์สุขและรับฟังเรื่องราวของทุกข์ของประชาชนในเขตเทศบาล และสืบหาทางช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

๖. ตัวร่วมกับสถาบันฯ ไม่ใช้และไม่ปิดเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายประจำไม่ควรปฏิบัติงานในลักษณะดังกล่าวเพื่อให้ผู้อื่นหรือประชาชนเข้าใจผิดโดยมุ่งหวังผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

๗. หัวหน้าตัวร่วมกับสถาบันฯ หรือนายกเทศมนตรีต้องแสดงความรับผิดชอบในการบริหารงานผิดพลาด เช่น ลาออกจากตำแหน่ง เมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือผิดพลาดอย่างร้ายแรง

๒. หลักการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม

หลักการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ให้ครอบคลุมทุกหน้าที่และความสำคัญของตัวร่วมกับสถาบันฯ ที่เป็นผู้รับใช้ นำบังคับทุกข์ บำรุงสุข ให้แก่ประชาชน และดูแลรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะโดยทั่วไป ตัวร่วมกับสถาบันฯ ที่เป็นผู้พิทักษ์ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ตัวร่วมกับสถาบันฯ ที่เป็นผู้รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองและคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ของประชาชน ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ตัวร่วมกับสถาบันฯ ที่เป็นนักกฎหมาย นักปกครอง นักสังคมสงเคราะห์ นักการศึกษา นักจิตวิทยาและผู้นำชุมชน ที่มีส่วนควบคุมพัฒนาพุทธิกรรม อุปนิสัย ของประชาชนให้อยู่ในกรอบ

จะเป็นภาระของชาติที่จะต้องรักษา ความสงบภายในและปกป้องอธิปไตยของประเทศไทย ตำรวจมีฐานะเป็นพ่อแม่ ญาติ พี่น้อง ครูอาจารย์ และมิตรของประชาชนทั่วไป^{๑๖}

แต่อย่างไรก็ตาม หน้าที่ต่าง ๆ ของตำรวจดังกล่าวนี้ หากพิจารณาในแง่ของกฎหมาย ตำรวจยังมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ เช่น ตำรวจทางหลวงรับผิดชอบ พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ตำรวจป่าไม้ รับผิดชอบพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๘๔ - ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗, แก้ไขโดย พ.ศ. ๒๕๒๒

การรักษาความสงบเรียบร้อยนั้น เป็นยอดแห่งความสุขและความสุนัข เป็นที่ปรารถนาของทุกคน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาความสงบไว้เพื่อให้มีความสุขตามที่ปรารถนา การปราบปรามโจรผู้ร้ายก็คือ การตรวจตราป้องกันไม่ให้มีเหตุการณ์โจรผู้ร้ายเกิดขึ้นก็คือ การจับกุมตัว ผู้กระทำผิด ให้ได้ตัวมาสอบสวนลงโทษตามควรแก่ความผิด อันเป็นการป้องกันอาชญากรรม อย่างหนึ่งก็คือการต่อสู้กับข้าศึกจากภายนอกที่จะมาเข้ายืดอธิปไตยของประเทศไทย จนกว่าทหารจะมาทำการรบได้ทัน หรือช่วยทหารรับกับข้าศึกก็ได้หรือช่วยรักษาเขตพื้นที่ ซึ่งทหารจะทำการยึดไว้ได้แล้วก็ต้องเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการกระทำเพื่อรักษาความสงบซึ่งตำรวจมีหน้าที่ต้องปฏิบัติทั้งสิ้น^{๑๗}

(๑) แนวคิดเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม^{๑๘}

ความสงบเรียบร้อย หมายถึง การปกป้องประชาชนจากความรำคาญ แต่อาจมิใช่ความรำคาญใด ๆ ก็ได้ แต่เป็นความสงบเรียบร้อยซึ่งเกิดขึ้นในนิติรัฐ แนวความคิดของคำว่า ความสงบเรียบร้อยของประชาชนมี ๓ กรณีคือ

^{๑๖} ประเสริฐ เมฆมนณี. ตำรวจและกระบวนการยุติธรรม. หน้า ๕๕.

^{๑๗} ทวี ดาตะยานนท์. ระเบียนการตำรวจนักเขียน. กรุงเทพฯ : สูตรไพบูลย์, ๒๕๔๐, หน้า ๓.

^{๑๘} JACQUES MOREAU. DROIT ADMINISTRATIF. PARIS : P.U.F. 1989, pp. 348 - 355. อ้างใน พงศ์พัฒน์ ฉายพันธ์. ความรู้เบื้องต้นการบริหารงานตำรวจนحنหมา. กรุงเทพฯ : ศิลป์สยาม, ๒๕๔๒, หน้า ๑๗๕ - ๑๗๐.

๑.) แนวความคิดเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนในอดีต โดยธรรมชาติแล้ว คำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนเป็นคำที่กว้างขวางตัวอย่าง เช่น การห้าม มิให้มีการชุมนุมของประชาชน จะมีขึ้นได้ก็แต่โดยกรณีที่จะเกิดอุปสรรคขัดขวางเกี่ยวกับสถานการณ์ในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น ผู้ที่ไปประชุมอาจจะมีปัญหาหรือว่าสถานะทางด้านจิตใจของประชาชนในท้องถิ่นอาจจะไม่เห็นด้วยกับการประชุม หรือว่านักหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอาจจะไม่เห็นด้วย แต่อุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้ต้องนำมาพิจารณาว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่จะขัดขวางไม่ให้เกิดการประชุมขึ้นหรือไม่ การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดย่อมมีอุปสรรคเสมอ แต่อุปสรรคนั้นเพียงพอหรือสำคัญที่จะเป็นเหตุไม่ให้มีการประชุมหรือไม่รูปแบบของ

สำรวจท้องถิ่นในสมัยเก่านั้นมีวัตถุประสงค์ที่จะดึงขึ้น เพื่อที่จะก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยที่ดี ก่อให้เกิดความแน่นอน ก่อให้เกิดความปลอดภัยรวมถึงความสงบเรียบร้อยของสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยของส่วนรวมหรือของมหาชนก็คือ สถานภาพที่มีความสงบภายในรอบ ๆ ท้องถิ่นนั้นซึ่งเกิดจากการป้องกันต่ออันตรายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจะนำมาซึ่งอันตรายต่อประชาชน หรือผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นนั้น หรืออาจจะถูกนำไปใช้ความสงบเรียบร้อยของสาธารณะนั้น ก็คือ สภาพที่มีความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณเกิดจากการกำหนดความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างเศรษฐกิจของประชาชน กับเศรษฐกิจของส่วนรวม ซึ่งทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งของประชาชนและส่วนรวมทั้งหมดนี้เข้ากันได้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง

ความสงบเรียบร้อยก็คือ สภาพความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณซึ่งเกิดขึ้นจากการตกลงใจหรือการแบ่งสรรเสริญภาระห่วงส่วนบุคคลกับส่วนรวม ได้อย่างเป็นธรรมซึ่งทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ของทั้ง ๒ ส่วนนี้สามารถดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม สองคล้องและก่อให้เกิดสภาพที่จำเป็นในการบริหารงาน บริการสาธารณะและการดำเนินการขององค์กรในทางปกครอง

๒.) แนวคิดเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนในปัจจุบัน ซึ่งได้รับการขยายให้กว้างขวางมากขึ้นกว่าเดิม แนวคิดนี้ที่ควรจะได้รับการพิจารณา มี ๓ ประเด็นด้วยกันคือ

๑. ในเรื่องของศีลธรรม (Moral) ควรจะอยู่ในเรื่องของความสงบเรียบร้อยด้วยหรือไม่ซึ่งมีเหตุผลอยู่ ๒ ประการ ที่ถือว่าศีลธรรมของมหาชนเกี่ยวข้องกับเรื่องความสงบเรียบร้อยได้แก่

๑.๑ ได้มีคำพิพากษาหลายเรื่องของศาลฝรั่งเศส ได้อ้างถึงหรืออ้างถึงเห็นด้วยกับแนวคิดในการห้ามขององค์การสำรวจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องศีลธรรม

๑.๒ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของกฎหมาย สถาแห่งรัฐฝรั่งเศส (Conseil d'etat) ได้ตัดสินโดยเห็นด้วยกับฝ่ายปกครองที่เชิญเชอร์ฟิล์มกฎหมายด้วยเหตุผลที่ว่าฟิล์มนั้นขัด

ขวางศีลธรรมคือเป็นรูปโบีแต่ย่างไรก็ตามเรื่องพิลมนี้ก็ยังเป็นเรื่องถกเถียงกันยังไม่รู้จบในประเทศฝรั่งเศส

๒. ในเรื่องของความสวยงาม (Esthetique) ควรจะอยู่ในเรื่องของความสงบเรียบร้อยด้วยหรือไม่ เรื่องนี้ได้มีการตกลงกันเป็นที่ชัดเจนแล้วว่า องค์การฝ่ายปกครองนั้นมีอำนาจควบคุมการก่อสร้าง หรือการติดประกาศใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหา กับสภาพธรรมชาติสถานที่ท่องเที่ยว หรือตึกสถานที่ที่จะต้องรักษาไว้ เพราะมีการตอกแต่งสถานที่เก่าแก่ที่จะต้องรักษาไว้ ซึ่งหากเห็นด้วยอย่างไรก็ตามศาลปฏิเสธที่จะพิจารณาว่าเรื่องของความสวยงามนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยนั้นคือศาลพิจารณาเฉพาะปัญหาเรื่องการกระทบต่อสภาพแวดล้อมในทาง ธรรมชาติ และการคุ้มครองสถานที่เก่าแก่เพียง ๒ ประเด็นใหญ่ ๆ นี้เท่านั้น ส่วนเรื่องความสวยงามของ สถานที่นั้นศาลไม่ได้พิจารณาเอาไว้

๓. ในเรื่องการคุ้มครองหรือปกป้องแนวคิดในทางการเมือง ควรจะอยู่ในเรื่องของความสงบเรียบร้อยด้วยหรือไม่ ในเรื่องนี้แนวคิดของตะวันตก (แนวคิดประชาธิปไตยในยุโรป) เป็นแนวคิดที่ก่อให้เกิดความหลากหลายในทางการเมือง ดังนั้นฝ่ายปกครองจะใช้เทคนิคในทาง

ตำรวจนทางปulkron (Police Administrative) วัตถุประสงค์ของกิจกรรมตำรวจนทางปulkronคือการป้องกันมิให้มีการกระทำที่จะกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และการระจังการกระทำดังกล่าวเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย ความหมายของกิจกรรมตำรวจนทางปulkron คือปฏิบัติการทางกายภาพเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือคำสั่งที่ได้ออกไว้เพื่อจำกัด การใช้สิทธิเสรีภาพโดยอิสระของปัจเจกชน ให้การปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่รัฐได้กำหนดไว้ เพื่อการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม ทั้งนี้ภายในการของกฎหมาย^{๙๖}

ตำรวจนทางปulkron มาใช้ในการห้ามปราบ หรือจัดการกับแนวความคิดที่แตกต่างจาก แนวความคิดทางการเมืองในขณะนั้น ไม่ได้ จึงกล่าวได้ว่าความสงบเรียบร้อยของสาธารณะนั้น ไม่ควรที่จะแปรผันไปตามสถานการณ์ในทางการเมือง ถ้ามีความจำเป็นจะต้องปกป้องรัฐ ระบบปกป้องสถาบันต่าง ๆ ของรัฐ หน้าที่ต่าง ๆ เหล่านี้ก็ไม่ใช่หน้าที่ของตำรวจในทางปulkron เท

^{๙๖} JEAN RIVERO ET, JEAN WALINE. ROIT ADMINISTRATIF, ๑๖^๖ EDITION. DALLOZ, ๑๕๕๖. อ้างใน ชาญชัย แสวัสดิ์. ศาลปulkron กับการดำเนินงานของตำรวจ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕, หน้า ๑๐.

เป็นหน้าที่ของรัฐสภานี้ที่จะออกกฎหมาย เป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะก่อให้เกิดการออกกฎหมายมาเพื่อห้ามปราบการกระทำในสิ่งเหล่านั้น

๓.) แนวความคิดหลักด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมก็คือ แต่ละคนจะต้องรับผิดชอบทั้งการกระทำการของตัวเองและการกระทำการของเพื่อนบ้านเพื่อป้องกันเหตุการณ์อาชญากรรมมีหน้าที่ที่จะตะโกน หรือส่งสัญญาณบอกให้เพื่อนบ้านของเขารู้และช่วยกันติดตามอาชญากรรม ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าความสงบสุขของสังคมมิได้เกิดจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จากองค์กรของรัฐแต่ฝ่ายเดียวหากแต่เกิดขึ้นโดยความร่วมมือของคนส่วนใหญ่จากชนชั้นแต่ละชนชั้นด้วย^{๒๐}

เมื่อมีการกระทำการความผิดเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในกระบวนการยุติธรรมมีดังต่อไปนี้ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทำการสืบสวนตรวจสอบหาข้อเท็จจริงและหลักฐานจะจับกุมต่อเมื่อมีเหตุขึ้นตรวจสอบสั่ยตามอำนาจหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งมีอำนาจและหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน ดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานและดำเนินการตามวิธีดังๆ เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดหากเห็นสมควรสั่งฟ้องก็จะนำผู้ต้องหาพร้อมสำเนาการสอบสวนสั่งพนักงานอัยการ^{๒๑}

การรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นหน้าที่หลักของตำรวจ คือ งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและงานสืบสวนสอบสวน ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาที่สร้างความเดือดร้อน หรือสร้างความไม่สงบสุขให้กับประชาชน ถ้าหากเราสามารถป้องกันไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพสังคมก็จะมีแต่ความสงบสุข และถ้าหากป้องกันแล้วแต่ยังเกิดขึ้นอีก ตำรวจก็จะต้องสืบสวนหาตัวผู้กระทำการพิมพ์ดำเนินคดีให้ได้โดยเร็วและรวบรวมพยานหลักฐานสั่งฟ้องศาลให้ศาลพิพากษายังโทษให้ได้แต่จะต้องอำนวยความยุติธรรมให้กับคู่กรณีด้วย ถ้าสถานีโคลนารถทำได้ก็ถือว่าการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในความรับผิดชอบได้ผลคือมีประสิทธิภาพสมควรได้รับบำเหน็จความชอบ ๒ ขั้น หรือพิจารณาให้เลื่อนยศ หรือเลื่อนตำแหน่ง

๑. การป้องกัน : วิธีป้องกันอาชญากรรมไม่ให้เกิดขึ้นนั้นจะต้องหาวิธีที่จะขัดสاعเหตุหรือต้นเหตุของอาชญากรรมแต่สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมมีมากน้อย เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการว่างงาน ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของคนต่างด้าว และขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาเด็กเร่ร่อนจรจัด ปัญหายาเสพติด ปัญหาแหล่งน้ำสูบน้ำ

^{๒๐} พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธ์. ความรู้เบื้องต้นการบริหารงานตำรวจนายใหม่. หน้า ๑๒๐.

^{๒๑} ประเสริฐ เกษรมาลา. ตำรวจนายและสังคม. กรุงเทพฯ : สูตรไฟศาล. ๒๕๔๕,

ฉบับนุชฯ ฯลฯ ซึ่งเป็นสาเหตุของอาชญากรรมทั้งนั้น บางปัญหาเกิดเป็นหน้าที่ของหน่วยอื่นรับผิดชอบบางปัญหาเกิดต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยราชการและเอกชนร่วมกันแก้ไข เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการว่างงาน ปัญหาแหล่งผลิตยาเสพติดตามแนวชายแดนและปัญหาทางสังคมอื่น ๆ ส่วนการจัดสำรวจเป็นสายตรวจออกตรวจเป็นเพียงเพื่อลดโอกาสการทำงานของคนร้ายเท่านั้นแต่ก็ถือว่าเป็นการป้องกันอาชญากรรมวิธีหนึ่งจะเห็นได้ว่าการป้องกันไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้นนั้นคำว่าไม่สามารถจะเข้าไปแก้ปัญหาซึ่งเป็นสาเหตุของอาชญากรรมได้ ทุกปัญหาด้วยเหตุผลดังกล่าวปัญหาอาชญากรรมจึงยังคงเกิดขึ้นตราบใดที่สาเหตุที่แท้จริงของปัญหานี้ได้ถูกไขจัดให้มนดไปสำรวจเปรียบเสมือนเป็นแพทย์ที่รักษาโรคของสังคมคืออาชญากรรม เช่นเดียวกับแพทย์ตามโรงพยาบาล ซึ่งมีหน้าที่ในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บของประชาชน การป้องกันโรคของแพทย์อาจทำโดยการฉีดวัคซีน เช่นวัคซีนป้องกันโรควัณโรค วัคซีนป้องกันไวรัสโรคตับอักเสบ B ถ้ามีการเจ็บป่วยเกิดขึ้นแพทย์จะพยาบาลมาสาเหตุของโรคและรักษาโรคโดยการแก้ไขที่สาเหตุของโรคนั้น ผู้ป่วยก็จะหายจากการเจ็บป่วย คำว่ามีหน้าที่เป็นแพทย์ที่รักษาโรคของสังคมแต่คำว่าไม่สามารถเข้าไปแก้ไขสาเหตุของโรคเหมือนกับแพทย์ตามโรงพยาบาลได้ทุกปัญหา คำว่าทำได้แต่เพียงเอาเชื้อโรคของสังคม คือคนร้ายไปควบคุมไว้ในสถานที่คุณซึ่งชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้นเหมือนกับกินยาแก้ไขแก่ปวดเพื่อระงับอาการของโรคเท่านั้น แต่สาเหตุที่ทำให้คนติดยาเป็นคนร้าย หรืออาชญากรรมนั้นยังไม่ได้รับการแก้ไขหรือบำบัดให้มนดไป เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ตกต่ำทำให้คนไม่มีงานทำให้บ้านคนหันไปประกอบมิจฉาชีพ ปัญหาผู้ด้อยโอกาสเสพติดไม่มีเงินซื้อยาต้องไปลักทรัพย์เอาเงินมาซื้อยาเสพติดเมื่อถูกจับดำเนินคดีถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำไม่ได้รับการบำบัดรักษา และอาจหาเสพได้ในเรือนจำอีก หลังจากพ้นโทษอกม้าก็คงติดยาเสพติดเหมือนเดิมและคงต้องลักทรัพย์หาเงินซื้อยาเสพติดอีกต่อไป พวknี้พอกออกจากคุกไม่มีงานทำเมื่อกลับไปอยู่ในสังคมเดิมสังคมไม่ยอมรับหัวร่าเป็นคนชี้กูกกิกับไปประกอบอาชญากรรมอีกเหมือนเดิมคำว่าจึงต้องทำงานหนัก

๒. การปราบปราม : เมื่อเราหาวิธีการป้องกันไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้นแล้ว แต่อาชญากรรมก็ยังเกิดขึ้น คำว่าต้องสืบสวนสอบสวนເຫັນວ່າอาชญากรรม หรือຜູ້ຮ່າທຳມີຄົນມາສອບສົນ ดำเนินคดีส่งฟ้องศาล เพื่อให้ศาลพิพากษางลงโทษให้ได้แต่จะต้องไม่มีการจับผิดຕัว เช่น คดีฆาตกรรม น.ส.เซอร์เรน เมื่อกรกฎาคม ๒๕๔๕

๓. การสืบสวนและสอบสวน : คือการแสวงหาและรวบรวมข้อมูลเท็จจริง และหลักฐานเพื่อใช้ยืนยันการกระทำผิด และเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องศาลเพื่อให้ศาลพิพากษางลงโทษ การสืบสวนสอบสวนจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อพนักงานสืบสวนสอบสวนมีความรู้ความสามารถในการ

สืบสวนและสอบสวน มีให้พริบปฏิภาณ มีประสบการณ์ และมีข้อมูลเกี่ยวกับคนร้ายมากพอ ต้องรู้ว่าในพื้นที่ที่เรา_rับผิดชอบมีใครบ้างที่มีพฤติกรรมเป็นคนร้ายโดยเป็นมือปืนรับจ้าง

๔. พยานหลักฐาน : ที่ใช้ในการสืบสวนและสอบสวนมีอยู่สามประเภท กือพยานบุคคล พยานวัตถุ พยานแวดล้อม พยานบุคคลอาจจะมีปัญหาเกี่ยวกับพยานลึมเหตุการณ์รายละเอียด ในขณะเกิดเหตุระหว่างการสืบพยานในศาล พยานบางรายอาจถูกจ้างให้กลับคำในชั้นศาล หรือถูกจ้างให้หนีไม่มาเป็นพยานในศาล พยานบางคนอาจถูกข่มขู่ หรือถูกฆ่าตายเพื่อเป็นการปิดปากพยาน สำหรับวัตถุพยานนั้นเป็นพยานที่ศาลให้ความเชื่อถือเมื่อตรวจพิสูจน์วัตถุพยานจะเป็นพยานบุคคลที่จะไปให้การต่อศาลก็ตาม แต่เป็นพยานบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง เป็นผู้เชี่ยวชาญที่ศาลให้ความเชื่อถือในประเทศไทยปัจุบันคดีฆาตกรรมเกิดขึ้น ๑๐๐ ราย เท่ากับ ๕๐% เพราะ มีเครื่องตรวจลายนิ้วมือแฟงอัตโนมัติ Afis สามารถเก็บข้อมูลได้เป็นล้าน ๆ ข้อมูลใช้ในกิจการสำรวจเมือง ยุโรปและญี่ปุ่น^{๒๒}

(๒) แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมไทยในเขตการปกครองท้องถิ่นเทศบาล และประวัติความเป็นมาของตำรวจไทย

ในประเทศไทยกิจการตำรวจนี้เป็นงานระดับชาติที่มีประวัติความเป็นมา และการพัฒนาองค์กรตามแบบสังคมตะวันออก ก่อนที่กิจการตำรวจนี้จะเป็นไปในประเทศไทยวันต่อวันจะเจริญขึ้น และแม้ว่าในระยะหลังจะได้มีการปรับปรุงองค์การและการหน้าที่ให้สอดคล้องกับการบริการประชาชนทางด้านอื่น ๆ โดยเทียบเคียงกับแนวความคิดทางตะวันตกก็ตาม แต่ก็ยังมีลักษณะและการหน้าที่แตกต่างจากงานตำรวจนี้ในประเทศไทยตะวันตกอยู่บ้างทั้งนี้เป็นเพราะ ตำรวจนี้ในประเทศไทยสมัยโบราณมิได้มีการกิจ และจัดหน่วยงานเหมือนกับตำรวจนี้ในสมัยปัจจุบันเท่าที่มีเอกสารปรากฏ ตำรวจนี้ในสมัยพุทธศตวรรษที่ ๑๖ เป็นชื่อเรียกข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่รับใช้พระมหาภัตtriy ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยเฉพาะหากแต่เป็นผู้รักษาผลประโยชน์ของแผ่นดินและองค์พระมหาภัตtriy การตำรวจนี้จึงขึ้นเป็นมรดกทางการบริหารที่เริ่มต้นขึ้นในประเทศไทยมาก่อนที่ประเทศไทยจะตั้งตัวเป็นรัฐวิไลซ์และเป็นผู้นำทางวิทยาการสมัยใหม่ เมื่อพิจารณาแล้วอาจแบ่งกิจการตำรวจออกเป็น ๔ ยุค คือ ตำรวจนุกูลที่ ๑ ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๓๓

^{๒๒} อรรถพลด แซ่บสุวรรณวงศ์. นิติวิทยาศาสตร์ ๑ เพื่อการสืบสวนสอบสวน.

กรุงเทพฯ : บริษัทดาวฤกษ์, ๒๕๔๕, หน้า คำนำ.

ตัวตรวจยุคที่ ๒ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๗๕ ซึ่งเป็นยุคของการปฏิรูปการดำเนินการในสมัยสมบูรณ์สุภาพชิราช ตัวตรวจยุคที่ ๓ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นการปรับปรุงกิจการตัวตรวจในสมัยปฏิรัฐเปลี่ยนแปลงการปกครองในระบบประชาธิปไตย ที่มีการต่อสู้แบ่งเชิงอำนาจทางการเมืองระหว่างกลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ และกิจการตัวตรวจยุคที่ ๔ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ถึงปัจจุบัน^{๒๗}

กิจการตัวตรวจและระบบการให้ความยุติธรรมก่อนสมัยกรุงสุโขทัย

คุหลักฐานจากศิลารึกแล้วพบว่า คำว่าตัวตรวจนี้ใช้อยู่ในศิลารึกหลักที่ ๒๐ ที่ศาลาสูงเมืองลพบุรี ซึ่งปัจจุบันศิลารึกนี้เก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดลพบุรี และศิลารึกหลักที่ ๒๑ ที่ศาลาเจ้าเมืองลพบุรี ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ณ หอสมุดวิชรษณ์ ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ซึ่งศาสตราจารย์ยอร์ช เชเดส์ ผู้อ่าน สันนิษฐานตามตัวอักษรว่า จารึกขึ้นในพุทธศตวรรษที่ ๑๖ เป็นการจารึกเรื่องราวในสมัยอาณาจักรลพบุรี

จากศิลารึกหลักที่ ๒๐ แม้ว่าจะไม่สามารถอ่านได้ความสมบูรณ์ เพราะศิลารึกหักออกเป็น ๓ ท่อน ไม่ติดต่อกัน แต่ก็ทำให้ทราบถึงตำแหน่งต่าง ๆ ของขุนนางเขมรในสมัยนั้นเป็นต้นว่า มรดาญ ໂຄລູ ວາປ ແລະ ໂບລູ ໂດຍເນພາະຕໍ່ແນ່ງ ໂຂລູ ເປັນຕໍ່ແນ່ງທາງທາරศาสตราจารย์ ยอร์ช เชเดส์ สันนิษฐานคำว่า ตัวตรวจวิชัย ซึ่งมีจารึกอยู่ทั้งในศิลารึกหลักที่ ๒๐ และหลักที่ ๒๑ นั้นอาจจะหมายถึงเจ้าเมืองและบุคคลที่เรียกว่าตัวตรวจนี้เองที่กล่าวสาบานต่อพระพักตร์พระเจ้าสุริยรัมย์ที่ ๑ ซึ่งสถากอัญญ์บันประคุพระราชวงศ์ เมืองนครหลวง และสังเกตได้ว่านามของท่านเหล่าจะมีนามของเมืองที่ตนปกครองต่อท้ายอยู่เสมอ คำว่าตัวตรวจแปลได้ตามตัวว่าผู้ตรวจ ฉะนั้น ตัวตรวจในสมัยโบราณบางท้องที่อาจจะเป็นตำแหน่งที่ขึ้นอยู่ในราชสำนักหรือผู้ปกครองเมืองก็ได้ แต่ ตามหลักฐานที่มีอยู่ทำให้ทราบได้ ๑ ประการว่า

(๑) ตัวตรวจเป็นตำแหน่งข้าราชการที่มีมาในอดีตอย่างน้อยไม่มีการกล่าวถึงตำแหน่งนี้มาแล้วในพุทธศตวรรษที่ ๑๖ เป็นปรากฏการณ์ร่วมสมัยกับอารยธรรมตะวันตกสมัยกลางตอนต้นซึ่งในสมัยนั้นในทวีปยุโรปเป็นระยะที่มีการขัดแย้งอย่างรุนแรงระหว่างผู้นำถือศาสนาคริสตเดียน กับผู้นำถือศาสนาอิสลามจนถึงขั้นทำสงครามกัน เรียกว่า สงครามครูเสด

(๒) จากแหล่งที่มาทำให้สันนิษฐานต่อไปได้ว่าตัวตรวจเป็นชื่อเรียกตำแหน่งราชการในประเทศที่มีวัฒนธรรมทางการปกครองแบบอินเดียที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพราหมณ์ ดังจะเห็นได้จาก

^{๒๗} สุวรรณ สุวรรณเวช. ประวัติและวัฒนาการของตัวตรวจไทย. กรุงเทพฯ : คุรุสภา, ๒๕๒๓, หน้า ๑ - ๓.

การจารึกใช้บรมวารสุเทพ หรือพระนราภัยในโอกาสที่มีการทำพิธีฉลองเทวรูปนั้น ฉะนั้นตำแหน่งนี้จึงเป็นสมบัติทางการปกครองในแหลมอินโดจีนยุคก่อนที่ชาติไทยจะเข้ามามีอำนาจปกครอง ดินแดนแถบนี้

๓) สำรวจเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับตำแหน่งทหาร เพราะในศิลาจารึกหลักที่ ๒๑ ว่า “คำนบ โขลณพลด กมรเดงและ โขลณ วิชัย นี้ต่อไปและ โขลณ สำรวจวิชัย” คำว่า โขลณ เป็นคำเขมร เรียกตำแหน่งฝ่ายทหาร คำว่า กมรเดง เป็นตำแหน่งสูงคล้ายพระยา ส่วนคำว่าวิชัยเปลี่ยนจาก วัดหัวด้วย แต่ถ้าจะถือว่า โขลณ และ โขลณ มีความหมายถึงตำแหน่งข้าราชการทหาร อย่างเดียวกันแล้วคำว่า สำรวจ ก็จะเป็นคำที่มุงชี้ถึงลักษณะงานที่รับผิดชอบพิเศษที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง แตกต่างไปจาก โขลณ อื่น ๆ เช่นเดียวกับตำแหน่งหัวหน้ากองทหารเขมรที่อยู่ในเมืองสุโขทัยที่เรียกว่า โขลณ คำพัง หรือ โขลณ พลด ที่หมายถึง ตำแหน่งนายทัพ^{๗๔}

อำนาจหน้าที่ของสำรวจวิชัย^{๗๕}

ปี พ.ศ. ๑๕๖๕ อยู่ในรัชสมัยพระเจ้าสุริวรรมาṇที่ ๑ เช่นเดียวกับศิลาจารึกหลักที่ ๒๐ และ ๒๑ ข้อความในศิลาจารึกเป็นเรื่องที่พระเจ้าสุริวรรมาṇทรงประกาศให้นักบวช และพระภิกษุอุทิศกุศลแห่งการบำเพ็ญตนะถวายแด่พระองค์ และออกพระราชกำหนดเพื่อป้องกันมิให้นักบวชเหล่านี้ถูกรบกวน โดยกำหนดว่า ถ้าผู้ใดเข้ามาทุรماṇ ในดินโวนาวาเวต่าง ๆ และมารบกวนด้วยสิ่งใดอย่างก็ตาม ไม่ให้ส่วนคนตัดถวายแด่พระบาทกมรเดง กำหนดอัญศรีสุริวรรเมทเว โปรดเกล้าฯ ให้สำรวจวิชัยจับผู้นั้นมาขึ้นศาลสภา เพื่อจะได้ฟังคดีที่ควรจะถูกตัดสินอย่างเคร่งที่สุด

จากศิลาจารึกระบุให้สำรวจจับนำมายื่นศาลสภา และฟังคดีที่ควรจะถูกตัดสินแสดงให้เห็นถึงว่า สำรวจเป็นกระบวนการยุติธรรมมีหน้าที่จับกุมผู้กระทำผิดมาตัดสินลงโทษแล้ว โดยใช้วิธีการแบบศาลสภาคือใช้ผู้ตัดสินมากกว่าหนึ่งนายขึ้นไป เพราะส่วนนั้นมายถึงที่ประชุมซึ่งถ้าเป็นไปตามที่สันนิษฐานก็จะมีลักษณะคล้าย ๆ กับการตัดสินของคณะลูกบุญในประเทศทางตะวันตกนั้นเอง จากหลักฐานที่ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการให้ความยุติธรรม การพิจารณาที่เป็นระบบมากกว่าการพิจารณาคดีในสมัยกรุงสุโขทัย และเป็นเครื่องยืนยันว่าจะต้องมีเจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองดำเนินการในเรื่องนี้ ส่วนการจับนั้นเป็นการจับโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ สำรวจวิชัยแต่อย่างไรก็ตามการที่กำหนดว่า โปรดเกล้าฯ ให้จับผู้นั้น หมายถึงว่า สำรวจวิชัย มีหน้าที่

^{๗๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓ - ๔.

^{๗๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔ - ๕.

จับกุมมาให้ศาลสภากัดสิน ถ้าเป็นกรณีนี้แล้วการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจวิชัย คงปฏิบัติงานเช่นเดียวกับสุภาพดีในสมัยกรุงสุโขทัยนั่นเอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าตำรวจวิชัยมีลักษณะการทำงานคล้ายตำรวจทศบาลคือจับในความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ เมื่อกับความผิดใหญ่

การรักษาความสงบเรียบร้อยในสมัยกรุงสุโขทัย^{๒๖}

จากศิลปาริบและจดหมายเหตุของชาติอินที่เกี่ยวข้องแล้วสามารถสรุปได้ว่าในพุทธศตวรรษที่ ๑๙ - ๒๐ มีนครรัฐที่เป็นอิสระอยู่ในแหลมอินโดจีน คืออาณาจักรล้านนาไทย อาณาจักรสุโขทัย อาณาจักรละโว อยธยา และอาณาจักรครศีธรรมราช สำหรับนครรัฐอิสระของชนชาติไทยที่เป็นศูนย์กลางในการปกครองที่มีอำนาจมาก ได้แก่ สุโขทัยถือได้ว่าเป็นศูนย์รวมของชนชาติไทยในขณะนั้น ในช่วงระยะเวลาอันยาวนานอยู่ได้สิ่งโภรมลงมาก และด้วยพระปริชาญณอันสูงของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช จึงสามารถทำให้อำนาจกรมอยุทั้งอาณาจักรมาเป็นเมืองขึ้นของกรุงสุโขทัยได้โดยง่ายจากการขยายอาณาเขตออกไปมากขึ้นนี้เอง ทำให้มีความจำเป็นต้องสร้างระบอบวิธีการและธรรมเนียมในการปกครองขึ้น

การสอบสวนที่ใช้อยู่ในกรุงสุโขทัยโดยการเมียนตีและทราบนร่างกาย จะเริ่มต้นด้วยการสันนิษฐานว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ติดและผู้ต้องหามีหน้าที่พิสูจน์ แต่ก่อนจับกุมคนร้าย กฎหมายกำหนดให้เจ้าบ้านเจ้ารือนร่วมกับเจ้าหน้าที่พิจารณา กันก่อนว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำผิดหรือไม่มีพิจารณาแล้วให้เจ้าทุกข์คุตัวคนร้ายและคูของกลางก่อนจึงจะจับกุม ซึ่งได้ถือเป็นหลักปฏิบัติในการสอบสวนของตำรวจนานถึงทุกวันนี้เมื่อมีความผิดเกิดขึ้น ผู้ที่อยู่ภายใต้รัศมี ๓ เส้น ๑๕ วนับจากจุดเกิดเหตุจะต้องช่วยเหลือเจ้าทรัพย์โดยรับติดตามจับกุมคนร้ายในทันที หากไม่ได้ตัวคนร้ายหรือไม่ได้ทรัพย์คืนจะต้องร่วมกันชดใช้ราคาทรัพย์แทนคนร้าย

ในสมัยพระเจ้าลิไทยพบว่ามีเจ้าหน้าที่รักษากฎหมายเรียกว่า สุภาพดี ทำหน้าที่ปราบปรามจับกุมคนร้ายมาลงโทษ โดยเฉพาะการให้หลักประกันว่ารายภูติที่สามีภักดีจะอยู่ยืนเป็นสุข มีอิสรภาพในการดำรงชีพในฐานะเป็นพลเมือง เพื่อความสงบสุขภายในสมัยนี้จึงได้มีการทำระบบการให้ความยุติธรรมไว้เป็นหลักฐานอย่างไรก็ตาม ลักษณะของการจัดรูปแบบการปกครองกรุงสุโขทัยน่าจะได้รับอิทธิพลจากการปกครองของไทยที่ใช้อยู่ในอาณาจักรน่านเจ้าเดิมส่วนหนึ่ง ผสมผสานกับวัฒนธรรมทางการปกครองที่ได้รับใหม่ด้วย ทั้งนี้ เพราะเมื่อชนชาติไทยอพยพลงมา

^{๒๖} เรื่องเดียวทัน, หน้า ๒๒ - ๒๓.

ตั้งอาณาจักรใหม่คงจะจัดรูปการปกครองแบบที่เคยมีประสบการณ์มาแล้ว จะนั้นลักษณะการปกครองของกรุงสุโขทัยจึงแตกต่างไปจากการปกครองในอาณาจักรเขมรและมอญทางใต้แต่ก็มีส่วนที่ได้รับอิทธิพลและวัฒนธรรมในการปกครองทางใต้ผสมผสานอยู่ด้วย เพราะอาณาจักรศรีวิชัยและทวารวดีซึ่งอยู่ทางใต้เดิมเคยเป็นอาณาจักรที่รุ่งเรือง และได้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมอินเดียอยู่ก่อนแล้วแม้กรุงสุโขทัยจะเป็นอาณาจักรที่ตั้งขึ้นใหม่แต่ก็มีระบบการปกครองเป็นของตนเองคือมีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็นราชธานี เมืองอุปราช เมืองลูกหลวง เมืองหน้าค่าน เมืองขึ้น เมืองอกา เมืองท้าวพระยานานนคร และเมืองประเทราชคือ

(๑) ราชธานี ใน การปกครองราชธานี หรือเมืองหลวง ซึ่งเป็นที่ตั้งของรัฐบาลกลางนั้นมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขอำนาจของเมืองหลวงหรืออำนาจของรัฐบาลกลางครอบคลุมไปถึงเมืองอุปราช เมืองลูกหลวง เมืองหน้าค่าน เมืองอกาเป็นการเด็ดขาด มีอำนาจในการสั่งการแก่เมืองท้าวพระยานานครได้

(๒) เมืองอุปราช เมืองลูกหลวง หรือเมืองหน้าค่าน ปรากฏในประวัติศาสตร์มีแต่เมืองอุปราชในสมัยพ่อขุนนานเมือง ต่อมาก็เพิ่มเมืองลูกหลวงขึ้นและใช้เป็นเมืองหน้าค่านด้วยเมืองอุปราชในสมัยพ่อขุนนานเมืองกรุงสุโขทัยพ่อขุนรามคำแหงได้ไปสร้างเมืองใหม่ใกล้มีอง เชลียงขึ้นเป็นเมืองลูกหลวงดังชื่อว่า "นครศรีสัชนาลัย" เป็นการสร้างเมืองขึ้นในท้องที่ว่างเปล่า ข้างเคียงเมืองเชลียงเดิมเมืองเชลียงและเมืองศรีสัชนาลัยต่อมาก็กล้ายเป็นเมืองสวรรค์โลก เมืองศรีสัชนาลัยเป็นเมืองอุปราชตลอดมาจนถึงสมัยสุโขทัย

การให้ความยุติธรรมส่วนใหญ่ในสมัยสุโขทัยนี้ดำเนินการโดยประชาชนผู้เดือดร้อนเอง โดยผู้เดือดร้อนสั่นกระดิ่งให้พ่อขุนรามคำแหงทราบแล้วพระองค์จะเสด็จออกมาสอบสวนและตัดสินให้แสดงว่าพระองค์รับเป็นราชการที่จะตัดสินคดีความของซึ่งเป็นไปตามหลักปรัชญาการปกครองของประเทศไทยตะวันออก และพระมหากษัตริย์จะเป็นผู้ให้ความเป็นธรรมทั่วหน้าไม่ว่า ไพรพื้หหรือลูกขุนหากเกิดถ้อยความขันได้ส่วนได้ความจริงแล้วจะตัดสินไปโดยซื่อสัตย์สุจริตไม่เข้าข้างผู้ลัก ไม่ลำเอียงทางผู้ซึ่นหรือผู้ทุจริตปิดบังอำพรางใด ๆ การพิจารณาคดีไม่เห็นแก่ลักษณะหรือสินบนแรงวัลวย่างใด ๆ ทั้งสิ้น

ตำราจเทคโนโลยีข้อดังนี้

(๑) เป็นงานบริการประชาชนเกี่ยวกับชีวิตประจำวันไม่กระทบกระเทือนไปถึงคนในชุมชนอื่น ๆ ทำให้ประชาชนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง

(๒) ทำให้เขตเทศบาลมีความสะอาด เพราะมีการบังคับใช้กฎหมายโดยตำราจเทคโนโลยีโดยตรง

(๓) ตำราจเทคโนโลยีรับคำสั่งโดยตรงจากนายกเทศมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้าตำราจเทคโนโลยีโดยตำแหน่ง ทำให้ปฏิบัติงานอย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องรอคำสั่งจากส่วนกลางเพื่อมีนายกเทศมนตรีตัดสินใจได้เอง

(๔) การรักษาความสงบเรียบร้อยต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญา ทำให้การป้องกันอาชญากรรมมีประสิทธิภาพ

(๕) เป็นเครื่องมือในการบริหารงานของห้องคุน และควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายท้องถิ่นที่วางไว้

(๖) เป็นการช่วยลดภาระหน้าที่ของส่วนกลางคือตำราจเทคโนโลยีแล้วก่อลักษณะดีอยู่แล้วก็ได้ ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันในห้องคุนของตนเท่านั้น แต่ในส่วนคดีใหญ่ที่มีความสำคัญหรือมีผลกระทบต่อสวัสดิภาพหรือความสงบเรียบร้อยของชุมชนส่วนรวม ก็ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานตำราจเทคโนโลยี

(๗) ตำราจเทคโนโลยีทำหน้าที่ในการดับเพลิงด้วย ทำให้การดับเพลิงในเขตเทศบาลเป็นไปอย่างรวดเร็ว

(๘) ทำให้การจราจรไม่ติดขัด เพราะตำราจเทคโนโลยีการประชาสัมพันธ์กวดขันวินัยจราจรและกฎหมายจราจร

(๙) ตำราจเทคโนโลยีต้องทำการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม พายุไฟไหม้ ดินถล่ม แผ่นดินไหว

ตำราจเทคโนโลยีมาแล้วในอดีต

ตำราจเทคโนโลยีมาแล้วในอดีต เช่น กองตำราจเทคโนโลยีดำเนินงานในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ โดยขึ้นกับเทศบาลกรุงเทพฯ มีหัวหน้าก่องรับผิดชอบ ในระยะนั้นงานกิจการด้านตำราจซึ่งเทศบาลกรุงเทพฯ ได้รับโอนงานมาจากกรมตำรา โดยจัดตั้งเป็น "กองตำราจเทคโนโลยี" ได้แบ่งส่วนราชการออกเป็นแผนกดังนี้คือ แผนกตำราจดับเพลิง แผนกตำราจจรา

แผนกตัวรวจสุขากิบาล ตัวรวจเทศบาลในสมัยนี้ยังคงเป็นตัวรวจของกรมตัวรวจซึ่งส่งไปปฏิบัติงานให้แก่เทศบาลนครกรุงเทพฯ ใช้เครื่องแบบตัวรวจ โดยมีปลอกแขนเสื้อค้านชัย แบ่งประเภทด้วยสี ต่าง ๆ กันกล่าวก็อ ตัวรวจดับเพลิงใช้ปลอกแขนสีแดง ตัวรวจราจรใช้ปลอกแขนสีขาว และตัวรวจสุขากิบาลใช้ปลอกแขนสีเขียวซึ่งชาวบ้านเรียกติดปากกว่า “ตัวรวจแขนเขียว”

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๙๔ ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดรูปบริหารงานในกรมตำรวจนี้ใหม่ และได้โอนแผนกตำรวจนครกลับไปขึ้นกับกรมตำรวจตามเดิม ส่วนตำรวจนครบาลยังเลิกไปคงเหลือแต่ตำรวจนครเพลิงจึงได้ปรับปรุงกองตำรวจนครบาลเป็นกองดับเพลิง และในปี พ.ศ. ๒๕๙๕ ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระบบบริหารราชการกรมตำรวจนี้อีก และได้โอนกองตำรวจนครเพลิงกลับไปขึ้นกับกรมตำรวจเช่นเดียวกับตำรวจนคร จึงเป็นอันว่ากองตำรวจนครบาลได้ถูกยกเลิกไปโดยสิ้นเชิง และนับแต่นั้นมาเรื่องราวและหลักฐานความเป็นมาเกี่ยวกับตำรวจนครบาลในประเทศไทยในยุคต่อมาแทบไม่ปรากฏอีกเลย

เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ กระทรวงมหาดไทย ได้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องจัดระเบียบราชการกรุงเทพมหานคร จัดตั้ง “ฝ่ายกิจการตำรวจ” ประกอบด้วย๒๖

- (๑) กองตัวรวจกรุงเทพมหานคร
(๒) กองป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ กระทรวงมหาดไทยได้ออกประกาศเรื่องการจัดระเบียบราชการ กรุงเทพมหานคร ฉบับลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๑๗ ยกเลิกกองบังคับการตำรวจนครบาลกรุงเทพมหานคร และจัดตั้งสำนักตำรวจนครบาลขึ้นแทน แต่ยังไม่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนราชการ กрайในสำนักตำรวจนครบาล

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ กรุงเทพมหานครจึงได้จัดตั้งสำนักงานเขตฯ ขึ้น ณ ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตย เขตคลองเตย ให้เป็นสำนักงานเขตฯ แห่งแรก ตามที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๑

เดือนกรกฎาคม ๒๕๒๕ ได้มีการยุบเลิกสำนักงานกรุงเทพมหานครตามดังที่ประชุมร่วมกันระหว่างกรุงเทพมหานครและกรมตำรวจนครบาลกรุงเทพมหานครสั่งตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจนักเรียน

๒๙ สำนักตรวจสอบเทศกิจ กรุงเทพมหานคร, “ข้อมูลแสดงงานและปริมาณงานของฝ่าย
งานปฏิบัติการตรวจสอบเทศกิจ”, ๒๕๒๓, หน้า ๑. (อัดสำเนา)

^{๒๕} งานประชาสัมพันธ์ สำนักเทศกิจ กรุงเทพมหานคร, “ความรู้เรื่องเทศกิจ” (เอกสารแผ่นพับ)

ทั้งผู้อำนวยการ สำนักตำรวจนครบาลคืนกรรมตัวรัว สาเหตุที่ส่งตำรวจกลับคืนกรรมตัวรัวเนื่องจาก กรรมตัวรัวด้วยการอัตราเข้าหน้าที่ตำรวจคืนไปปราบปรามอาชญากรรมซึ่งมีเพิ่มมากขึ้นในขณะนั้น เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๒๖ ขอเปลี่ยนชื่อ “สำนักตำรวจนครบาล” เป็น “สำนัก บังคับการเทศกิจ” และในขณะเดียวกันก็ขอจัดแบ่งส่วนราชการ พร้อมทั้งกำหนดอัตรากำลังขึ้นใหม่ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๘ ตั้ง “สำนักเทศกิจ” เป็นส่วนราชการของกรุงเทพมหานคร แทนสำนักตำรวจนครบาล แต่ยังไม่มีการจัดแบ่งส่วนราชการ

ตามประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในหน่วยงานและการ กำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๑๕) ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๕^{๑๐} ตามมติคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๖/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๒๕ ตั้งกองตรวจการเทศกิจและกองบังคับการเทศกิจขึ้นมาแทน โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ กองตรวจการเทศกิจมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบสวนจันกุมและปฏิบัติงาน ได้เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เช่น การควบคุมอาคาร การสาธารณสุข ภัยโรงเรือนและที่ดิน การรักษาความสะอาด การรักษาความสงบเรียบร้อย การสูสานและการ 美化สถาน การตรวจพื้นที่ตามนโยบายผู้บังคับบัญชา กองบังคับการเทศกิจมีหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการบังคับให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในส่วนแห่ง และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการทำงานของตำรวจนครบาลมีการทำงานที่คล้ายคลึงกับเจ้าหน้าที่ เทศกิจของกรุงเทพมหานคร ซึ่งตำรวจนครบาลมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมดูแลความ สงบเรียบร้อยในเขตเทศบาล จัดทำทะเบียนผู้ค้าและจัดระเบียนหานเร่แพลงดอย และการบังคับใช้ กฎหมายเทศบัญญัติของเทศบาลตลอดจนมีการประสานงานกับสำนักงานตำรวจนครบาลในเรื่อง การขอข้อมูลประวัติคนร้ายในคดีอาชญากรรม เช่น ประวัติคนร้ายในคดีมือปืนรับจ้างอาชีพ คดีลัก ทรัพย์ในเคหะสถาน คดีปล้นทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ เพราะคดีเหล่านี้คนร้ายมักจะกระทำการ ฉุกเฉินไม่เกรงกลัวเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาล

^{๑๐} ประกาศกรุงเทพมหานคร. ฉบับวันที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๕
ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๐๕ ตอนที่ ๑๐๔.

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ระบบการสอบสวนที่ใช้อยู่ในกรุงสุโขทัยนี้เป็นระบบที่ใช้หลักสันนิษฐานว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ผิดจะเห็นได้จากเมื่อจับกุมด้วยสูญกล่าวหาได้แล้วจะปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาเหมือนผู้กระทำผิดแล้ว และถือว่าภาระหน้าที่ในการพิสูจน์ความบริสุทธิ์เป็นของผู้ถูกกล่าวหาวิธีการรวมรวมพยานหลักฐานใช้การเฉี่ยนดีและทราบร่างกาย จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าหลักในการสอบสวนและพิจารณาคดีในกรุงสุโขทัยนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับระบบกล่าวหา (Acquisition System) ที่ใช้อยู่ในประเทศไทย ไม่สามารถนำนิ่งคริสตศตวรรษที่ ๑๙

ในระบบกล่าวหาที่ใช้ในกรุงสุโขทัยนั้น แม้ว่าจะเริ่มต้นด้วยการสันนิษฐานว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ผิดและผู้ต้องหาไม่หน้าที่พิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนก็ตาม แต่ก่อนที่จะจับกุมคนร้ายหรือก่อนการกล่าวหานั้น กฎหมายได้วางบทบัญญัติไว้แน่ชัดว่าให้เจ้าบ้านเจ้าเรือนร่วมกับเจ้าหน้าที่พิจารณา ก่อนว่าผู้ถูกกล่าวหานั้นเป็นผู้กระทำผิดหรือไม่ เช่น ในเรื่องลักษณะพยาบาลก็มีกฎหมายกำหนดว่าเมื่อเจ้าบ้านเจ้าเรือนร่วมกับเจ้าหน้าที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นขโมยจริงก็ให้เจ้าทรัพย์คุ้มครองร้าย^{๑๐} และคุช่องกลางก่อนที่จะจับกุมซึ่งในกรณีข้อความนี้ได้ยึดถือและใช้เป็นหลักปฏิบัติในการสอบสวนของตำรวจมานานถึงทุกวันนี้

จากการที่กฎหมายกำหนดวิธีการดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าก่อนที่จะจับกุมจะต้องมีการสืบสวนให้แน่ชัดก่อนแล้วจากนั้นจึงประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างบุคคล ๓ ฝ่าย คือผู้ปกครองห้องที่ (เจ้าบ้าน) เจ้าทรัพย์ (เจ้าเรือน) และเจ้าหน้าที่เพื่อหาข้อมูลที่เชื่อได้ว่าผู้ใดเป็นคนร้าย ก่อนการจับกุมก็ให้เจ้าทรัพย์คุ้มครองว่าใช้คนร้ายหรือไม่แล้วจึงจับกุมด้วยประกอบกับมีบทบัญญัติของกฎหมายบังคับว่า เมื่อมีความผิดเกิดขึ้นผู้ที่อยู่ภายใต้รัศมี ๓ เส้น ๑๕ วา นับจากจุดเกิดเหตุจะต้องช่วยเหลือเจ้าทรัพย์และรับผิดชอบจับกุมคนร้ายในทันที หากไม่ได้คุ้มครองหรือไม่ได้ทรัพย์สิน จะต้องร่วมกันชดใช้ราคาทรัพย์ให้กับเจ้าทรัพย์ การติดตามจับกุมคนร้ายจึงเป็นไปโดยรวมเร็ว และกระชันชิดโอกาสที่จะจับกุมด้วยความตั้งใจน้อยลงซึ่งเป็นหลักเกณฑ์อันเดียวกันกับทฤษฎีในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมสมัยใหม่ที่ว่าในการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและบ่มขวัญคนร้ายนั้น จะต้องติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดให้ได้มากที่สุดเร็วที่สุดและผิดพลาดน้อยที่สุด ด้วยเหตุนี้ระบบนี้จึงใช้ได้ผลในสังคมสุโขทัยสมัยนี้

^{๑๐} เรื่องเดียวกัน อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ ๒๗, หน้า ๑๔ - ๑๗.

เจ้าหน้าที่ผู้รักษาภูมาย

จากศิลารากีหลักษ์ที่ ๒ ซึ่งเชื่อว่ารากไว้ในสมัยพระเจ้าลิไทย ตรวจพบว่ามีเจ้าหน้าที่รักษาภูมาย คือสุภาพดีและกำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้านักงานและผู้เกี่ยวข้องกับคดีไว้ในภูมายลักษณะ ๑๐ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

๑. ในกรณีที่คนรับใช้ของผู้อื่นหลบหนีมาอยู่ด้วย ให้เป็นหน้าที่ของผู้ให้พักพิงต้องจับกุมส่งคืนให้เจ้าของตามภูมาย หากไม่ส่งคืนจะมีโทษและถ้ารออยู่จนกระทั่งถูกบังคับให้ส่งจะมีความผิดฉกรรจ์ขึ้นถ้าไม่คืนให้ทอดสินใหม่เท่ากับตัวการขโมย

๒. ถ้าเข้าในสังกัดคนอื่นหนีเตลิดไปอยู่ในบ้านของผู้ใดในเมืองเด็กไกลจากเมืองใหญ่ หรือมีคนชักนำข้าของคนอื่นให้หนีมายังบ้านของตนก็ต้องคืนข้ามันแก่เจ้าสังกัดให้ได้ การเอาข้าวของคนอื่น ไว้ถือว่าเป็นผิดต่อแผ่นดินต่อเจ้านายผู้ใหญ่แม่เจ้านายผู้ใหญ่ไม่อยู่ให้ไปบอกแก่เจ้าเมือง ๆ ที่จะบังคับจับกุมคืนให้แก่เจ้าสังกัดของข้าคนนั้น การไปอาคนของท่านนายออมไม่พ้นอายุ

๓. ถ้าผู้ใดละเมิดเอาข้าวของคนอื่นไปเกินสามวันให้ปรับวันละห้ามื้อนหึ่งพัน ถ้าเอาไปตั้งแต่ห้าวันให้ปรับเพิ่มวันละห้ามื้อนห้าพันถ้าเกินแปดวัน นอกจากปรับวันละห้ามื้อนห้าพันแล้วต้องเพิ่มสินใหม่เท่ากับผู้ทำผิดฐานลักทรัพย์ของผู้อื่น

จะเห็นได้ว่าข้าหรือคนในอาษัติของบุคคลอื่นในสมัยกรุงสุโขทัยนี้ ถือว่าเป็นส่วนสำคัญของเจ้านาย และน่าจะเป็นเรื่องสำคัญของสังคมจึงได้กำหนดหลักการในเรื่องนี้ไว้โดยเฉพาะถ้าผู้ใช้ชักนำให้ข้าของคนอื่นหลบหนีถือว่าเป็นความผิดต่อแผ่นดิน^{๑๖}

สำรวจในสมัยกรุงศรีอยุธยา

การรักษาความสงบเรียบร้อย

การรักษาความสงบเรียบร้อยโดยทั่วไป อาศัยความรับผิดชอบร่วมกันของสังคมเป็นหลัก เช่นเดียวกับในสมัยกรุงสุโขทัย ก่อตัวคือในสังคมไทยมีระบบไฟร์เป็นรากฐานของสังคม คือมีหัวหน้าปกครอง มีลูกน้องผู้ใต้บังคับบัญชา มีกองทหารของตนเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยภายในชุมชนและป้องกันการรุกรานจากชุมชนอื่น มีการผูกพันทางเศรษฐกิจสังคมระหว่างผู้ปกครองและ

^{๑๖} เรื่องเดียวกัน อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ ๒๓, หน้า ๑๗ - ๑๘.

ผู้ถูกปักครองในลักษณะพึงพาอาศัยกัน และอาศัยความยึดโยงของสังคมในระบบไฟร์นีอิงเป็นฐานสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศโดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในด้านรักษาความสงบเรียบร้อยเสริมเข้ามาเพื่อช่วยเหลือรักษาความสงบเรียบร้อยเท่านั้น การรักษาความสงบเรียบร้อยที่เป็นระบบสมบูรณ์นั้น ได้แก่ นครบาล โดยเฉพาะในเขตราชานี บุนเมืองหรือนครบาล จะเป็นเจ้าหน้าที่หลักในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ปราบปรามโจรผู้ร้าย และสถาบันลงโทษผู้กระทำความผิดภายในเขตพระราชชั้นนอกพระราชนิพัทธ์ที่ประทับของพระมหาชัต里的การรักษาความสงบเรียบร้อยซึ่งขึ้นอยู่กับโครงสร้างทางสังคม & ประกาศ กีอระบบไฟร์ นครบาล วิธีปฏิบัติที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษที่เชือญในขณะนั้นกฎหมายที่กำหนดในเรื่องอำนาจหน้าที่และการควบคุมการปฏิบัติงานโดยการถ่ายถอด

นครบาล

เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในเขตราชานีนั้น ได้แก่ นครบาลหรือ บุนเมืองแต่ก็ไม่ได้มีการจัดหน่วยงานย่อยให้รับผิดชอบตามเขตพื้นที่ หรือตามกิจการให้แบ่งอนลงไปการปฏิบัติงานคงยึดถือตัวบุคคล คือบุนเมืองเป็นหลักหากมีเหตุการณ์จำเป็นต้องรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่ใด บุนเมืองก็จะจัดกองกำลังไปช่วยเหลือเป็นครั้งคราวเมื่อหมดภารกิจก็สามารถตัวไปไม่มีหน่วยงานตัวรับซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการจัดสรุปหน่วยงานให้ระบบรวมสูญเสียส่วนวิธีปฏิบัติในการรักษาความสงบเรียบร้อยการปักครองห้องที่และการปราบปรามโจรผู้ร้ายในเขตพระราชชั้นนอกพระราชนิพัทธ์ที่ประทับของพระมหาชัต里的ใช้ระบบการตรวจสอบตรวจสอบในห้องที่ และการตั้งจุดตรวจเพื่อลดโอกาสในการกระทำการลักทรัพย์ กล่าวคือระบบตัวรักษาปัจจุบันถือว่าการตรวจสอบห้องที่เป็นมาตรการสำคัญอันหนึ่งในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพราะการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่นั้นจะลดโอกาสการกระทำการลักทรัพย์และทราบเหตุการณ์ต่างๆ ในห้องที่ได้ทันเวลาในสมัยนี้ก็ถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญมากับให้นครบาลออกตรวจสอบตรวจสอบห้องที่ทุกวัน สำนักนครบาลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามที่ต้องได้รับโทษสถานหนัก คือให้ออกของสำนักนครบาลไว้หน้าพระเดือมเมืองหนึ่งวัน ในวันรุ่งขึ้นพระอาทิตย์ตกแล้วจึงพ้นโทษ^{๗๗}

^{๗๗} เรื่องเดียวกัน, อ้างແລ້ວໃນເຊີງອຣດທີ ๒๓, ມັນ ၃၂ - ၃၄.

การรักษาความสงบเรียบร้อย

หน้าที่ของเจ้าเมืองและกรรมการเมืองการรักษาความสงบเรียบร้อยในสมัยกรุงศรีอยุธยา ในหัวเมืองแต่ละเมืองถือเป็นหน้าที่ของเจ้าเมืองและกรรมการเมืองร่วมกันหากเมืองใดมีโจรผู้ร้าย ชูกชุม ไม่สามารถปราบปรามให้สงบราบคาบได้เจ้าเมืองจะมีความผิดต้องได้รับโทษ โดยกฎหมาย ได้กำหนดจำนวนหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าเมือง และกรรมการเมืองในเรื่องการรักษาความ สงบเรียบร้อยและการคิดตามจับกุมคนร้ายมาลงไทย ไว้ดังนี้

๑) เจ้าเมืองรังเมืองที่ไปรับตำแหน่งใหม่ ให้สอนสามกิจราชการสำหรับเมืองตรวจตรา อาณาเขตให้ทั่วถึงทั้งทางบกทางเรือ เพื่อจะได้รู้ว่าเขตเมืองอยู่ที่ไหน ตำบลใด กองรักษาด่านมั่นคง หรือไม่ประการใด ถ้าเห็นปรกหักพังไม่มั่นคงก็ให้ซ่อมแซมทำขึ้นใหม่ให้มั่นคง ที่ใดไม่มีด่าน แต่เห็นเป็นที่คับขันควรมีค่านก์ให้จัดทำขึ้น หากตำบลใดข้าศึกจะเดือดลอดเข้ามาได้แล้วรักษาหากก็ ให้ตัดต้นไม้ทั้งทางตำบลนั้นเสีย แล้วลงขวางหนามให้แน่นหนา

๒) ให้เจ้าเมืองหานายผู้จะเป็นหมื่นแพ่ง หมื่นนครบาล หมื่นวัง หมื่นคลัง หมื่นนา ให้รักษาเมืองอย่าให้เกิดอุบัติ

๓) เจ้าเมืองจะต้องเอาใจใส่คุ้มครองพยาบาล ไฟร์ฟ้าข้าไฟร์คุ้มครองสุขของรายภูร แล้วรักษาถินฐานบ้านนอกชนบทไม่ให้ผู้ใดเบียดเบียนกรรโชก ฆ่าฟัน ปล้นสะدم ถ้ามิได้อาใจใส่ เจ้าเมือง รังเมืองและกรรมการจะถูกลงโทษอย่างหนัก ถ้าเห็นอ่อน弱กว่าแรงที่จะระจับให้บอกเข้าไปยัง ลูกบุน พ ศาล เพื่อนำความกราบบังคมทูล

๔) ให้ปกครองรายภูรที่อาศัยอยู่ในอาณาเขตให้อญ্যเย็นเป็นสุขห้ามทำอุกอาจหรือใส่ ความโดยทวนตุนว่ามีศักดิ์ เช่น เห็นว่ารายภูรคนใดมั่นคงก็ใส่ความว่าเข้าผิด และมาของจำไวแล้ว ริบราชนาทเอาสิ่งของข้าคุณ หรือว่าผิดถูกกฎหมายเมียตนคนจับไม่ได้เพียงแต่ได้ขึ้นคำบอกเล่าก็พางมัค พรรคพวงไปจับกุมมาลงไทยเป็นสาหัสกูหมาย กำหนดให้ลงโทษ ๖ สถาน

๕) มีโจรปล้นเรือนแห่งใดในจังหวัดแขวงเมืองใดให้ผู้รักษาเมืองรังเมืองกรรมการ และ ชาวบ้านจับเอตัวผู้ร้ายให้ได้ ถ้าผู้รักษาเมือง ผู้รัง กรรมการ ชาวบ้าน หาดัวผู้ร้ายมิได้ ให้ผู้รักษาเมือง กรรมการและชาวบ้านใช้ทุนทรัพย์ซึ่งผู้ร้ายปล้นของรายภูรไปนั้น ถ้าผู้ร้ายปล้นข่าเจ้าทรัพย์ตาย และ จับผู้ร้ายมิได้ให้ใหม่เอาแก่ผู้รักษาเมือง ผู้รัง กรรมการและชาวบ้านตามธรรมเนียมจ่าคนตาย จ่าเมือง เสีย ๒ ส่วน ผู้รักษาเมือง ผู้รัง กรรมการเสีย ๑ ส่วน ชาวบ้านเสีย ๑ ส่วน ถ้าผู้รักษาเมือง ผู้รัง กรรมการ ชาวบ้านมิได้กระทำการนี้จะได้รับโทษตนไทยนุโทษ ต่ำมาใน พ.ศ. ๒๒๘๖ ได้แก่ไขใหม่ระบุว่า ชาวบ้านที่ต้องรับผิดชอบถือชาวบ้านใกล้เคียงในระยะห่างเพียง ๓ เส้น ๑๕ วา ให้เจ้าทรัพย์ยกให้ เสียส่วนหนึ่ง เพราะคนนิได้ระวังระวังเจ้าหน้าที่ต้องใช้เพียง ๑ ส่วน และชาวบ้านในระยะห่าง ๓

เส้น ๑๕ วา ใช้ ๑ ส่วน เฉพาะชาวบ้าน ๑ ส่วนนั้นให้แบ่งออกเป็น ๖ ส่วน ผู้อยู่ในระหว่างห่าง ๓
เส้น ๑๕ วา ใช้ ๑ ส่วน (พระราชกำหนดก่อ พ.ศ. ๒๕๗๔ บทที่ ๕)^{๗๔}

๖) เจ้าเมืองจะพิจารณา กิจการ การบ้านเมืองและทุกชีวะที่รายฎูจะฟ้องร้อง หรือ
ชาวต่างเมืองกับชาวเมืองเป็นความกันให้ส่งพิจารณาพิพากษาคดีต่อน้ำยิกกระบวนการบัตรทุกครั้ง

(๑) คดีมโนสาเร็ทรายฎูฟ้องร้องต่อผู้รักษาเมือง ผู้รัฐ กรรมการกีให้ผู้รักษาเมือง ผู้รัฐ
กรรมการพิจารณาว่ากล่าวให้สำเร็จ ณ เมืองนั้น ๆ (พระราชกำหนดก่อ พ.ศ. ๒๕๖๖ บทที่ ๕๑)

หน้าที่สำรวจบางหน่วยในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย^{๗๕}

จากจดหมายเหตุสมัยอยุธยาได้กล่าวถึงหน้าที่กรมพระตำรวจในช้ายขوا และ
กรมพระตำรวจนอกช้าย ขوا ในสังกัดสมุหพระคลาโหม รวม ๔ กรม ว่าสำรวจเหล่านี้มีหน้าที่ใน
ส่วนที่เกี่ยวกับองค์พระมหาภัตตริย์ และหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย และจากหลักฐานใน
จดหมายเหตุดังกล่าวสามารถแยกงานตำรวจออกราชได้เป็น ๒ ส่วน คืองานรักษาความสงบเรียบร้อย
และงานรับใช้ส่วนพระองค์ ด้วยเหตุนี้ตำรวจนี้จึงมีลักษณะเหมือนข้าราชการส่วนอื่น ๆ คือเป็น
เจ้าพนักงานพวකเดียวที่สามารถนำอาวุธเข้าไปในท้องพระโรงได้ อย่างไรก็ตามหน้าที่ของตำรวจนี้
ที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้เป็นหน้าที่ของกรมพระตำรวจในสังกัดสมุหคลาโหม ไม่รวมถึงการกิจหน้าที่
ของกรมพระตำรวจหาดใหญ่กฎธรที่สังกัดสมุหนายก และกรมกองตระเวนสังกัดนครบาลหรือเมือง
ด้วยหน้าที่ของกรมพระตำรวจในช้ายขัวและกรมพระตำรวจนอกช้ายจากหนังสือประชุม
จดหมายเหตุสมัยอยุธยาภาค ๑ สรุปได้ดังนี้

หน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย

๑) เป็นพนักงานห้ามปราบการวิวากเป็นปากเสียงกันภายในเขตพระราชฐานในเมือง
พระมหาภัตตริย์ไม่ได้เด็ดจ

^{๗๔} เรื่องเดียวกัน, อ้างແล້ວໃນเชิงอรรถที่ ๒๓, หน้า ๔๘ - ๕๕.

^{๗๕} คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและโบราณคดี สำนัก
นายกรัฐมนตรี. ประชุมจดหมายเหตุสมัยอยุธยา ภาค ๑. พระนคร : สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี,
๒๕๑๐, หน้า ๘๘ - ๙๑.

- (๒) เป็นพนักงานลงทะเบียนตามรับสั่ง แต่ถ้าทรงพระกรุณาให้ประหารชีวิตให้ส่งตัวผู้กระทำความผิดไปกรมพระนราบาล
- (๓) เป็นพนักงานถือตราสั่งไปเอกิจราชการและข่าวคราวเป็นการเร็วและลงพระราชอาญาณ หัวเมือง
- (๔) เมื่อให้ไทยลงพระราชอาญาผู้ใดเดสเด็จแล้วให้ขุนคำราชเอาตัวผู้นั้นออกไปเสียจากที่เฝ้า
- (๕) เมื่อมีรับสั่งเป็นผู้คุมผู้ต้องหาตามเข้ามาหน้าพระที่นั่ง
- (๖) ถ้าทรงพระกรุณาให้หาผู้ใดเข้าไปเฝ้าผิดเพลาตั้งแต่คนหนึ่งขึ้นไปให้เจ้ากรมปลัดอยู่ในขณะที่เข้าไปเฝ้าด้วย
- (๗) เวลาเดสเด็จออกขุนนางเจ้ากรมปลัดกรมพระคำราชต้องเฝ้าทูลละอองล้อมวงอยู่นอกพระเนียด นอกกำแพง
- (๘) เมื่อมีแขกเมืองขอเข้าเฝ้าเป็นเจ้าหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยในการเดินทางของแขกเมืองและรายงานการเดินทางให้ทรงทราบทุกระยะ

วิธีสอบสวนผู้กระทำความผิดฐานเป็นโจรอุกประเภทให้อาดั้วโจรมามเชี่ยนตามจารีตประเพณีครบาล ได้ ๑ หน เพื่อให้ผู้ร้ายรับสารภาพและชัดทอดถึงผู้สมรู้ร่วมคิดถ้าโจรไม่รับสารภาพให้ส่งตัวไปให้เสนาบดีสอบสวนถ้าพบว่าผู้รักษาเมืองกรรมการเมืองหรือนครบาลผู้สอบสวนแก่ลังเมี่ยนดีเพื่อให้รับสารภาพหรือชัดทอดคนอื่น ผู้รักษาเมือง กรรมการเมืองหรือนครบาลจะต้องถูกเมี่ยนเท่ากับผู้ที่ถูกกลั่นแก่ลังและลงโทษในความผิดฐานนั้น ถ้ารายภูรเห็นว่าตนไม่ได้รับความยุติธรรมจากตุลาการหรือลูกขุน มีสิทธิที่จะถวายฎีกาโดยนำฎีกาไปให้มูลนายของตนขึ้นถวาย ขอพระราชทานความเป็นธรรมได้ ซึ่งผิดกันกับถวายฎีกานิยมในสมัยกรุงสุโขทัย ที่รายภูรทุกคนมีสิทธิมาสั่นกระดิ่งถวายฎีกากด้วยตนเอง ในสมัยพระบรมไตรโลกนาถ ได้กำหนดศักดินาข้าราชการคำราชตัววิว และจากทำเนียบศักดินาทำให้ทราบว่า ในสมัยนั้นมีกรรมคำราชอยู่ในส่วนกลาง๑๒ กรม สังกัดสมุหนายก ๒ กรม สังกัดเมือง หรือเวียง ๒ กรม และสังกัดสมุหพระคลาโหม ๙ กรม นอกจากนี้ยังมีตำแหน่งคำราชชั้นผู้ใหญ่ที่เป็นจางวางอยู่อีก ๕ ตำแหน่ง^{๑๓}

^{๑๒} เรื่องเดียวกัน, จ้างแล้วในเชิงอรรถที่ ๒๗, หน้า ๕๘ - ๖๑.

ตำราจินสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

การรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตราชธานีส่วนกลาง ทางด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในส่วนกลางมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างในรายละเอียดปลีกย่อย แต่ในหลักใหญ่ ๆ แล้วไม่มีสิ่งใดเปลี่ยนหน้าที่ตำรวจและคุลการยังมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติอยู่ในลายกระบรรจง มิได้อัญกรรมใดกรมหนึ่งโดยเฉพาะองค์การตำรวจที่สำคัญที่สุดก็คือ กองรักษาวังซึ่งมีฐานะเป็นกรม ๆ หนึ่ง ในจุตสคณ์ แม้จะมีหน้าที่รักษาวังตามชื่อ ก็ตาม ผู้ใช้อำนาจสูงสุดทางคุลการคือองค์พระมหาภัชตริย์ ผู้ทรงมีพระราชอำนาจวินิจฉัยธรรมคดีใด ๆ ก็ได้นอกจากนั้นแล้วก็ยังทรงทำหน้าที่เมื่อ/non ผู้ดูแลหัวไว้ปคล้าย ๆ ผู้ตรวจการ คือทรงรับฎีกาจากประชาชนแล้วสั่งให้สอบสวน พระองค์ได้โปรดให้ตั้งกล่องขึ้นในหนึ่ง สำหรับชาวบ้านจะได้ใช้ตีเมื่อมีเรื่องราวร้องทุกข์ แต่ระบบตีกลองร้องทุกข์โดยตรงต่อพระเจ้าอยู่หัว ก็จะทำพอยเป็นพิธีมากกว่าจะให้มีผลก็ขึ้นจริง ๆ การรักษากฎหมายยังคงเป็นหน้าที่ของผู้เสียประโยชน์ ที่จะดำเนินการเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษอยู่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองจะดำเนินการโดยตรงก็ในส่วนที่เป็นเรื่องความเสียหายที่เกี่ยวโยงมาถึงองค์พระมหาภัชตริย์เท่านั้น อย่างไรก็ต้องมีผู้ร้องขอให้ช่วยเหลือจับกุมก็จะจัดเจ้าหน้าที่สมทบไปให้ในสมัยนี้แม้ว่ากรมตำรวจจะปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยเพิ่มมากขึ้นแต่ส่วนใหญ่แล้วยังคงปฏิบัติงานรับใช้ใกล้ชิดองค์พระมหาภัชตริย์ดังจะเห็นได้จากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงอธิบายหน้าที่ของกรมตำรวจในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นในพระราชดำรัสแสดงพระบรมราชาธิบิยาณแก่ในการปักครองแผ่นดินว่า แปดตำรวจ (ตำรวจแปดคน) เป็นพวกที่อยู่ใกล้ชิดองค์พระมหาภัชตริย์ กรมเหล่านี้ต้องเข้าเฝ้าก่อนขุนนางกรมอื่น ๆ เป็นผู้ที่จะมีอาวุธเข้ามาในห้องพระโรงได้พวลดีய์ตำรวจหน้าที่นี้เป็นศalarm รับสั่งชาระความซึ่งเหมือนกับพระเจ้าแผ่นดินทรงเป็นผู้พิพากษาเองไม่ได้เกี่ยวข้องแก่ลูกขุน เป็นพนักงานทำพระที่นั่ง ทำพระเมรุพระกะนัน ถึงว่ากรมพระตำรวจแบ่งอยู่ในฝ่ายทหาร ก็มิได้เกี่ยวข้องกับกรมพระคลาโภเมเลย^{๗๐}

การรักษาความสงบเรียบร้อยในส่วนภูมิภาค

การรักษาความสงบเรียบร้อยในหัวเมืองต่าง ๆ นอกเขตกรุงเทพมหานครในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นยังคงต้องอาศัยกรมเมืองของแต่ละเมืองปฏิบัติงานอยู่เหมือนเดิม เช่น

^{๗๐} เรื่องเดียวกัน อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ ๒๓ หน้า ๖๕ - ๗๐.

เดียวกันกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในสมัยกรุงศรีอยุธยา สำหรับเจ้าหน้าที่ของส่วนกลางที่ส่งไปตรวจสอบหัวเมืองนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบหัวข่าวและระวังการศึกเป็นสำคัญ เพราะถือว่าเจ้าเมืองจะต้องเป็นผู้รักษาความสงบเรียบร้อยและดูแลทุกชีวิตของประชาชนในเขตเมืองของตน

ส่วนราชการที่ควบคุมหัวเมือง คือกลาโหม มหาดไทย และกรมท่า ซึ่งมีกองกำลังสำหรับตรวจสอบหัวเมืองเป็นของตนเองนั้น จะมีหน่วยงานรับผิดชอบใหญ่โตขนาดไหนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อย แต่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขในเรื่องการศึกสั่งคราม ก่อวายคือขึ้นอยู่กับว่าด่านอยุธยาตามชายแดนมีจำนวนมากน้อยเพียงใดและมีความจำเป็นจะต้องตรวจสอบเพื่อหาข่าวข่าวที่หรือห่างเพียงใดเป็นหลักจะเห็นได้ว่าในหัวเมืองฝ่ายเหนือซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าพระยาจักษิร สมุหนายก นั้นเป็นเขตติดต่อกับพม่าข้าศึกสำคัญในสมัยกรุงศรีอยุธยาจึงต้องมีกรมตำรวจนายมหัตโทษภัย ๒ กรม มีหน้าที่ตรวจสอบหัวเมืองเพื่อสอดบดบังเหตุการณ์ และข่าวคราวข้าศึกแล้วมีใบบอกให้ม้าเรือนำเรื่องราวต่างๆ มาแจ้งต่อสมุหนายกในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์คงมีการศึกสั่งครามกับพม่าอยู่แต่เฉพาะในสมัยรัชกาลที่ ๑ เท่านั้น ต่อจากนั้นมาถึงว่าศึก เมื่อกรมตำรวจนายมหัตโทษภัยไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวแล้วหน้าที่ของกรมตำรวจภูธรจึงเละเลื่อนไปเมื่อรัชกาลที่ ๕ ทรงโปรดให้สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพรับปฐmgr กระตรวจมหาดไทย จึงหาหลักฐานในเรื่องระเบียบราชการใดๆ ในกรมตำรวจภูธรไม่ได้ สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพจึงทรงให้คำวินิจฉัย ตามข้อสั่นนิยมฐานเรื่องกรมตำรวจภูธรไว้ว่ายังมีกรมขึ้นของกระตรวจมหาดไทยอยู่ตามทำเนียบเดิมอีก ๒ กรม เรียกว่า “กรมตำรวจภูธร” เจ้ากรมเป็นหลวงวัวสุเทพอึกกรมหนึ่งเรียกว่า “กรมตำรวจภูบาล” เจ้ากรมเป็นหลวงพิศนุเทพแต่เดิม ๒ กรมนี้จะมีหน้าที่ราชการอย่างใดไม่มีใครรู้ เมื่อข้าพเจ้าไปอยู่กระตรวจมหาดไทยเป็นแค่คุณไพรหลวง เจ้ากรมปลัดกรมที่รับราชการเหมือนกับขุนนาง กระตรวจมหาดไทยอกรับเบี้ยหวัด เช่นให้เป็นข้าหลวงไปทำการชั่วคราว แต่พิจารณาเห็นเจ้าหน้าที่เดิมมีอยู่ด้วยซึ่งว่า “ตำรวจ” นั้น หมายความว่าเป็นพนักงานตรวจสอบการหนึ่ง ซึ่งปลัดกรมทั้งสองนั้น มีสัมผัสดีลึกลับกันว่า ขุนเพชร อินทรา ขุนมหาวิชัย ขุนพิษณุแสน ขุนแผนสะท้าน คือเป็นปลัดกรมตำรวจภูบาลนั้นเอง^{๗๘}

^{๗๘} สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. เทคโนโลยี. พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น. ๒๕๐๕, หน้า ๒๗ - ๒๙.

การพัฒนา กิจกรรมสำรวจในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

มีเหตุการณ์สำคัญที่ถือว่าเป็นสาเหตุให้มีการปรับปรุงวิธีการรักษาความสงบเรียบร้อยของส่วนภูมิภาคในเวลาต่อมาโดยนำสำรวจเข้าผูกพันต่อภาระหน้าที่นี้มากยิ่งขึ้น คือการปราบปรามโจรผู้ร้ายและพวกค้าฝื่นเดือนตามหัวเมืองชายทะเล เพราะในช่วงเวลานี้ปรากฏว่ามีโจรผู้ร้ายชุกชุมมากขึ้นถึงขนาดต้องปราบปรามอย่างเด็ดขาดและออกกฎหมายขึ้น ๒ ฉบับคือกฎหมายว่าด้วยลักษณะโจรและกฎหมายเกี่ยวกับฝื่น สาเหตุที่ทำให้มีโจรผู้ร้ายและการลักลอบค้าของเดือนอย่างขนาดใหญ่เป็นเพราะมีสมาคมลับของชาวจีนหรืออังกฤษเกิดขึ้น เรียกว่า ตัวเที่ย สมาคมนี้ตั้งขึ้นเดิมแบบสมาคมเทียนตี้ เทียนหวย ในประเทศไทยที่รวมกำลังกันเพื่อกำจัดราชวงศ์曼ู แต่วัตถุประสงค์ของสมาคมลับที่ตั้งขึ้นในประเทศไทยนี้เพื่อประกอบอาชญากรรมที่พิคกฎหมายไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องจะกำจัดราชวงศ์曼ูแต่ประการใด ประกอบกับชาวจีนและชาวไทยในขณะนั้นติดฝื่นมากเมื่อมีผู้ลักลอบหาซื้อฝื่นทำให้ราคายิ่งสูงขึ้นไปอีก ชาวจีนบางคนเห็นว่าสามารถหารายได้เป็นอย่างดีได้จากการซื้อขายฝื่น จึงรวมสมัครพรร同胞ตั้งเป็นสมาคมลับหรืออังกฤษ โดยดำเนินธุรกิจในการลักลอบค้าฝื่นคิดต่อกันพ่อค้าในประเทศไทยโดยตรงเมื่อเกิดมีการแย่งผลประโยชน์กันในระหว่างหัวหน้าอังกฤษของแต่ละฝ่ายก็มีการวิวาททำร้ายซึ่งกันและกัน เกิดการต่อสู้เป็นสาเหตุของจลาจลถึงกับทางการต้องส่งกำลังเข้าระงับเหตุบางครั้งพากลามเหล่านั้นทำการต่อสู้ขัดขวางการจับกุม ทางการก็ต้องดำเนินการปราบปรามอย่างเด็ดขาด^{๗๕}

การพัฒนา กิจกรรมสำรวจในเขตราชธานี

สำหรับการพัฒนางานสำรวจจริง ๆ ในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายนี้เริ่มขึ้นในเขตราชธานีก่อน โดยกรมสำรวจในสังกัดพระนครบาลหรือเรียง ถูกถังให้ปฏิบัติหน้าที่ในการรักษากฎหมายเพิ่มมากขึ้นเมื่อมีกฎหมายใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นมา ก็จำเป็นอยู่่องที่จะต้องมีเจ้าหน้าที่บังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย มีจะนั้นกฎหมายก็จะไม่มีสภาพบังคับ และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบในเขตราชธานี ในขณะนี้เป็นเจ้าหน้าที่ของกรมกองตรวจสอบสังกัดพระนครบาล กรมกองตรวจสอบจึงกล่าวเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายไปด้วย ส่วนกรมสำรวจในสังกัดหน่วยงานอื่นก็เริ่มนีภาระหน้าที่แตกต่างกันออกไป ตามความรับผิดชอบหลักของหน่วยงานต้นสังกัดกล่าวคือต้องรับผิดชอบในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายไปด้วย ล้วงรักษาพระองค์ สำรวจในสังกัดสมุห

^{๗๕} เรื่องเดียวกัน, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ ๒๓, หน้า ๘๒.

พระกลาโหมได้ปรับปรุงและเปลี่ยนไปเป็นทหารมหาดเล็กรักษาระองค์ ส่วนตำราจทืออยู่ในสังกัด สมุหนายกต่อมาก็ได้ปรับปรุงขึ้นเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รักษาภูมายในหัวเมืองต่าง ๆ นอกราชธานี

ในปี พ.ศ. ๒๔๐๕ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระอัยกาของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปัจจุบันนี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้บุรุษชาติอังกฤษ ผู้หนึ่งมีนามว่า เจนส์ ให้เป็นผู้ดูแลการตรวจในพระนครเป็นครั้งแรก สมัยนั้นเป็นเวลา ก่อนที่ตำรวจ ในกรุงลอนדון ซึ่งใช้เครื่องแบบสีน้ำเงินจะได้เปลี่ยนจากหมวกสูง (Top Hat) มาใช้หมวกยอด (Helmet) ฉะนั้นมีอพิเคราะห์ดูตามบรรทัดฐานของตำรา จะเห็นได้ว่าตำราของไทยมีเท็อกเตา นาແຕ่สมัยดึกดำบรรพ์ก่อนสมัยดังกล่าวมาแล้วมีพวกทำหน้าที่คล้ายคลึงกันและใกล้เคียงกับตำรา ที่สุดก็คือ เจ้าหน้าที่จ้าพากหนึ่ง แต่งกายในเครื่องแต่งกายพลเรือน ถือมัดหวาย มีหน้าที่ช่วยเหลือ คุกทำการทำงานองเดียวกับจำพวกโบสตรีท รันเนอร์ (Bow Street Runners)^{๔๐}

การบังคับบัญชา

(๑) เจ้ากรมตำราจะสั่งให้ตำราผู้ใดไปปฏิบัติหน้าที่ ณ ที่ใดผู้นั้นจะต้องปฏิบัติตาม คำสั่ง

(๒) ถ้าเกิดเหตุปัจจุบันทรงพระกรุณาโปรดให้ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกรมตำรา เรียกคนเป็นตำราจกนกว่าปกติ เพื่อให้เพียงพอ กับการปฏิบัติหน้าที่ผู้ที่ได้รับการจ้างมารักษาบ้าน เมืองผู้มีบรรดาศักดิ์และพ่อค้ารายภูมานั้นจะต้องสถาบันตัวก่อนทุกคนและอยู่ในบังคับของเจ้ากรม ตำราตามกฎหมายเหมือนกับตำราทั่วไป

(๓) ถ้าราชการหรือรายภูมารักษาบ้านผู้ใดกลัวว่าจะมีเหตุขึ้นในหมู่บ้านของตน ให้แจ้งต่อ ผู้บังคับบัญชาตำราและถ้าเจ้ากรมตำราจะนำความขึ้นกราบบังคมทูลแล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ บังคับให้ผู้บังคับบัญชาตำราจักจี้กับคนเป็นตำราไปรักษาบ้านของผู้นั้นพอสมควรแก่เหตุการณ์ที่ จะเกิดขึ้น ได้ให้จ้างคนใหม่เข้าไปปฏิบัติหน้าที่ห้ามซักถามถอนตำราที่มีอยู่เดิมซึ่งได้ประจำหน้าที่อยู่ แล้วไว้ และผู้ที่จะเข้ามารับจ้างเป็นตำราไปรักษาบ้านนั้นต้องประพฤติตามกฎหมายทุกประการ เมื่อจะเข้าไปปฏิบัติหน้าที่จะต้องสถาบันตัวก่อนและต้องอยู่ในบังคับบัญชาของเจ้ากรมและผู้บังคับ บัญชาตำราจะเช่นเดียวกับตำราทั่งปวง ส่วนเงินเดือนค่าจ้างนั้นเจ้าของบ้านที่ขอตรวจไปรักษา

^{๔๐} หลวงสนิทดุลยารักษ์, พระมหากรัชติรัชไทยกับประวัติศาสตร์ตำราจราชนya.

บ้านต้องเดียะงและถ้าเข้าบ้านจะไม่ต้องการให้สำรวจกษาต่อไปແຕ່ว่าให้ทำหนังสือแจ้งต่อเจ้ากรมสำรวจและผู้บังคับบัญชาสำรวจให้รู้เพื่อจะได้สั่งถอนสำรวจที่เฝ้าบ้านนั้นเสีย

(๔) ถ้าสำรวจหรืออนุคดภายนอกยื่นเรื่องกล่าวโทษสำรวจผู้ใดต่อเจ้ากรมสำรวจ ให้เจ้ากรมสำรวจตรวจสอบว่าเป็นความผิดต่อกฎหมายป้องกันเรื่องให้ตุลาการในกรมสำรวจพิจารณา ถ้าเป็นความที่ไม่ได้เกี่ยวข้องในกฎหมายป้องกันเรื่องให้กับผู้ที่มาฟ้องนั้นไปฟ้องยังโรงพยาบาลตามกระทรวงความ

(๕) ถ้าบุนคามมีหมายมาขังกรมสำรวจให้ส่งสำรวจผู้ต้องคดีให้เจ้ากรมสำรวจส่งตัวสำรวจผู้นั้นไปให้ศาลพิจารณา

อำนาจหน้าที่ของสำรวจเทศบาล

(๑) คุ้มครองและปฏิบัติการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติของเทศบาล

(๒) คุ้มครองและกำกับการให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พราชาบัญญัติต่าง ๆ ที่เป็นกฎหมายของท้องถิ่น กฎหมายระหว่างประเทศ และประกาศ命令ที่เกี่ยวข้อง

(๓) จัดให้มีการส่งเสริม ป้องกัน ปรับปรุงและควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ให้อยู่ในความรับผิดชอบ เช่น การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(๔) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนในเขตเทศบาลเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(๕) ตรวจตราจับกุมผู้ฝ่าฝืนกฎหมายและเทศบัญญัติเทศบาล เช่น

ความผิดเกี่ยวกับการตั้งวงศิ่งของในที่สาธารณะ

ความผิดเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในโรงพยาบาล

ความผิดเกี่ยวกับการบวนน้ำลาย ถ่มน้ำลาย สั่งขึ้นกินในที่สาธารณะ

ความผิดเกี่ยวกับการประกอบการค้าที่น่ารังเกียจ

ความผิดเกี่ยวกับการปลูกสร้างหรือติดต่ออาคารผิดเทศบัญญัติ

(๖) การตรวจตราเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายและเทศบัญญัติเทศบาล เช่น

การใช้สถานที่ในการจัดทำเป็นอู่ซ่อมรถ พ่นสี

การโฆษณาต่าง ๆ ในที่สาธารณะ

การตั้งกองวัสดุในที่สาธารณะ

เป็นที่น่าสังเกตว่าอ่านจากหน้าที่ของคำวิจารณ์เทคโนโลยีเป็นเรื่องที่เกี่ยวพันกับชีวิตของคนในท้องถิ่นเทคโนโลยี ไม่กระทบกระเทือนไปถึงคนในชุมชนอื่น ๆ คนในท้องถิ่นสามารถจัดการกันได้เอง ในเรื่องอ่านจากหน้าที่ของคำวิจารณ์เทคโนโลยีเป็นงานบริการประชาชน เช่น การกวดขัน หาบเร่ แหงลอย การจับคนทำสกปรก การควบคุมการก่อสร้างอาคาร ฯลฯ

อ่านจากหน้าที่ “**โลหะ**”

มีวัตถุประสงค์ให้คาดคะเนรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวคิดนนอกกำแพงและให้กำแพงวังชั้นนอกจึงต้องกำหนดอ่านจากหน้าที่ของคำวิจารณ์ “โลหะ” ให้แน่ชัดเพื่อคำวิจารณ์จะได้ปฏิบัติงานอยู่ภายใต้ขอบเขตอ่านจากหน้าที่ของตนและไม่เป็นการรุกล้ำสิทธิและเสรีภาพของราษฎรโดยกำหนดอ่านจากหน้าที่ “พอสระบุ” ได้ดังนี้

(๑) ระวังรักษาดูแลกำชับและตักเตือนเจ้าบ้านที่อยู่ในท้องที่ให้รักษาความสะอาดบริเวณบ้านเรือน

(๒) ป้องกันไม่ให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น

(๓) สืบสานติดตามจับกุมตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษแม้จะไม่มีโจทก์คิดตาม

(๔) ถ้าผู้กระทำผิดหลบหนีออกนอกเขตพระนครไปอยู่ที่ใดให้เจ้ากรมตำรวจนำเงินให้เจ้าเมืองนั้นจับตัวผู้กระทำผิดส่งกรมตำรวจนั้น

(๕) เมื่อคำวิจารณ์พนกราชทำผิดให้รับจับกุมโดยเร็วแต่ถ้ามีกำลังน้อยกว่าคนร้ายจะเรียกคำวิจารณ์อื่นมาช่วยไม่ทันให้ร้องบอกชาวบ้านที่อยู่ใกล้เคียงให้ช่วยกันจับคนร้าย

(๖) ถ้ามีผู้นำมาให้คำวิจารณ์จับผู้หลบหนีการควบคุมหรือหลบหนีจากเรือนจำ หรือหนีนายเงินหรือคำวิจารณ์พนกราชทำความผิดในเขตพื้นที่แล้วเข้าจับกุมผู้กระทำความผิดหลบหนีเข้าไปในวังหรือบ้านผู้ใดถ้าคนในวังหรือบ้านนั้นร้องบอกคำวิจารณ์ให้เข้าไปช่วยจับกุมคำวิจารณ์จะติดตามเข้าไปจับกุมได้ ถ้าไม่อนุญาตแต่รับว่าจะเอาตัวผู้กระทำผิดส่งองค์ให้เรียกเอาหนังสือกำหนดวันเวลาส่งคนร้ายไว้เป็นสำคัญ

(๗) ถ้าคนร้ายหลบหนีเข้าไปในวังหรือบ้านใดคำวิจารณ์ร้องบอกผู้ที่อยู่ในวังหรือบ้านนั้นให้ช่วยจับคนร้าย แต่ผู้นั้นกลับขัดขวางการปฏิบัติการของคำวิจารณ์ปล่อยให้คนร้ายหนีไปได้ให้คำวิจารณ์

รายงานให้เจ้ากรรมตำรวจนทราบ เพื่อจะได้ออกหมายเรียกเจ้าบ้านขอเอกสารตัวผู้ที่ช่วยเหลือผู้กระทำความผิดมาพิจารณาลงโทษ

(๘) ถ้าสังสัยว่าผู้ใดเป็นคนร้ายเนื่องจากมีกิริยาหรืออนุ่งห่มผิดประหาดกว่าคนธรรมดายield="block">ให้สำรวจจับสั่งคุลากการให้กรรมตำรวจนสอบสวน ถ้าพบว่าผู้นั้นมีเครื่องมืออาชญาหารับประโคนความผิดให้เจ้ากรรมตำรวจนำไปต่อสวนถ้าเป็นคนร้ายจริงให้อเotaตัวผู้นั้นทำโทษตามกฎหมาย แต่ถ้ากิริยานุ่งห่มผิดเปลกจากคนธรรมด้าและไม่มีของสำคัญสิ่งไร่เป็นคนร้ายก็ให้จับขังจนกว่าจะมีผู้มารับ ถ้าเจ้าหน่วยลามารับตัวจึงให้ปล่อยตัวไป

(๙) ถ้ามีผู้เสพสุราเดินมาตามถนนและตำรวจนเห็นว่าผู้นั้นจะเที่ยวทำร้ายคนอื่นให้ตำรวจนจับไว้จังก่าวจะสร้างเมาเป็นปกติแล้วจึงให้ปล่อยตัวไป

(๑๐) ถ้ามีการเล่นสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นแห่ในท้องถนน และการเล่นในที่ประชุมคนมาก ๆ ให้ตำรวจนำรักษาดูแลระวังจับผู้ที่มาสุราที่ลือไม่พลองระบบสันหรืออาชญาต่าง ๆ สั่งให้คุลากในกรมตำรวจนสอบถามปากคำแล้วให้ขังผู้นั้นไว้ใช้งาน ๒ เดือน ถ้ามีผู้มารับตัวจึงปล่อยตัวไป ส่วนอาชญาของกลางให้รับ

(๑๑) ให้ตำรวจนะรังดูแลห้ามป่วยรายภูมิไม่ให้ปลูกเพิงหรือวางสิ่งของกีดขวางทางจราจร ถ้าผู้ใดเข็นกระทำให้ตำรวจนับคับเจ้าของให้รื้อถอนและเก็บของออกไปให้พื้นแนวนอน

(๑๒) ในสถานที่ที่เป็นแหล่งประชุมคนมาก ๆ เป็นต้นว่า โรงหวาย บ่อน โปะบอน ถ้ำ และที่เล่นการพนันต่าง ๆ ในเขตท้องที่ให้ตำรวจนำไปกำกับระวังการวิวัฒและการฉกซิงวิ่งราวทรัพย์สิน

(๑๓) ในกรณีที่ตำรวบทบวงตกในท้องถนนที่ตรวจรักษาไม่ว่าราคามากน้อยเพียงใดให้เก็บของนั้นมาให้ผู้บังคับบัญชาตำรวจนะรักษาไว้แล้วแจ้งคู่เจ้ากรรมตำรวจนำรับตัวจังต้องเขียนหนังสือบอกรายชื่อลักษณะของที่เก็บไว้นั้นปิดไว้ที่หน้าโรงพัก ถ้าปรากฏว่ามีเจ้าของมารับภายใน ๓๐ วัน ให้เจ้ากรรมตำรวจนำถ้าได้ความว่าเป็นของ ๆ ผู้นั้นจริงให้คิดราคาของที่เก็บได้เป็นสิบลดสองให้เป็นรางวัลแก่ตำรวจนี้เก็บของได้แล้วก็นองนั้นให้เจ้าของไปโดยดี ถ้าไม่มีเจ้าของมาติดตามเมื่อพ้น ๓๐ วัน ไปแล้วให้คิดราคาของเป็นสิบลดสองให้เป็นรางวัลแก่ตำรวจนี้เก็บของได้ ของที่เหลือนั้นให้เก็บไว้เป็นของกลางในกรมตำรวจนะรักษา

(๑๔) ถ้าตำรวจนะรักษาได้เดปิดบังไว้ไม่แจ้งต่อเจ้ากรรมตำรวจให้เจ้ากรรมตำรวจสืบสวนถ้าได้ความว่าปิดบังของที่เก็บไว้จริงให้เมื่ยน ๒๐ ที่ แล้วถอดออกจากตำรวจนำรับตัวร่วมกับสิบลดสองที่ควรจะได้รับนั้นให้เป็นของกรมตำรวจนะรักษา

(๑๕) ถ้าหาส ลูกหนี้ นักโทษ หรือผู้ใดหนี้เจ้าหน่วยลามายังคุณมาในท้องที่ได้มีไว้เจ้าหน่วยลามายังคุณหรือผู้รับสินบนคิดตามจับตัวร้องขอให้ตำรวจนำรับกุมตัวก็ให้ตำรวจนับกุมตัว

แล้วสอบถามปากคำผู้นั้น ๆ ถ้าผู้ใดก็จับรับว่าจริงให้ขังไว้ที่สถานีตำรวจนักก่อนแล้วแจ้งให้เจ้ากรมตำรวจนำถ้ามีเจ้าหน้าที่มารับตัวจึงให้มอบตัวไป

ถ้าเจ้าหน้าที่มารับสินบนจับตัวมา สูญเสียหรือนักโทษมาจากที่อื่นเดินผ่านมาในถนนที่ตำรวจนายการณ์อยู่ให้ตรวจสอบตามทั้งผู้จับกุมและผู้ต้องหาว่าจับกันมาด้วยเหตุใดถ้าได้ความแล้วให้ปล่อยไปแล้วรายงานให้เจ้ากรมตำรวจนายหรือผู้บังคับบัญชาตำรวจนี้เพื่อจดบันทึกไว้ทุกราย

(๑๖) ให้เจ้ากรมตำรวจนี้ตัดสั่งถังไม้มีและไม้ศอกไม้มีว่าไว้สำหรับสอบลูกค้าซื้อขายกันในท้องตลาดเพื่อไม่ให้ช้อโงกันและให้ตำรวจนั่นตรวจสอบเครื่องซึ่งเครื่องต่างและเครื่องวัสดุที่นำมาใช้ในการซื้อขายอยู่เสมอเพื่อป้องกันไม่ให้มีการซื้อโงกันถ้าหากตรวจพบว่าเครื่องซึ่งเครื่องต่างและเครื่องวัสดุของผู้ใดไม่ได้มาตรฐานเท่ากับตัวอย่างที่ตำรวจนี้อยู่ให้ตำรวจทำลายของอันนั้นเสียแล้วให้เบบให้ถูกต้องตามตัวอย่างที่ทำไว้และห้ามมิให้เรียกເຫດกรรมเนียม

(๑๗) ให้ตำรวจตรวจสอบราคากล่องเงินบาทเงินสลึงเงินเพี้ยง เสี้ยว อัฐ และโสพสอย่าให้มีการปลอมใช้ปะปนของหลวงในท้องที่ที่ตำรวจนายถ้าผู้ใดใช้เงินปลอมให้ตำรวจทุบทลายเสียแล้วเอาส่งไปให้เจ้ากรมตำรวจถ้าเจ้าของร้องว่าเป็นของดีให้เจ้ากรมตำรวจตัดสินถ้าเห็นว่าเป็นของไม่ปลอมแต่ตำรวจแก้ลงทุบทลาย ก็ให้ตำรวจชดใช้ให้เจ้าของจันครับ

(๑๘) ถ้าพ่อค้าหรือผู้ใดเอาเงินมาส่งให้ตำรวจโดยแจ้งว่าเป็นของปลอมให้ตำรวจรับไว้แล้วส่งให้เจ้ากรมตำรวจเพื่อสืบสวนเอกสารตัวผู้ใช้และผู้ที่ทำปลอมให้ได้แล้วเอาเงินปลอมนั้นส่งให้เจ้าพนักงานหอระษฎากรพิพัฒน์

(๑๙) ถ้าเกิดเพลิงไหม้ขึ้นในเขตท้องที่หรือที่ใกล้เคียงพอยจะไปช่วยทันให้ระดมตำรวจโดยเร็วเพื่อไปช่วยดับไฟและระวังของ ๆ ผู้ที่ถูกไฟไหม้ยังเหลืออยู่และของผู้ที่อยู่ใกล้เคียงอย่าให้มีผู้เย่งชิงได้

(๒๐) ให้ตำรวจระวังรักษาอาคารสถานที่ของหลวงที่ปลูกสร้างขึ้นอย่าให้ผู้ใดทำลายถ้ามีผู้ทำลายขึ้นเบ่งของหลวงเหล่านี้ให้ตำรวจจับเอาตัวผู้นั้นส่งให้เจ้ากรมตำรวจเพื่อตัดสินวินิจฉัย

(๒๑) ถ้ามีการเสด็จพระราชดำเนินทางสถาลมารคให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค่อยระวังอยู่ที่ทางลงรถขึ้นรถ ถ้านายลงจากรถแล้วให้บอกผู้ที่ขับรถให้เลื่อนไปอยู่ที่สมควรให้เรียบร้อยอย่าให้กีดขวางทางรถที่จะผ่านไปมาถ้าผู้เป็นเจ้าของรถจะกลับมาถึงที่จะขึ้นรถก่อนให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่เรียกເຫດของท่านผู้นั้นเข้ามารับอย่าให้รถที่เจ้าของยังไม่มาเข้ามาแทรกแซงกีดขวางໄได้

(๒๒) ถึงพระราชพิธิยิปปันอัตนาเจ้าพนักงานผู้ที่ต้องเกณฑ์ยิปปันอัตนาเบิกคิดคำเบิกปันไปตั้งยิงในห้องถนนที่ตำรวจรักษาให้ตำรวจตรวจสอบคำให้ครบตามจำนวนเบิกให้ตักเตือนผู้ที่ต้องเกณฑ์ยิปปันทุกนัดทุกคราวอย่าให้ขาดได้ ให้ตำรวจระวังคุ้แลอย่าให้มีเหตุขึ้นໄได้

(๒๓) ถ้ามีสัตว์คู่ร้ายเป็นต้นว่าโโคกระบือหรือสุนัขหรือสัตว์อื่น ๆ ที่จะทำร้ายคนบนถนนให้สำรวจจับสัตว์นั้นขังเสียให้จงได้

(๒๔) ให้เจ้ากรมตำรวจนหาที่ทำการกักจับสัตว์ไว้เพื่อกักจับสัตว์เลี้ยงที่เจ้าของไม่เลี้ยงรักษาถ้าโโคกระบือ ม้า หรือสุกร แพะ แกะ ที่เป็นสัตว์มีเจ้าของเลี้ยงแต่เจ้าของปล่อยให้เที่ยวทำประปี่อนในท้องถนนและกีดขวางทางจราจรให้สำรวจจับสัตว์นั้นกักจับไว้ในกองกำลังสำหรับจับสัตว์แล้วเลี้ยงคู่อย่างให้อุดอาหาร

(๒๕) ให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่กำหนดราคาอาหารสัตว์วันละเท่าไร เช่น ไว้ที่ประดุ กองถ้าเจ้าของมาติดตามก็ให้เรียกเอาเงินค่าไถ่ตามหนังสือที่เขียนไว้นั้นจึงคืนสัตว์ให้เจ้าของไปถ้าไม่มีเจ้าของมาติดตามภายใน ๑๕ วันให้อาสัตว์นั้นออกขายแล้งแล้วเอาเงินค่าสัตว์ที่ขายได้ใช้แทนเงินค่ากินและค่ารักษาสัตว์ถ้าเงินค่าสัตว์นั้นเหลืออยู่เท่าใดให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ใช้จ่ายในการซื้ออาหารเลี้ยงสัตว์ที่กักจับนั้นต่อไป

(๒๖) ให้สำรวจเชิงกับเจ้าของสัตว์ที่ไม่ต้อนผู้สัตว์มาตามถนนให้คุ้มครองไว้ให้เรียบร้อยอย่างให้สัตว์กระหายกันเดินกระเดิมถนนเป็นที่กีดขวางการจราจร ถ้ามีม้าลำพองขาดแหงหรือลำพองพารถวิงเหลือกำลังเจ้าของเมื่อเจ้าของร้องให้สำรวจช่วยจับก็ให้ช่วยกันจับและในการจับถ้าม้าวิ่งไปเหยียบของหรือโคนคนทั้งเจ้าของม้าและตำรวจไม่มีความผิด

(๒๗) สำรวจมีอำนาจหน้าที่ภายในท้องที่ที่ตนรักษาออกจากถนนที่เป็นหน้าที่ของสำรวจแล้วถึงแม้จะมีผู้ทำผิดกฎหมายโดยลิศข้อใดข้อหนึ่ง สำรวจก็ไม่มีอำนาจที่จะลงโทษผู้ที่กระทำผิดต่องกฎหมายนั้น

(๒๘) ถ้าเจ้ากรมตำรวจนำคำสั่งให้สำรวจไปกำกับระวังรักษาในที่แห่งใดແຕ่เว骢สำรวจที่รับคำสั่งนั้นมีอำนาจเต็มที่จะรักษาหน้าที่นั้นตามกฎหมายทุกข้อ

(๒๙) เจ้ากรมตำรวจน้องทำหมายประกาศที่จะบังคับกฎหมายบ้านจะต้องประพฤติป่าวร้องและปิดไว้ตามที่สมควรให้กฎหมายบ้านรู้ด้วยความซื่อสัตย์และให้ปฏิบัติตามกฎหมายโดยลิศ

(๓๐) ถ้าจะมีการเล่นเป็นของหลวงเป็นที่ชุมนุมคนมากให้เจ้ากรมตำรวจออกหมายประกาศให้รายชื่อบ้านที่รักษาไว้ในเวลาเดินกระบวนแห่ไปนั้นจะให้รายชื่อที่ไปดูแห่ประพฤติตัวประการใดจะยืนอยู่แห่ให้รายชื่อรู้ทั่วกันอย่าให้เป็นที่กีดขวางทางเสด็จพระราชดำเนินและกระบวนแห่ได้ และให้สำรวจตรวจสอบรายย่าให้มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นที่กีดขวางอยู่ในท้องถนนได้ถ้ารายชื่อบ้านจะมีการแห่ขึ้นในท้องถนนให้เจ้ากรมตำรวจออกหมายการแห่นั้นจึงที่อย่าให้เกิดเหตุ แล้ววิชาทกันได้

(๓๑) ผู้ใดจะมีการเล่นต่าง ๆ หรือจะมีการแสดงแหน่งต่อเจ้ากรมตำรวจก่อน

(๓๒) ถ้าผู้แจ้งให้ตำรวจไปจับคนร้าย ท่าส ลูกหนี้ ได้มาอยัดไว้ต่อเจ้ากรมตำรวจนายตำรวจชั้นสูง เมื่อตุลาการในกรมตำรวจนี้ได้สอบปากคำผู้ต้องหารับสารภาพถ้าเป็นคดีฉกชิงวิ่ง ราวหรือวิวากห์ไม่ใช่ความฉกรรจ์ให้ตุลาการในกรมตำรวจน้ำท่าให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน ถ้าไม่แล้วเสร็จให้โจทก์ไปฟ้องข้อหาตามกระบวนการ

ถ้าเป็นเหตุผลกรณี เช่น ผู้กันตาย เมื่อครบกำหนดอยัด โจทยังไม่ได้มายื่นฟ้องตามกระบวนการที่ส่งตัวโจทก์จำเลยไปยังตุลาการตามกระบวนการ

ถ้าผู้ถูกจับไม่รับตามคำอยัด หรือท่าส ลูกหนี้ต่อสู้สารกรรมธรรม์ก็ให้โจทก์ไปฟ้องขังกระบวนการพิจารณาคดีตามกำหนดกฎหมายแห่งเดือน

(๓๓) ถ้านายตำรวจน้ำทันผู้ใหญ่หรือตำรวจน้ำท่าผู้ร้าย และคนถืออาวุธฉกชิงวิ่งราด รันพันแหงชาวบ้าน ได้มีโจทก์คิดตามอยัดก็ต้องหรือไม่มีโจทก์อยัดก็ต้องให้เจ้ากรมตำรวจนำความเขียน น้อมเกล้าถวายบังคมทูลพระกรุณากล่าวทุกเรื่อง

บทบัญญัติสำหรับประชาชน^{๔๒}

(๑) ถ้าผู้ใดกระทำบุญหรือประชุมเลี้ยงกันหรือจัดให้มีการละเล่นที่จะดึงปลูกโรงหรือ ทำเพิงล้ำอกมาในที่ถนนให้แจ้งเจ้ากรมตำรวจน้ำท่าเจ้ากรมตำรวจน้ำพิจารณาเห็นว่าควรสร้างได้ให้ ออกหนังสืออนุญาตมีกำหนดระยะเวลาตามความจำเป็น

ถ้าถึงกำหนดเวลาหรือถอนเจ้าของกรณั้นไม่รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างให้เจ้ากรมตำรวจน้ำท่าบังคับให้ตรวจไปรื้อถอนเอาสิ่งปลูกสร้างนั้นเป็นของตำรวจน้ำท่า

ถ้าผู้ใดปลูกสร้างโรงร้านเพิงรุกล้ำเขตถนนโดยพฤติการไม่ได้แจ้งให้กรมตำรวจน้ำท่าให้ตรวจแจ้งเจ้าของให้รื้อ夷ถ้าไม่รื้อให้ตำรวจน้ำท่ารื้อถอนสิ่งปลูกสร้างยึดเอาเป็นของตำรวจน้ำท่าให้ปรับเจ้าของที่ปลูกเพิงโรงร้านเป็นเงินห้องละ ๖ บาท เอาไว้เป็นเงินกลางในการตรวจ

(๒) ผู้ใดจะเชิญคนมาประชุมในตำบลใดถ้าจะมีการสิ่งใดบนถนนที่ตำรวจน้ำให้ผู้นั้นแจ้งให้เจ้ากรมตำรวจน้ำท่าก่อน เพื่อจะได้ออกหนังสืออนุญาตไว้เป็นสำคัญและจะได้จัดตรวจ

^{๔๒} เรื่องเดียวกัน อ้างແล้าวในเชิงอรรถที่ ๒๓. หน้า ๑๐๐ - ๑๐๑.

ช่วยรักษาการณ์ถ้าไม่แจ้งเข้ากรรมตำราจให้ทราบแต่ได้จัดการไปโดยผลการ ถ้ามีเหตุเกิดขึ้นเข้ากรรม ตำราอาจจะสั่งปรับใหม่เข้าของงานเป็นเงิน ๑๐๐ บาท

(๓) ตามแนวทางนี้ที่ตำราจได้รักษาถ้าสูนขและสัตว์เลี้ยงของผู้ใดกัดคนเดินไปตาม ถนนหน้าบ้านให้ปรับใหม่เข้าของงานเป็นเงิน ๑๐ บาท ถ้าบาดแผลที่สัตว์นั้นเข้มมากก็ให้ปรับใหม่ให้ สมควรแก่บ้าดแพด

ถ้าเป็นเวลากลางคืนล่วง ๒ ทุ่มแล้ว ถ้าสัตว์เลี้ยงนั้นกัดผู้ที่เข้าไปในบ้านไม่ต้อง ปรับใหม่แต่ถ้าสัตว์นั้นออกมากัดคนกลางถนนที่เป็นทางเดินก็ต้องปรับใหม่เข้าของสัตว์เมื่อเช้า เวลากลางวัน

(๔) ถ้าผู้เลี้ยงสูนขและสัตว์ปล่อยให้สัตว์เดินตามถนนในทางน้ำทางคนสัตว์นั้น ทำให้คนหรือม้าตกใจแล้วตื่นไปให้ปรับใหม่เข้าของสัตว์เป็นเงิน ๑๐ บาท

ถ้าสูนขและสัตว์ต่าง ๆ ไม่มีเข้าของอยู่ในวัดในบ้านแห่งใด ให้ตำราจตามพะสงษ์ หรือมาตรวจสอบอยู่ในบ้านนั้นถ้าไม่รับว่าเป็นเข้าของสัตว์ให้ตำราจจับสัตว์นั้นเอาไป ปล่อยให้หมด

(๕) ผู้ที่มีรถมีเกวียนใช้อยู่ในถนนจะหดพักที่โคหรือจะหดเพื่อชนของลงหรือ ขึ้นรถหรือเกวียน ให้หดหลักไว้ให้พ้นทางอยู่ให้กีดขวางจราจร ถ้าผู้ใดหดรถหดเกวินต่าง ๆ อยู่ในห้องถนนเกินกำหนดครุ่งของตัวเข้ากรรมตำราจจะปรับใหม่เป็นเงิน ๑๐ บาท และบังคับให้ เจ้าของรถพาเกวินไปไว้ในที่สมควรอย่าให้กีดขวางทางจราจร

(๖) ผู้ใดจะหัดรถบนถนนให้แจ้งกับนายตำราจชั้นผู้ใหญ่ ถ้านายตำราจชั้นผู้ใหญ่ กำหนดให้ใช้ที่โคก์ให้หดอยู่ในบริเวณผู้ที่ได้รับอนุญาต ถ้าผู้ที่หัดม้าหรือหัดขับจักรยานวิ่งเกินกำหนด ไว้หรือหัดโดยไม่แจ้งให้นายตำราจผู้ใหญ่ทราบหรือตำราจห้ามไม่ฟังให้ปรับใหม่เป็นเงิน ๑๐ บาท

(๗) ห้ามไม่ให้ผู้ใดเอาคินสองถ่านหรือสิ่งใดปิดเขียนผนังกำแพงสิ่งต่าง ๆ ที่ปลูก สร้างถ้าฝ่าฝืนให้จับตัวผู้เขียนปรับใหม่เป็นเงิน ๑๐ บาท เอาไว้เป็นเงินกองกลางในกรรมตำราจ ถ้าไม่มีเงินชำระให้จับจังไว้ใช้งานในกรรมตำราจเดือนหนึ่งจึงให้ปล่อยไป

(๘) ถ้าผู้ใดมีกิจธุระอย่างเจียนหนังสือปิดประกาศให้ผู้นั้นเจียนข้อความให้กรรม ตำราจเพื่อประกาศให้ ถ้าผู้ใดปิดประกาศโดยผลการและตำราจจับได้ให้ปรับเป็นเงิน ๑๐ บาท

(๙) ห้ามเทน้ำ อาบน้ำหรือการสิ่งใดที่ต้องใช้น้ำบนถนน ถ้าผู้ใดเทน้ำโสโตรก หรืออาบน้ำ หรือทำการสิ่งใดด้วยน้ำในถนนให้เป็นประหารให้ปรับเป็นเงิน ๑๐ บาท ถ้าไม่มีเงินให้ เอาตัวผู้กระทำผิดจำไว้ใช้ราชการ ในกรรมตำราจหนึ่งเดือนแล้วจึงปล่อยตัวไป

(๑๐) ถ้าปรากฏว่ามีการทะเลาะวิวาทค่าว่ากันบนถนน หรือหน้าโรงเรือนในเขตที่ ตำราจรักษาการณ์ให้ตำราจห้ามปราบถ้าไม่เชื่อให้จับตัวทั้งสองฝ่ายส่งให้เจ้ากรรมตำราจถ้าเป็นการ

ค่า่าวกันข้างเดียวข้างหนึ่งมิได้ค่า่าว่าโดยบังคับให้ต้องห้ามป่วยเช่นกันหากไม่เชื่อฟังให้จับผู้ที่ค่าว่าฝ่ายเดียวส่งให้เจ้ากรมตำรวจนี้ให้เจ้ากรมตำรวจน่าวกตัดสินแล้วปล่อยตัวไปถ้ายังกลับไปวิวัฒน์ให้อาตัวมาขังไว้สามวันแล้วให้เจ้ากรมตำรวจนเปรียบเทียบแต่ไม่ให้เรียกเอาค่าธรรมเนียม

- (๑๑) ห้ามผู้หญิงเปลือยกเดินบนห้องถนน ถ้าตำรวจนพบให้ห้ามป่วย
- (๑๒) ถ้าคนชาติพิการ คนง่อยขอทานนั่งกีดขวางทางจราจรให้ต้องห้ามป่วย

(๑๓) ถ้าชายใดมีกิริยาอันชั่วนุ่มฝ่ายกรุงจะจันแลเห็นของที่ลับเดินไปมา ก็ให้รื้อ นุ่งผ้าพกใหญ่หยักรังห่มสองบ่ากิริยาเป็นคนเก่งก็จันของในที่ลับนั้นผลักไฟล์ให้คนเดินไปมาเห็น เป็นที่รังเกียจให้ต้องงับคับให้ผู้นั้นนุ่งผ้าให้เป็นปกติ ถ้าผู้นั้นไม่ฟังความบังคับให้จับตัวผู้นั้นปรับ เป็นเงินสิบบาท ถ้าผู้นั้นไม่มีเงินจะให้ก็ได้จ้างไว้ใช้การในโรงโภคิตเดือนหนึ่งแล้วให้มีผู้มารับตัวไป

(๑๔) ถ้าคนเสียจิริตเดินมาในท้องที่ต้องห้ามรักษาให้ต้องจับตัวผู้เสียจิริตมองให้ เจ้าบ้านหรือญาติพี่น้องที่รับคนเสียจิริตไว้รักษา ถ้าเห็นหรือกำลังที่จะรังรักษาให้มอบตัวให้นาย ตำรวจนและกรมพระนราบาลดูแล

(๑๕) ให้ต้องตรวจสอบตราหากพบผู้ใดถ่ายอุจจาระในที่ไม่สมควร เช่น ข้างถนน ริมถนนเป็นที่กลางแจ้งให้จับตัวปรับใหม่เอาเงิน ๒๐ บาท แล้วให้ปล่อยตัวไปถ้าไม่มีเงินเสียค่า ปรับให้อาตัวขังไว้ใช้ราชการจนครบสามเดือนแล้วให้ปล่อยตัวไป

อนึ่ง ถ้าเป็นการถ่ายปัสสาวะในที่ต่างๆ ดังกล่าวแล้วให้ต้องจับผู้นั้นมัดไว้ ๔ ชั่วโมง ถ้าจะได้โทษคิดชั่วโมงละ ๑ บาท

ถ้ามีกิจธุระไปมาในที่แห่งหนึ่งแห่งใดอย่างจะถ่ายปัสสาวะก็ให้ถ่ายได้แต่ให้หาที่ ลับที่ควรแต่ถ้าที่ลับนั้นเป็นที่สะอาดก็ไม่ควรถ่ายปัสสาวะถ้าฝ่าฝืนต้องมีโทษเสนอ กับที่ถ่าย ปัสสาวะกลางถนน

(๑๖) ผู้ที่เลี้ยงสัตว์ถ้าสัตว์เลี้ยงตายให้เข้าของเอาไปฝังตามที่สมควรห้ามเอาสัตว์ที่ ตามถนน ข้างบ้าน ข้างกำแพง ในท้องที่ต้องห้ามรักษาหากฝ่าฝืนปรับใหม่ผู้ที่สัตว์ตัวละ ๑๐ บาท

(๑๗) ถ้าผู้ใดจะไล่ผงสัตว์เดินถนนให้ต้องห้ามออกเข้าของระวังกัน ไล่สัตว์ให้เดิน เป็นแตรให้เรียบร้อย อย่าให้สัตว์เดินกระจักระจายเต็มถนนเป็นที่กีดขวางทางรถทางเดิน

(๑๘) ถ้ามีลำโพงขาดแหงหรือลำโพงพารณ์วิงเหลือกำลังเจ้าของร้องให้ต้อง ช่วยจับก็ให้ช่วยเหลือ ถ้าเหลือกำลังตำรวจน้ำวิ่งกันไปเหยียบไปโคนคนจะเอาโทษแก่ต้องห้าม เจ้าของม้าไม่ได้เพราะร้องให้ช่วยแล้ว

(๑๙) การพนัน ๑๕ สิ่งที่ห้ามไม่ให้เล่นในที่ต้องห้ามรักษา คือ ไม้สามอัน ไม่คำ ไม้เดง ไม้หนุน ศีดคง อีโปงคำ อีโปงปั่น ปั่นอีແປ ชลูกชลิก นำ้เต้าพ่อ กรอกแรก สีเงาลักษ์ ตัด

ทุเรียน ตัดสัมโธข้องอ้อย ถ้าผู้ใดซักนำกันเล่นให้ปรับใหม่ตามประกาศพระราชบัญญัติ ห้ามนิให้เด็กเล่นการพนันต่าง ๆ ณ วันอาทิตย์ เดือนสิง แรมเก้าค่ำ ปีจศ ฉลุยศกราช ๑๒๓๖

(๒๐) ให้บิดามารดา ญาติและนายเงินห้ามเด็กอย่าให้เล่นลูกปั่ง ช่วงไชย จ้องเต ซ่อนหา กุลาซ่อนผ้า อญี่โญง เล่นตะกร้อ จุดดอกไม้เพลิง เรือฟุ่ง ไม้หึ่ง คว่างย่น ให้เป็นที่กีดขวาง ถนนหากเด็กไม่เชื่อให้ปรับใหม่เอาแต่ผู้เด่นตามหมายประกาศพระราชบัญญัติห้ามเด็กเล่นการพนัน ต่าง ๆ

(๒๑) ให้ตั้งวงห้ามปราโมย่าให้ผู้ใดชนไก่และเอาสุ่มครอบไก่ที่ถนนให้กีดขวาง ทางที่ตั้งวงรักษา

(๒๒) ถ้าผู้ใดขึ้นรถ ขึ้นมาหรือเบกของไปมาถ้าผู้หนึ่งไปผู้หนึ่งมาเห็นกันแต่ไกล ให้หลีกกันข้างซ้ายมือของตัวเองทั้งสองฝ่าย ข้างผู้ที่ไปผู้ที่มา

ถ้าผู้หนึ่งไปข้างซ้ายมือผู้หนึ่งไปทางขวา มือของตัวรถ โดนกันแต่กหักจะตัดสินให้ผู้ข้างซ้ายมีอนันน์ชนะฝ่ายเดียว

ถ้าผู้ไปทางขวาขับเยินมาผู้ที่ไปทางซ้ายมือไม่แตกหักสิ่งใดผู้ไปทางซ้ายไม่ต้องใช้ค่าสิ่งใด เพราะผู้ที่หลีกไปทางขวา มือทำผิดกฎหมาย

(๒๓) ถ้ารถม้า เกวียน พ่อ จะ โดนกันถึงคนตายที่หลีกไปทางซ้ายมือ โดยผู้หลีกไป ข้างขวา มือผู้โดยต้องเสียค่าปลูกตัวเพาพิให้แก่ผู้ตายแต่ไม่มีโทษสิ่งไร ถ้าผู้หลีกทางขวา มือโดย ผู้หลีกไปทางซ้ายมือตายต้องเสียค่าปลูกตัวเพาพิและเบี้ยปรับใหม่แล้วให้มีโทษหลวงตามพระราชกำหนดกฎหมายใหม่อนหนึ่งผู้ที่แล้งม่าคนตาย ถ้ามีเหตุหนึ่งอย่างใดที่จะหลีกไปข้างซ้ายมือของตัว ไม่ได้ ก็ให้ร้องบอกกันแต่ไกลอย่าให้นิ่งเสียให้ผู้ที่ไม่กีดขวางหลีกไปอย่าให้โดยกัน ได้

(๒๔) ถ้าคนเดินตามถนนให้เดินริมถนนข้างซ้ายมือของตัวอย่าให้เดินออกมาก กลางถนน กีดทางรถทางม้า ถ้าเดินออกมาก กลางถนนที่ทางรถทางม้า ถ้ารถม้าโดยผู้ที่เดินออกมาก กลางถนน ผู้นั้นเง็บป่วยจะปรับใหม่ผู้ที่ขับรถ ขับม้าไปโดยผู้นั้นตามบากแพลงมากและน้อย

ถ้ารถม้าโดยคนที่เดินริมถนนถึงตาย จะปรับใหม่เจ้าของม้า เจ้าของรถให้เสียเบี้ย ปลูกตัวเพาพิให้แก่ผู้ตายแล้ว ให้มีโทษตามพระราชกำหนดกฎหมาย ถ้าคนเดินจะข้ามถนนไปให้ คอยคูม้า คูรรถ ว่างจึงข้ามไป

(๒๕) ถ้าผู้ใดขับรถ พ่อขับเกวียนเป็นเวลาพลบคำแล้ว ถ้าเป็นรถให้มีโคมจุดหน้า รถเป็นที่สังเกต จะได้แลเห็นกันแต่ไกล ถ้าเป็นพ่อ เป็นเกวียน ให้มีเพลิง สว่างเป็นสำคัญให้เป็นที่ สังเกตได้ ถ้าผู้ขับรถ ขับเกวียน ขับพ่อในเวลาพลบคำไม่มีเพลิงสว่างเป็นสำคัญแล้วให้ปรับใหม่เอา สิบบาท

(๒๖) ถ้าผู้ใดขึ้นมาໄປในถนนเวลากลางคืนถ้าไม่มีโคมเพลิงเป็นสำคัญแล้วให้ผู้กรวณที่ค่อนมาให้มีเสียงเป็นสำคัญ ถ้ามีโคมเพลิงคนเดินนำไปเป็นสำคัญแล้วไม่ต้องผู้กรวณ ถ้าผู้ใดทำผิดกฎหมายข้อนี้แล้ว รถและพ่อเกวียนไปมาโดยกันแทบทักษิชั้นตามที่ได้รับไว้ตามที่ว่ามานี้ทุกข้อ

การจัดตั้งทหารໂປລີຄຣກຍາຫວັມເມືອງຝ່າຍເໜືອ^{๔๐}

ในสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวก่อนที่จะมีการปฏิรูปการปกครองแผ่นดินให้หัวเมืองต่าง ๆ ขึ้นสังกัดกระทรวงมหาดไทยและปรับปรุงการรักษาความสงบเรียบร้อยในส่วนภูมิภาคนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงให้กรมพระคลาโภุมีหน้าที่ทางด้านกิจการทหารเพิ่มขึ้นกล่าวคือแต่เดิมกรมพระคลาโภุ่มได้ว่าราชการหัวเมืองปักษ์ใต้และมหาดไทยว่าราชการหัวเมืองฝ่ายเหนือแต่ในเมื่อหัวเมืองฝ่ายเหนือมีการลักลอบซื้อขายผื้นและสิ่งของต้องห้ามกันมากทำให้ภาษีผลประโยชน์ของแผ่นดินเสียไปเจ้าพระยาสุรวงษ์ไวยวัฒน์สมุหพระคลาโภุ่ม จึงกราบบังคมทูลขอรับพระราชทานทหารໂປລີຄຣກຍາຫວັມເມືອງຝ່າຍເໜືອ ไปรักษาพระราชอาณาเขต พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยามหามตรีจัดทหารขึ้นไปปราบปรามการลักลอบจำหน่ายผื้นและของต้องห้ามในหัวเมืองຝ່າຍເໜືອ ๑๕ ເມືອງ โดยให้อยู่ในบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการเมืองອุตรดิตถ์

การจัดกองทหารจากส่วนกลางขึ้นไปปราบปรามการลักลอบจำหน่ายผื้นและรักษาพระราชอาณาเขตฝ่ายเหนือนี้ นอกจะเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยและปราบปรามโจรสู้ร้ายตามปกติแล้วยังใช้เป็นกองกำลังรักษาพระราชอาณาเขต ซึ่งกำลังมีกรณีพิพาทกับฝรั่งเศสที่แพร่ อิทธิพลมาจากการเดินทางด้วยในการจัดตั้งกองทหารขึ้นไปรักษาหัวเมืองຝ່າຍເໜືອนี้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ตรา

กฎหมายสำหรับทหารไว้ด้วยเรียกว่ากฎหมายໂປລີຄຣກຍາຫວັມເມືອງຝ່າຍເໜືອປີ ๒๔๑๙
มีรายละเอียดดังนี้

๑) ให้ทหารที่ทรงโปรดเกล้าฯ ขึ้นไปรักษาการภาษีผื้นสิ่งของต้องห้ามในหัวเมืองຝ່າຍເໜືອ ๑๕ ເມືອນนั้นอยู่ได้บังคับบัญชาของผู้ว่าราชการเมืองอุตรดิตถ์และให้ปฏิบัติการโดยสุจริตห้ามสูบผื้นกินสุรา, เล่นถั่วໄປ การพนันต่าง ๆ

^{๔๐} เรื่องเดียวกัน, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ ๒๓, หน้า ๑๐๗.

(๒) ห้ามทหารคบเพื่อนรายภูรและพระสงฆ์สามเณรเสพสุราเที่ยววิวาทกับผู้อื่น
 ๓) ห้ามทหารคบกับรายภูรเที่ยวໂຈกรรม ลักล่วงหรือปล้นสมภัชราบ้าน และวัดวา

าราม

๔) ห้ามไม่ให้ทหารทำความเดือดร้อนกับกรรมการผู้ใหญ่น้ำย ผู้น้อย และรายภูรด้วยกัน ลอบลักพาปีดัง บุตร ภรรยา ข้าหาสารของบุคคลดังกล่าว

๕) ในการจับผิดสิ่งของต้องห้ามที่เจ้าภาษีหรือหลงจู (ผู้จัดการ) มาขอร้องต่อผู้ว่าราชการเมืองอุตรดิตถ์ให้ทหารออกไปดำเนินการพร้อมด้วยกรรมการและกำนันนายพันบ้านถ้าไม่พร้อมด้วยกรรมการ ห้ามทหารดำเนินการโดยลำพัง ในการจับกุม ห้ามทหารผู้จับเก็บ รับ ซ่อนเร้น เอกทรัพย์สิน ของผู้ถูกจับเป็นอันขาด

๖) ห้ามทหารคบคิดกับหลงจู จีนเต็งซง หรือบุคคลอื่นที่มาขอร้องให้ทหารช่วยเหลือในการจับทาสหรือลูกหนี้ หรืออื่น ๆ นอกจากจะได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการเมืองอุตรดิตถ์

๗) ห้ามทหารวิวาทกับชาวบ้านถ้าปรากฏว่ามีผู้ใดชวนวิวาท ห้ามโดยด่วนให้นำความไปร้องต่อกรรมการผู้ใหญ่น้อย กำนันพันนายบ้านให้พิจารณา

๘) ถ้าทหารกระทำผิดฝ่าฝืนข้อบังคับให้นายทหารลงโทษเพียง ๑๐ ที ถึง ๓๐ ที ตามโภษานุโภษถ้ายังไม่เกรงกลัวให้ส่งตัวนายทหารให้ผู้ว่าราชการเมืองอุตรดิตถ์คุมตัวส่งกลับมาสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพฯ

๙) ถ้านายทหารและทหารที่โปรดเกล้าฯ ให้มารักษาราชการอยู่ ณ หัวเมือง ถ้ารู้เหตุการณ์ที่จะเป็นเสื่อมนามแผ่นดินซึ่งเห็นว่าไม่ควรแจ้งต่อผู้ว่าราชการหรือกรรมการเมืองก็ให้บอกไปยังสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพฯ

๑๐) นายทหารและทหารที่มารักษาราชการหัวเมืองหากจะรับสินบนจากเจ้าภาษี หลงจูไปจับผิดเพื่อนเดือนและของต้องห้ามให้จดหมายเหตุรายวันไว้แล้วให้ไปจับพร้อมด้วยกรรมการแขวงอำเภอ ถ้าผู้ถูกจับไม่ต่อสู้ก็ให้จับกุมแต่โดยคิดแต่ถ้าผู้ถูกจับต่อสู้ให้ปรึกษากับกรรมการแขวงอำเภอ นายพันบ้านว่าควรจะใช้กำลังอาวุธประการใด ห้ามไม่ให้ทหารกระทำโดยพลการ

๑๑) เมื่อจากเบิกเงินเดือนเบี้ยเลี้ยงส่งมาจากกรุงเทพฯ ลำบาก จะนั่นสำหรับเงินเดือนทหารนั้นให้ผู้ว่าราชการเมืองอุตรดิตถ์ทำตัวเข้มเงินภาษีมาจ่ายก่อนครบปีแล้วให้เจ้าภาษีรับหนังสือบอกต่อผู้ว่าราชการส่งตัวมาเบิกยังสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพฯ

๑๒) ห้ามทหารเอาอาวุธและเครื่องแบบให้บุคคลอื่นที่มิใช่ทหารเช่ายืมและให้หมั่นทำความสะอาดอาวุธและเครื่องแบบ

ถ้าทหารไม่ประพฤติตัวตามกำหนดกฎหมายหรือปกปิดความผิดซึ่งกันและกันไว้ไม่แจ้งลงไว้ให้สำนักงานใหญ่ทราบ ถ้าผู้ใดกล่าวโหทยแสวงพิจารณาได้ความสัตย์จริงจะต้องถูกลงโทษ
 (๑) กฎหมายข้อบังคับทหาร ๑๒ ข้อนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันสาร์เดือนห้าขึ้นค่ำหนึ่งปีชุด สัปตศก ศักราช๑๒๓๑ (พ.ศ. ๒๕๑๙)

ในระหว่างที่มีแนวความคิดว่าจะจัดระบบการปกครองประเทศให้เป็นกระทรวงแบบตะวันตกและสร้างกองทัพแห่งชาติให้แข็งแกร่งขึ้นนั้น ได้มีการปรับปรุงทหารให้ปฏิบัติภารกิจในการรับซึ่งเป็นภารกิจหลักของทหารในปี พ.ศ. ๒๔๓๑ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ ผู้แทนผู้บัญชาการทหาร กรมทหารทั่วไป จึงได้กราบบังคมทูลขอทรงพระกรุณายกเลิกหน้าที่ทหารรักษาถนนบางส่วน โดยขอถอนทหารออกไป และให้กรมพระนราบาลจัดโปลิศมารักษาถนนแทนตามหน้าที่ของกรมพระนราบาล เมื่อทรงอนุญาตแล้วดังแต่นั้นมาการรักษาความสงบเรียบร้อยบนถนนหลวงในราชธานี จึงเป็นหน้าที่ของตำรวจและในปีเดียวกันนั้นองค์พระมหามิตรดีนราบาลได้กราบบังคมทูลขอจัดโปลิศรักษาการในกำแพงเมืองแบบทหาร และขออนุญาตให้โปลิศออกลาดตระเวนถนนสีลมตลอดถึงถนนศาลาแดงกับถนนหัวลำโพงอีกด่อนหนึ่งและขออนุญาตเพิ่มเติมโปลิศห้องที่ถนนเจริญกรุง ดังเด่นอยู่ในเขตราชธานีนั้น ตำรวจกรมพระนราบาลได้ค่อยๆ เข้ามาแทนที่ทหารในบางส่วนจนในที่สุดก็ได้เข้าปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ทหารโดยรักษาความสงบเรียบร้อยอยู่ทั้งหมด ส่วนคำแห่งนั่งโปลิศในกรมพลตระเวนในสมัยนี้ยังคงอังกฤษคือไม่มียศ คงมีแต่ตำแหน่งการบังคับบัญชา เรียกชื่อทับศัพท์เป็นภาษาอังกฤษคือ อินสเปคเตอร์เยรานาลชิพ โปลิศ ออฟฟิศเซอร์ที่ ๒ รองจากอินสเปคเตอร์ เยเรนาล สายยัมเมเยอร์ สายยัมคอบปรันและคอบสเตเบลหรือ โปลิศเลา

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ พระบาทสมเด็จพระปูจญาอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสสิงคโปร์ได้ทรงทอดพระเนตรเรื่องการจัดกิจกรรมตรวจของสิงคโปร์ทรงพบว่ากิจกรรมตรวจโปลิศที่ประเทศไทยได้จัดให้มีขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ นั้น มีลักษณะไม่เหมือนกับกิจกรรมตรวจสิงคโปร์ที่อังกฤษได้มา จึงพระราชทานกระเสพพระราชดำริแก่พระเจ้ารัมวงศ์เชอรมนเรศวรฤทธิเสนาบดี กรมพระนราบาล ให้พิจารณาปรับปรุงกิจกรรมตรวจมีสาระสำคัญ ๕ ประการ คือ “

๑) จัดตั้งกรรมกองตรวจสอบขึ้นใหม่โดยรวมงานกรรมกองตรวจสอบซ้ำย กรรมกองตรวจสอบ ข่าวซึ่งปีกครองบังคับบัญชา อำเภอ และกำนัน กับงานลากตรวจสอบท่าซ้ายซึ่งปีกครองบังคับ บัญชาคนอื่นเข้าด้วยกันและรวมเข้ากับงานของตำรวจไปลิส เพื่อให้กรรมกองตรวจสอบมีหน้าที่กว้าง ขวางขึ้น

๒) กรรมกองตรวจสอบที่จัดตั้งขึ้นใหม่มีหน้าที่ดังนี้

- (๑) พิจารณาสอบสวนผู้ร้าย
- (๒) บังคับบัญชาอำเภอกำนันในเรื่อง

(ก) การเป็นพยาน

(ข) รับฝากของรายภูมิที่รับทำคำชันสูตร คำสาริน คำอาชีพ และหนังสือ กรรมธรรมสัญญาค่าต่าง ๆ

(๗) แนะนำห้ามปราบราชภูมิให้กระทำการล่วงละเมิดพระราชนิเวศน์

(๔) ติดตามจับกุมผู้กระทำผิด เมื่อพบเหตุการณ์หรือได้รับหมาย

(๕) เมื่อร่วมกับกรรมกองตรวจสอบข้อมูลทางไปลิสเข้าด้วยกันแล้ว ให้อำเภอกำนันและ นายไปลิสเป็นอำเภอ กำนันด้วย

(๖) ให้กรรมกองตรวจสอบที่จัดตั้งใหม่เบ่งหน้าที่ราชการออกเป็นสองกอง คือกองไถ่สวน ไทยหลวงกับกองรักษาเมืองเป็นผู้บังคับบัญชา หน้าที่ราชการกองละ ๑ นาย โดยกำหนดหน้าที่ การงาน ดังนี้

(๑) เจ้ากรรมกองไถ่สวนไทยหลวงมีหน้าที่ปีกครองบังคับบัญชาอำเภอ กำนัน และ คนสองคนแต่งตั้งโดยรัฐบาลฯ สำหรับเป็นผู้พิจารณาไถ่สวนสืบจันโจร ผู้ร้าย ซึ่งกระทำการล่วง ละเมิดพระราชนิเวศน์

(๒) เจ้ากรรมกองรักษาเมืองหน้าที่ปีกครองบังคับบัญชาหมู่คุณตรวจสอบสำหรับลาก ตรวจสอบรักษาพะนนรมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดกระทำการล่วงละเมิดพระราชนิเวศน์

(๓) กำหนดตำแหน่งเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบในกองรักษาให้เป็นแบบเดียวกันทั้งหมด เพื่างานลากตรวจสอบในกองรักษายกເອງงานของกรรมไปลิสทั้งบกและน้ำมาร่วมจัดเป็นกรรมเดียว กับงานลากตรวจสอบของไปลิสกมีตำแหน่งผู้ตรวจใหญ่นายตรวจสอบนายยามและรองนายตรวจ แต่

ตำแหน่งกองตรวจสอบน้ำหนักตามธรรมเนียมตำแหน่งทหารจึงต้องขัดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ในกองรักษาใหม่ให้แน่นอนและมีราชการควบคุมกันเป็นลำดับขั้น

เมื่อมิสเตอร์อธิค เซนต์ เจ ลอสัน ได้เป็นผู้บังคับการกรมกองตรวจสอบแล้วได้ปรับปรุงกิจการ โปลิศให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น โดยถือเอาระบบตำรวจนองอังกฤษเป็นแบบอย่างกล่าวคือ

(๑) ได้ออกคำสั่งข้อบังคับและแจ้งความไว้เป็นหลักฐานในการปฏิบัติงานของตำรวจ และขัดทำหนังสือธรรมเนียมราชการกรมกองตรวจสอบให้เจ้าพนักงานกองตรวจสอบกรุงเทพฯ ยึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติงาน

(๒) ตั้งโรงพยาบาลตำรวจนึ่งที่ดำเนินผลิตภัณฑ์ประชาชนเรียกว่า “โรงพยาบาลวัสดุโภค” เพื่อรักษาตำรวจนึ่งที่เจ็บป่วยและชันสูตรพลิกแพลงจุบันคือโรงพยาบาลกลางของกรุงเทพมหานคร

(๓) ตั้งโรงเรียนพลตำรวจนึ่งที่วัดประยูรวงศาวาสแล้วขึ้นไปอยู่ที่ตำบลสาระปุ่มช่องในขณะนี้เป็นที่ตั้งโรงพยาบาลตำรวจนึ่งเพื่อบรนบุคคลที่เข้ารับราชการตำรวจนางพระราชนัญญาติเกณฑ์ทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ ซึ่งจะต้องรับการอบรมอย่างน้อย ๖ เดือน เพื่อส่งตัวไปประจำสถานีตำรวจนครบาลห้องที่ต่างๆ

(๔) จัดตั้งโรงเรียนนายหมวด “โรงเรียนนายหมวด” ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๕๐ ที่สวนใหม่ถนนราชดำเนิน คลองไผ่สิงห์ โถ ติดกับสวนลุมพินี อุบลรัตน์ แห่งนี้ขออย่างเดียว สำหรับนักเรียนที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนนายหมวด ได้ ต้องสอบคัดเลือกจากสมมิชนหรือตำรวจนางสถานีที่มีความรู้หนังสือมีความประพฤติเรียบร้อยถ้าไม่พอกับความต้องการของทางราชการจึงจะรับบุคคลภายนอกมาคัดเลือกเป็นนักเรียนนายหมวด ซึ่งเป็นหลักการของตำรวจนองอังกฤษที่ว่าผู้บังคับบัญชาตำรวจนั้นจะต้องผ่านงานในระดับพลตำรวจ หรือสมมิชนซึ่งเป็นงานระดับต่ำสุดของตำรวจนาก่อน จึงจะได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้ผูกอบรมและเดือนขึ้นเป็นผู้บังคับบัญชาในระดับสูงขึ้นไปได้ตามลำดับ

นักเรียนนายหมวดนี้เรียน ๖ เดือน ก็สอบผู้ที่สอบได้ เรียกว่า ว่าที่นายหมวดอกรับราชการตามสถานีตำรวจนครบาลต่างๆ ได้เงินเดือน ๔๐ บาท เมื่อรับราชการครบหากเดือนแล้ว จึงปลดค่าที่เป็นนายหมวดเงินเดือน ๖๐ บาท

(๕) จัดตั้งกองพิเศษทำหน้าที่คล้ายกองปราบปราาม กองสันติบาลและกองทะเบียน ประวัติอาชญากรในปัจจุบันรวมกัน เพื่อเป็นการช่วยเหลือสนับสนุนตำรวจนครบาลห้องที่ในการสืบสวนจับกุมคนร้ายซึ่งเป็นรากฐานของงานกองบัญชาการตำรวจนองส่วนกลางในปัจจุบัน

ต่อมาเมื่อมหาอามาตย์ออกเจ้าพระยานราชดำริลงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงนครบาล ได้มีประกาศกระทรวงนครบาล ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๕๘ ให้เรียกชื่อตำแหน่งในกรมพลตำรวจขึ้นใหม่ โดยให้เหตุผลว่าตำแหน่งหน้าที่ราชการในกรมพลตำรวจที่ได้ขานนามไว้

เติมว่าผู้บังคับการ เจ้ากรม ปลัดกรม สารวัตรใหญ่ สารวัตตรเลขและนายหมาดนายยามนั้นบางตำแหน่งยังไม่เหมาะสม

การจัดตั้งกรมตำรวจนูญชร

การจัดให้มีตำรวจนของส่วนกลางออกไปปฏิบัติหน้าที่ในส่วนภูมิภาคนั้นในครั้งแรกของการจัดตั้ง ไม่ได้มีความคิดว่าจะใช้เครื่องมือในการควบคุมการบริหารของทางราชการบริหารส่วนกลางตามหลักการรวมอำนาจปักครองอย่างจริงจังแต่เกิดจากความจำเป็นในการรักษาความสงบเรียบร้อย และการขยายบาริหารของส่วนกลางออกไปในส่วนภูมิภาคในรูปต่าง ๆ คือ

๑.๑ กระทรวงกลาโหมต้องการที่จะปราบปรามผู้ลักลอบนำฝินและสิ่งของต้องห้ามที่เข้ามาซื้อขายทางภาคเหนือทำให้ภัยผลประโยชน์ของแผ่นดินดองเสียไปและเตรียมกองกำลังสำรองไว้ใช้ในกรณีฉุกเฉิน ซึ่งได้จัดส่งทหารเข้าไปปราบปรามรักษาพระราชอาณาเขต โดยให้ไปอยู่ได้บังคับของผู้ว่าราชการเมืองอุตรดิตถ์ เรียกว่า ทหารโพลิศ

โดยตรากฎหมายโปรดศรัคยาหัวเมืองฝ่ายเหนือขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ทหารโพลิศที่ส่งเข้าไปอยู่ที่เมืองอุตรดิตถ์นี้ให้รับเงินเดือนและเบี้ยเลี้ยงจากส่วนกลาง จึงถือได้ว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกลางชุดแรกที่ไปประจำในส่วนภูมิภาคแต่การบังคับบัญชาบังคับฝากไวยกับส่วนภูมิภาค ก็อผู้ว่าราชการเมืองอุตรดิตถ์

๑.๒ ในการริเริ่มสร้างทางรถไฟ และขยายกิจการโทรเลขจากส่วนกลางไปยังจังหวัดต่าง ๆ นั้นทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องมีเจ้าหน้าที่คุ้มครองทรัพย์สินของรัฐบาลกลางให้ปลอดภัยจากการโจรมรรน และให้ความคุ้มกันแก่ประชาชนผู้มาใช้บริการทางร่างกายชีวิตและทรัพย์สิน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ พระบาทสมเด็จพระปูชนียอดม gele เจ้าอยู่หัวได้ทรงให้จัดตั้งกองตรร wen rakyat thang rotไฟสายครรษณ์ เป็นตำรวจของรัฐบาลกลางหน่วยแรกที่มีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อราชการบริหารส่วนกลางแต่ไปปฏิบัติราชการในส่วนภูมิภาคในระยะนี้จึงมีตำรวจทั้งของส่วนกลางซึ่งจัดตั้งแบบใหม่ และตำรวจของหัวเมืองซึ่งเป็นตำรวจในระบบเก่าซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นตำรวจส่วนก์น่าจะได้

๑.๓ เมื่อมีการปฏิรูปการปกครองใหม่ ๆ เจ้าเมืองที่ทุจริตมักจะอุดหนุนผู้ร้าย เพื่อประโยชน์ของตนจึงเป็นการยากที่จะให้บุคคลเหล่านี้ร่วมมือกับรัฐบาลปราบปราม ผู้ร้ายในเขตรับผิดชอบของตนให้หมดสิ้นไป การอดถอน และการจำกัดอำนาจของเจ้าเมืองลงกลับทำให้อาชญากรรมขึ้นอุกฤษโทยประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างน่ากลัวและในไม่ช้าไม่นานก็เป็นการยากแก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะกำจัดโจรผู้ร้ายเหล่านี้ให้หมดสิ้นไปอย่างจริงจัง จึงจำเป็นต้องปรับปรุง

เจ้าหน้าที่ทางด้านนี้ โดยจัดให้มีกองกำลังเจ้าหน้าที่แบบใหม่ของรัฐบาลกลางเข้าปราบปราม^{๔๔}

๓.๕ ในชุมชนชาวจีนในหัวเมืองที่มีชาวจีนอาศัยอยู่นั้นแนวความคิดที่จะจัดให้มีการรวมตัวเป็นอึ้งยี่และอึ้งยี่ที่มีอยู่เดิมขึ้นไม่หมดไปมีการรวมตัวกันลับ ๆ เป็นแก๊งอาชญากรเพื่อขายตัวเป็นอึ้งยี่กระทำการผิดกฎหมายซึ่งเป็นการเพิ่มภาระในการ ปราบปรามที่จำเป็นต้องอาศัยเจ้าหน้าที่สำรวจของส่วนกลางเพิ่มมากขึ้น

สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพจึงดำริที่จะให้กรมตำรวจนครบาลที่ตรวจตราเรือนเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตหัวเมืองต่าง ๆ ด้วยอิทธิพลนั้น เช่นเดียวกับการจัดตั้งกรมพลตรاةในกระทรวงนครบาล แต่ให้มีถักยณะเป็นทหารมากกว่าการตรวจของกระทรวงนครบาล โดยนำความคิดในการจัดตั้งของตามสืบของฝรั่งเศสมาใช้ จึงทราบถวายบังคมทูลขอพระราชวินิจฉัยจากพระบาทสมเด็จพระปุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ ๖๔/๒๕๒๖๐ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีใจความว่า

“ข้าพระพุทธเจ้าคิดด้วยเกล้าฯ ว่าสมควรจะจัดการเพิ่มเติมขึ้น ในกระทรวงมหาดไทยอีก๒ ออย่าง อย่างที่ ๑ จัดกรมตำรวจนครบาลให้เป็นพนักงานสำหรับตรวจจัดการพลตรاةเรือนหรือของตามหัวเมืองมีตำแหน่งเจ้ากรม ๑ ปลัดกรม ทำเนียบกรมศักดิ์ตำแหน่งเจ้ากรมตำรวจนครบาลนี้มี หลวงศักดิ์วิชานิเทศรับราชการอยู่แล้ว ส่วนตัวปลัดคนนั้นยังคิดหาต่อไปข้าพระพุทธเจ้าได้ประมาณเงินส่วนกรมตำรวจนครบาลนี้ลงไว้ในงบประมาณเดิม”

พระบาทสมเด็จพระปุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งกรมกองตำรวจนครบาลเมืองขึ้นในกระทรวงมหาดไทย เพื่อที่จะได้เริ่มดำเนินการวางรูปแบบของตำรวจนครบาล และจัดตั้งกองตำรวจนครบาลในหัวเมืองมณฑลต่าง ๆ โดยมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่องกอง ตำรวจนครบาลเมืองและให้ตำรวจนครบาลมีหน้าที่อย่างเดียวกับโภลศของกระทรวงนครบาล เว้นแต่การใด ส่วนคดีตกเป็นหน้าที่ของฝ่ายกรรมการอำเภอรับผิดชอบ

^{๔๔} W.A.GRAHM. SAM VOL. 1. LONDON : THE DE LA MORE PRESS LTD.
1924, pp. 321 - 36. อ้างในสุวรรณ สุวรรณเวช. ประวัติและวิัฒนาการของตำรวจนครบาล. หน้า ๑๘๑.

หน้าที่การตรวจสอบความเร็วและจับกุมของตำรวจภูธร

ตามปกตินายสิบพลตำรวจภูธรต้องออกตรวจตราสืบเหตุโดยผู้ร้ายตามท้องที่เสมอและการที่จะออกไปตรวจตามปกตินั้นต้องไปตามกรรมการอำเภอ ก่อนว่ากรรมการอำเภอประสงค์จะให้ไปตรวจตำบลใด หมู่บ้านใด เมื่อนายสิบพลตำรวจภูธรตรวจพบว่าจะออกไปตรวจต้องนำเอกสารสมุดตรวจตำบลไปด้วยเสมอ เมื่อตรวจไปถึงตำบลใดหมู่บ้านใดจะต้องไปหาบ้านผู้ใหญ่บ้านตามถึงเหตุการณ์โดยผู้ร้ายด้วยทุกครา เมื่อได้ความจากบ้านผู้ใหญ่บ้านว่ามีเหตุหรือเรียบร้อยประการใดต้องให้บ้านผู้ใหญ่บ้าน ผู้แจ้งเหตุนั้นลงชื่อ แจ้งเหตุการณ์ลงในสมุดตรวจท้องที่ เมื่อนายสิบพลตำรวจได้ทราบเหตุว่ามีเหตุเกิดขึ้นท้องที่ได้ตำบลใดก็ต้องไปสืบโดยทันที

เมื่อกลับจากตรวจท้องที่แล้วต้องนำสมุดตรวจท้องที่ไปให้กรรมการอำเภอตรวจดูอีกชั้นหนึ่ง เมื่อนายสิบพลตำรวจภูธรไปถึงตำบลและหมู่บ้านใดก็ต้องถามเหตุการณ์ต่างๆ และให้บ้านผู้ใหญ่บ้านลงชื่อทุกครั้ง แต่อย่างไรก็ตามผลของการตรวจนั้นไม่ควรจะได้ทราบเหตุการณ์นัก เพราะรายภูรตลดอกถึงบ้านผู้ใหญ่บ้านมากไม่ควรบอก เพราะถ้าบอกแล้วจะต้องนำตำรวจไปช่วยสืบ เมื่อไปสืบจับตัวได้แล้วบางทีก็จะต้องช่วยตำรวจภูธรหากลูกน้ำพยาณต่อไป เมื่อผู้กระทำผิดต้องถูกจับไปเพราะ รายภูรต์ บ้านผู้ใหญ่บ้านบอก ครั้งพ้นโทษแล้วบ้านผู้ใหญ่บ้านก็เกรงกลัวว่าจะอาฆาตทำร้ายตนเมื่อกายหลัง และถ้าจะนำตำรวจภูธรไปช่วยสืบก็เกรงจะเสียเวลาประโยชน์ การทำมาหากินเป็นด้วยเหตุเหล่านี้รายภูรต์ บ้านผู้ใหญ่บ้านจึงมักไม่ควรบอกเหตุมักบอกตำรวจแต่ว่าเรียบร้อยเสมอไปโดยเข้าใจเสียว่าเมื่อบอกว่าเรียบร้อยแล้วก็เป็นอันหมดหน้าที่ไปคราวหนึ่ง^{๔๔}

นอกจากนี้ตำรวจภูธรยังมีการตรวจพิเศษอีกในเวลาคุณ้ำทุก ๆ ปี นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๘ ถือ ตรวจป้องกันโดยผู้ร้ายลักษณะของน้ำที่ปั่นอย่างล่อมาตามลำน้ำ ในแม่น้ำพิษณุโลก และผูกแพล่องจากปากน้ำโพมาจนสุดเขตแม่น้ำกรุงเก่าเข้าเขตกรุงเทพฯ และจัดการป้องกันความทุจริตของคนที่รับจ้างล่อแพ ไม่ขอนัก จากปากน้ำโพมากรุงเทพฯ ด้วยคือทำ

^{๔๔} กระทรวงมหาดไทย. รายงานราชการกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ ๔ ว่าด้วยกรมตำรวจภูธรของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้แทนเสนาบดี ทูลเกล้าฯ ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๑. หนังสือพิมพ์ตำรวจ ๒๑. ๑ มกราคม ๒๕๕๑ : ๑๓.

ใบตรวจกำกับแพ้มีขอนักเมื่อแพ้มีล่องผ่านหน้าโรงพักรำรวจภูธรแห่งใดซึ่งต้องยื่นตามริบแม่น้ำ ก็ให้ตัวรัฐภูธร โรงพักนั้นลงตรวจเชื้อในใบตรวจคลอดมาทุก ๆ โรงพักที่ผ่าน

ตัวรัฐภูธรมีอำนาจที่จะจับกุมผู้ที่กระทำผิดต่อกฎหมายได้โดยผู้ว่าราชการเมือง หรือกรรมการอำเภอสั่งให้จับอย่างหนึ่งมีโจทก์ร้องให้จับโดยหาว่าเจ้าเดยกระทำผิดกฎหมายประมวลอาญาอย่างหนึ่งหรือถ้าตัวรัฐภูธรทราบเองและสงสัยว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำผิดต่อกฎหมายประมวลอาญาจะจับเองก็ได้อย่างหนึ่ง แต่เมื่อตัวรัฐภูธรจับผู้กระทำผิดได้แล้วต้องรับจัดการนำส่งกรมการอำเภอได้สวนโดยเร็ว

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พระบาทสมเด็จพระมหามนตรีเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตัวรัฐภูธรนี้ยศแยกออกต่างหากจากทหารโดยประกาศใช้ยกตัวรัฐภูธรขึ้นเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ และแบ่งยศเป็น ๒ ชั้น คือ ชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวนคือ

ชั้นสัญญาบัตร

นายพลตัวรัฐ
นายพลตัวรัฐโภ
นายพลตัวรัฐตรี
นายพันตัวรัฐ
นายพันตัวรัฐโภ
นายพันตัวรัฐตรี
นายร้อยตัวรัฐ
นายร้อยตัวรัฐโภ
นายร้อยตัวรัฐตรี

ชั้นประทวน

นายดาบตัวรัฐ
นายสิบตัวรัฐ
นายสิบตัวรัฐโภ
นายสิบตัวรัฐตรี

กรมตัวรัฐภูนัล

สมเด็จกรมพระยาคำราชนาคพทรงกล่าวว่า เมื่อพระองค์ทรงสามารถจัดตัวรัฐภูธรได้สำเร็จแล้วพระองค์ได้ทรงคำริที่จะจัดกรมตัวรัฐภูนัลให้เป็นกรมนักสืบ (C.I.D.) ขึ้นอีกกรมหนึ่งแต่ไม่สำเร็จ เพราะหาผู้เชี่ยวชาญมาเป็นครูไม่ได้เรื่องจึงได้ค้างมานานกระทั่งถึงสมัยรัชกาลที่ ๖ กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดตั้งกรมตัวรัฐภูนัลขึ้นเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

แต่คราวนี้มีอำนาจหน้าที่ในการไถ่สวนโจรผู้ร้ายกรรมคำร่างกรณี้อยู่ได้ไม่ทันครบปี ก็ถูกยุบไปรวมกับตำรวจนครบาลเสียคงมีชื่อเป็นแต่เพียงงานแผนกหนึ่งในกรมตำรวจนครบาล

การรวมกรมตำรวจนครบาล

หลังจากปฏิรูปการปกครองแล้วการรักษาความสงบเรียบร้อยในบ้านเมืองตลอดจนการป้องกันและปราบปรามโจรผู้ร้ายในแผ่นดินกรุงเทพมหานครเป็นหน้าที่ของกระทรวงนครบาล ส่วนการรักษาความสงบเรียบร้อยและการปราบปรามโจรผู้ร้ายตามหัวเมืองกำหนดให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ในปี พ.ศ. ๒๔๓๑ จึงได้รวมกองตระเวนในแผ่นดินกรุงเทพฯ ทั้งหลายเข้าเป็นกรมเดียวกัน เรียกว่า กรมกองตระเวนรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร และหัวเมืองใกล้เคียง ต่อมาจึงเปลี่ยนเรียกกรมกองตระเวนเป็นกรมพลตระเวนมีระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

จากเหตุผลในการรวมกิจการตำรวจนครบาลเข้าด้วยกันนี้แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการที่ราชการส่วนกลางพยายามรวมอำนาจปกครองเข้าไว้ที่ศูนย์กลางเดียวกัน โดยเฉพาะในการรักษาความสงบเรียบร้อยที่เริ่มนัดมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๓ โดยส่งเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางออกไปปราบปรามการลักลอบจำหน่ายฝิ่นในหัวเมืองต่าง ๆ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้จัดตั้งกองทหารโปลิศขึ้นไปรักษาความสงบเรียบร้อยใน ๑๔ หัวเมืองฝ่ายเหนือ เมืองเจ้าเมืองต่าง ๆ ยอมรับอำนาจของส่วนกลางมากขึ้น จึงได้ปรับปรุงการบริหารงานในส่วนภูมิภาคใหม่โดยการแต่งตั้งข้าราชการจากส่วนกลางไปดำรงตำแหน่งในส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะตำแหน่งเจ้าเมืองและเทศบาลและมีกรมตำรวจนครบาลเป็นกองกำลังปราบปรามโจรผู้ร้าย รักษาความสงบเรียบร้อยในหัวเมืองต่าง ๆ เมื่อพิจารณาเห็นว่าฐานะของรัฐบาลมั่นคงเพียงพอแล้ว จึงรวมกิจการตำรวจนี้เป็นแบบเดียวกันทั่วทั้งประเทศซึ่งเท่ากับเป็นการรวมอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเข้าไว้ในหน่วยงานเดียวกันเป็นครั้งแรก และเป็นการสอดคล้องกับเจตนาرمย์ในการบริหารประเทศ^{๔๔}

^{๔๔} ประกาศกระทรวงมหาดไทย. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๓๐. กันยายน ๒๔๕๖. หน้า ๑๔๕๒.

^{๔๕} เรื่องเดียวกัน อ้างແล้าในเชิงอรรถที่ ๒๓. หน้า ๒๑๕.

อำนาจในการสืบสวนจับกุมที่ถือว่าเป็นอำนาจชั้นนูลฐานของตำรวจทุกหน่วยงานเจ้าหน้าที่และบุคคลอื่นที่ได้รับมอบหมายยังมีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดได้เช่นเดียวกับตำรวจด้วยกันด้วยกัน

๑) ตำรวจนครบาลมีอำนาจในการจับกุมโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายโปลิศ จุลศักราช ๑๒๓๗ ข้อ ๑๕ และพระราชบัญญัติว่าด้วยหน้าที่ราชการ ซึ่งเกี่ยวข้องกันอยู่ในระหว่างกระทรวงนครบาล และกระทรวงยุติธรรม ศก. ๑๖

๒) ตำรวจนครนมมีอำนาจจับกุมตามประกาศตั้งกรมตำรวจนครน. ร.ศ. ๑๖

๓) กรรมการข้ามเงิน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจจับกุมได้โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๙ มาตรา ๒๙ ข้อ ๔ และมาตรา ๑๐๑

๔) ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจจับกุมโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติเพิ่มเติมวิธีพิจารณาอาญา ศก. ๑๒๐

๕) พนักงานอ่อนบาล หรือคนใช้ของกรรมรถไฟฟ้ามีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดได้เมื่อเป็นการจำเป็นตามข้อบังคับรถไฟฟ. ศก. ๑๖ ข้อ ๓๐ และพระราชบัญญัติจัดทางการรถไฟ และทางหลวง พ.ศ. ๒๔๖๔ มาตรา ๑๒ (๓)

๖) พนักงานตรวจสอบการมีอำนาจที่จะจับกุมผู้กระทำความผิด โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการชั้นในจุลศักราช ๑๒๕๙ มาตรา ๕๕

๗) พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการ ถึงแม้ไม่ได้เป็นกองจับกีต้องช่วยจับ ผู้ร้ายด้วยถ้าเห็นว่าผู้ร้ายมีกำลังมากก็ให้เรียกรดผู้คนบ่าวไฟร์ให้ช่วยกันจับตามประกาศให้จับผู้ร้ายจุลศักราช ๑๒๕๙ กฎหมายรัชกาลที่ ๕ เล่ม ๒ หน้า ๖๘๘ - ๖๙๔

๘) เมื่อเข้าพนักงานได้ร้องขอให้รายภูรสามัญช่วยจับคนรายภูรนั้น ก็มีอำนาจจับได้เช่นเดียวกับเข้าพนักงานตามกฎหมายโปลิศจุลศักราชที่ ๑๒๓๗ และกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๓๓๕ (๑๕)

๙) เจ้าของโรงรับจำนำ มีอำนาจจับผู้ที่นำทรัพย์มาจำนำโดยมิถุนันควรสองสัญญาทรัพย์ที่มาจำนำนั้น ไม่ใช่ของตนและมิพิรุธที่จะคิดว่าผู้นั้นได้ทรัพย์มาโดยทางทุจริต โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ

ในการจับกุมคนร้ายนี้มีหลักเกณฑ์ปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไปตามฐานะของบุคคลในสังคมทำให้ตำรวจต้องเลือกใช้วิธีปฏิบัติไม่เท่าเทียมกันด้วยกันด้วยกัน

๑) ในการจับกุมคนต่างประเทศตำรวจมีอำนาจจับกุมได้ในเวลากระทำความผิดเท่านั้น นอกจากนั้นจะต้องมีหมายจับของศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติ

เพิ่มเติมวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. ๒๕๕๕ ห้ามไม่ให้จับกุม^{๔๔} ราชทูตและกองสุลต่างประเทศ
ครอบครัวและผู้อยู่ในคณะทูต

(๒) ข้าราชการชั้นสัญญาบัตรกระทำการผิดในคดีอาญาไม่มีข้อห้ามในการจับกุมแต่ต้องพิเคราะห์ถึงเหตุผลที่กระทำการผิดตำราไว้มีอำนาจกักขังข้าราชการชั้นสัญญาบัตรซึ่งต้องหาคดีอาญาไว้โดยพละการถ้ามีความจำเป็นต้องรับรายงานของนูญาตเป็นเรื่อง ๆ ไป^{๔๕}

(๓) พระภิกษุสงฆ์ที่ดำรงสมณะศักดิ์ กระทำการผิดในคดีอาญาให้จัดการเช่นเดียวกับข้าราชการชั้นสัญญาบัตรซึ่งต้องหาในคดีอาญา

(๔) หมื่นห้ามของพระบรมวงศานุวงศ์กระทำการผิดในคดีอาญาให้ปฏิบัติการอย่างข้าราชการชั้นสัญญาบัตรที่ต้องหาคดีอาญา ถ้าแม่หมื่นนั้นพ้นจากความปักครองของเจ้านายไปแล้ว ก็เป็นอันต้องขาดจากผลที่จะได้รับในตำแหน่งหน่วยห้าม^{๔๖}

(๕) หมื่นราชวงศ์ หมื่นหลวง กระทำการผิดในคดีอาญาตำราจะมีอำนาจจับกุมและฟ้องร้องได้อย่างรายฎรสามัญ

(๖) บรรดาทหารบก ทหารเรือ ชั้นนายสิบพลทหารบกและจ่าทหารเรือ ตลอดทั้งนักเรียนทหารและพลทหาร ซึ่งไปในถนนหนทางและตำบลต่าง ๆ โดยลำพังกระทำการผิดต่อหน้าที่ตำรวจนครบาลหรือต้องหาว่ากระทำการผิด หรือสองสัยว่ากระทำการผิดต่อพระราชกำหนดกฎหมาย ถ้าไม่เป็นข้อธรรมนูญหันต์ไทยเมื่อจับได้แล้วให้ตำรวจนอกให้ทหารผู้ดังกล่าวจับนั่นหมายที่ทำการตำรวจนั้น ถ้าผู้ดังกล่าวจับขึ้นให้จับกุมด้วยมือพาตัวมา ห้ามนิให้ทำการรักษาการตามท้องที่จับกุม ทหารบก ทหารเรือ ซึ่งแต่งสวมเครื่องแบบทหารในเหตุเดือน้อย เช่น เสพสุราเมหรือเพียงเกะกะ ซึ่งไม่ใช่เป็นคดีอาญาสำคัญ ถ้าตำราจะได้เห็น หรือได้ทราบ หรือสองสัยว่าจะเกิดเหตุให้รับแจ้งต่อนายตำราที่มีอำนาจหนือ เมื่อนายตำราได้รับรายงาน ก็ควรรับโทรศัพท์บอกไปยังมูลนายนายหรือบกนายทหาร แผนกสารวัตรใหญ่ทหารบก และฝ่ายทหารมาระจับเสียทันที

^{๔๔} ข้อบังคับแผนกคดีกรรมตำรา พ.ศ. ๒๕๕๕ ภาค ๑ ข้อ ๒ และคำสั่งกรมตำราที่ ๕/๑๕๖๔ พ.ศ. ๒๕๖๕.

^{๔๕} คำสั่งระเบียนการผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ฉบับที่ ๑๖ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕.

^{๔๖} พระราชหัตถเลขา ถึงเสนอပด្ឋการตรวจยุติธรรม เลขที่ ๕/๘๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ (ร.ศ. ๑๓๐).

ในปี พ.ศ. ๒๕๗๑ มีเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบถึงการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน
และความมั่นคงของประเทศไทยอีกประการหนึ่งคือ ชาวจีนในประเทศไทยได้แสดงความเคลื่อนไหว
ขึ้นอีกหลังจากที่สมาคมชาวจีนได้สั่งให้พ่อค้าคนจีนปิดร้านค้าเป็นเวลาสามถึงห้าวัน เพื่อคัดค้าน
คำสั่งที่ให้คนจีนในประเทศไทยเสียภาษีรายปี เช่นเดียวกับคนไทยในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งในครั้งนั้น
มีผลทำให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงยกทางเศรษฐกิจ จึงเริ่มปลูกฝัง
ลักษณะดินนิยมขึ้นในหมู่คนไทยด้วย แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๗๑ นี้การก่อความวุ่นวายเกิดขึ้น เพราะรัฐบาล
จีนกับมินตั้งหรือจีน คณาจารย์ซึ่งมีเชิงไคเซ็คเป็นผู้นำต้องการจะทำลายอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์
ในหมู่คนจีนในเอเชียอาคเนย์ และขับขึ้นการสนับสนุนของชาวจีน โพ้นทะเลต่อจีนคอมมิวนิสต์
จึงได้ก่อตั้งสมาคมลับขึ้นในประเทศไทยหลายแห่ง มีสมาชิกประจำประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน แบ่งการ
ดำเนินงานออกเป็นหน่วยย่อยในกรุงเทพฯ ถึง ๓๘ หน่วย และอีกกว่า ๑๐๐ หน่วย ในต่างจังหวัดฯ
ซึ่งเท่ากับเป็นการฟื้นฟูระบบอังชี่เดิมที่รัฐบาลไทยพยายาม ปราบปรามมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๓ ขึ้น
มาใหม่

อนึ่งก่อนหน้านี้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๕๗๕ เดือนธันวาคม ได้ตัด
ต่อกับตำแหน่งลักษณะสิงคโปร์ เป็นรัฐ แล้วห้องแลกเปลี่ยนรูปพรรณและพิมพ์ลายนิ่วเมื่อของคน
ต่างด้าว ผู้ไม่พึงประสงค์และต้องถูกเนรเทศออกจากประเทศไทย กับดินแดนของเมืองต่างๆ
ดังกล่าวเป็นการป้องกันมิให้ผู้ต้องเนรเทศเหล่านั้นกลับเข้ามาอีก นอกจากนี้มีการส่งตัวหัญจกและ
เด็กที่ส่งสัญญาณกล่าวลงมาลับคืนไปภูมิลำเนา ซึ่งในระยะนี้ชุมชนทุกเที่ยวเรือที่เข้ามาประเทศไทย
มักจะมีหัญจกและเด็กถูกกล่าวลงมาเสมอต่อรองที่ต้องทำการตรวจสอบทั้งขาเข้าและขาออกในน่าน
น้ำไทยทุกลำและล้วนส่งกลับไปให้ต่อรอง สิงคโปร์หรือลักษณะแล้วแต่ภูมิลำเนาของหัญจกและเด็ก
ที่ตรวจพบซึ่งเป็นอีกภัยหนึ่งของกิจกรรมต่อรองที่ประสานสัมพันธ์กับประเทศไทยเพื่อนบ้านในการ
รักษาความสงบเรียบร้อย นอกจากนี้ยังได้เข้าร่วมประชุมการป้องกันปราบปรามคอมมิวนิสต์ ณ
นครบังคับ ประเทศไทย โคนีเชีย เนื่องจากคอมพิวเตอร์สากลกำลังเริ่มส่งคนเข้าแทรกซึมใน
ประเทศไทย และประเทศไทยอื่นๆ ในแต่ละวันออก ผลของการร่วมมือกันในครั้งนี้เป็นเหตุให้
ขบวนการคอมมิวนิสต์สงบไปคราวหนึ่ง นับว่าเป็นการร่วมมือของตำรวจระหว่างประเทศที่เป็น
ผลดีต่อทางราชการไม่น้อย

แนวคิดทฤษฎีอำนวยหน้าที่ของตำรวจท้องถิ่น

คำว่า “ตำรวจวิชัย” ซึ่งมีจารึกอยู่ทั้งในศิลาจารึกหลักที่ ๒๐ และหลักที่ ๒๑ นั้นอาจจะหมายถึงเจ้าเมือง และบุคคลที่เรียกว่า “ตำรวจนี้” เองที่กล่าวสาบานต่อพระพักตร์พระเจ้าสูรย์วรมันที่ ๑ ซึ่งหลักอัญญานประดุษพระราชวัง ณ เมืองนครหลวง และสังเกตได้ว่า姓名ของท่านเหล่านี้จะมีนามของเมืองที่ตนปกครองต่อท้ายอยู่ เช่น ตำรวจนี้เป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับตำแหน่งทางการ เพราะในศิลาจารึกหลักที่ ๒๑ ว่า “คำนับโขลัญพล กรมเดคงและโขลัญ วิชัย นี้ต่อไปและโขลัญตำรวจนี้” คำว่า “โขลัญ” เป็นคำเขมร เรียกตำแหน่งฝ่ายทหาร คำว่า “กรมเดคง” เป็นตำแหน่งสูงคล้ายพระยา ส่วนคำว่า “วิชัย” แปลว่า จังหวัด และถ้าจะถือว่า “โขลัญ” และ “โขลัญ” มีความหมายถึงตำแหน่งข้าราชการทหารอย่างเดียวกันแล้วคำว่า “ตำรวจนี้” จะเป็นคำที่มุ่งชี้ถึงลักษณะงานที่รับผิดชอบพิเศษที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงแตกต่างไปจากโขลัญอื่น ๆ เช่นเดียวกับตำแหน่งหัวหน้ากองทหารเขมรที่อยู่ในเมืองสุโขทัยที่เรียกว่า “โขลัญลำพัง” หรือ “โขลัญพล” ที่หมายถึง “ตำแหน่ง นายทัพ”^{๔๐}

ตำรวจนูกบาล ตั้งขึ้น ในสมัยกรุงศรีอยุธยา แผ่นดินพระบรมไตรโลกนาถ โปรดให้ตราระเบียนการปกครองแผ่นดินเป็น ๔ เหล่า เรียกว่า “จตุสคມก” ได้แก่ เวียง วัง คลัง นา ซึ่งพร้อมกันนี้ได้โปรดเกล้าฯ ให้มีการตรวจขึ้นด้วย โดยให้ขึ้นอยู่กับเวียง มีการกำหนดศักดินาของข้าราชการ ตำรวจนี้เป็นตำแหน่งต่าง ๆ ไว้ในบทพระอัยการ เช่นเดียวกับข้าราชการฝ่ายพลเรือน ตำรวจนูกบาลทำหน้าที่คล้ายตำรวจนายของปราบปรมน และตำรวจนักบุญตีบាលร่วมกันคือ สืบสวนสอบสวนคดีเมือง ตลอดส่องพฤติกรรมของเจ้านายที่ทุจริต ปราบปรามข้าราชการที่ทุจริต ทำการช่วยเหลือตำรวจนี้ท้องที่คือ ตำรวจนูกบาล และนรบากลสืบขับผู้กระทำความผิดคดีสำคัญ นอกจากนี้หน้าที่เกี่ยวกับพิสูจน์หลักฐาน และลายพิมพ์นี้มีอ่ายองกองวิทยาการในปัจจุบัน^{๔๑}

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ทรงพระราชนิริยมให้จัดตั้ง “กองตำรวจนักบุญ” ขึ้น เช่นเดียวกับประเทศสิงคโปร์ อินเดียที่เป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ ในขณะนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้กับต้น เอส. เย. เบรตต์. เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งกอง “โปลิศ” หรือ “ตำรวจนักบุญ” เป็นครั้งแรกในประเทศไทย ซึ่งตำแหน่งในขณะนั้นเทียบเท่าอธิบดีกรมตำรวจนี้ การแต่งเครื่องแบบในสมัยนั้น นุ่งผ้าโงงกระเบน สวมเสื้อกอตั้งสีน้ำเงิน

^{๔๐} เรื่องเดียวกัน อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ ๒๓, หน้า ๓ - ๔.

^{๔๑} กองปราบปรามครบรอบ ๕๕ ปี. กองปราบปรามในอดีต. กรุงเทพฯ : กองปราบปราม, ๒๕๔๕, หน้า ๒๕.

ทั้งชุดและสวมหมวกเหล็ก (HELMET) มีจุดเด่นอยู่บนหมวกไม่ได้ร่องเท้า^{๕๔}

กิจกรรมสำรวจเริ่มประสบความยุ่งยากและสลับซ้อนมากขึ้นจากปัจจุหา สิทธิภาพนอกราชอาณาเขตในตอนกลางรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนักจากนี้ปัจจุหา อาชญากรรมเริ่มทวีสูงขึ้น และลำพังข้าหลวงกองจับซึ่งสังกัดกรมเมืองกีไม่สามารถระจับเหตุการณ์ และปราบปรามอาชญากรรมอย่างได้ผล รัชกาลที่ ๔ จึงทรงโปรดให้จัดตั้งกองสำรวจเช่นเดียวกับ ในประเทศตะวันตก โดยมี CAPTAIN SAMUEL JOSEPH BIRD AMES เป็นผู้วางแผนสร้างในปี พ.ศ. ๒๔๐๓ กองสำรวจหรือที่เรียกในสมัยก่อตั้งว่า “กองโปลิศตอนใต้เบลล์” จัดเป็นหน่วยรักษาความสงบเรียบร้อยในพระนครโดยสังกัดกรมพระนราลาคลร่า ได้ว่ากองโปลิศได้รับการสถาปนาขึ้นกีเพื่อรับหน้าที่แทนข้าหลวงกองจับ และกองตรเวนช้าย – ขวา ในระยะเริ่มแรกกองโปลิศประกอบด้วยบุคลากรเชื้อสายมลายูและอินเดีย ซึ่งเคยเป็นสำรวจหรือทหารในบังคับของอังกฤษมาก่อน สถานที่ทำการแห่งแรกตั้งอยู่ในเขตสามพันธงศ์ในปัจจุบัน พื้นที่รับผิดชอบของกองโปลิศในระยะเริ่มต้นคือ การรักษาความสงบเรียบร้อยในย่านสำเพ็ง ซึ่งงานสำรวจในระยะเริ่มแรกมุ่งเน้นที่การเดินสายตรวจ และการเข้าเฝ่ายมาเพื่ออดซ่องโอกาสของการประกอบอาชญากรรมเป็นสำคัญ^{๕๕}

เทศบาลนครกรุงเทพฯ

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ เทศบาลนครกรุงเทพฯ ได้รับโอนกิจการของหน่วยราชการหลายแห่งมาปฏิบัติ และได้มีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ โดยแบ่งหน่วยราชการออกเป็นกองมีหัวหน้ากองรับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะเทศมนตรี ๕ กอง ดังนี้คือ^{๕๖}

๑. สำนักปลัดเทศบาล

๒. กองคลังเทศบาล

^{๕๔} เอกสารส่งเสริมวิชาการสำรวจ. ปีที่ ๓๐, ฉบับที่ ๑๑๑. มิถุนายน ๒๕๓๗, หน้า ๑.

^{๕๕} “สำรวจไทยบุคปฏิรูปการปกครอง” นิตยสารจักรวาลสำรวจ. ปีที่ ๒, ฉบับที่ ๙. กันยายน ๒๕๔๕, หน้า ๓๒.

^{๕๖} สมชาย จิตรสถาค. การศึกษารูปแบบการบริหารสำรวจท้องถิ่นในอนาคตกรณีศึกษากรุงเทพฯ. เอกสารวิจัย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๓๕, หน้า ๕๖.

๓. กองผลประโยชน์เทศบาล

๔. กองช่างเทศบาล

๕. กองถนน

๖. กองสาธารณสุขเทศบาล

๗. โรงพยาบาลภักดิ

๘. วชิรพยาบาล

๙. กองสำรวจเทศบาล

การจัดตั้งกองตำรวจนครบาล^{๔๘}

ในระยะนี้งานกิจการด้านตำรวจน้ำท้องถินซึ่งเทศบาลกรุงเทพฯ ได้รับโอนงานมาจากกรมตำรวจน้ำโดยจัดตั้งเป็น “กองตำรวจนครบาล” ได้แบ่งส่วนราชการออกเป็นแผนก ดังนี้คือ

(๑) แผนกดำรวจดับเพลิง

(๒) แผนกดำรวจราษฎร

(๓) แผนกดำรวจสุขาภิบาล

ตำรวจนครบาลในสมัยนั้นยังคงเป็นตำรวจน้ำของกรมตำรวจน้ำสั่งไปปฏิบัติงานให้แก่เทศบาลกรุงเทพฯ ใช้เครื่องแบบตำรวจน้ำมีปลอกแขนเสื้อด้านซ้ายแบ่งประเภทด้วยสีต่าง ๆ กัน กล่าวคือตำรวจน้ำดับเพลิงใช้ปลอกแขนสีแดง ตำรวจน้ำราษฎรใช้ปลอกแขนสีขาว และตำรวจน้ำสุขาภิบาลใช้ปลอกแขนสีเขียว ซึ่งชาวบ้านเรียกันติดปากว่า “ตำรวจน้ำเขียว”

พระราชกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้จัดรูปบริหารงานในกรมตำรวจน้ำใหม่และได้โอนแผนกดำรวจราษฎรกลับไปขึ้นกับกรมตำรวจน้ำตามเดิม ส่วนตำรวจน้ำสุขาภิบาลยุบเลิกไปคงเหลือแต่ตำรวจน้ำดับเพลิงซึ่งได้ปรับปรุงกองตำรวจน้ำท้องถินเทศบาลเป็นกองตำรวจน้ำดับเพลิง พระราชกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๔๘๕ ได้จัดวางระบบบริหารราชการกรมตำรวจน้ำใหม่อีกและได้โอนกองตำรวจน้ำดับเพลิงกลับไปขึ้นกับกรมตำรวจน้ำเช่นเดียวกับตำรวจน้ำราษฎร

^{๔๘} กองการเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร. รายงานประจำปี ๒๕๑๗. หน้า

กระบวนการที่จะต้องแยกกันระหว่างตำรวจท้องถิ่นกับตำรวจระดับชาติต้องเกิดขึ้นเร็วที่สุด ตำรวจท้องถิ่นนั้นจัดการกับอาชญากรรมที่ไม่ใช่องค์กรอาชญากรรม ตำรวจระดับชาติจัดการกับอาชญากรรมที่เป็น Organized crime ที่เป็นระบบคือ ตำรวจท้องถิ่นรับผิดชอบคดี อาชญากรรมลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์และความผิดเกี่ยวกับเพศ เพราะฉะนั้น การปรับปรุงนี้เป็นการปรับให้ญี่ปุ่นที่ต้องทำ^{๔๕}

กระบวนการยุติธรรมต้องเป็น “อิสระ” ทั้งจากภายนอกและภายใน อิสระจากภายนอกหมายถึง อิสระจากอำนาจการเมืองและอำนาจบังคับบัญชา โดยเฉพาะตำรวจนั้นต้องอิสระทั้งจากฝ่ายบริหารและต้องอิสระจากตำรวจด้วยกันเอง ถ้าตำรวจเองยังคงการตำรวจนั้น ก็ถือว่าไม่มีอิสระ รัฐธรรมนูญแยกศาลจากฝ่ายบริหารและศูนย์กลาง ผู้พิพากษาจากการครอบจ้ำของ กต. ก็ เพราะเหตุนี้เองแม่ตำรวจหรืออัยการก็เหมือนกันโดยเฉพาะส่วนที่หนึ่งของการใช้กฎหมายไม่เท่าเทียมกัน เพราะ “นายสั่ง” ใครเป็นนายหรือเข้าถึงนายได้ก็คือผู้กุมความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย ในตัว^{๔๖}

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ตำรวจเทศบาลควรขึ้นกับรัฐบาลกลางแต่ขึ้นต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลมีนายกเทศมนตรีเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลและบังคับบัญชาปราศจากความครอบจ้ำจากผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ตำรวจเทศบาลไม่ควรเน้นกับปัญหาอาชญากรรมมากนัก เพราะหน้าที่โดยตรงคือ การบังคับใช้กฎหมายเทศบาลปัญญาติ ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบปรับการบริการประชาชนในเขตเทศบาล ตลอดจนให้ความช่วยเหลือกรณีประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนทุกรูปแบบ

^{๔๕} บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. การอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนในหน้าที่พนักงานสอบสวนตามแนวทางรัฐธรรมนูญปัจจุบัน. เอกสารส่งเสริมวิชาการตำรวจน. กรุงเทพฯ : กองวิชาการจัดพิมพ์. กรมตำรวจน. ๒๕๔๗, หน้า ๑๒๔.

^{๔๖} านันท์ ปันยารชุน. สิทธิเสรีภาพของประชาชนกับกระบวนการยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญปัจจุบัน. รวมปัญகาพิเศษในการสัมมนาของสำนักงานตำรวจนแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจน. ๒๕๔๔, หน้า ๑๓ - ๑๙.

หลักทฤษฎีการจัดตั้งตัวรัฐบาล มีดังนี้คือ

(๑) การกระจายอำนาจ (Decentralization) คือการที่รัฐมอนอำนาจปักครองบางอย่างให้แก่องค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น จัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ เพื่อบริการประชาชนในการนี้องค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเพียงพอ

(๒) การกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอนอำนาจไปให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะภายใต้กฎหมายท้องถิ่น แต่ละท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปักครองตนเอง เช่น เทศบาล

(๓) อำนาจบังคับใช้เป็นไปตามกฎหมาย (Law enforcement) การออกกฎหมายท้องถิ่นมีเจตนาหมายและวัตถุประสงค์ที่จะใช้เป็นเครื่องมือควบคุมความประพฤติของคนในสังคมในท้องถิ่นนั้น ๆ และเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความผาสุกและความเป็นธรรมในสังคมทำงานของเดียวกับกฎหมายของรัฐ แต่เพียงสภาพบังคับที่มีอยู่ตามบทบัญญัติในแผ่นกระดาษ ย่อมไม่สามารถบรรลุเจตนาหมายและวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ท้องถิ่นนั้น ๆ จำเป็นจะต้องมีกลไกที่จะทำให้กฎหมายมีสภาพบังคับอย่างแท้จริง กลไก ประการหนึ่งก็คือการมีตัวรัฐบาลเองโดยเฉพาะตัวรัฐบาลจะมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบส่อส่อง สืบสวน สอบสวน ป้องกันปราบปรามปราบและนำตัวผู้กระทำการ หรือฝ่าฝืนเทศบัญญัติของกฎหมายเทศบาลมาสอบสวนลงโทษ

ระบบตัวรัฐบาลนั้นเป็นระบบที่รัฐบาลกระจายอำนาจให้เทศบาลดำเนินการจัดตั้งตัวรัฐบาลของตน ให้ท้องถิ่นมีตัวรัฐบาลของตนเองซึ่งเป็นการสอดคล้องกับหลักการปักครองท้องถิ่นที่กระจายอำนาจให้คนปักครองตนเองมากที่สุด ตัวรัฐบาลหมายถึงกิจการตัวรัฐที่เข้าหน้าที่ตัวรัฐขึ้นตรงต่อเทศบาลนั้น ๆ และจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและนายกเทศมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตัวรัฐเทศบาล การดำเนินงานของกิจการตัวรัฐเทศบาลนี้เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับหลักการจัดการปักครองท้องถิ่นและปฏิบัติงาน สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น เป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนปักครองตนเองมากที่สุด

บทที่ ๓

ระบบกฎหมายกิจการต่อรองเทศบาลในนานาประเทศ

๑. กิจการของต่อรองเทศบาลในประเทศสหรัฐอเมริกา

แนวคิดในการจัดตั้งและความเป็นมา^{๒๗}

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศกว้างใหญ่มีเนื้อที่ถึง ๓,๕๕๐,๐๐๐ ตารางไมล์เดิมเป็นถิ่นฐานของชาวอินเดียแดง ชาวยูโรปพากแรกที่เข้าไปตั้งกรากในดินแดนอันอุดมสมบูรณ์แห่งนี้คือชาวสเปนในศตวรรษที่ ๑๖ โดยเข้าไปอยู่ในศตวรรษนี้เองชาวอังกฤษ พากแรกที่เข้าไปตั้งนิคมของตนขึ้นในรัฐเวอร์จิเนียและแม่สหชาจูเซฟ แล้วขยายตัวออกไปยังพื้นที่ข้างเคียงชาวดัชท์และสวีเดนได้เข้ามาอยู่ค้าและนิวยอร์ก ชาวอังกฤษในอเมริกามีข้อขัดแย้งกับเมืองแม่อยู่เรื่องอ่อนน้อมในที่สุดก็เกิดสกirm ประการอิสระภาพขึ้นในปี พ.ศ. ๒๓๑๘ โดยมีฝรั่งเศสชื่นมือเข้าช่วยพากอาณานิคมต่อมาอีก ๔ ปี สเปนก็ประการสกirm ประการกับอังกฤษและมีประเทศต่าง ๆ ในภาคพื้นยูโรปไม่พอใจอังกฤษเป็นจำนวนมาก ชาวอาณานิคมได้รับประทานการประการเสรีภาพในปี พ.ศ. ๒๓๒๖ โดยผลของการตกลงที่แวร์ชายส์ ชาวอังกฤษก็ยังคงดำรงการต่อรองจากเมืองแม่ได้ คือการจัดให้มีนายอำเภอ (Sheriff) และผู้ตระหนานประจำหมู่บ้าน (Parish constable) เมื่อใดที่ชาวอังกฤษสามารถก่อสร้างชุมชนในอเมริกาขึ้นมาได้ พากเขาก็จะพยายามให้มีนายอำเภอขึ้นมารักษาความสงบของชุมชนหลังจากที่ชาวอาณานิคมในอเมริกาได้รับอิสระภาพชาวยูโรปได้หลังให้เลี้ยวไปอยู่ในดินแดนใหม่แห่งนี้จำนวนมหาศาลข่าวการพบร่องในดินแดนใหม่แห่งนี้เป็นตัวกระตุ้นให้มีการอพยพเข้ามาในอเมริกากันขึ้น สถาปัตยกรรมสังคมในอเมริกาในช่วงนั้นจึงสนับสนุน เพราะต่างก็พยายามแก่งแย่งกันก่อสร้างสร้างตัวเป็นเหตุให้เป็นมีอิทธิพลที่สุดในยุคนั้นเรียกได้ว่าเป็นการรักษาความสงบด้วยปืนไครซิปปันแม่นชักปืนเร็ว และมีกำลังมากกว่าก็จะมีอำนาจเป็นการยกที่นาข้อจำกัดของกัน และปรบปรามได้ทั่วถึงการปักครองของอเมริกานั้นเป็นการปักครองแบบกระจายอำนาจไปสู่ห้องถิน

^{๒๗} เกียรติพงษ์ มีเพียร. ระบบการต่อรองในประเทศสหรัฐอเมริกา. เอกสารส่งเสริมวิชาการต่อรอง. ปีที่ ๑๖, ฉบับที่ ๑๙๑. เมษายน – มิถุนายน ๒๕๕๓. กรุงเทพฯ : กรมต่อรอง, ๒๕๕๓, หน้า ๒๗ - ๒๘.

อย่างเต็มที่ตามระบบประชาธิปไตย ตำรวจสหรัฐอเมริกาจึงมีหลายระดับและหลายรูปแบบ แตกต่างกันออกไป

ปัจจุบันนี้ สหรัฐอเมริกามีตำรวจประเภทใหญ่ ๆ อよู่ ๕ แบบ ได้แก่ ^{๑๔}

๑. ตำรวจของรัฐบาลกลาง (Federal government police agencies) คือตำรวจที่สังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรม กระทรวงการคลังและกระทรวงไปรษณีย์

๒. ตำรวจนครรัฐ (State police forces) คือตำรวจที่รัฐบาลของแต่ละรัฐจัดตั้งขึ้นมา

๓. นายอำเภอและผู้ช่วยนายอำเภอ (Sheriff and deputy sheriff) เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำ county ประมาณพันกว่าแห่ง (county เป็นเขตปกครองเล็กของมาจากรัฐ)

๔. ตำรวจนครบาลเมือง (City police force) เป็นตำรวจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เดอะเมืองจัดตั้งขึ้นมา มีอยู่พันกว่าเมืองเช่นกัน

๕. ตำรวจนครมูลบ้าน (Village borough and incorporated towns) เป็นตำรวจของชุมชนเล็ก ๆ แต่จัดให้มีกิจกรรมตำรวจนองตอนเองมีอยู่ประมาณหมื่นห้าพันแห่งในสหรัฐอเมริกายังมีหน่วยงานของเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมาย อีกหลายประเภทมีอำนาจคล้ายกับตำรวจ เช่น

๑. เจ้าหน้าที่คูแลรักษาสะพานและอุโมงค์ (Bridge and tunnel authorities)

๒. เจ้าหน้าที่รักษาอุทยาน (Park authorities)

๓. เจ้าหน้าที่ควบคุมเส้นทางในวนอุทยาน (Parkways authorities) ขอบเขตอำนาจของเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายทั้งหมดเหล่านี้บางแห่งมีลักษณะซ้ำซ้อนกัน ขณะเดียวกันบางหมู่บ้านหรือเมืองเล็ก ๆ กลับไม่มีหน่วยตำรวจนองตอนทั้ง ๆ ที่กฎหมายเทศบาลเมืองได้บัญญัติว่าให้จัดให้มีตำรวจขึ้น แต่ทว่าไม่สามารถหาคนเหมาะสมมารับผิดชอบงานได้

ตำรวจนครรัฐอเมริกามีหลายหน่วยต่างกันเป็นอิสระจากกันเพราจะขึ้นตรงต่อองค์กรปกครองท้องถิ่นในพื้นที่ ดังนั้นทั่วประเทศสหรัฐจึงมีหน่วยงานตำรวจนองประมาณ ๔๐,๐๐๐ แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งเป็นหน่วยอิสระ หน่วยงานตำรวจนองดังกล่าวทั้งหมดมีเจ้าหน้าที่ตำรวจนายอำเภอ อよู่เพียง ๒ - ๓ คนเท่านั้น ตำรวจนครบาลเล็ก ๆ นี้มีอยู่ทั่วสหรัฐ ตำรวจนครบาลมีภาระนี้มักจะได้รับการฝึกอบรมมากน้อยไม่เท่ากันและไม่ค่อยมีอุปกรณ์ทันสมัยเหมือนตำรวจนองเมืองใหญ่ ๆ หากจะ

^{๑๔} เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๕ - ๓๐.

เปรียบเทียบการปกครองท้องถิ่นของอเมริกากับไทยคงจะยุ่งยาก เพราะไม่เหมือนกัน แต่พอจะเทียบได้ดังนี้ village กับ town เป็นชุมชนในชนบทหรือเป็นเขตเกษตรกรรมหรือเมืองเล็ก ๆ เมื่อเปรียบเทียบก็จะพบว่า village/town รูปแบบการปกครองของคนเองของอเมริกามีทั้งฝ่ายสภากลางและฝ่ายบริหาร ยกเว้นบางครั้ง village อาจจะมีเฉพาะฝ่ายบริหารเป็นรูปคณะกรรมการ village และ city จะทำหน้าที่ได้มากกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้แต่ town มีอำนาจจำกัดเฉพาะที่กฎหมายระบุไว้เท่านั้น town แห่งหนึ่งมีฝ่ายบริหารนี้ ๒ - ๓ คน จ้างพนักงานประจำไว้ที่สำนักงาน ฝ่ายบริหารจะปฏิบัติหน้าที่ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย มีตำรวจของ town เองสอบสวนความผิดเดือน้อยได้ แต่ถ้าคดีสำคัญต้องส่งให้หน่วยงานอื่นดำเนินการสอบสวน^{๔๔}

๑.๑ สถานะทางกฎหมายของตำรวจนิวยอร์ก

การเลื่อนชั้นและตำแหน่งของตำรวจนิวยอร์กมี ๒ ระดับคือ

๑. ระดับชั้นประทวนจนถึงนายร้อยตำรวจนายร้อยได้เลื่อนชั้นโดยการสอบแข่งขัน
๒. ระดับชั้นสัญญาบัตรดังต่อไปนี้ ได้รับการแต่งตั้งโดยการสอบแข่งขัน ผู้ช่วย ผู้กำกับการ และรองผู้กำกับการ จะเลื่อนโดยการแต่งตั้ง

ในรัฐนิวยอร์กนี้ตำรวจนายร้อยเป็นตำแหน่งของเทศบาลอยู่มากหมายเช่นตำรวจนายเก้าตี (มีประมาณ ๖๐ แห่ง) ตำรวจนายเมือง (ของเทศบาลเมือง) ตำรวจนายบ้าน (constables) ตำรวจนายไฟ และบังท้องที่ก็ยังมีนายอำเภอทำหน้าที่เป็นผู้รักษากฎหมายซึ่งส่วนมากเป็นถิ่นชนบท^{๔๕}

การตรวจในสหราชอาณาจักรก็มีได้จัดเป็นรูปรวม ทั้งนี้ก็เพราะแต่ละรัฐต่างก็มีความเจริญรุ่งเรืองนิ่านาเขตกว้างใหญ่และมีประชากรอยู่หนาแน่นคล้ายคลึงกัน ดังนั้นการตรวจของอเมริกาในแต่ละรัฐหรือแต่ละนครใหญ่ ๆ จึงต่างกันในแต่ละรัฐมีการตรวจของคนเองมีหัวหน้ารับผิดชอบบังคับบัญชางานเอง ตลอดจนมีระบบงานปกครองคนเองทุกอย่างต่างฝ่ายต่างกันปฎิบัติงานเป็นเอกเทศ ภายใต้กฎหมายของแต่ละรัฐนั้น ๆ มิได้ขึ้นต่อ กันแต่มีการประสานงานกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อกล่าวโดยสรุปการตรวจในสหราชอาณาจักรเป็นมูลรัฐการตรวจก็ขึ้นอยู่กับผู้ว่าการมีอำนาจ

^{๔๔} พันธุ์ชัย วัฒนาชัย. "การปกครองท้องถิ่นของสหราชอาณาจักรโดยสังเขป" นิตยสารท้องถิ่น. ปีที่ ๒๕, ฉบับที่ ๑. พฤศจิกายน ๒๕๓, หน้า ๓๐.

^{๔๕} เรื่องเดียวกัน ล้างแล้วในเชิงอรรถที่ ๖๔, หน้า ๓๔.

นั้นถ้าเป็นตำรวจในเขตเทศบาลก็ขึ้นอยู่กับนายกเทศมนตรีถ้าเป็นตำรวจหัวเมืองใหญ่ในส่วนภูมิภาคก็ขึ้นอยู่กับนายอำเภอหรือผู้ปักธงท้องถิ่นนั้น ๆ^{๗๓}

๑.๒ อำนาจหน้าที่ของตำรวจรถไฟเมืองชานฟรานซิสโก (Bart police)

ตำรวจรถไฟเมืองชานฟรานซิสโกมีหัวหน้าตำรวจชื่อ แกรรีจ (GARY GEE) ตำรวจน้ำเมืองชานฟรานซิสโกมีทั้งตำรวจท้องถิ่นและตำรวจโดยตรงของรถไฟฟ้าซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อกรณีที่เกี่ยวข้องกับทางเดินของรถไฟทั้งหมดที่มีความยาวประมาณ ๑๐๐ ไมล์ (ประมาณ ๑๖๐ กม.) ทั้งบันดินและได้ดินรวมถึงบริเวณที่จอดรถของคนที่มาจอดเพื่อขึ้นรถไฟฟ้าด้วย ตำรวจของรถไฟทั้งหมดมีอยู่ประมาณ ๒๐๐ คน เป็นหญิงเสียรำ ๓๐ คนที่เหลือเป็นชาย เงินเดือนตั้งแต่กว่า ๔ พันกว่าเหรียญ (ราว ๆ ๑๗,๐๐๐ บาท) เสียภาษีประมาณร้อยละ ๓๐ นอกจากนี้ก็ยังมีพนักงานรักษาความปลอดภัยอยู่อีกราว ๆ ๔๐ คน ทำงานในบริเวณอาคารของรถไฟฟ้าโดยช่วยเหลืองานการ รปภ. หัว ๆ ไป แต่ไม่มีสิทธิพกปืนเงินเดือนเฉลี่ยน้อยลงมาหน่อยราว ๆ เดือนละ ๓,๐๐๐ เหรียญ (ราว ๆ ๑๓๐,๐๐๐ บาท)^{๗๔}

๑.๓ การดำเนินงานของตำรวจรถไฟเมืองชานฟรานซิสโก (Bart police)

หัวหน้าตำรวจของ Bart คุณแกรรีจ์เล่าให้ฟังว่ารถไฟฟ้าของ Bart ต้องวิ่งผ่านท้องที่ของสถานีตำรวจต่าง ๆ บนพื้นดินถึงประมาณ ๕๕ สถานี จึงเกิดความสับสนเมื่อมีเหตุทางคดีเกิดขึ้นด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของ Bart police การทำงานของ Bart police มีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๒๑๖ คน ฝ่ายธุรการประมาณ ๕๐ คน คุณแกรรีจ์ จึงมีลูกน้องอยู่ประมาณ ๓๐๐ คน ส่วนใหญ่เป็น เจ้าหน้าที่ตำรวจในเครื่องแบบ นอกจากนี้มีตำรวจ nokcopper เครื่องแบบทำหน้าที่สืบสวน สอบสวนคดีการเงิน ประกอบบางส่วน Bart ยังมีทีมพิเศษเรียกว่าทีมสปาร์ (Spar) มีหน้าที่ในการทำหน้าที่คล้าย ๆ

^{๗๓} อนันต์ เสนาขันธ์. อันตราย อ.ต.ร.. กรุงเทพฯ : โพธิ์สามต้น, ๒๕๑๑, หน้า ๑๖๘

- ๑๖๕.

^{๗๔} อุดม เจริญ, มาตรการรักษาความปลอดภัยในระบบขนส่งมวลชนรถไฟฟ้าได้ดี. เอกสารส่งเสริมวิชาการตำรวจนักศึกษา ปีที่ ๓๙, ฉบับที่ ๓๕๒. กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๔๕. กรุงเทพฯ : กรมตำรวจนักศึกษา ๒๕๔๕, หน้า ๑๐ - ๑๑.

หน่วยส่วน โดยคัดเลือกมาจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยต่าง ๆ และเมื่อเสร็จภารกิจจะแยกย้ายไปทำงานยังหน่วยประจำองแต่ละคน^{๙๕}

๑.๔ การดำเนินงานของตำรวจกรุงวอชิงตันดี.ซี.

หัวหน้าของตำรวจนครบาลกรุงวอชิงตันดี.ซี. ขึ้นตรงต่อนายกเทศมนตรีโดยทำสัญญาครั้งละ ๕ ปี และปัจจุบันทำมา ๔ ปี แล้วครบสัญญาด้วยมาตราภารกันใหม่ ตำรวจนครบาลกรุงวอชิงตันดี.ซี. เป็นหน่วยย่อย ๆ ไม่ขึ้นต่อ กันและมีรัฐบาลกลางอยู่ทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานเมื่อเกิดปัญหาต้องกันเข้าเปิดรับสมัครกันทั่วไป公然ใจก้มารถร่วมมุนเวียนกันแต่ยังน้อยจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๑ ปี ร่างกายแข็งแรงส่วนเวลาเกี้ยยณ์ไม่มีขึ้นอยู่กับร่างกายของแต่ละคนอาจถึง ๓๐ ปี ได้ถ้าร่างกายยังแข็งแรงโดยส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยจะอยู่ในอาชีพตำรวจได้ประมาณ ๒๕ ปี ก็ลาออกไปทำงานอย่างอื่นต่อไป เจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นในและนอกเครื่องแบบในกรุงวอชิงตันดี.ซี. มีสิทธิพอกอาชญากรรม แต่จะพอกอาชญากรรมเป็นอุปกรณ์ของเขตที่รับผิดชอบไม่ได้ถ้าจำเป็น เช่นที่พักอาศัยอยู่นอกเขตที่ต้องขออนุญาตต่อทางการของตำรวจนั้นแต่ละห้องที่ซึ่งตนต้องผ่านก่อน (เนื่องจากตำรวจนั้นในสหรัฐอเมริกาปกครองกันด้วยระบบกระจายอำนาจที่ชัดเจนแบ่งเป็นหน่วยย่อย ๆ ไม่ขึ้นต่อ กัน) คดีส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นที่วอชิงตันดี.ซี. ส่วนใหญ่ประมาณ ๕๕% เป็นคดีจราจร กันและคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ มีคดีมาตรากรรมเกิดขึ้น ๒๔๒ คดี สำหรับปีที่มีคดีมาตรากรรมเกิดขึ้นมากที่สุดคือ ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ คือเกิดขึ้นถึง ๕๕๗ คดีและมีการจับกุมอาชญากรรมถูกจับได้มากถึงประมาณ ๓,๐๐๐ กระบอก^{๙๖}

๑.๕ ตำรวจนครบาล (Municipal Police)

ตำรวจนครบาลเป็นหน่วยงานตำรวจนั้นมีภารกิจการอย่างกว้างขวางที่สุดในสหรัฐอเมริกา โดยมีหน่วยงานตำรวจนายอำเภอตามเทศบาลนคร เมือง และตำบลต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น ๓๘,๑๕๐ หน่วย ระบบตำรวจนครบาลจึงมีลักษณะเป็นระบบตำรวจนครบาลกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ห้องถิน (Decentralization) ในฐานะหน่วยงานปกครองห้องถินอิสระ (Local Autonomy) ตามประวัติศาสตร์การปกครองของสหรัฐอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกาได้จัดแบ่งลักษณะการปกครองตำรวจนครบาลตามสภาพความเจริญของบ้านเมือง และจำนวนประชากรใน ๓ ระดับ คือ ตำรวจนครบาล (Cities) ตำรวจนครบาลเมือง

^{๙๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕.

^{๙๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๓ - ๒๔.

(Towns) และตัวรัฐประจำตำบล (Townships or Village) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และคุ้มครองความ平安ปลดปล่อยแก่ประชาชนรวมทั้งปฏิบัติหน้าที่การกิจจำเป็นอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับความปลอดภัยและเป็นธรรมของสังคม ตำรวจคราใหญ่ฯ ได้จำแนกระบบตำรวจออกเป็นเขต (Districts or Precincts) เฉพาะเมืองใหญ่ฯ เช่น ชิกาโก้ หรือ นิวยอร์ก ได้แบ่งเขตการปกครองของตำรวจระหว่าง ๒๑ ถึง ๘๐ เขต ตามความจำเป็นผู้บังคับบัญชา(rับผิดชอบสูงสุดภายในเขต มีฐานะเทียบเท่าร้อยตำรวจเอก (Captain) ส่วนผู้บังคับบัญชา(rับผิดชอบสูงสุดของตำรวจในนครใหญ่ฯ หรือรวมเขต ได้แก่ อธิบดีกรมตำรวจนational police commissioner) เฉพาะผู้บังคับบัญชาตำรวจนำท่องบาลเมือง หรือตำบล ได้แก่ นายอำเภอ (Marshal or sheriff) ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มาจากการเลือกตั้งและการดำรงตำแหน่งดังกล่าวมีอายุตามวาระของการเลือกตั้ง มีกำหนดระยะเวลาระหว่าง ๒ - ๕ ปี การดำรงตำแหน่งของผู้บังคับบัญชาตำรวจนโดยการเลือกตั้งดังกล่าว เป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้การแต่งตั้งตำรวจตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางการเมือง นับเป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการพัฒนาการบริหารงานตำรวจอาร์ชิพในระดับท้องถิ่นส่วนหนึ่งโดยตรง^{๗๐}

อำนาจหน้าที่ของตำรวจนำท่องเทศบาลประเทศสหรัฐอเมริกา

- (๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม
- (๒) การสืบสวน จับกุมและคุณบั้ง และการปล่อยชั่วคราว
- (๓) คุ้มครองความปลอดภัยของประเทศที่มาเยือน
- (๔) จัดการจราจรภายในเขตเทศบาล
- (๕) คุ้มครองความปลอดภัยของประชาชน

ตำรวจนำท่องเทศบาล (Municipal Police)^{๗๑} ระบบตำรวจนำท่องเทศบาลนี้เป็นไปตามลักษณะ
กระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น และทำหน้าที่เป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นอิสระ ตำรวจนำท่อง

^{๗๐} ประเสริฐ เมฆมนณี. ตำรวจนำท่องและกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพฯ : บพิช, ๒๕๒๗,
หน้า ๕๕ - ๖๐.

^{๗๑} สุรพล จุลละพราหมณ์. ตำรวจนำท่อง เอกสารประกอบการบรรยาย โรงเรียนนักปกครอง
ระดับสูง, รุ่นที่ ๑๕ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๒๔ หน้า ๔.

เทศบาลนี้ได้แบ่งสักย Çünküงานตามสภาพความเจริญของบ้านเมือง และจำนวนประชากร ต่อรองเทศบาลอเมริกามีหน้าที่อิกประการหนึ่งไม่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย อันเป็นงานให้บริการแก่ ประชาชน (Serving the public) เช่น การป้องกัน, ขจัด, แก้ไข, บำบัดและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งอาจเป็นภัยธรรมชาติหรือภัยที่เกิดจากการกระทำการของมนุษย์ เช่น อัคคีภัย หรือการก่อวินาศกรรม การค้นหาทรัพย์สินที่สูญหาย (Recovery of Property) และบริการอื่น เช่น คดีย่าวยาเหลือหรือปูชนพยาบาลเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน คดิคูแลเด็กหรือเยาวชนหรือคนชราที่ถูกปล่อยละเลย ช่วยแนะนำ หรือชี้ทางหรือระงับเหตุวิวาห์ระหว่างสามีภริยา ตลอดจนพยาบาลบรรเทาสาธารณภัยหรือภัยตระหง่านที่เกิดขึ้นจากผู้เสียหายเป็นผู้ก่อขึ้นเอง เช่น การขับรถโดยประมาณทำให้ผู้อื่นได้รับอันตราย หรือถึงแก่ชีวิต หรือการพยาบาลฉุกเฉินของ เป็นต้น

๑.๖ กองสืบสวนสอบสวนกลางหรือเอฟ.บี.ไอ.

คำว่า เอฟ.บี.ไอ. นี้ย่อมาจากชื่อเต็มว่า FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION ซึ่งมีบางคนอาจจะเข้าใจว่า องค์การนี้เป็นองค์การที่ดำเนินงานโดยตำรวจ แต่ที่จริงแล้วองค์กรนี้มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรมตำรวจนะ เพราเหตุว่าเจ้าหน้าที่ขององค์การนี้มิได้แต่งเครื่องแบบตำรวจนั้น แต่มีหน้าที่สืบสวนอาชญากรรมบางประเภทท่านองเดียวกับตำรวจนะและประสานสำคัญก็คือมิได้ขึ้นอยู่กับกรมตำรวจนะเพียงแต่ทำงานประสานกันในบางกรณี โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่ทำงานอยู่ในองค์การนี้ ก็มิได้มีมิชเช่นเดียวกับตำรวจนะ ฉะนั้นจึงควรเรียกว่า “กองสืบสวนสอบสวนกลาง” มิใช่ “กองตำรวจนะสอบสวนกลาง” หรือสันติบาลเช่นบางคนเข้าใจ กองสอบสวนนี้ขึ้นอยู่ในบังคับบัญชาของ อธิบดีกรมอัยการ และกรมอัยการขึ้นอยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรมอีกชั้นหนึ่ง มีหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบทั่วภายในและภายนอกประเทศเช่น เรื่องการจารกรรมและคอมมิวนิสต์ เป็นต้น เอฟ.บี.ไอ. นี้มีอำนาจในการสอบสวนได้ทั่วไปในทุกมณฑล แต่ว่ามิได้เข้าไปก้าวเข้ามายังในการสอบสวนของพนักงานสอบสวนแต่ละรัฐ เจ้าหน้าที่ขององค์การนี้มีอำนาจหน้าที่ที่ในการสอบสวนแต่เฉพาะกรณีที่มีกฎหมายของรัฐกำหนดให้อำนาจไว้เท่านั้นหรือไม่ก็เป็นคดีสำคัญ ๆ ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละมณฑลได้ร้องขอความช่วยเหลือมากองสืบสวนสอบสวนกลางมีสำนักงานตั้งอยู่ทั่วไปในมณฑล และรัฐต่าง ๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่ประจำตามสำนักงานเหล่านั้นจะรายงานเหตุการณ์มาขึ้นสำนักงานใหญ่ในกรุงวอชิงตัน สำนักงานใหญ่สอบสวนกลาง แบ่งแผนกต่าง ๆ ออกไปหลายแขนง เช่น แผนกพิสูจน์ลายเซ็น แผนกพิสูจน์หลักฐานมีหน้าที่ในการพิสูจน์วัดถูกต้องต่าง ๆ ของสิ่งที่ยึดมาได้ แผนกอาชญากรรม มีหน้าที่ตรวจสอบและพิสูจน์ร่องรอยเกี่ยวกับอาชญาตต่าง ๆ ของสิ่งที่ยึดมาได้แผนกอาชญาต มีหน้าที่ตรวจสอบและพิสูจน์ร่องรอยเกี่ยวกับอาชญาตต่าง ๆ ซึ่งมีอาชญาคดีแผนกพิพิธภัณฑ์

ในทางคดี^{๑๐}

ขณะนี้ประเทศไทยได้มีการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษ สังกัดกระทรวงยุติธรรมจัดตั้งตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๙. แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎหมายระบุว่า การสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๑ ให้กรรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ ป้องกัน ปราบปราม ควบคุมคดีพิเศษที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความปลอดภัย ปราบปรามขบวนการทุจริตและสร้างผลผลกระทบให้กับองค์กร อชญากรรมข้ามชาติและสอบสวนคดีพิเศษ เช่น ความผิดกฎหมายฟอกเงิน กฎหมายธุรกิจหลักทรัพย์ กฎหมายการธนาคารพาณิชย์ กฎหมายบริษัทมหาชน กฎหมายตลาดหลักทรัพย์ กฎหมายส่งเสริมการลงทุน กฎหมายสิทธิบัตรและลิขสิทธิ์ ฯลฯ

โดยประธานาธิบดีคลินตันได้ชี้ให้เห็นว่า “ปัญหาอาชญากรรม” ที่กำลังเกิดขึ้นเป็นปัญหาที่บ่อนทำลายความสงบสุขของสังคมและชุมชนมนุษย์อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ที่สำคัญคือเป็นการบั่นthonสิทธิเสรีภาพส่วนตัวของประชาชนที่จะเลือกดำรงชีวิตและหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต โดยไม่ต้องหวาดกลัวหรือหวาดระแวงต่อภัยใด ๆ ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะภัยซึ่งเกิดจากการกระทำการกระทำการของมนุษย์ ด้วยกันเองประธานาธิบดีคลินตันได้ดำเนินการอย่างเต็มที่เพื่อผลักดัน “กฎหมายต่อต้านอาชญากรรม” ฉบับใหม่ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่กำลังเพิ่มขึ้น ซึ่งก็เป็นเรื่องที่น่าขันคือว่ากฎหมายฉบับดังกล่าวได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร และของวุฒิสภาไปเรียบร้อยแล้ว

กฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ ได้มีการอนุมัติให้รัฐบาลกางใช้จ่ายเงิน ได้มากถึง ๒๒ พันล้านบาท เพื่อการฝึกอบรมและพัฒนาตำรวจที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งการ “รับสมัครตำรวจใหม่” เพิ่มให้กับหน่วยงานของ “ตำรวจห้องถีน” ต่าง ๆ อีก ๑ แสนคนทั่วประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้มีตำรวจสายตรวจออกตรวจตราตลาดตระเวนตามท้องถนน และแหล่งชุมชนต่าง ๆ ให้มากขึ้นและบ่อยครั้งขึ้น

อีกส่วนหนึ่งของการใช้จ่ายเงินจำนวนก้อนมหาศาลนี้คือการสร้าง “เรือนจำและทัณฑสถาน” ในมูลรัฐต่าง ๆ ขึ้นอีกเป็นจำนวนมากเพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับการพื้นฟูกักขังแล้วกักกันผู้ที่ต้องโทษ เพื่อให้ได้รับโทษนานที่สุดเท่าที่จะนานได้

^{๑๐} วราสิทธิ์ สุมน. อันตราย อ.ตร.. กรุงเทพฯ : โพธิ์สามต้น, ๒๕๑๗, หน้า ๙๕ -

นอกจากนี้ กฎหมายฉบับใหม่ยังได้จำกัดขอบเขตของการซื้อและขายอาวุธปืนไว้อีกด้วย รวมทั้งสิ้น 19 ชนิด ซึ่งอาวุธปืนส่วนใหญ่เหล่านี้ จำกัดให้ผู้คนร้ายได้ใช้ในการกระทำการผิดในคดีร้ายแรงมาแล้วแทนทั้งสิ้น

การจำกัดการซื้อขายอาวุธปืนในลักษณะนี้ ประธานาธิบดีคลินตันเชื่อว่าจะสามารถทำให้สหภาพอุตสาหกรรมและสะเทือนใจวัฒนาการลดลงไปได้มาก ไม่นานก็มีอยู่โดยมุ่งหวังให้สังคมอเมริกันเป็นสังคมที่ “ปลอดจากอาชญากรรมร้ายแรง” เพิ่มขึ้น^{๔๔}

๒. กิจการตำรวจ techniques ของประเทศญี่ปุ่น

๒.๑ แนวคิดในการจัดตั้งและความเป็นมา

กิจการตำรวจญี่ปุ่นระยะแรกก่อนสังค_random โลกครั้งที่ ๒ ได้เลียนแบบจากตำรวจของประเทศอังกฤษ มีการจัดตั้งกองบัญชาการตำรวจ (Keihoryo) ขึ้นเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๕๑๗ (ตั้งขึ้นภายหลังการต่อสู้ของไทย ๑๘๖๓) สังกัดกระทรวงมหาดไทย (Naimusho – Police bureau of the ministry of home faire) เป็นระบบรวมอำนาจการบริหารไว้ที่ส่วนกลาง

หลังสังค_random โลกครั้งที่ ๒ ประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีการปรับปรุงกิจการตำรวจของญี่ปุ่น โดยยกเลิกระบบรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง และเริ่มเลียนแบบกิจการตำรวจของสหรัฐอเมริกา คือ กระจายอำนาจการบริหารและบังคับบัญชาลงสู่ท้องถิ่น นำระบบกรรมการเพื่อความปลอดภัยสาธารณะ (Koan linkai seido – The public safety commission system) เข้ามาเป็นครั้งแรกทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้มีลักษณะประชาธิปไตยมากขึ้น นอกจากนี้ ในระดับท้องถิ่นคือ ในชุมชนที่มีประชากรมากกว่า ๕,๐๐๐ คนขึ้นไปให้มีการจัดตั้งหน่วยตำรวจอิสระขึ้นบริหารชุมชนโดยเฉพาะตามหลักการปกครองตนเอง (Self government police force) ในรูปแบบของ

ตำรวจเทศบาลท้องถิ่นหรือตำรวจชนบท (Municipal police) แต่เนื่องจากเป็นการเพิ่มภาระทางเศรษฐกิจแก่ญี่ปุ่นมากเกินไป จึงยกเลิกตำรวจท้องถิ่นทั้ง ๒ ชนิดนี้แล้วนำไปรวมกันเป็นตำรวจจังหวัด (Todo – fukien – keisatsu – prefectural police) กิจการตำรวจแบบกระจายอำนาจที่ถูกนำมาใช้ในญี่ปุ่นนี้ ทำให้เกิดปัญหาทั้งในระดับท้องถิ่น ได้แก่ ปัญหาด้านการเงินและ

^{๔๔} ไพรัช พงษ์เจริญ. “ตำรวจไทยในอนาคต” นิตยสาร. ๒๕๔๐, หน้า ๑๘๕ - ๑๙๖.

งบประมาณ และเกิดปัญหาในระดับชาติ คือการลดลงของประสิทธิภาพในการทำงานจากปัญหา ด้านการลดลงของประสิทธิภาพในการทำงานและปัญหาด้านการเงิน^{๗๕}

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหากกิจกรรมการตรวจไทยได้แบ่งแยกเป็นระบบกระจายอำนาจสู่ ท้องถิ่น คือเป็นตัวตรวจ技术服务โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นผู้ดูแลและบังคับบัญชาจะทำให้ประชาชน ได้ประโยชน์สูงสุด แต่ต้องเป็น技术服务ที่มีรายได้รายรับเหลือมากพอที่จะ ได้จัดเป็นอัตราเงินเดือน ให้ตัวตรวจ技术服务เพื่อที่ตัวตรวจ技术服务จะดำเนินชีพอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีรวมทั้งเบี้ยเลี้ยงและที่พัก อาศัยด้วย

จึงมีการแก้ไขและนำเข้าสู่ “ระบบตัวตรวจแบบผสม” ซึ่งเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพสูง และใช้มาจนถึงปัจจุบันการปรับปรุงดังกล่าวคือ แก้ไขปรับปรุงเป็นกฎหมายฉบับใหม่และได้ ประกาศใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ วัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้คือการรักษาข้อดีของกิจกรรมการตรวจ ประชาริปปะตบอันเป็นเจตนาرمย์ของกฎหมายว่าด้วยกิจกรรมการตรวจฉบับเดิม และพิจารณาปรับปรุง แก้ไขข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากกฎหมายฉบับเดิมซึ่งสาระสำคัญพอกสรุปได้เป็น ๓ ประการคือ

๑. ยังคงระบบคณะกรรมการธิการเพื่อความปลอดภัยสาธารณะชนไว้เพื่อคงรูปแบบของ ระบบประชาริปปะตบ และไม่มีอิทธิพลทางการเมืองเข้าแทรกแซง

๒. จัดตั้งคณะกรรมการธิการเพื่อความปลอดภัยที่สาธารณะแห่งชาติ (National public commission) เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานระหว่างคณะกรรมการธิการฯ และหน่วยตรวจท้องถิ่น ประธานคณะกรรมการธิการฯ เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (Minister of state)

๓. รวมกิจกรรมการตรวจท้องถิ่นแห่งชาติ (National rural police force) และตัวตรวจ技术服务 (Municipal police force) เข้าเป็นตัวตรวจประจำจังหวัด (Prefectural police)

๒.๒ โครงสร้างและสถานะองค์กรตรวจอุปปัน

การบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย เป็นที่การปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้กิจกรรมการตรวจอุปปันเป็นการดำเนินงานขององค์การตรวจระดับจังหวัด จึงจัดตั้งคณะกรรมการธิการเพื่อ ความปลอดภัยสาธารณะแห่งชาติ และกรมตรวจอุปปันทั้งในกรุงเทพมหานครและภูมิภาคลดลงจนประมาณ

^{๗๕} เอกสารของกรมตรวจอุปปัน. เรื่องตรวจอุปปัน. เอกสาร โนเนช. ๒๕๕๑, หน้า ๑ - ๓.

งานระหว่างหน่วยสำรวจท้องถิ่นด้วย โครงการสร้างของสำรวจญี่ปุ่นในแต่ละระดับสามารถแยกพิจารณาได้ ๒ ระดับ คือ

๑. การสำรวจระดับชาติ

๒. การสำรวจระดับนครหลวงและระดับจังหวัด (สำรวจท้องถิ่น)

การจัดองค์กรเจ้าหน้าที่รักษาภูมายที่สำคัญมี ๗ องค์กรคือ

(๑) คณะกรรมการธิการเพื่อความปลอดภัยสาธารณะแห่งชาติ

(๒) กรมสำรวจแห่งชาติ

(๓) สำรวจจังหวัด

การบริหารงานสำรวจส่วนกลางขึ้นอยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการธิการเพื่อความปลอดภัยสาธารณะแห่งชาติ ซึ่งมีความรับผิดชอบหลักในการควบคุมดูแลกรมสำรวจแห่งชาติ (Keisatusucho – national police agency) และมีหน้าที่แต่งตั้งถอนถอนเจ้าหน้าที่สำรวจระดับสูง

๗๖

คณะกรรมการธิการเพื่อความปลอดภัยสาธารณะแห่งชาติประกอบด้วยสมาชิก

๑. รัฐมนตรีประจำสำนักนายก (Staff ministry) ๑ คน เป็นประธานมาจากการแต่งตั้งของรัฐบาล

๒. กรรมการ ๕ คน มาจากการแต่งตั้งของนายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของสภาไดเอ็ตทั้ง ๒ สภา คัดเลือกจากบุคคลที่ไม่เคยเป็นตำรวจอาชีพ หรืออัยการมาก่อนในช่วง ๕ ปี รวมทั้งไม่เป็นข้าราชการประจำหรือเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการของพรรคการเมืองมีวาระ ๕ ปี

๒.๓ อำนาจหน้าที่ของสำรวจเทศบาลญี่ปุ่น

การจัดระบบการบริหารงานสำรวจจะแตกต่างกันในแต่ละประเทศ โดยจัดให้สอดคล้องกับลักษณะการปกครองของประเทศนั้น ๆ

ระบบการสำรวจแบ่งออกเป็น ๓ ระบบคือ

๗๗ ภาร จันที. “การวิเคราะห์เชิงกฎหมายเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างกรมสำรวจ”
วิทยานิพนธ์ ปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. ๒๕๔๗, หน้า ๑๕ - ๑๗.

๑. ระบบการติดตามแบบกระจายอำนาจมีการปักครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่บริหารงานได้แก่ ตำรวจท้องถิ่น (Local Police) ซึ่งแบ่งการบริหารงานตำรวจออกรูปเป็น ตำรวจประจำเมือง (City Police) และตำรวจประจำรัฐ (State Police) องค์การปักครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดสรุปแบบการ ปักครองของเมืองและของรัฐ ได้เอง

๒. ระบบการติดตามแห่งชาติ (National Police) รัฐบาลกลางเป็นผู้มีอำนาจในการ บริหารและความคุ้มกันการติดตามทั้งประเทศ มีศูนย์รวมอำนาจอยู่ที่ส่วนกลางของประเทศ

๓. ระบบการติดตามแบบผสม เป็นการจัดกิจการร่วมกันของรัฐบาลกลางและผู้แทน ท้องถิ่น มีอำนาจจัดตั้ง บริหาร และความคุ้มครองแลกเปลี่ยนการติดตามร่วมกันในส่วนของท้องถิ่นจะได้จาก การเลือกตั้งของประชาชน ให้มารับผิดชอบร่วมกับรัฐบาลกลางประเทศญี่ปุ่นใช้ระบบการติดตาม แบบผสมในการบริหารงานติดตาม โดยโครงสร้างขององค์การติดตามแบบผสมของญี่ปุ่นมีโครง สร้างของระบบประชาธิปไตยและโครงสร้างของการรวมอำนาจไว้ด้วยกัน^{๗๗}

ผู้วัยมีความเห็นว่า ระบบติดตามของประเทศไทย ควรเป็นระบบแบบกระจายอำนาจ กือให้เทศบาลเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งตัวติดตามเทศบาล โดยให้จัดตั้งบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น นั้น ๆ เข้า เป็นตัวติดตาม เพื่อบรรบบุคคลที่อยู่ในพื้นที่นั้น ๆ ย้อมจะรู้จักคนในพื้นที่ได้ดีกว่าคนที่อื่น อีกทั้งการ ทำงานของตัวติดตามเทศบาลย่อมต้องคำนึงถึงชื่อเสียง และวงศ์ศรีภูมิของตัวติดตามนั้นเองในการจะทำ อะไรที่ผิดกฎหมายเสียเงินจะลดน้อยลง เพราะพฤติกรรมนี้ของตัวติดตามหล่านั้นจะอยู่ในสายตาและ การควบคุมกำกับดูแลของประชาชนในท้องถิ่น

๒.๔ การดำเนินงานของตัวติดตามเทศบาลประเทศญี่ปุ่น^{๗๘}

การควบคุมการจัดตั้งองค์กรการงบประมาณและการบริหารงานบุคคลของตัวติดตาม อยู่ในความควบคุมของคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยสาธารณะแห่งชาติ (National public safety commission)

^{๗๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๐.

^{๗๘} ชัช เหรียญทอง. "การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีปรับปรุงโครง สร้างการบริหารงานติดตาม" วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

การควบคุมการปฏิบัติการ ได้แก่ การรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การจราจรและกิจการที่เกี่ยวข้องกับการศาล อยู่ในความควบคุมของคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยสาธารณสุขของจังหวัด (Prefectural public safety commission)

ในส่วนของเทศบาลควบคุมการบริหารงานทั้งด้านการจัดองค์การและการปฏิบัติการโดยคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยสาธารณสุขของท้องถิ่น

การจัดตั้งคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะจำกัดอำนาจการควบคุมของฝ่ายบริหารที่มีต่อการสำรวจ และเพื่อให้เป็นรูปแบบประชาธิปไตยโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อการสาธารณสุข ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของท้องถิ่นเอง ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการรักษาความปลอดภัยสาธารณสุขจึงได้รับการค้ำประกันความเป็นอิสระอย่างเต็มที่ โดยกฎหมายกำหนดให้การแต่งตั้งและถอนถอน คณะกรรมการรักษาความปลอดภัยสาธารณสุขแห่งชาติ เป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรี แต่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเดียวกัน อีกทั้งยังกำหนดว่าคณะกรรมการต้องไม่สังกัดกระทรวงเมืองเดียวกัน เกินกว่า ๒ คน จากจำนวนทั้งหมด ๕ คน หลักการนี้ใช้กับคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยสาธารณสุขในระดับท้องถิ่นมีจำนวน ๓ คน เป็นองค์ประกอบ

การจัดให้มีการสำรวจท้องถิ่นในรูปแบบของสำรวจเทศบาลนั้น ก่อให้เกิดปัญหาคือเป็นภาระหนักแก่เทศบาลที่มีรายได้น้อย อีกทั้งทำให้ระบบสำรวจของประเทศไทยญี่ปุ่นอ่อนแอลงไม่สามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ จึงได้มีการแก้ไขระบบสำรวจโดยยกเลิกสำรวจเทศบาลเสียคงไว้เพียงสำรวจจังหวัด ซึ่งเป็นเทศบาลขนาดใหญ่ และสำรวจของส่วนกลางเท่านั้น

๒.๕ การจัดองค์การของสำรวจญี่ปุ่น

กฎหมายสำรวจญี่ปุ่นยังคงรักษาวิถีญ่ามประเทศญี่ปุ่นอย่างเดิม ประเทศญี่ปุ่นจึงกำหนดเป็นนโยบายไว้ว่ากิจการสำรวจทั้งหมดจะต้องดำเนินการโดยองค์การสำรวจของแต่ละจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น แต่ขณะเดียวกันระบบการสำรวจของญี่ปุ่นก็ยังคงมีลักษณะเป็นระบบสำรวจแห่งชาติ (National Police) อยู่คู่มิได้เป็นระบบสำรวจท้องถิ่น เพราะรัฐบาลยังมีอำนาจปกครองบังคับบัญชาสำรวจทั่วประเทศ ในขั้นตอนนี้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

องค์การของตำรวจญี่ปุ่นมีดังนี้^{๗๕}

- (๑) สำนักงานตำรวจนครบาล หรือกรมตำรวจนิเทศน์ (National police agency) หัวหน้ากรมตำรวจนิเทศน์ คืออธิบดีกรมตำรวจนิเทศน์ที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบกิจการของตำรวจนิเทศน์ แต่ต้องได้รับอนุมัติจากนายกรัฐมนตรีก่อน
- (๒) คณะกรรมการรักษาความปลอดภัยประชาชนในเขตภูมิภาค แต่ต้องโดยผู้ว่าราชการจังหวัด โดยความเห็นชอบสภากองทั้งหมด คณะกรรมการฯ ประกอบด้วยสมาชิก ๕ คน ซึ่งต้องมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับคณะกรรมการฯ ระดับชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลกิจการตำรวจนิเทศน์ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้อำนวยการตรวจคนเข้าเมือง (Director) แต่อำนาจในการให้คุณให้โภยตำรวจนิเทศน์อยู่กับคณะกรรมการฯ
- (๓) ตำรวจนครบาลและตำรวจนิเทศน์ ญี่ปุ่นถือว่ากิจการตำรวจนิเทศน์ต่อหน่วยปกครองของนครโตเกียว และจังหวัดต่างๆ หมายความว่า ทั้งองค์การปกครองท้องที่ซึ่งประชาชนเดือดตึ้นมาเป็นผู้รับผิดชอบขั้นตึ้นของกองกำลังตำรวจนิเทศน์ โดยคงรูปแบบประชาธิปไตยที่ได้มาจากสหรัฐอเมริกาไว้ ขณะเดียวกันรัฐบาลก็ร่วมรับผิดชอบกิจการตำรวจนิเทศน์ทั่วประเทศผ่านทางคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติและกรมตำรวจนิเทศน์ มีกองบังคับการเขต ๓ แห่งเป็นหน่วยควบคุมดูแลบังคับบัญชาและสนับสนุนให้กิจการตำรวจนิเทศน์เป็นเอกภาพและเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น
- (๔) ตำรวจนครบาล มีหัวหน้าตำรวจนิเทศน์ ผู้บัญชาการตำรวจนิเทศน์ (Superintendent General) การแต่ตั้งผู้บัญชาการตำรวจนครบาลจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ

^{๗๕} สรุปย่อจาก สืบ พงษ์สุวรรณ. ระบบตำรวจนิเทศน์ญี่ปุ่น. หน้า ๑ - ๕๒ และหนังสือระบบตำรวจนานาชาติ, WORLD POLICE โดย ประเสริฐ บุญนิรันดร์ และคณะ. กรุงเทพฯ : สูตรไปยาล. ๒๕๑, หน้า ๑๗๑ - ๑๗๖. อ้างใน ครุณ ไสศักดิพันธุ์, พล.ต.ต.. บทบาทของคณะกรรมการข้าราชการตำรวจนิเทศน์ (ก.ต.) ต่อการบริหารงานบุคคลของกรมตำรวจนิเทศน์. สารนิพนธ์รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๓๕.

๕) ตำรวจจังหวัด มีหัวหน้าตำรวจเรียกว่า ผู้อำนวยการตำรวจ (Director) การแต่งตั้ง หรือถอดถอนผู้อำนวยการตำรวจจังหวัด เป็นอำนาจของคณะกรรมการรักษาความปลอดภัย ประชาชนแห่งชาติ

๓. กิจการตำรวจเทศบาลองประเทกอังกฤษ

๓.๑ แนวคิดในการจัดตั้งและความเป็นมา

พระราชบัญญัติกิจการเทศบาลปี ค.ศ. ๑๘๓๕ ได้จัดตั้งตำรวจประจำเมือง (Borough police forces) ตำรวจเทศบาล สภาของแต่ละเมือง (Borough or city council) จะตั้งคณะกรรมการตำรวจ (Watch committee) ขึ้นมาชุดหนึ่งทำหน้าที่จัดหากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจในการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่และการบริหารงานของตำรวจ การแต่งตั้งและเลื่อนตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็เป็นอำนาจของคณะกรรมการนี้ แต่อย่างไรก็ตามหัวหน้าตำรวจประจำเมืองยังต้องรับผิดชอบด้านประสิทธิภาพในการทำงานของตำรวจในบังคับบัญชาด้วยส่วนเงินสำหรับตำรวจประจำเมืองนั้น จะได้รับการอนุมัติจากสภาประจำเมือง^{๔๐}

อังกฤษเป็นประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตย มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดและมีสมเด็จพระบรมราชินีนาถเป็นประมุขของประเทศ ซึ่งประเทศไทยได้ถอดแบบการปกครอง ตลอดจนการบริหารประเทศโดยลักษณะมาจากการอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบตำรวจนั้น มีความคล้ายคลึงกันมาก ต่างกันแต่เพียงว่าตำรวจอังกฤษนั้นเป็นระบบการกระจายอำนาจ (Decentralize) จากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น โดยให้แต่ละท้องถิ่นมีตำรวจของตัวเอง กำหนดนโยบายและงบประมาณของตนเอง ซึ่งเรียกว่าตำรวจท้องถิ่น (Local police) แต่ระบบตำรวจของไทยนั้น เป็นแบบรวมอำนาจ (Centralize) คือรวมอำนาจในการควบคุมนโยบายและงบประมาณไว้ที่รัฐบาลกลาง ซึ่งเรียกว่าตำรวจของรัฐ หรือตำรวจแห่งชาติ (State police, National police)

กองตำรวจนational police force ในอังกฤษปัจจุบันนี้มีประมาณ ๒๐๐ แห่ง แต่ละแห่งมีอำนาจหน้าที่ภายใต้กฎหมายเขตจังหวัด (county) หรือเมือง (borough) หรือนคร (city borough) ของ

^{๔๐} สถาบันพัฒนาข้าราชการตำรวจ. รายงานผลการศึกษาดูงานต่างประเทศ เรื่องการบริหารงานของศูนย์គุนคุณและสังการกลาง ของกรมตำรวจนครบาลประเทศไทย, ม.ป.ป., หน้า ๑๒.

ตน อัตรากำลังมีกำลังมากน้อยแล้วแต่จำนวนพลเมืองและความสำคัญของท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น กองตำรวจนิเทศบาล (Metropolitan police force) เป็นกองตำรวจนี้มีกำลังมากที่สุดถึง ๒ หมื่นคน ซึ่งไม่รวมถึงกองตำรวจนิเทศลอนดอน (City of London) ซึ่งมีกำลังแยกออกต่างหาก และบางแห่งก็มีกำลังตำรวจนิพิย์ ๒๕ คนก็มี กองตำรวจนี้ (Police force) แต่ละแห่งนั้นจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของ คณะกรรมการพิทักษ์สันติรายณ์ (Watch committee) ซึ่งประชาชนเป็นผู้เลือกตั้งคณะกรรมการชุดนี้ขึ้นทุก ๆ ๑ ปี นอกจากนี้แล้วยังมีสภาพำบัด (The police council) ซึ่งทำหน้าที่เป็นสภาพร่างให้ คำแนะนำปรึกษาแก่กองตำรวจนั้น ๆ ซึ่งมีปัญหาเท่านั้น แต่ไม่มีหน้าที่ในการบริหารกิจการตำรวจนี้ ทั้งสิ้นการประชุมของสภาพำบัดจะมีขึ้นเมื่อได้รับแต่่ว่ามีเรื่องสำคัญมากน้อยเพียงที่จะต้องใช้จัดการ^{๔๐}

๓.๒ โครงสร้างและสถานะองค์กรตำรวจนิเทศ

การควบคุมกิจการตำรวจนิเทศ (Police)

เป็นหน้าที่ของสภาพำบัดในกรุงลอนดอน ปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ องค์กรที่ควบคุมการปฏิบัติงานตำรวจนี้ไม่เป็นระบบ ในแต่ละ Paris มีเจ้าหน้าที่ตำรวจนองคนเอง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งและควบคุมโดยผู้พิพากษา ซึ่งเรียกว่า จัสติส ออฟ เดอะ พีส (Justice of the Peace) ของท้องถิ่นนั้น บางท้องถิ่นมีการแต่งตั้งผู้มีความรู้ความสามารถเพื่อคุ้มครองและรักษาในท้องถิ่นของตน แต่ส่วนใหญ่จะให้ผู้อาวุโสในท้องถิ่นเป็นผู้ควบคุมดูแลจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๘๒๕ ได้มีการเสนอ

ร่างกฎหมายจัดตั้งกองกำลังตำรวจนิเทศ (Metropolitan Police force) ขึ้นเพื่อให้มีอำนาจหน้าที่คุ้มครองและรักษาในกรุงลอนดอน ยกเว้นในเทศบาลนิเทศลอนดอน (City of London) ซึ่งมีกองกำลังตำรวจนองคนเองมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๘๑๕ และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (Home secretary) ต่อมา

พระราชบัญญัติที่เรียกว่า The Municipal Corporation ACT ๑๘๑๕ บัญญัติให้มีการจัดตั้งกองกำลังตำรวจนี้มีเงินเดือนประจำปีในเขต Borough ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการธาราชุดที่เรียกว่า Watch committee ของสภาพำบัด (Borough council) นั้น ๆ จากนั้นในปี ค.ศ. ๑๘๕๖ ได้จัดตั้งกองกำลังที่มีลักษณะเดียวกันใน county ให้อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้พิพากษา ซึ่งเรียกว่า Justice of county และในปี ค.ศ. ๑๘๘๘ อำนาจในการควบคุมดูแลตำรวจนั้นได้

^{๔๐} อนันต์ เสนอขั้นร. อันตราย อ.ต.ร., หน้า ๑๕๕ - ๑๕๗.

ตามมาอยู่กับคณะกรรมการชุดที่เรียกว่า Standing Joint Committee ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากศาลคาวอร์เตอร์ เซสชัน (Quarter session) และผู้แทนจาก County council ทุกวันนี้ใน borough และ county จะมีกองกำลังตำรวจของตนเอง คณะกรรมการชุดที่ประกอบด้วยสมาชิกของ County council จำนวน ๒ ใน ๓ และอีก ๑ ใน ๓ ได้แก่ ผู้พิพากษา (Magistrate) ซึ่งแต่งตั้งโดยศาลคาวอร์เตอร์ เซสชัน หรือมาจาก Magistrate ใน Borough แล้วแต่กรณีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ไม่มีอำนาจควบคุมกองกำลังตำรวจใน Borough หรือ County โดยตรง เมื่อน้อย่าง ตำรวจมหานคร หรือในเทศบาลนครลอนดอน แต่มีอำนาจให้การอนุมัติเงินช่วยเหลือ ซึ่งก็หนึ่ง ต้องอาศัยจากบประมาณของรัฐบาลกลาง เงินช่วยเหลือดังกล่าวอาจถูกตัดถ้าหาก Borough หรือ County ไม่สามารถปรับปรุงกองกำลังตำรวจให้มีมาตรฐานตามที่กระทรวงมหาดไทยต้องการ นอกจากนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ยังมีอำนาจออกกฎหมายเบี้ยนเก็บกับเงินเดือนและการให้บริการประชาชนให้เป็นระเบียบเดียวกันด้วย^{๗๒}

๓.๓ อำนาจและหน้าที่และการจัดตั้งค์การของตำรวจอังกฤษ^{๗๓}

ในประเทศอังกฤษมีกิจกรรมตำรวจเป็นลักษณะตำรวจในระบบการกระจายอำนาจโดย ถือว่ากิจกรรมตำรวจเป็นหน้าที่ของแต่ละท้องถิ่น โดยที่แต่ละองค์การปกครองท้องถิ่นจะมีตำรวจ ของตนเองทั้งสิ้น และแต่ละหน่วยต่างก็เป็นอิสระไม่มีขึ้นต่อ กัน

นอกจากตำรวจของท้องถิ่นแล้ว อังกฤษยังมีตำรวจหน่วยพิเศษที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก ซึ่งจัดเป็นตำรวจฝ่ายสืบสวนที่เรียกว่า สก็อตแลนด์ยาร์ด (Scotland Yard) ตั้งขึ้นครั้งแรกในปี ก.ศ. ๑๘๔๒ ต่อมาภายหลังเป็นกองการสืบสวนกลาง (C.I.D.) ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเป็นศูนย์กลาง สถิติข้อมูลข่าวสารและวิทยาการตำรวจทุกแขนง ทั้งนี้เพื่อให้การศึกษาอบรม และพัฒนาตัวบุคคล ของตำรวจทุกหน่วยงานในอังกฤษ และยังคงผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ดังกล่าวไปช่วยตำรวจท้องถิ่น ในการสอบสวนคดีอาญาเรียกว่างานที่ประสนบัญชาฯ ยก หรือคดีที่ท้องถิ่นขอความช่วยเหลือมา

^{๗๒} สุนัย มโนมัยอุดม. ระบบกฎหมายอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร : ประยุรวงศ์, ๒๕๓๒, หน้า ๑๕๘ - ๑๕๙.

^{๗๓} ประเสริฐ บุญนิรันดร์ และจรุณศรี สมบัติ. “ระบบตำรวจนานาชาติ” ๒๕๒๒, หน้า ๑๕ - ๕๙. (อัดสำเนา).

ในปัจจุบัน กิจการของตำรวจในอังกฤษและเวลส์ได้แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ด้วยกัน คือ^{๔๔}

๑. ตำรวจประจำแขวง (County Police) ตำรวจประจำแขวงของอังกฤษเกิดขึ้นด้วยพระราชบัญญัติตำรวจในชนบท ค.ศ. ๑๘๗๕ ดังที่กล่าวมาแล้ว ต่อมาได้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับตำรวจประจำแขวงอิกหลายฉบับ ในที่สุดตำรวจประจำแขวง ก็ตกลอยู่ภายใต้การบริหารและความรับผิดชอบของคณะกรรมการร่วมที่สภากองแขวงคัดเลือกมาครึ่งหนึ่ง ฝ่ายคุลการของท้องถิ่นคัดเลือกมาครึ่งหนึ่ง ให้มีหน้าที่เต็งตั้งหัวหน้าตำรวจแขวง (Chief constable) และจัดสรรงบประมาณให้ด้วยส่วนการแต่งตั้งตำรวจและการรักษาเรียบวินัยของตำรวจนั้นเป็นหน้าที่ของหัวหน้าตำรวจแขวง กองตำรวจประจำแขวง แบ่งงานออกเป็นกองกำกับการซึ่งบางแขวงก็มีหลายกองกำกับการ บางแขวงก็มีน้อย ขึ้นอยู่กับขนาดพื้นที่ และจำนวนประชากรในเขตรับผิดชอบ

๒. ตำรวจประจำเมือง (Borough Police Forces) ตำรวจเขตเทศบาลของอังกฤษ เกิดขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติกิจกรรมเทศบาลปี ค.ศ. ๑๘๓๕ สภากองแต่ละเมือง (Borough or city council) จะตั้งคณะกรรมการตำรวจ (Watch Committee) ขึ้นมาชุดหนึ่งท่าหน้าที่จัดหากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เพียงพอ กับสภาพพื้นที่ และความจำเป็นของแต่ละเมือง คณะกรรมการนี้ขึ้นมีหน้าที่ในการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ และการบริหารงานของตำรวจ การแต่งตั้งและเลื่อนตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็เป็นอำนาจของคณะกรรมการนี้ แต่อย่างไรก็ตาม หัวหน้าตำรวจประจำเมืองยังต้องรับผิดชอบด้านประสิทธิภาพในการทำงานของตำรวจในบังคับบัญชาด้วยส่วนเงินสำหรับตำรวจประจำเมืองนั้น จะได้รับการอนุมัติจากสภากประจำเมือง

๓. ตำรวจนครบาลแห่งกรุงลอนดอน (London Metropolitan police Force) ตำรวจนครบาลแห่งกรุงลอนดอนได้ถูกจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๒๕ ตามพระราชบัญญัติตำรวจนครบาลแห่งกรุงลอนดอนรับผิดชอบต่ออาณาเขตดังต่อไปนี้ คือ County of London (ยกเว้น City of London), County of Middlesex, Croydon, East Ham และ West Ham ตำรวจนครบาลแห่งกรุงลอนดอน อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบและการบังคับบัญชาของกระทรวงมหาดไทย กองบัญชาการตำรวจนครบาลมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่ง คือนิวสก็อตแลนด์yarค

^{๔๔} อารีย์ รุ่งพรทวีวนน. “การบังคับใช้กฎหมายอาญาโดยกระบวนการยุติธรรมในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๒๗, หน้า ๒๑๖ - ๒๑๗.

๔. ตำรวจนครบาล (City of London Police) ตำรวจนครบาลตอนนี้รับผิดชอบพื้นที่ประมาณ ๑ ตารางไมล์ ตรงที่เป็นนครลอนดอนเท่านั้น แต่เดิมในปี ค.ศ. ๑๖๕๓ รัฐสภาของอังกฤษได้ตราพระราชบัญญัติสถาปานัมัยของนครลอนดอนขึ้น และให้สถานีจัดทำผลตรวจเวนออกตราชtran นครลอนดอนในนามกลางคืน และให้อัญญาติความรับผิดชอบของนายกเทศมนตรี ต่อมา ค.ศ. ๑๘๒๕ ก็ได้มีพระราชบัญญัติตำรวจนครลอนดอนออกมาเพื่อรับรองกิจการตำรวจนครลอนดอน ในปี ค.ศ. ๑๙๑๖ ได้มีพระราชบัญญัติตำรวจนครบาลลอนดอนออกมาอีก ฉบับหนึ่ง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจควบคุม ตรวจตรากิจการตำรวจนคร ลอนดอนได้

ลักษณะของตำรวจนครในประเทศอังกฤษ และกิจการตำรวจนครในประเทศอังกฤษนี้มีรูปแบบไปในแนวทางเดียวกัน เพราะรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยมีส่วนรับผิดชอบมีเจ้ากราชสำนักอยู่ตระหง่าน บริการต่าง ๆ ก็จัดทำในรูปร่วมกัน โดยกระทรวงมหาดไทย แต่ขณะเดียวกันประชาชนอังกฤษก็มีส่วนรับผิดชอบ และควบคุมดูแลกิจการตำรวจนครท้องถิ่นของตนอย่างใกล้ชิด ทำให้ตำรวจนครเป็นของประชาชน และของรัฐบาลร่วมกัน การบริหารงานของตำรวจนครดำเนินในรูปแบบของคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งมาจากสภาพของแต่ละท้องถิ่น หรือจากสภาร่วมกับศาลทำให้ไม่มีหน่วยงานใด ซึ่งมีอิทธิพลเหนือกิจการตำรวจนครอย่างแท้จริง และการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ก็ได้กระทำอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับกันว่า การบังคับใช้กฎหมายอาญาของประเทศอังกฤษนั้นประสบความสำเร็จมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินงานและการแบ่งหน่วยงานอย่างเหมาะสม

บทที่ ๔

บทวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสำนักงานเทคโนโลยีของไทย

ในบทที่ผ่านมาได้กล่าวถึงแนวความคิดจากตัวตรวจเทศาบาลของนานาประเทศ ครอบทุกภูมิภาค ที่ใช้ในการวิจัยตลอดจนวิัฒนาการของการพัฒนาการตัวตรวจเทศาบาล ไปแล้วในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมาทั้งหมด ซึ่งแบ่งออกเป็นข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากการสังเกตตลอดจนประสบการณ์การรับราชการตัวตรวจเป็นระยะเวลา ๒๘ ปี

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการศึกษารูปแบบการบริหารตัวรวจเทคโนโลยีและการ
ทางกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนว่าจะนำกิจการตัวรวจเทคโนโลยี
ใช้กับเทคโนโลยีที่มีความพร้อม โดยวิเคราะห์ถึงการรักษาความสงบเรียบร้อยของสำนักงานตัวรวจ
แห่งชาติเปรียบเทียบกับกิจการตัวรวจเทคโนโลยีที่จะมีขึ้นและรูปแบบลักษณะอำนาจหน้าที่และการ
ปฏิบัติงานของตัวรวจเทคโนโลยีที่จะมีขึ้นรวมทั้งความสัมพันธ์ของตัวรวจเทคโนโลยี ตัวรวจภูธร ตัวรวจ
ส่วนกลาง ตัวรวจกองปราบ และความร่วมกันของตัวรวจเทคโนโลยี ข้อดี – ข้อเสีย และสภาพ
ความพร้อมของตัวรวจเทคโนโลยีในเรื่องงบประมาณและวิเคราะห์ว่าในปัจจุบันเทคโนโลยีที่มีความ
พร้อมมีปัญหาอุปสรรคใดบ้างที่มาขัดขวางในการจัดตั้งกิจการตัวรวจเทคโนโลยี เพื่อจะได้นำมา
กำหนดเป็นข้อพิจารณาเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขต่อไป

๑. การรักษาความสงบเรียบร้อยของสำนักงานตัวร่วจแห่งชาติเปรียบเทียบกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของตัวร่วจเทศบาลที่จะมีขึ้น

พระราชบััญญัติดำรงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗^๓ มาตรา ๖ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

^{๙๕} พระราชนูญติคำร่วงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗). กรุงเทพฯ : สูตรไพศาล, ๒๕๔๗,

(๑) รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชนิ้นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์และพระราชาคันตุกะ

(๒) ดูแลความคุณและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๓) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา

(๔) รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๖) ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กิจการตรวจคือกิจการอย่างหนึ่งของรัฐที่ทำหน้าที่^{๙๙}

(๑) รักษาความสงบเรียบร้อยสาธารณะ

(๒) ส่งเสริมความสุขและลงโทษผู้ประกอบอาชญากรรม อำนาจตรวจคือการใช้อำนาจขอเชิญข้อหาเพื่อส่งเสริมความเรียบร้อย ความปลอดภัย สุขภาพ, ศีลธรรมและสวัสดิการภายในขอบเขตของรัฐธรรมนูญ และข้อจำกัดเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้หน้าที่ใหม่ของตำรวจประชาธิปไตย

หน้าที่ใหม่ของตำรวจประชาธิปไตย

(๑) ค้ำประกันการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชน

(๒) ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่โปร่งใสป้องกันและปราบปรามการทุจริตน้อมถ่วงหลังของนักการเมืองและข้าราชการประจำ

(๓) รักษาความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนให้เป็นไปโดยชอบธรรมป้องกันการเอกสาร เอกสารเบี่ยงเบี้ยนกันด้วยวิธีการใหม่ ๆ ลักษณะชั้นชั้น ฯลฯ ตามหลักความเป็นธรรมทางสังคม

^{๙๙} อมร รักษาสัตย์. การบริหารการพัฒนาการตรวจ. เอกสารส่งเสริมวิชาการตรวจ. ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๓๕๘ กรกฎาคม ๒๕๓๕, หน้า ๓๓ - ๓๔.

(๔)ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถดำเนินชีพด้วยความปกติสุขในสังคมสมัยใหม่ซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น เช่น ความสงบเรียบ, ความสะอาด, ปราศจากมลพิษ, ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ที่เป็นศัตรูเงียบของสังคม เช่น ยาเสพติด, การบ่อนทำลายศีลธรรมศาสนา วัฒนธรรมประเทศ

หน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คือจัดการกับอาชญากรรมที่เป็น Organized Crime คือองค์การอาชญากรรม

ลักษณะของการกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามร่างอนุสัญญาฯ ด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้แก่ต่างถิ่งลักษณะการกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติไว้ เช่น การฟอกเงิน การซื้อรายภูร์บังหลวง การค้ามนุษย์การปลอมเงินตรา การลักลอบข้อมูลนั่งตั่งตุ่นโดยรวมของชาติ การขโมยวัสดุนิวเคลียร์ การก่อวินาศกรรม การลักลอบค้าอาวุธ การขโมยและลักลอบขนส่งรถชนิดที่ถูกกฎหมาย^{๗๐}

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหน้าที่โดยตรงของตำรวจเทศบาล (Municipal Police) นั้นควรจัดการกับอาชญากรรมธรรมดาก่อน เช่น ลักษณะวิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ข่มขืนหญิง และคดีที่เกี่ยวกับกฎหมายของเทศบาลหรือเทศบาลญี่ปุ่น ตลอดจนคดีที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับถนนทุกหน้าหักเกินอัตราที่วิ่งเข้ามาในเขตเทศบาล เพราะเป็นอาชญากรรมที่ไม่ใช่องค์กรอาชญากรรม และไม่ซับซ้อน เพียงแต่ว่าระบบตำรวจเทศบาลเป็นระบบการกระจายอำนาจ (Decentralize) จากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น โดยให้แต่ละห้องถิ่นมีอำนาจของตัวเองกำหนดนโยบายและงบประมาณของตนเอง แต่ระบบสำนักงานตำรวจนั้นเป็นแบบรวมอำนาจ (Centralize) คือรวมอำนาจในการควบคุมนโยบายและงบประมาณไว้ที่รัฐบาลกลาง ซึ่งการรวมอำนาจนั้นจะใช้ระบบแต่งตั้งบุคคลไปดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ที่เหมาะสม

มีข้อมูลอีกประการหนึ่งซึ่งแสดงว่าสังคมอาจเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้ตำรวจไทยประพฤติมิชอบต่อหน้าที่คือร้อยละ ๖๖.๖๗ กล่าวว่าถ้าถูกกล่าวหาโดยไม่เป็นธรรมเขายังต้องต่อสู้คดี

^{๗๐} ชาญเชาว์ ไชยานุกิจ. “การดำเนินการระหว่างประเทศในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ” วารสารกฎหมาย. ปีที่ ๒๐, ฉบับที่ ๑. ตุลาคม ๒๕๕๓. ๒๕๕๓, หน้า ๒๑๓.

จนถึงที่สุด แต่ถ้ากระทำผิดจริงตราที่ก่อให้เกิดภัยคุกคาม บินดีที่จะให้สินบนแก่ตำรวจเพื่อขอ恕รับภาพของตน ดังนี้จึงเปิดโอกาสให้เจ้าพนักงานตำรวจตรวจสอบหาประโภชน์ส่วนตัวจากลักษณะคดี^{๔๔}

ส่วนด้านเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นผลวิจัยแสดงว่าระบบการควบคุมเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยวิธีรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางของกรมตำรวจนามีประสิทธิภาพเพียงพอเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ตำรวจบังคับประพฤติมิชอบในหน้าที่จึงควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงเสียใหม่หรือปรับระบบการควบคุมจากภายนอกกรมตำรวจนามสนับสนุนให้การควบคุมแข็งแรงเข้มงวดยิ่งขึ้น^{๔๕}

ผู้วิจัยมีความเห็นว่ารัฐบาลต้องดำเนินการในทุกวิธีทาง เพื่อเร่งรัดการกระจายอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การปฏิบัติ และการตัดสินใจลงไว้ในระดับล่างให้มากที่สุด เช่น ต้องมีกฎหมายร่างพระราชบัญญัติตำรวจเทศบาล ตลอดจนในเรื่องของการบริหารงานบุคคล การบริหารงานการเงิน และการบริหารงบประมาณในด้านรถยนต์สายตรวจ จักรยานยนต์สายตรวจ และวิทยุสื่อสาร การจัดตั้งตำรวจเทศบาลซึ่งเป็นองค์กรใหม่ของประเทศไทย หากมีองค์การตำรวจเทศบาลขึ้นมาแล้วต้องมีคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนมาควบคุมการทำหน้าที่ของตำรวจเทศบาลเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดผลประโยชน์ก็จะเกิดขึ้นกับประชาชนเพื่อเป็นการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลจัดตั้งกิจกรรมตำรวจเทศบาลขึ้นมาเองเพื่อที่จะเป็นการแบ่งเบาภาระจากการตำรวจแห่งชาติและนำบดทุกๆบำรุงสุขเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

ส่วนสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งมีกำลังพลจำนวนมากทำให้การบริหารงานบุคคล กว้างขวางเกินไปไม่กระชับและไม่สามารถช่วยเหลือประชาชนในถิ่นทุรกันดารที่ห่างไกลได้อย่างเต็มที่แต่ในระยะแรกในการจัดตั้งกิจกรรมตำรวจเทศบาลนั้นบุคลากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะต้องเป็นพี่เลี้ยงครูฝึกให้กับตำรวจเทศบาลเพื่อที่จะทำให้องค์กรตำรวจเทศบาลเกิดประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นการสามัคคีในหน่วยงานตำรวจทั้งสองหน่วย เพื่อที่จะป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทุกรูปแบบมิให้เกิดขึ้นมา

จากโศกนาฏกรรมเพลิง ใหม่สถานบริการในต่างประเทศมีคนตายเป็นจำนวนมาก แสดงว่าโครงการสร้างสถานที่ตั้งบกพร่องสถานบริการในประเทศไทยซึ่งเปิดกันเป็นจำนวนมากมีความบกพร่องหรือเปล่า กฎหมายหรือคำสั่งเกี่ยวกับสถานบริการของเรารักกุณแล้วหรือไม่ความ

^{๔๔} จิรนิติ หวานนท์. “ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจและประชาชนในสังคมผู้มีรายได้น้อยย่านสลัมคลองเตย” วารสารกฎหมาย. ปีที่ ๑, ฉบับที่ ๑. กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖, หน้า๑๔๑.

^{๔๕} เรื่องเดียวกัน

เป็นมารับกันว่าบังมีการฝ่าฝืนอยู่มากจะเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองเจ้าหน้าที่ หยอดนยานหรือไม่เครื่องครดจึงห้องหรือรู้เห็นเป็นใจกับเจ้าของหรือผู้จัดการสถานบันเทิงเหล่านั้น เป็นเรื่องน่าห่วงอันสมควรให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง^{๕๐}

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการควบคุมสถานบริการในเขตเทศบาลควรเป็นหน้าที่ของนายกเทศมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้าสำรวจเทศบาลโดยตำแหน่ง ในการที่จะควบคุมสถานบริการในการออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในเขตเทศบาลตลอดจนมีอำนาจพิจารณาตรวจสอบอาคารที่ใช้ตั้งสถานบริการว่ามีความเหมาะสมที่จะตั้งสถานบริการได้หรือไม่ เพราะจะต้องพิจารณาว่าอาคารนั้นมีความมั่นคงปลอดภัยเพียงใดตัวของอาคารที่ทางเข้าทางออกทางหนีไฟหรือไม่ หากมีทางหนีไฟแล้วเวลาถูกเผาไหม้ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ทางหนีไฟหรือไม่ประคุหนีไฟปิดใส่กุญแจหรือไม่ทางหนีไฟมีสิ่งของวางไม่เรียบร้อยทำให้ชwertทางหนีไฟ ทางหนีไฟควรจะตั้งมีบริเวณนอกอาคาร เพราะหากเกิดเพลิงไหม้เวลาบุคคลวิ่งหนีไฟในอาคารอาจจะลำบากกว่านี้ไฟเพราะจะนั้นในร่างพระราชนักบุญผู้ศักดิ์ดำรงท้องถ่องถิ่นเทศบาล ต้องระบุไว้ในมาตรฐานนั้นมาตรฐานได้ให้คำว่าท้องถ่องถิ่นเทศบาลรับผิดชอบพระราชบัญญัติสถานบริการด้วย

สถิติคดีอาชญาที่รวมโดยสำนักงานตำรวจน้ำท่าชี พ.ศ. ๒๕๔๔ สำนักงานตำรวจน้ำท่าชีได้จัดทำสถานภาพอาชญากรรมไว้โดยทำการรวบรวมสถิติการรับแจ้งความคดีอาชญาที่เกิดขึ้นที่ตำรวจน้ำท่าชีรับผิดชอบและสถิติการจับกุมผู้กระทำผิดคดีดังกล่าว โดยแบ่งแยกออกเป็นคดี ๕ ประเภทคือ^{๕๑}

๑. คดีอุบัติกรรมจและสะเทือนขวัญ ได้แก่ ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ลักพาเรียกค่าไถ่และวางแผนเพลิงเผาทรัพย์ ได้รับแจ้ง ๑๕๘๗ คดี จับกุมได้ ๓๔๖๕ คดี

๒. คดีประทุยร้ายต่อชีวิตร่างกายและเพศ ได้แก่ ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนาทำให้ผู้อื่นตายโดยประมาณ ทำร้ายร่างกาย และข่มขืนกระทำชำเรา รับแจ้ง ๑๕๓๑๖ คดี จับได้ ๒๐๘๕๖ คดี

^{๕๐} ครุณ โสดกิพันธุ์. คุณภาพกฎหมายสถานบริการ. กรุงเทพฯ : วิชัยภูสรบรรณ จำกัด, ๒๕๒๕, หน้า คำนำ.

^{๕๑} สุคสวงน สุธีสร. "สถานภาพอาชญากรรมของประเทศไทย" บทบัญชีติย. เล่มที่ ๕๙, ตอน ๔. ธันวาคม ๒๕๔๕, หน้า ๑๖๒ - ๑๖๓.

๓. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ได้แก่ ลักษณะทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ รีดเอาทรัพย์ กรรมโขกทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ รับของโจร และทำให้เสียทรัพย์ ได้รับแจ้ง ๖๕๘๑๓ คดี จับได้ ๑๗๙๔๕ คดี

๔. คดีที่น่าสนใจ ได้แก่ โครงการรถชนต์ รถจักรยานยนต์ โครงการโนกระบือ โครงการมเครื่องมือเกษตร ชิงทรัพย์รถแท็กซี่ น้อโง บักยก บ่มขึ้นมา ลักพาเรียกค่าไถ่ ได้รับแจ้ง ๔๗๑๗๕ คดี จับได้ ๑๘๖๑๐ คดี แสดงให้เห็นว่าในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา มีการจับกุมผู้กระทำผิดได้ ประมาณไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ของคดีที่เกิดขึ้นนับว่ามีผลการจับกุมที่ไม่สูงเท่าที่ควร

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหากเป็นกิจการสำรวจเทศบาล อาชญากรรมน่าจะมีแนวโน้มลดลง เพราะการป้องกันคือหัวใจที่ทำให้อาชญากรรมในเขตพื้นที่เทศบาลลดลงยกตัวอย่าง เช่น คดีม่าย ผู้อ่อน โดยเฉพาะ ตำรวจสายตรวจของสำรวจเทศบาลต้องป้องกันตรวจรถชนต์ และ รถจักรยานยนต์ที่ไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียนรถชนต์ และรถจักรยานยนต์ ซึ่งเป็นพาหนะที่จะนำมือปืนรับจ้างเข้ามา สังหารหรือในเขตเทศบาลให้ได้ทั้งหมด โดยตำรวจสายตรวจต้องจอดรถเข้าไปพูดคุยประชาสัมพันธ์ และ แจกดิติกเอกสารสีติดที่กระจกรถด้านในเพื่อป้องกันบุคคลที่อยู่ภายนอกเขตเทศบาลเข้ามาในพื้นที่เขตเทศบาลเพื่อที่จะได้เข้าไป

ในปี ก.ศ. ๑๕๖๕ (พ.ศ. ๒๕๑๒) กรมตำรวจอินเดียนาโปลิสเกิดความคิดให้สำรวจสายตรวจที่ออกเวرنารถสายตรวจกลับไปบ้าน เพื่อใช้ส่วนตัวทุกวัน โครงการนี้ทำให้มีรถรู้อินเดียนา โปลิศมีรถสำรวจเพิ่มขึ้นจาก ๑๓๑ คัน สำรวจสายตรวจแต่ละคนมีรถสำรวจสายตรวจเป็นของตน เอง ซึ่งต้องใช้งบประมาณถึงประมาณเกือบ ๑๗ ล้านบาท หากในปัจจุบัน โครงการนี้ต้องใช้เงินถึง ๑๕๐ ล้านบาท ซึ่งถ้ามีผลลัพธ์ต้องหัวหมุนแน่ที่เดียว ทั้งนี้เพื่อต้องการให้มีการแสดงตัวของตำรวจมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และเมื่อได้ยินเสียงเรียกฉุกเฉินทางวิทยุถ้าอยู่ใกล้เคียงจะต้องไปทันทีหากมีสมาชิกรอบครัวอยู่ในรถก็ต้องลงจากรถไปตามที่ถูกเรียกเมื่อเสร็จธุระแล้วจึงกลับมารับครอบครัวตามเดิม ต่อมากลมสำรวจคัลลสก์ทำความสะอาดรถตามกำหนดเวลา ๕๐๐ คัน ผลที่ได้จากการทดลองน่าสนใจ ประมาณร้อยละ ๘๐ ของรถที่ถูกเรียกมีการตอบสนองอย่างเห็นได้ชัด อุบัติเหตุจราจรบาดเจ็บและตายลดลง อาชญากรรมรวมทั้งหมดเพิ่มขึ้นเล็กน้อย สถิติการจับกุมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕ เมื่อเทียบกับปีก่อน ตำรวจจับผู้กระทำผิดอาญาอย่างแรงกว่าร้อยคน ซึ่งก็เป็นการลดลงของคนร้ายลงในระยะยาว^{๗๒}

^{๗๒} พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธุ์ ความรู้เบื้องต้นการปฏิบัติงานสายตรวจ. กรุงเทพฯ : วันใหม่.

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหากเป็นการตรวจที่ต้องใช้รถชนต์สายตรวจและจักรยานยนต์ออกตรวจเพื่อที่จะใช้ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมภายในเขตเทศบาล ทั้งกลางวันและกลางคืนสลับกันไปและในร่างพระราชนูญติดต่ำรถตรวจเทศบาลควรระบุในมาตราว่า ด้วยเรื่องเวลาทำงานและเวลาพักผ่อนให้ชัดเจนตลอดจนเงินประกันชีวิตข้าราชการตัวตรวจเทศบาลที่ บาดเจ็บและเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ในเขตเทศบาล

๒. ลักษณะอำนาจหน้าที่ของตัวตรวจเทศบาลที่จะมีขึ้น

ในประเทศไทยรัฐศนา yok เทศมนตรีเป็นตัวตรวจเทศบาล มาตรา ๑๓๑ - ๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ต้องมีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและการปฏิบัติตามกฎหมายในเขตเทศบาลโดยให้ นายกเทศมนตรีมีอำนาจที่จะปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยของเทศบาล นั้น ๆ^{๕๓}

ปัญหาของสำนักงานตัวตรวจแห่งชาติสามารถแบ่งออกเป็น ๕ ประเด็นหลัก ดังนี้

ประการแรก เจ้าหน้าที่ตัวตรวจมีรายได้น้อย โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ระดับต่ำด้วยเหตุนี้ ทำให้เจ้าหน้าที่ระดับต่ำบางคนเบยชินต่อการรับสินบนเพื่อความอยู่รอด

ประการที่ ๒ โครงสร้างขนาดใหญ่ของกรมตัวตรวจมีหลายระดับชั้นที่ไม่จำเป็น

ประการที่ ๓ อำนาจภายในสำนักงานตัวตรวจแห่งชาติเป็นแบบรวมศูนย์ ซึ่งส่งเสริมการทุจริต การสนับสนุนเครือญาติและพรรคพวก และการใช้อำนาจในทางที่ผิดซึ่งทำให้ไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานตัวตรวจเทศบาลและสังคมที่ดูแล

ประการที่ ๔ ตัวตรวจไม่ค่อยได้รับการลงโทษเมื่อกระทำการใดๆ ทำให้เกิดข้อกังวลเรื่องภารกิจพิดกฎหมาย การถูกสั่งย้ายจัดว่าเป็นการลงโทษที่รุนแรง ส่งผลให้ขาดรายได้ รับแต่สังคมไม่ได้รับประโยชน์จากการลงโทษดังกล่าว

ประการที่ ๕ ไม่มีการควบคุมทำงานของตัวตรวจจากภายนอก การจำแนกแยกแยะปัญหาของสำนักงานตัวตรวจแห่งชาติถูกกล่าวหาให้มองเห็นแนวทางสู่การปฏิรูปโดยให้มีการขึ้นเงินเดือนลดระดับชั้นการกระจายอำนาจจากศูนย์กลาง การสร้างการควบคุมจากภายนอก กระบวนการ

^{๕๓} นันทวัฒน์ บรรนานันท์. การปกป้องท้องถิ่นฝรั่งเศส. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา. ๒๕๕๕, หน้า ๕๒.

ปฏิรูปอาจจะไม่เป็นเรื่องง่ายอาจจะทำได้ไม่รวดเร็วหรือนานรีน แต่สมควรแก่เวลาที่จะต้องเริ่มดำเนินงาน^{๕๔}

ปัจจุบันอำนาจหน้าที่ของตำรวจนั้นมีอยู่ก็ว่างช่วงโดยไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้แน่นอน ขัดเจนกับมีขอบเขตมากน้อยประการ โดยเฉพาะนอกอำนาจหน้าที่หลักคือรับผิดชอบด้านการป้องกันปราบปรามผู้กระทำผิดแล้ว ก็ยังรับผิดชอบด้านการช่วยเหลือให้บริการแก่รายฎูรในรูปแบบต่าง ๆ แต่กล่าวโดยสรุปเกือบในประเทศไทยตำรวจรับผิดชอบ “การบังคับใช้กฎหมายและการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองเป็นงานหลัก ประมวลเบี้ยนการตำรวจนอกบังคับคดีเล่มที่ ๑ ภาคที่ ๑ ได้กำหนดหน้าที่ทั่วไปของกรมตำรวจนี้ ๔ ประการ

๑. รักษาความสงบเรียบร้อยทั่วไปในและภายนอกเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชน
๒. รักษากฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำการกระทำผิดในทางอาญา
๓. บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน
๔. คุ้มครองภัยผลประโยชน์ของสาธารณะ

อย่างไรก็เดือนี้ที่ ๔ ข้อ ดังกล่าวข้างต้นเป็นเพียงแนวทางกว้าง ๆ เท่านั้นในทางปฏิบัติยังมีหน้าที่ความรับผิดชอบของตำรวจอีกมาก many ยกตัวอย่างเช่น คือรับผิดชอบด้านการสังกัด เป็นจำนวนประมาณ ๒ แสนกว่าคน โดยมีศูนย์รวมแห่งอำนาจอยู่ที่ส่วนกลางคือสำนักงานตำรวจนั้น แห่งชาติ รูปแบบขององค์กรตำรวจนี้ไทยคล้ายกับสำนักงานตำรวจนั้น แห่งชาติของญี่ปุ่น คือศูนย์อำนวย รวมอยู่ที่ส่วนกลางควบคุมดูแลการดำเนินงานทั่วประเทศซึ่งแตกต่างจากประเทศกลุ่มคอมมอนลอว์ เช่น อังกฤษหรือสหรัฐอเมริกา ซึ่งองค์กรตำรวจนี้ที่มาจากการคุ้มครองนี้ บริหารส่วนห้องถิน เช่น เทศบาล ดังเช่นสหราชอาณาจักร หรือเมืองนิวยอร์ก ฯลฯ ที่มีระบบการจัดการที่ต่างกัน^{๕๕}

มาตรการการควบคุมมอบสั่ง (Controlled Delivery) เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากในการปราบปรามการลักลอบลำเลียงยาเสพติด โดยในอนุสัญญาสหประชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. ๑๗๘๘ (United Nations Convention Against Illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances , ๑๗๘๘) ได้ให้คำจำกัดความสำหรับ Controlled Delivery ไว้ว่าเป็นวิธีการที่อนุญาตให้การส่งสั่งของที่ผิด

^{๕๔} พล.สก. พงษ์ไพบูลย์. หมายช่องบ่อนยาเสพติดกิจกรรมออกกฎหมายกับนโยบายสาธารณะในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โอลีฟพรินติ้งเฮาส์, ๒๕๔๓, หน้า ๓๑๗ - ๓๑๘.

^{๕๕} คุณพลด พลวัน. การบริหารกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพฯ : นิติธรรม, ๒๕๔๔, หน้า ๔๕ - ๕๐.

กฎหมายหรือสั่งสั่งว่าผิดกฎหมายหรือสิ่งของที่ได้เปลี่ยนแทนสิ่งของผิดกฎหมายให้ผ่านไปสู่ดินแดนของอีกประเทศหรือหดหายประเทศ โดยเข้าพนักงานผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องของประเทศดังกล่าวทราบถึงการดำเนินการและได้มีส่วนร่วมในการควบคุมคุณภาพทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพิสูจน์ทราบถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในการกระทำผิด ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายอนุญาตให้ดำเนินการ Controlled Delivery ในขณะที่อินเดีย ญี่ปุ่น มาเลเซีย ปากีสถาน พิลิปปินส์ และเวียดนามมีกฎหมายอนุญาตให้ดำเนินการได้กฎหมายนี้จะมีผลให้การดำเนินการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การลักลอบโครงการรถชนต์ รถจักรยานยนต์และการลักลอบค้าอาชญากรรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น^{๕๙}

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอ่านจากหน้าที่ของตำรวจ techniques ความมีดังนี้คือ

๑. การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน อันได้แก่ การป้องกันอาชญากรรมมิให้เกิดขึ้นในเขตเทศบาล เช่น คดีลักทรัพย์ในเคหสถาน ปัจจุบันเป็นคดีที่มีปริมาณมากเนื่องจากในเวลากลางวันเจ้าของไม่อยู่บ้านทำให้คนร้ายแฝงตัวเข้ามาในหมู่บ้านจัดสรรทำการโครงการรถชนทัพย์สินภายในบ้าน แนวทางแก้ไขหัวหน้าตำรวจ techniques ควรที่จะติดตั้งกล้องวงจรปิดไว้ทั่วเขตเทศบาล เพื่อที่จะทำการบันทึกกระบวนการพิสูจน์ให้เป็นพยานหลักฐานสำคัญในคดีได้

๒. กวดขันจับกุมผู้กระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายรักษาความสะอาด และจับกุมรถบรรทุกที่บรรทุกหิน ดิน ทราย ตกหล่นบนถนนสาธารณะในเขตเทศบาล รวมทั้งจับกุมรถชนต์บรรทุกน้ำหนักเกินที่เข้าในเขตเทศบาลซึ่งตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติว่ารถชนต์บรรทุกสิบล้อบรรทุกน้ำหนักไม่เกิน ๒๑,๐๐๐ กิโลกรัม รถชนต์บรรทุกสิบแปดล้อบรรทุกน้ำหนักไม่เกิน ๓๗,๔๐๐ กิโลกรัมกึ่งพ่วง รถชนต์บรรทุกสิบแปดล้อบรรทุกน้ำหนักไม่เกิน ๓๕,๒๐๐ กิโลกรัม รถพ่วง รถชนต์บรรทุกหกล้อบรรทุกน้ำหนักไม่เกิน ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัม ซึ่งรถชนต์บรรทุกทั้งหมดนี้หากบรรทุกเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดค่าธรรมเนียมที่ห้องคืนเทศบาลต้องทำการจับกุม ซึ่งนายกเทศมนตรีเทศบาลในฐานหัวหน้าตำรวจ techniques โดยตำแหน่งดังนั้นจะต้องจัดงบประมาณซื้อเครื่องซึ่งน้ำหนักรถบรรทุกก่อนที่จะอบรมรถบรรทุกจะวิ่งเข้ามาในเขตเทศบาล

^{๕๙} วัชรพล ประสารราชกิจ, อาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย : รูปแบบของเขตความรุนแรงและแนวทางแก้ไขปัญหา. เอกสารวิจัยหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง. วิทยาลัยการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๑, หน้า ๓๕.

๓. การประชาสัมพันธ์ป้องกันคนเดินถนนในที่สาธารณะ ถ่มน้ำลาย สั่งขึ้นกุก ทึ้ง สิ่งของต่าง ๆ ในที่สาธารณะและการปัสสาวะในที่สาธารณะ สำรวจเทคโนโลยีต้องการดูแลจับกุม ผู้กระทำผิดตามกฎหมายรักษาความสะอาด เพราะจะทำให้ทางเดินเท้าสกปรกดูไม่เรียบร้อยสวยงาม และอีกประการหนึ่งในการป้องกันอาชญากรรมสำรวจเทคโนโลยีต้องขอความร่วมมือค่าบริษัทเกม ออนไลน์เพื่อที่จะประกาศหมายจับคนร้ายลงในเกมออนไลน์ เป็นการชี้เบาะแสคนร้ายอีกวิธีหนึ่ง ด้วย

๔. สำรวจเทคโนโลยีต้องการดูแลจับกุมผู้กระทำผิดตามกฎหมายของท่านเพราจะขณะนี้มี ชาวบ้านพูชา ได้มาขอท่านคนเดินถนนอันน่ารำคาญ และมีชาวอินเดีย ได้มาขายถั่วขาว โรตีภัยในเขต เทคโนโลย และได้มาแบ่งอาชีพของคนไทยในการค้าขาย

๕. ขณะนี้ทางบกทางน้ำได้มีประชาชน ได้เข้ามานุกรูกพื้นที่ปลูกสิ่งก่อสร้างบ้านพัก อาศัยทำให้ทางบกรถยนต์สัญจรไปมาไม่สะดวก และทางน้ำมีการรุกล้ำดิน คลอง แม่น้ำ ทำให้เรือที่ วิ่งไปมาไม่สะดวก และอีกประการหนึ่งขณะนี้แม่น้ำที่อยู่ในเขตเทศบาลบางแห่งใช้เรือคุดทราย เอกหารายไปขายทำให้ตั่งพังประชาชนเดือดร้อนเหล่านี้สำรวจเทคโนโลยีหัวน้ำที่จับกุมเบรยนเทียน

๖. สำรวจเทคโนโลยีหัวน้ำที่มีล้วนสัมพันธ์ต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาในเขตเทศบาล เกี่ยว กับพิษภัยยาเสพติดทุกรูปแบบ และป้องกันนักเรียนอาชีวศึกษาภิกษาทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน

๗. กิจการ โรงรับจำนำ สำรวจเทคโนโลยีหัวน้ำที่จับกุมโรงรับจำนำที่คิดออกเบี้ยเกินอัตรา ที่กฎหมายกำหนดตามกฎหมาย โรงรับจำนำ

๘. สำรวจเทคโนโลยีหัวน้ำที่สอดส่องบุคคลต่างด้าวแบบแฝงเข้ามีชื่อในทะเบียนบ้านและ ทำบัตรประชาชนเป็นคนไทยภัยในเขตเทศบาล

“สำรวจเทคโนโลยีหัวน้ำที่ประชาสัมพันธ์ประชาชนในเขตเทศบาลว่าหากมีเหตุร้ายเกิด ขึ้นประชาชนต้องช่วยตัวเองก่อน เช่น อา troscapท์แจ้งตำรวจก่อนแล้วรีบออกจากบ้านส่งเสียง เօรอะ โวiyaway บีบแต่ หรือเปิดไฟรถที่จอดอยู่หน้าบ้าน เพื่อเป็นการสั่งสัญญาณขอความช่วยเหลือ ในส่วนของประชาชนคนอื่น ๆ เมื่อได้รับทราบสัญญาณต่างก็ออกจากบ้าน ถือไฟฉาย ถือมีด ถือไม้ ถือเก้าอี้ ฯลฯ อกกมา ถ้าเป็นอย่างนี้ ก็คงเป็นที่เชื่อได้ว่าคนร้ายจะต้องรีบหลบหนีไป

สำรวจเทคโนโลยีหัวน้ำที่ต้องเดินเข้าหาประชาชนสร้างความคุ้นเคยใกล้ชิดกับประชาชน และแสดงความจริงใจให้ประชาชนเห็น ต้องหาข้อมูลจากประชาชน เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของ ประชาชนฟังประชาชน และต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้องกับประชาชนให้มากที่สุด จะทำอะไรก็ต้องบอก ประชาชน เพื่อให้เกิดการการกำหนดค่าตุบประสงค์และมีตุบประสงค์ร่วมกัน เช่นเมื่อจะวางแผน

ป้องกันแก้ไขปัญหาฯสภาพติดในชุมชน สำรวจในปัจจุบันจะเปิดเผยขั้นตอนตามแผนเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนคิด วิจารณ์ อันจะนำมาซึ่งการปรับปรุงแผนที่ดีและไม่มีข้อบกพร่อง^{๖๙}

๓. ความสัมพันธ์ของคำตรวจทางยาลกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ คำตรวจภูมิและกองปราบปราวน

กฎหมายตรวจเบ่งส่วนราชการกรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๕ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ ฉ. แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎหมายไว้ดังต่อไปนี้^{๗๐}

ข้อ ๑ ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีการกิจกรรมในการป้องกัน ปราบปราวน และควบคุมคดีพิเศษที่มีผลกระทำต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความปลอดภัย โดยดำเนินการเฝ้าระวัง สืบสวน สอบสวนหาข้อเท็จจริง และดำเนินคดีเพื่อปกป้องและรักษารายได้ของรัฐ ป้องกัน ปราบปราวน ขวนการทุจริตและสร้างผลกระทำให้กับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๒) ป้องกัน ปราบปราวน สืบสวน และสอบสวนคดีพิเศษตามกฎหมายและตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการต้องกำหนดกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษประกาศกำหนดหรือตามมติของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ

(๓) ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ

^{๖๙} พงศ์พัฒน์ ฉายพันธุ์ ความรู้เบื้องต้นการบริหารงานคำตรวจแผนใหม่ กรุงเทพฯ : ศิลป์สยาม, ๒๕๔๒, หน้า ๒๐๐ - ๒๐๑.

^{๗๐} พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗. กฎหมายตรวจเบ่งส่วนราชการกรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๕. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๖๕, ตอนที่ ๑๐๓. ก (เล่มที่ ๒) ๕ ตุลาคม ๒๕๔๗. กรุงเทพฯ : สูตรไพศาล, ๒๕๔๗, หน้า ๒๓.

(๔) จัดให้มีการศึกษา อบรม พัฒนาระบบงานการสืบสานและสosten สวน พัฒนาความรู้ และการประเมินสมรรถภาพการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอนสวนคดีพิเศษ เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ และข้าราชการกรมสอนสวนคดีพิเศษ

(๕) ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาที่เป็นคดีพิเศษ

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะกรรมการรัฐมนตรี หรือคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการสอนสวนคดีพิเศษ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ส่วนราชการกรมสอนสวนคดีพิเศษมีดังต่อไปนี้^{๖๖}

- (๑) สำนักงานเลขานุการกรม
- (๒) สำนักกิจการต่างประเทศและคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศ
- (๓) สำนักคดีการเงินการธนาคาร
- (๔) สำนักคดีคุ้มครองผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม
- (๕) สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา
- (๖) สำนักคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศ
- (๗) สำนักคดียาเสพติด
- (๘) สำนักคดีอาชญาพิเศษ
- (๙) สำนักเทคโนโลยีและศูนย์ข้อมูลการตรวจสอบ
- (๑๐) สำนักพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษ

ส่วนราชการกรมสอนสวนคดีพิเศษมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้^{๖๗}

(๑) สำนักงานเลขานุการกรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะของกรม เพยแพร่องค์กร ความรู้ ความก้าวหน้าและผลงานของกรม

(๒) สำนักกิจการต่างประเทศ และคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศมีอำนาจหน้าที่ดังนี้
ปฏิบัติงานด้านการป้องกัน ปราบปราม สืบสวน และสอบสวนผู้กระทำผิดค้านอาชญากรรม
ระหว่างประเทศ

(๓) สำนักคดีการเงินการธนาคาร มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ ป้องกัน ปราบปราม และ
สืบสวนสอบสวนดำเนินคดีผู้กระทำผิดทางคดีการเงินการธนาคาร

(๔) สำนักคดีคุ้มครองผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ ป้องกัน
ปราบปราม สืบสวนและสอบสวน ดำเนินคดีผู้กระทำความผิดทางคดีคุ้มครองผู้บริโภค และ
สิ่งแวดล้อม

(๕) สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ ป้องกัน ปราบปราม สืบ
สวนและสอบสวนดำเนินคดีผู้กระทำความผิดทางคดีทรัพย์สินทางปัญญา

(๖) สำนักคดiteknologi และสารสนเทศมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ ป้องกัน ปราบปราม
สืบสวนและสอบสวน ดำเนินคดีผู้กระทำความผิดทางคดiteknologi และสารสนเทศ

(๗) สำนักคดีภายในอกรมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ ป้องกัน ปราบปราม สืบสวนและ
สอบสวนดำเนินคดีผู้กระทำความผิดทางคดีภายในอกร

(๘) สำนักคดีอาชญาพิเศษมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ ป้องกัน ปราบปราม สืบสวนและ
สอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดคดีอาชญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างสำคัญต่อความสงบ
เรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศไทย ความสมัพันธ์ระหว่างประเทศ
หรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศไทยหรือเป็นการกระทำการขององค์กรอาชญากรรมตาม
กฎหมาย

(๙) สำนักเทคโนโลยีและศูนย์ข้อมูลการตรวจสอบมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ ส่งเสริม
วางแผนพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ และการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของกรม ถ่ายรูปและตรวจ
สถานที่เกิดเหตุ การตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์

(๑๐) สำนักพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ ฝึกอบรมบุคลากรของ
กรมงานสื่อสารของกรม คลังอาวุธของกรม

**ผู้จัดมีความเห็นว่า สำนักเทคโนโลยีและศูนย์ข้อมูลการตรวจสอบ เป็นหน่วยงานใหม่ที่เข้มแข็งองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นคือเทคโนโลยี โดยขึ้นตรงกับนายกเทศมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้าสำนักเทคโนโลยีที่รักษาก
ความสงบเรียบร้อยป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตเทศบาล และมีหน้าที่อีกประการ
หนึ่งคือ ให้ความร่วมมืออบรมสอบสวนคดีพิเศษในการทำงานตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดี
พิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๙ การให้ความร่วมมือของสำนักเทคโนโลยีนี้ดังนี้คือ**

๑. ความสัมพันธ์ในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ในการสนับสนุนกำลังในการตรวจค้น ขับกุม ในเขตพื้นที่เทศบาล ตามหมายค้น หมายจับของศาล

๒. ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษในการจัดกำลังรักษาสถานที่เกิดเหตุในเขตเทศบาลในกรณีถูกร้องขอ

๓. ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษในการค้นหาพยานหลักฐานภายในเขตเทศบาล

๔. สำรวจเทศบาลให้ความร่วมมือในการคุ้มครองพยานในกรณีเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษร้องขอมา

๕. ประสานงานกับตำรวจเทศบาลทั่วประเทศและกรมสอบสวนคดีพิเศษ และสำนักงานตำรวจนครบาลและศาลอาญาทุกจังหวัดติดตั้งระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั่วประเทศเพื่อที่จะออนไลน์ (ON LINE) หมายจับ หมายค้นศาล เป็นการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในการทำงานเป็นการช่วยเหลือให้งานต่าง ๆ ดำเนินราบรื่น ไม่มีอุปสรรคเกิดขึ้น

๓. ความสัมพันธ์ของตำรวจเทศบาลกับตำรวจภูธร

ตำรวจภูธรมีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่ของจังหวัดอื่นนอกจากพระนคร-ธนบุรี ฝึกอบรมให้ตำรวจนิบัติบัญชา ได้มีสมรรถภาพเข้มแข็ง และปฏิบัติงานในหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและระเบียบแบบแผน โดยเคร่งครัด ปฏิบัติตรวจสอบป้องกันแทรกซึมบ่อนทำลาย เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยทางชaya แทน สนับสนุนโครงการพัฒนาการท่องถิ่น ในยามสังคมตำรวจนครมีหน้าที่ค้ำประกัน ปัจจุบัน ใจร้ายที่รวมกลุ่มเป็นชุมโจร กิจของตำรวจนครต้องรับผิดชอบต่อความสงบเรียบร้อย เพื่อยังความ平安ให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนในส่วนภูมิภาค แผนการป้องกันและปราบปรามโจรผู้ร้ายในดูดัด แผนป้องกันและปราบปรามคนร้ายลักโจรและกระเบื้อง ผลการปฏิบัติการกิจดังกล่าวเป็นผลให้คดีอุกฉกรรจ์และคดีอาญาทุกประเภทลดลง ประชาชนผู้สูงอายุมีความมั่นคงปลอดภัยมากขึ้น^{๐๐}

^{๐๐} บทความของกรมตำรวจ. เรื่องการกิจของตำรวจนคร. บรรยาย ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงกรมประชาสัมพันธ์. วันอังคารที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๔ เวลา ๑๕.๓๐ - ๑๕.๔๕ น. วารสารส่งเสริมวิชาการ. ปีที่ ๑, เล่มที่ ๖๘. มีนาคม ๒๕๑๔, หน้า ๓๕.

กองตรวจภูธรกลาง ตั้งขึ้นเมื่อเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ เป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองมีหน้าที่อย่างกองปราบปราามเดียวนี้คือสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรมที่ตกค้างในท้องที่ ตำรวจภูธรที่ยังจับกุมไม่ได้ปราบปรามผู้ร้ายที่กำเริบในท้องที่ของภูธรทั่วราชอาณาจักร กองตรวจสันติบาล หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้มีประกาศเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย เรื่องการแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจน พ.ศ. ๒๕๗๕ กิจการตำรวจนี้แบ่งเป็น ๔ ส่วนคือ หน่วยบริหารงานส่วนกลาง ตำรวจนครบาล ตำรวจนครภูธร และตำรวจสันติบาล กองตรวจสันติบาลนี้ได้รวมกองตำรวจนครบาล ตำรวจกองพิเศษ กองตำรวจภูธรกลางเข้าด้วยกัน แบ่งออกเป็น ๕ กอง กอง ๑ สืบสวนปราบปราม กอง ๒ สืบราชการพิเศษ กอง ๓ ตำรวจนครบาล กอง ๔ ตำรวจนครภูธร^{๐๐}

ผู้วัยนมีความเห็นว่าการทำงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจนครบาลต้องประสานงานกับตำรวจนครฯ ในกรณีตำรวจนครบาลได้ติดตามจับกุมคนร้ายที่หนีเข้าไปในเขตของตำรวจนครต้องมีการประสานงานกับทางวิทยุสื่อสาร โทรศัพท์มือถือ สำหรับตำรวจนครบาลจะเข้าไปจับในเขตของตำรวจนครจะต้องแจ้งให้ศูนย์วิทยุตำรวจนครทราบก่อนล่วงหน้า ๓๐ นาที เพื่อป้องกันการเข้าใจผิดหากตำรวจนครบาลไม่ได้เด้งเครื่องแบบหากแจ้งล่วงหน้าไม่ได้ก็ให้แจ้งในขณะที่ตำรวจนครบาลกระทำการจับกุมในทางกลับกันหากตำรวจนครจะเข้ามาจับกุมคนร้ายในเขตตำรวจนครก็จะต้องแจ้งให้ตำรวจนครทราบ ล่วงหน้าก่อน ๓๐ นาที หากตำรวจนครแจ้งล่วงหน้าไม่ได้ก็ให้แจ้งในขณะที่ตำรวจนครกระทำการจับกุม

ความสัมพันธ์ของตำรวจนครบาลกับตำรวจส่วนกลาง เช่น กองปราบปราม

กองตรวจสอบสวนกลางตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๘๔ มีฐานะเป็นกองบังคับการ เป็นการแยกหน้าที่การสืบสวนปราบปรามออกจากตำรวจสันติบาล ตำรวจสันติบาลคงมีหน้าที่เกี่ยวกับคดีการเมืองเท่านั้น กองตรวจสอบสวนกลางแบ่งออกเป็น ๑ กองกำกับการ กองกำกับการ ๑ หน้าที่อย่างกองปราบปราม คือค้นคว้าเกี่ยวกับสมญญาณ การประทุษร้ายต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับคดีการเมือง

^{๐๐} กองปราบปรามครบรอบ ๕๕ ปี. กองปราบปรามในอดีต. กรุงเทพฯ : กองปราบปราม, ๒๕๔๕, หน้า ๒๕.

กองปราบปราม ตั้งครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑ โดยได้มีการยกฐานะของกองสอบสวนกลางเป็นกองบัญชาการสอบสวนกลาง กองกำกับการต่าง ๆ จึงยกขึ้นเป็นกองชั้นกองบังคับการ ด้วย กองกำกับการ ๑ ได้ยกเป็นกองบังคับการ ขนาดนามว่า “กองปราบปราม” การจัดตั้งกองปราบปรามนี้ได้ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติฯ จัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจนายในพระองค์ในราชกิจจานุเบกษา คือวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๔๕๑ เป็นต้นไป ดังนั้นวันสถาปนากองปราบปรามจึงเป็นวันที่ ๑ กันยายน ในการจัดตั้งดังกล่าวได้แบ่งกองปราบปรามออกเป็น ๑ ฝ่าย และ ๕ กองกำกับการ คือฝ่ายอำนวยการ และ กองกำกับการ ๑ – ๕

๑. ฝ่ายอำนวยการ มีหน้าที่ในการตรวจสอบกลั่นกรองเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ต่อผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการบริหารงานต่าง ๆ
๒. กองกำกับการ ๑ มีอำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวนป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางอาญาที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
๓. กองกำกับการ ๒ มีอำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวนป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางอาญาที่เกิดขึ้นทั่วราชอาณาจักร
๔. กองกำกับการ ๓ มีอำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวนป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางอาญาในเขตภาคกลาง ภาคเหนือ
๕. กองกำกับการ ๔ มีอำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวนป้องกันปราบปราม การกระทำผิดทางอาญาในเขตภาคตะวันออก และภาคอีสาน
๖. กองกำกับการ ๕ มีอำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวนป้องกันปราบปราม การกระทำผิดทางอาญาในเขตพื้นที่ภาคใต้๐๐๒

ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของกองปราบปราม

สนับสนุนกำลังพลและร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้นจับกุม สืบสวนสอบสวนเพื่อความสงบสุขของสังคม โดยส่วนรวมและเป็นไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาอย่างสุดความสามารถ โดยไม่ก้าวถ่ายงานในหน้าที่ของตำรวจท้องที่, แต่จะปฏิบัติงาน

สนับสนุนภารกิจของตำรวจพื้นที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกประเภทที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย, จัดกำลังของ พ. ๕ กก. ๒ ป. (หน่วยคอมมานโด) จำนวน ๔ ชุด เพื่อให้มีความเตรียมพร้อมในเหตุการณ์ฉุกเฉิน การปราบปรามการจลาจล การก่อวินาศกรรม การจับกุมคนร้ายที่มีอาวุธร้ายแรง หรือมีพรรคพากมาก และการก่อความไม่สงบต่าง ๆ ที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ตลอดเวลา ๒๕ ชั่วโมง โดยจัดให้มีการซักซ้อมการปฏิบัติงานของหน่วยคอมมานโด เกี่ยวกับยุทธวิธีตำรวจและเทคนิคพิเศษในการชิงด้าวประกันและการปราบปรามการก่อความไม่สงบต่าง ๆ โดยเชิญตัวแทนจากหน่วยอพบีฯ ของประเทศไทยสหราชอาณาจักรร่วมการฝึกเพื่อเตรียมความให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพอยู่เสมอ ตลอดจนรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทุกด้านในการเพิ่มศักยภาพอย่างต่อเนื่อง^{๐๐๓}

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความสัมพันธ์ของตำรวจเทศบาลกับกองปราบปรามมีดังนี้

๑. กองปราบปรามมีกำลังพลทั้งชั้นประทวนและสัญญาบัตรรวมกันประมาณ ๑,๓๐๐ คน มีหน้าที่สนับสนุนตำรวจเทศบาลในการปราบปรามคนร้ายในคดีสำคัญในกรณีที่ตำรวจเทศบาลร้องขอให้ช่วยสนับสนุนกำลังในการจับกุมปราบปราม

๒. ในกรณีที่กองปราบปรามยกกำลังจะมาทำการจับกุมในพื้นที่ตำรวจเทศบาลจะต้องแจ้งล่วงหน้าให้นายกเทศมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้าตำรวจนครบาลโดยตำแหน่งทราบล่วงหน้าก่อน ๓๐ นาที เพื่อไม่ให้เกิดการเข้าใจผิดและขัดแย้งกันแต่ในกรณีที่กองปราบปรามไม่สามารถแจ้งได้ก็ให้แจ้งในขณะจับกุมทันที

๓. ความสัมพันธ์กันในเรื่องเขตอำนาจสอบสวน เพราะกองปราบปรามมีเขตอำนาจสอบสวนทั่วราชอาณาจักร ในกรณีเช่นนี้หากตำรวจเทศบาลมีเขตอำนาจสอบสวนตามพระราชบัญญัติตำรวจนครบาลต้องระบุให้ชัดเจนในมาตรฐานนั้นๆ ทราบได้ว่า ตำรวจนครบาลมีอำนาจสอบสวนคดีตามพระราชบัญญัติอะไรได้บ้าง

๔. ตำรวจนครบาลต้องมีการประสานงานทางคอมพิวเตอร์ออนไลน์กับกองปราบปรามเพื่อแลกเปลี่ยนประวัติข้อมูลคนร้ายเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในการปราบปราม ผู้กระทำผิดในทางอาญาเพื่อกีดประโภชนสูงสุดแก่ประชาชน

^{๐๐๓} กองปราบปรามครบรอบ ๕๕ ปี. กองปราบปรามในอดีต. หน้า ๑๘.

๔. ข้อดี – ข้อเสีย และสภาพความพร้อมในการจัดตั้งกิจการสำรวจเทคโนโลยีในเรื่องงบประมาณการคลัง

เรื่องงบประมาณ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๔๐ มีเจตนาณ์ให้หน่วยการบริหารท้องถิ่น บริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้รัฐบาลในส่วนกลางต้องกระจายอำนาจจากบริหารงาน บริหารคน และบริหารเงินให้หน่วยการบริหารท้องถิ่นซึ่งรวมทั้งเทศบาล หน่วยการบริหารท้องถิ่น จึงต้องมีความพร้อมในการถ่ายโอนภาระหน้าที่และงบประมาณจากรัฐบาลในส่วนกลาง เรื่องการ งบประมาณและการกระจายอำนาจด้านการบริหารเงินหรือการคลังหรืองบประมาณจึงเข้ามา เกี่ยวข้องกับเทศบาลด้วยนอกจากนี้แล้วหากการงบประมาณของเทศบาลขาดประสิทธิภาพแล้วจะ ทำให้การดำเนินงานหรือการบริหารงานในด้านอื่นต้องหยุดนิ่งหรือหยุดชะงักได้ ดังนั้นการ งบประมาณซึ่งในที่นี้หมายถึงการงบประมาณรายรับ และรายจ่ายของเทศบาลจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะ ช่วยให้บริการสาธารณูปโภคที่มีประโยชน์แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึงและสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของ ประชาชน ดัวอย่างกฎหมายที่บัญญัติก็เกี่ยวกับการงบประมาณของเทศบาล เช่น พระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๖ บัญญัติเกี่ยวกับการคลังและทรัพย์สินของเทศบาล ไว้โดยงบประมาณประจำปีของเทศบาลต้องตราเขียนเป็นเป็นเทศบัญญัติแต่ถ้าเทศบัญญัติติงบประมาณออกไม่ทันปีใหม่ให้ใช้ เทศบัญญัติติงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลาส ถ้าในปีใดจำนวนเงินซึ่งได้อนุญาตไว้ตามงบประมาณ ปรากฏว่าไม่พอสำหรับการใช้จ่ายประจำปีก็ได้หรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งรายรับหรือรายจ่ายขึ้น ในปีในระหว่างปีก็ให้ตราเขียนเป็นเทศบัญญัติติงบประมาณเพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังบัญญัติให้ กระทรวงมหาดไทยตราระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการคลัง รวมตลอดถึงวิธีการงบประมาณ การ รักษาระบบสิน การจัดหาประโภชัณฑ์จากทรัพย์สิน การจัดหาพัสดุและการจ้างเหมาจ้าง ไว้โดยปกติ รายรับของเทศบาล ประกอบด้วย รายได้ เงินกู้ และเงินอุดหนุน เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับรายได้ของ เทศบาล กฎหมายฉบับดังกล่าวได้บัญญัติให้เทศบาลอาจมีรายได้จากหลายแหล่ง เช่น

(๑) ภาษีอากร

(๒) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ

(๓) รายได้จากการบริษัทสินเทศบาล

(๔) รายได้จากการสาธารณูปโภคและเทศบาลพิชัย

(๕) พันธบัตร หรือเงินกู้

(๖) เงินกู้จากกระทรวงทบวงกรม องค์กร หรือนิติบุคคลต่างๆ ต้องได้รับอนุมัติจาก สภาเทศบาลและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๗) เงินอุดหนุน และเงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้ นอกจากนี้ รายได้ของเทศบาลยังบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๗ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ อีกด้วย^{๐๐๔}

ข้อดีในการจัดตั้งสำนักงานตรวจสอบ

- (๑) ปลดเปลือกภาระของสำนักงานตรวจสอบแห่งชาติซึ่งเป็นตรวจสอบส่วนกลาง
- (๒) ทำให้การตัดสินใจในปัญหาป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว ยิ่งขึ้น โดยไม่ต้องรอคำสั่งจากสำนักงานตรวจสอบแห่งชาติ
- (๓) ทำให้สามารถสนับสนุนตอบความต้องการส่วนรวมของรายภูริในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เพราะตรวจสอบเทศบาลต้องเป็นคนในท้องถิ่นนั้น ๆ
- (๔) นายกเทศมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้าสำนักตรวจสอบเทศบาลโดยตำแหน่งย้อมทราบปัญหาและความต้องการของรายภูริในท้องถิ่นตลอดจนมีความกระตือรือร้นที่จะบำบัดทุกข์บำรุงสุขของรายภูริยิ่งกว่าสำนักงานตรวจสอบแห่งชาติ
- (๕) การให้รายภูริเลือกตั้งนายกเทศมนตรี หรือหัวหน้าสำนักตรวจสอบเทศบาลโดยตำแหน่งย้อมรู้นิสัยใจคอของผู้ที่ตนมองจะเลือก
- (๖) การให้รายภูริเข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบเทศบาลโดยให้ประชาชนเลือกตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อเข้าไปตรวจสอบถ่วงดุล สำนักตรวจสอบ
- (๗) ถ้าสำนักตรวจสอบเป็นคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ย่อมมีข้อมูลและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและซื่อสัตย์สุจริต
- (๘) สำนักตรวจสอบต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในทางนิติศาสตร์และมีความชำนาญในทางเทคโนโลยีหรือคล่องตัว เพราะไม่ต้องก่อภาระให้กับภูริที่เคร่งครัดของระบบราชการ เช่น สำนักงานตรวจสอบแห่งชาติ
- (๙) ถ้าสำนักตรวจสอบมีเงินเดือนและรายได้จากเทศบาล โดยเงินเดือนสำนักตรวจสอบ

^{๐๐๔} วิรช วิชนิภาวรรณ. การบริหารและการจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง.

ต้องคำนึงถึงรายได้เทศบาลนั้น ๆ ทำให้ต้องตรวจสอบมีศักยภาพที่ดีทำให้การป่วยป้องกันอาชญากรรมในเขตเทศบาลลดลง อีกทั้งยังช่วยป้องกันมิให้ต้องตรวจสอบคิดทุจริตประพฤติมิชอบ ทำให้วางการต้องตรวจสอบเสียหาย

(๑๐) ต้องตรวจสอบจะได้รับงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ อาชูปีน เสื้อเกราะกันกระสุน เครื่องมือสื่อสารและยานพาหนะตลอดทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ อย่างเต็มที่

(๑๑) กรณีปัญหาผู้มีอิทธิพลหรือผู้มีเงินจะมีโอกาสเป็นนายกเทศมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้าต้องตรวจสอบโดยตำแหน่ง กรณีไม่น่ากลัวเพราการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเป็นการดึงบุคคลที่มีอิทธิพลหรือมีเงินเข้ามาสู่ระบบที่เปิดเผยโดยประชาชนเป็นผู้ตัดสิน และไม่แน่ว่าจะได้รับเลือกตั้ง เพราะประชาชนในปัจจุบันมีความคื้นตัวในการเมืองสูง ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี หรือหัวหน้าต้องตรวจสอบต้องทำงานเพื่อประชาชน หากหัวหน้าต้องตรวจสอบทำให้ต้องตรวจสอบเสียหาย ก็อาจถูกคณะกรรมการต้องตรวจสอบด้วยตนเองได้

(๑๒) ผลดีของการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นหัวหน้าต้องตรวจสอบโดยตำแหน่งมีหลายประการ เช่น การเลือกคนท้องถิ่นเป็นหัวหน้าต้องตรวจสอบ เพราะรู้ปัญหาท้องถิ่น ประชาชนควบคุมได้ และมีความรู้สึกว่าเป็นคนของเขาร่อง ประชาชนเปลี่ยนแปลงได้ ภายใต้ ประชาชนเสียให้เทศบาลจะเห็นผลดีกว่าเสียให้รัฐ เมื่อมีปัญหาเทศบาลจะแก้ไขได้ทันที เพราะมีงบประมาณของตนเอง ประชาชนในเขตเทศบาลจะได้รับการเอาใจใส่มาก

(๑๓) ทำให้ต้องตรวจสอบป้องกันอาชญากรรม ได้จ่าย เพราะมีพื้นที่จำกัดแต่เฉพาะในเขตเทศบาล

(๑๔) ทำให้ขวัญและกำลังใจของต้องตรวจสอบดีขึ้น และมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

(๑๕) หากเป็นต้องตรวจสอบแล้วจะลดปัญหาการซื้อขายตำแหน่ง เพราะจะต้องมีการตราไว้ในพระราชบัญญัติต้องตรวจสอบโดยให้บัญญัติว่าการเลื่อนยศและตำแหน่งจะต้องใช้ความรู้ความสามารถ หรืออาชีวศึกษาเป็นเกณฑ์มาใช้ชัดเจนเป็นการแก้ปัญหาการใช้ดุลยพินิจให้น้อยลงของผู้บังคับบัญชา

(๑๖) ต้องตรวจสอบความมีศักยภาพเลื่อนขึ้นไป ยกเว้นตำแหน่งไม่ควรผูกติดกัน

(๑๗) หากมีการจัดตั้งต้องตรวจสอบก็จะเป็นการแบ่งเบาภาระของต้องภูมิ เพราะต้องตรวจสอบมีเขตอำนาจสอบสวนภายในเขตเทศบาลตามร่างพระราชบัญญัติ

(๑๘) ประชาชนสามารถเรียกใช้บริการจากต้องตรวจสอบได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เช่น ส่งผู้ป่วยไปโรงพยาบาล รถยกขัดข้อง ไฟฟ้าดับ งูเข้าบ้าน โดยใช้เบอร์โทรศัพท์ฉุกเฉินเฉพาะ

(๔) ทำให้การจราจรไม่คิดขัด เพราะต้องตรวจสอบว่าเทคโนโลยีมีกำลังมากพอที่จะทำให้การจราจรเลื่อนไหลด โดยการใช้ในโทรศัพท์มือถือเพียงความสูงในเขตเทศบาล และวิทยุอิเล็กทรอนิกส์และอินเทอร์เน็ตรายงานสภาพการจราจรตลอดเวลา

ข้อเสียในการจัดตั้งตัวตรวจเทศบาล

(๑) การจัดตั้งกิจกรรมตัวตรวจเทศบาลทำให้อำนน้ำใจของบุคลากรที่ต้องทำงานที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลต้องเดินทางไกล ไม่สามารถสับเปลี่ยนหมุนเวียนไปปฏิบัติการทั่วประเทศได้

(๒) ทำให้เกิดการสืบเปลี่ยน เนื่องจากต้องเดินทางไกล ไม่สามารถสับเปลี่ยนหมุนเวียนไปปฏิบัติการทั่วประเทศได้ ทำให้ตัวตรวจเทศบาลในภาระรวมขาดเอกสาร เพราะตัวตรวจเทศบาลมีแนวโน้มที่จะแก่งแย่งแข่งขันกันปวนป่วนอาชญากรรมภายในของอำนาจหน้าที่ของตนให้เจริญก้าวหน้าโดยไม่สนใจที่จะปราบปรามอาชญากรรมในเทศบาลอื่น ๆ อีก

(๓) การจะรับบุคลากรเข้าเป็นตัวตรวจเทศบาลควรจะรับจากผู้ที่จบการศึกษานิติศาสตร์บัณฑิตและเนบิบันดิต ไทยเท่านั้น เพราะจะได้ผู้มีความรู้ในการสอบสวนคดีอาชญากรรมในเขตเทศบาลซึ่งเป็นเขตตัวตรวจเทศบาล หากรับบุคลากรที่ไม่จบนิติศาสตร์อาจจะเป็นข้อเสียของตัวตรวจท้องถิ่นก็ได้

(๔) การได้นายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้าตัวตรวจเทศบาลอาจได้ผู้มีอิทธิพลมาเป็นหัวหน้าตัวตรวจท้องถิ่นได้รับความเดือดร้อน

(๕) ห้องถินใดที่มีรายรับเข้าเทศบาลน้อยอาจมีปัญหารือองบประมาณ ในการจ่ายเงินเดือนให้เจ้าหน้าที่ตัวตรวจเทศบาล

(๖) ถ้ารับบุคลากรเข้ามาเป็นตัวตรวจเทศบาลโดยเป็นคนจากตั้นอื่น อาจจะมีปัญหาในการป้องกันปวนป่วน เพราะบุคคลตั้นอื่นไม่สามารถเข้าใจวัฒนธรรมชาติประเพณี และภาษาพื้นเมืองของเทศบาลห้องถินได้ อาจจะถูกมาตรากรรบ เช่น ในสามจังหวัดภาคใต้

(๗) หากเทศบาลภูมิภาคมาและถูกฟ้องล้มละลาย ตัวตรวจเทศบาลอาจจะไม่มีเงินจ่ายให้กับเจ้าหน้าที่ตัวตรวจท้องถินได้ เมื่อเทศบาลล้มละลายตัวตรวจท้องถินเทศบาลก็ล้มละลายตามไปด้วย

(๘) ตัวตรวจเทศบาลต้องประสานงานกับสำนักงานตัวตรวจแห่งชาติ และตัวตรวจภูมิภาคและตัวตรวจครบทุกส่วนในกรณีที่ตัวตรวจเทศบาลทำการจับกุมนักโทษในเขตเทศบาล เพราะอาจจะเป็นข้อเสียทำให้เกิดการเข้าใจผิดขึ้นได้

(๑๐) การให้รายได้เบี้ยเลี้ยง เงินเดือนน้อย อาจจะมีปัญหาการปฏิบัติงานของ
ตำรวจเทศบาล ทำให้ขัดแย้งและกำลังใจเสีย

“เงินเดือนในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ เงินเดือน เป็นปัจจัยสำคัญต่อการ
ยังชีพในแต่ละเดือน หากตำรวจมีความรู้สึกว่าตนเองมีรายได้เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัว^{๔๔}
ได้อ่อนตัวไม่ดีอีกต่อไปแล้ว ได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่เหมาะสมกับภาระงานแล้ว ย่อม^{๔๕}
ทำให้ปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัวน้อยลงรายได้ที่เพียงพอจึงมีบทบาททำให้ตำรวจตื่นตัวขึ้น^{๔๖}
โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการตำรวจซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดกับประชาชนอย่างมากจะมี
ภารกิจที่หนักหน่วงและเคร่งเครียดกับการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้เพราพฤติการณ์ต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นได้
ทุกเวลา ข้าราชการตำรวจเหล่านี้จึงต้องพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลาและในบางครั้งก็ต้อง^{๔๗}
เสี่ยงอันตรายในการปราบปรามโจรผู้ร้าย โดยไม่ได้รับค่าตอบแทนในรูปของเงินเดือนที่
เหมาะสม”^{๔๘}

“นโยบายการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมลดระยะเวลาที่ผ่านมาคือการ
แก้ไขไทยในกฎหมายอาญาให้สูงขึ้น และการใช้กระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็วสิ่งนี้เห็นว่า นอก
จากจะไม่สร้างสรรค์ความยุติธรรมในสังคมแล้วยังแสดงถึงความไว้ประสิทธิภาพของกระบวนการ
ยุติธรรมในปัจจุบันในการเพชญปัญหาอาชญากรรมอย่างชัดเจน กฎหมายอาญาโดยตัวของมันเอง
ไม่อาจจะเป็นผลได้ ถ้ากระบวนการยุติธรรมทางอาญาไม่มีประสิทธิภาพและกระบวนการยุติธรรม
ทางอาญาจะมีประสิทธิภาพได้ก็ต้องการมีกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ดีและมีประสิทธิภาพ
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจึงเป็นกฎหมายที่จะต้องได้รับความสนใจแก้ไขเพิ่มเติม โดยคุณ
เพื่อความมีประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อจัดการมีผลประโยชน์ส่วนตัวและ
เพื่อเรียกศรัทธาของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมกลับคืน”^{๔๙}

^{๔๔} โภศด รัตนวงศ์ดี. ตำรวจของประชาชน. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล. วิชาจิตวิทยา
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๑๖ พ.ศ. ๒๕๓๖ – ๒๕๓๗, หน้า ๔๘.

^{๔๕} คณิต ณ นคร. “ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการกับตำรวจในเยอร์มัน” วารสาร
กฎหมายธุรกิจบัณฑิตย์. ปีที่ ๒, ฉบับที่ ๒. กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๕. กรุงเทพฯ : เดือนตุลา,
๒๕๕๕, หน้า ๑๗๔.

“ที่ผ่านมาแวดวงตำราเราก็รู้ว่าเป็นอย่างนี้ ไม่ใช่ว่าจะติดำราจะแต่ต้องมองภาพรวม เพราะตำราจโรงพักไม่มีงบประมาณ งบประมาณที่ได้จะรวมศูนย์และกระจายไม่ทั่วถึง แต่โรงพักต้องคาดหวังที่จะทำงานในคดีสำคัญ ๆ ซึ่งต้องใช้เงินตอนบนมาได้รับพระราชทานกระเบื้องและได้คาดว่า ๑ คู่ นอกนั้นต้องซื้อเอง ทั้งปืนพก กุญแจเมือ พิมพ์คดี รถที่จะใช้ไปคูก็เกิดเหตุบางโรงพักก็มีบ้างไม่มีบ้างตำราจะบามาจึงต้องช่วยคนของตัวเองด้วย ตำราที่ไม่มีฐานะก็ต้องไปรับเงินจากสิ่งที่คิดว่าจะมีน้ำเงินเพื่อไปจับคดีที่ผิดมาก เพราะฉะนั้นเรื่องของบานเมืองเข้าใจได้เต็มบ้านเมืองเอาไม่อยู่ เพราะตำราจะส่ำกีร์ว่างหมดส่วนเรื่องยาเสพติดตอนห่วงหลังถูกปล่อยประลัย เพราะการซื้อขายตำแหน่งซึ่งผิดจะจัดการทันที แต่มันค่ายื่นไปหมดต้องแก้ไขเรื่องเร่งด่วนก่อนการจัดการกับผู้มีอิทธิพลยากกว่าการปราบปรามยาเสพติดต้องใช้ตำราจะบานวนมาก จึงต้องหาทางให้ตำราที่มีงบประมาณและมีรายได้เพียงพอในการทำคดี จึงขอเวลาในการดำเนินการดังกล่าวทั้งระบบ”^{๖๓}

“สนธิฯ ยังมองเชื่อมโยงระหว่างตำรา เจ้าพ่อและนักการเมืองว่าตำราเป็นหน่วยงานสำคัญที่ใกล้ชิดประชาชนที่สุด จึงต้องรักษาติดกาวของสังคมให้เป็นกลางแต่ลักษณะ โครงสร้างของตำรา กลับไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะความเดิบโตในสังคม งานตำราจะต้องใช้ความเด็ดเดี่ยวในการแก้ปัญหา แต่บังเอิญความหลากหลายในสังคมยุคนี้มีมาก เจ้าพ่อคนหนึ่งอาจใช้ความหลากหลายทางสังคมให้เป็นประโยชน์กับตัวเองไม่ว่าด้านการเมือง เงินทอง หรือพลังมวลชน การแก้ปัญหาของตำราจะในระยะยาว จึงต้องแก้ที่โครงสร้างทำให้ตำราเป็นผู้รักษาติดกาวย่าง เที่ยงธรรม ไม่ว่าใครจะไปหรือมาปักครองบ้านเมืองนี้ ไม่เช่นนั้นตำราจะตกเป็นเครื่องมือของพระคุณเมือง และเกิดภัยภัยการถ้าง逵นั่นประเททที่คราทึมันอยู่ร้าไว แม้รากเหง้าของเจ้าพ่อนักมีความเป็นมาที่เกือบถูกกับระบบการเมือง แต่ต้องเข้าใจว่าระบบการเมืองทุกวันนี้นักการเมืองกลัวภาพพจน์ที่ประชาชนมองมากกว่ากลัวข้าราชการประจำ ฉะนั้นทราบได้ที่หัวเรือใหญ่ของตำราจะแสดงให้เห็นว่า ไม่หวั่นเกรงต่ออิทธิพลใด ๆ ทางการเมืองและทราบเท่าที่ตำราจะถ้าทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมือนเช่นกำลังทำอยู่ในขณะนี้ มั่นใจได้ว่าจะมีตำราอีกมาก ที่กล้าพูดถูกขึ้นมาฝ่าฟันกับอิทธิพลเจ้าพ่อทุกรูปแบบ”^{๖๔}

^{๖๓} ทักษิณ ชินวัตร, นายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน. วันสารที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. ปีที่ ๔๕, ฉบับที่ ๑๖๖๐๕. ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๖, หน้า ๑๕.

^{๖๔} สนธิ ลิ้มทองกุล. “วิเคราะห์กำเนิดเจ้าพ่อธุรกิจเงินตราและอำนาจ” หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. ฉบับที่ ๑๖๕๒๗. ๒๒ เมษายน ๒๕๕๖. กรุงเทพฯ : วัชรพล, ๒๕๕๖, หน้า ๑ - ๕.

ผู้วัยมีความเห็นว่า การจัดตั้งตัวตรวจเทคโนโลยานั้น ซึ่งเป็นองค์กรใหม่ของประเทศไทย หากมีองค์กรตัวตรวจเทคโนโลยามาแล้วต้องมีคณะกรรมการตัวตรวจเทคโนโลยาก็จะเป็นประชาชนมาควบคุมการทำงานของตัวตรวจเทคโนโลยาเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุดผลประโยชน์ก็จะเกิดขึ้นกับประชาชนและเป็นการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทคโนโลยีที่ต้องการตัวตรวจเทคโนโลยานี้มาเองเพื่อที่จะนำบัคทุกชิ้นบำรุงสุขเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง ส่วนสำนักงานตรวจแห่งชาติมีกำลังพลจำนวนมากทำให้การบริหารงานบุคคลว่างว่างเกินไปไม่กระชับและไม่สามารถช่วยเหลือประชาชนในถิ่นทุรกันดารได้อย่างเต็มที่ แต่ในระยะแรกในการจัดตั้งองค์กรตัวตรวจเทคโนโลยานั้น บุคลากรของสำนักงานตัวตรวจแห่งชาติจะต้องเป็นพี่เลี้ยงครูฝึกให้กับตัวตรวจเทคโนโลยา เพื่อที่จะทำให้องค์กรตัวตรวจเทคโนโลยาก็ต้องมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นการสามัคคีในหน่วยงานตัวตรวจห้องหน่วยเพื่อที่จะป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทุกรูปแบบมิให้เกิดขึ้นในเขตเทคโนโลยากิจการตัวตรวจเทคโนโลยาจะมีอำนาจหน้าที่สอบสวนทับทวนกับสำนักงานตัวตรวจแห่งชาติหรือไม่ การที่จะตัดสินใจจะให้หน่วยงานใดทำคดีใดนั้นควรที่จะออกเป็นพระราชบัญญัติตัวตรวจเทคโนโลยารโดยเฉพาะต้องออกกฎหมายแบ่งแยกอำนาจการสืบสวนสอบสวนและการจับกุมระหว่างสำนักงานตัวตรวจแห่งชาติกับตัวตรวจเทคโนโลยาให้ชัดเจน ทำให้ไม่เกิดปัญหาซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน การที่จะมีตัวตรวจเทคโนโลยานั้นก็ เพราะว่า ตัวตรวจเทคโนโลยานั้นได้รับงบประมาณจากเทคโนโลยาและถูกควบคุมโดยคณะกรรมการตัวตรวจห้องถิ่นนั้น ๆ และการจัดตั้งกิจการตัวตรวจเทคโนโลยานั้นเป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในเรื่องความสัมพันธ์ตัวตรวจเทคโนโลยาจะต้องมีการประสานงานให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เช่น กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานตัวตรวจแห่งชาติ กองปราบปรามและตัวตรวจสอบสวนกลาง ในการจัดกำลังหากได้รับการร้องขอกรณีจับกุมคนร้ายในเขตเทคโนโลยา เพราะตัวตรวจเทคโนโลยาย่อมรู้ถึงสภาพแวดล้อมดีในท้องที่ของตนเอง อีกทั้งจะต้องมีกำลังในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ ในการมีเหตุการณ์มาตรฐานในท้องที่ของตนเอง ส่วนในเรื่องงบประมาณและการคลัง ตัวตรวจเทคโนโลยาก็อาจของบประมาณจากสถาบันเทคโนโลยารโดยนายกเทศมนตรีในฐานะหัวหน้าตัวตรวจเทคโนโลยานั้นเป็นผู้ยื่นขอจากสถาบันเทคโนโลยาร ในระยะแรกหากเทคโนโลยามีรายได้ไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนกิจการตัวตรวจเทคโนโลยานายกเทศมนตรีอาจจะของบประมาณจากรัฐบาลกลางเพื่อเป็นงบประมาณในการจัดซื้อรถสาวยตรวจ อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน อีกทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในสำนักงานอื่น ๆ อีกด้วย

บทที่ ๕

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการสรุปข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการวิจัย ตลอดจนข้อเสนอแนะต่อหน่วยการปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะเทศบาลที่มีความพร้อมในด้านการคลังและงบประมาณ ตลอดจนรัฐบาลและผู้ที่สนใจจะทำการศึกษาค้นคว้าต่อไป

๑. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาจัดตั้งกิจกรรมสำรวจเทศบาล มีดังนี้

เนื่องคราวให้สำรวจเทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระเบียบสังคมให้กว้างขวางกว่าเดิม คือให้มีอำนาจหน้าที่สอบสวนเปรียบเทียบปรับคดีเทศบัญญัติในท้องถิ่นเทศบาลทุกประเภท เว้นแต่ คดีที่มีลักษณะพิเศษ เช่น คดีอาญาทางเศรษฐกิจว่าด้วยกฎหมายฟอกเงิน กฏหมายว่าด้วยการ ธนาคาร กฏหมายลิขสิทธิ์ กฏหมายสิทธิบัตร กฏหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน กฏหมายว่าด้วย เงินตรา กฏหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานตัวราชแห่งชาติและกรมสอบ ส่วนคดีพิเศษ

ทั้งนี้โดยให้มีการจัดตั้งสำรวจเทศบาลขึ้น ซึ่งรวมมีหลักการดังนี้คือ

(๑) สำรวจเทศบาลต้องขึ้นกับรัฐบาลกลาง ขึ้นกับผู้ว่าราชการจังหวัด และให้ขึ้นกับ นายกเทศมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้าสำรวจเทศบาล โดยตำแหน่ง การจัดตั้งกิจกรรมสำรวจเทศบาลในระยะ แรกควรตัดเลือกเทศบาลที่มีเงินงบประมาณการคลังมีการเก็บภาษีเข้าเทศบาลสูง เพื่อที่จะไม่เป็น ปัญหาแก่เจ้าหน้าที่สำรวจเทศบาลในเรื่องเงินคืดคืนและเบี้ยเด็ยง สวัสดิการรายได้

(๒) เปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตเทศบาลเลือกคณะกรรมการสำรวจเทศบาลเพื่อ ประชาชนรู้ถึงความประพฤติของบุคคลในท้องถิ่นว่าเป็นเช่นไร

(๓) สำรวจเทศบาลขึ้นกับนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นหัวหน้าสำรวจเทศบาล โดยตำแหน่ง หากต่อไปในอนาคตกรุงเทพมหานครถูกแบ่งเป็น ๔ ส่วน คือเป็น ๔ เทศบาล ก็ต้องมีหัวหน้าสำรวจ เทศบาล คือนายกเทศมนตรีโดยตำแหน่ง ๔ คน แต่ละเทศบาลดูแลสำนักเขตต่าง ๆ เทศบาลละ ๑๙ เขต เท่ากับว่าหัวหน้าสำรวจเทศบาล ๑ คน ดูแลเขตต่าง ๆ ในความรับผิดชอบ ๑๙ เขต หรือหัวหน้า สำรวจเทศบาล ๔ คน ดูแลเขตทั่วทั่วกรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๙ เขต แต่ละเทศบาลมีคณะกรรมการสำรวจเทศบาลเป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติงานของสำรวจเทศบาล

(๔) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งรักษาการตามพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้มีอำนาจออกกฎหมายจัดตั้งสำนักงานตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. บทสรุปที่ได้รับจากข้อมูลทั้งทางเอกสารและการสังเกต พบว่า รูปแบบที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย นี้ปรากฏเป็นภาพที่ไม่ชัดเจนนักแต่จะเป็นแนวทางกว้าง ๆ แต่จะมีรายละเอียดปลีกย่อยซึ่งเป็นข้อเสนอแนะต่อการจัดตั้งกิจกรรมสำรวจและประเมินผลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ ที่องค์กรจะต้องขับเคลื่อนเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาให้ได้รับการยอมรับและเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นสำรวจและประเมินผลการดำเนินการในอนาคต ต่อไป ดังนี้

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสำรวจและประเมินผลการดำเนินการ

(๑) ให้ข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษาในการกำหนดนโยบาย และมาตรฐานการบริหารบุคคลของข้าราชการสำรวจและประเมินผลการดำเนินการ

(๒) แนะนำ ตรวจสอบ กำกับดูแล เพื่อให้สำรวจและประเมินผลการดำเนินการบุคคลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสำรวจและประเมินผลการดำเนินการของหัวหน้าสำรวจและประเมินผลการดำเนินการ

(๓) ออกกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หรือมีมติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสำรวจและประเมินผลการดำเนินการ

(๔) รายงานนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นหัวหน้าสำรวจและประเมินผลการดำเนินการ โดยตำแหน่ง เพื่อพิจารณาปรับปรุงเงินเดือนสวัสดิการหรือประโยชน์อื่น สำหรับสำรวจและประเมินผลการดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป

(๕) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการปฏิบัติการ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามพระราชบัญญัติสำรวจและประเมินผลการดำเนินการ

(๖) กำหนดชั้นยศที่ควรบรรจุแต่งตั้งและอัตราเงินเดือนที่ควรได้สำหรับบุคคลปฏิบัติงาน หรือประกาศนียบัตรต่าง ๆ

(๗) พิจารณาอนุมัติแก้ไขทะเบียนประวัติ เกี่ยวกับวันเดือนปีเกิด และควบคุมเงินเดือน อายุของข้าราชการสำรวจและประเมินผลการดำเนินการ

(๘) อนุมัติบรรจุผู้ที่ผ่านการสอบแข่งขัน เข้ารับราชการเป็นข้าราชการสำรวจและประเมินผลการดำเนินการ

(๙) อนุมัติการโอนข้าราชการที่ไม่ใช่ข้าราชการสำรวจและประเมินผลการดำเนินการ เนื่องจากเป็นข้าราชการสำรวจและประเมินผลการดำเนินการ

(๑๐) อนุมัติการโอนข้าราชการและอัตราเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษเกินสองขั้น

อำนาจหน้าที่ของตำรวจเทศบาล

- (๑) รักษาความสงบเรียบร้อยในเขตเทศบาล
- (๒) จับกุมผู้กระทำผิดตามเทศบัญญัติและให้มีอำนาจสอบสวนเปรียบเทียบปรับ
- (๓) ให้มีอำนาจสอบสวนเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.

๒๕๒๒

- (๔) กำจัดแหล่งอาชญากรรม เช่น บริเวณส้วม ตึกร้าง ห้องน้ำสาธารณะ
- (๕) ดูแลและจัดการจราจรในเขตเทศบาล
- (๖) การสืบสวนป้องกันอาชญากรรมมิให้เกิดในเขตเทศบาล
- (๗) การให้บริการขอความช่วยเหลือฉุกเฉิน เช่น อุบัติเหตุ เหตุเพลิง ไฟไหม้
- (๘) การให้ความรู้กับประชาชนในเขตเทศบาลในการป้องกันอาชญากรรมขั้นพื้นฐาน
- (๙) การช่วยเหลือคนทุพพลภาพรวมถึงการช่วยเหลือผู้สูงอายุ
- (๑๐) จัดให้บริการส่งเอกสารการแนะนำป้องกันอาชญากรรมไปยังบ้านทุกหลังในเขตเทศบาล
- (๑๑) การพนับเปลี่ยมเบียนและช่วยเหลือประชาชนในเขตเทศบาลตลอดจนรับฟังเรื่องราวร้องทุกษ์

บรรณาธิการ

ภาษาไทย

หนังสือ

กุลพล พลวัน. การบริหารกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพฯ : นิติธรรม, ๒๕๔๕
กองปราบปราบคดี ๔๕ ปี. กองปราบปราบในอดีต. กรุงเทพฯ : กองปราบปราบ,
๒๕๔๕.

กรมตำรวจ. ประมวลเรื่องการติดตามไม่เกี่ยวกับคดี. เล่มที่ ๑ ลักษณะที่ ๑๕. บทที่ ๕.
กรุงเทพฯ: วิศิษฐ์สรอรรถ, ๒๕๓๕

กรมศิลปากร. การจัดกิจกรรมการติดตามองค์กรในสมัยรัชกาลที่ ๕. กรุงเทพฯ : ภักดี
ประดิษฐ์, ๒๕๐๕

คนึง ภาษาไทย. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม ๑. กรุงเทพฯ : เดือนตุลา, ๒๕๔๑
ชาญชัย แสวงศักดิ์. ศาลปกครองกับการดำเนินงานของตำรวจ. กรุงเทพฯ : ศาลปกครอง,
๒๕๔๕

ชาญชัย แสวงศักดิ์. นิติบุคคลตามกฎหมายอาชญา. กรุงเทพฯ : วิญญาณ, ๒๕๔๑
ณรงค์ ใจหาญ. หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. กรุงเทพฯ : วิญญาณ, ๒๕๔๑
ทวี ตาตะยานนท์. ระเบียบการติดตามไม่เกี่ยวกับคดี. กรุงเทพฯ : สูตรไพศาล, ๒๕๔๐
ธนานิทร กรัยวิเชียร. มาตรฐานทางจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวนและการปฏิรูประบบ
ราชการติดตาม. กรุงเทพฯ : สำนักงานติดตามแห่งชาติ, ๒๕๔๔

นันทวัฒน์ บรรمانนันท์. หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : วิญญาณ,
๒๕๔๗

นันทวัฒน์ บรรمانนันท์. การปกครองท้องถิ่นฝรั่งเศส. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา,
๒๕๔๔

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. การแบ่งแยกกฎหมายอาชญา — เอกชน และพัฒนาการกฎหมายอาชญา
ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : นิติธรรม, ๒๕๓๗
บวรศักดิ์ อุวรรณโโน. กฎหมายอาชญา เล่ม ๓ ที่มาและนิติวิธี. กรุงเทพฯ : นิติธรรม, ๒๕๓๘
ประยูร กาญจนคุล. คำบรรยายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๔๔

ประเวศ วงศ์. ทิศทางกระบวนการยุติธรรมไทยในศตวรรษใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๗

ประเสริฐ เมฆมนณี. ตำรวจและกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพฯ : บพิช, ๒๕๒๗
ปูรเชษย์ เปี่ยมสมบูรณ์. อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพฯ :

พระนครการพิมพ์, ๒๕๑๑

พาสุก พงษ์ไพบูลย์. หวาย ซ่อง บ่อน ยาบ้า เศรษฐกิจนอกรถทางมาเลเซียใน

ประเทศไทย. กรุงเทพฯ : อุพาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓

ไพรัช พงษ์เจริญ. ตำรวจไทยในอนาคต. กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๔๐

พงษ์พัฒน์ ฉายพันธ์. ความรู้เบื้องต้นการบริหารงานตำรวจนายแผนใหม่. กรุงเทพฯ : ศิลป์สยาม,

๒๕๔๒

มนัส สัตยารักษ์. อันตราย อ.ตร. กรุงเทพฯ : โพธิ์สามต้น, ๒๕๑๗

เมชา วงศ์เจริญ. การควบคุมอำนาจในการออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจนาย. กรุงเทพฯ :

สูตรไฟศาล, ๒๕๑๙

วัชรา ไชยสาร. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : นิติธรรม,

๒๕๔๔

วิรัช วิรัชนิกារรณ. การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : วีเจพรินติ้ง,

๒๕๔๕

วิรัช ถิรพันธุ์มนี. คำบรรยายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ : สถาบันมิก, ๒๕๑๗

วนพจน์ วิศรุตพิชญ์. การกระจายอำนาจและการจัดการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๗

สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วนกุล. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฉบับอ้างอิง. กรุงเทพฯ :

วิญญาณ, ๒๕๔๕

สุวรรณ สุวรรณเวช. ประวัติและวิัฒนาการของตำรวจนายไทย. กรุงเทพฯ : คุรุสภา, ๒๕๒๗

สมยศ ชนะรัชต์. ประมวลสุนทรพจน์ในระยะต้น. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๐๕

อาันันท์ ปันยารชุน. ลิทธิ์เสรีภาพของประชาชนกับกระบวนการยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญ

ปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : กรมตำรวจนาย. ๒๕๔๔

อนันต์ เสนาขันธ์. อันตราย อ.ตร. กรุงเทพฯ : โพธิ์สามต้น. ๒๕๑๗

อรรถพล แซ่บสุวรรณวงศ์. นิติวิทยาศาสตร์ ๑ เพื่อการสืบสวนสอบสวน. กรุงเทพฯ :

ทีบริษัทดาวฤกษ์. ๒๕๔๕

วารสาร

กิตติพงษ์ กิตยารักษ์. “กระบวนการทัศน์ใหม่ในการบริหารงานยุทธิธรรมทางอาญา” วารสารครน

รอบ ๑๐ ปี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น. ๒๕๔๕

เกียรติพงษ์ มีเพียร. “ระบบการติดตามในประเทศสหรัฐอเมริกา” เอกสารส่งเสริมวิชาการ

ตำรวจ. ปีที่ ๗๖, ฉบับที่ ๓๙๓. เมษายน—มิถุนายน ๒๕๔๗

คณิต ณ นคร. “วิธีพิจารณาความอาญาไทยหลักกฎหมายกับทางปฏิบัติที่ไม่ตรงกัน”

นิติศาสตร์. ๗, ๑๕ กันยายน ๒๕๒๙

จรินติ หวานนนท์. “ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจและประชาชนในสังคมผู้มีรายได้น้อยย่าน

สลัมคลองเตย” วารสารกฎหมาย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีที่ ๗,

ฉบับที่ ๓. กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

ชาญเชาว์ ไชยานุกิจ. “การดำเนินการระหว่างประเทศในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม

ข้ามชาติ” วารสารกฎหมาย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีที่ ๒๐, ฉบับที่

๑. ตุลาคม ๒๕๔๗

ณรงค์ ใจหาย. “มาตรการในการป้องกันการใช้อำนาจโดยมิชอบของตำรวจ” วารสารพี.๓.

กรุงเทพฯ. ๒๕๓๕

“ตำรวจไทยยุคปฏิรูปการปกครอง” นิตยสารจักรวาลตำรวจน. ปีที่ ๒, ฉบับที่ ๘. กันยายน ๒๕๔๕

ปรัชญา เวสารัชช์. “การปกครองท้องถิ่นประเทศไทยปัจจุบัน” สำนักงานข้าราชการพลเรือน.

๒๕๔๒

พันธุ์ชัย วัฒนชัย. “การปกครองท้องถิ่นของสหรัฐอเมริกาโดยสังเขป” นิตยสารท้องถิ่น. ปีที่ ๓๕,

ฉบับที่ ๑๑. พฤศจิกายน ๒๕๓๘

พงษ์ธร ชัยณรงค์. “ประชาชนได้อะไรจากแผนแม่บทกระบวนการยุทธิธรรมแห่งชาติ” วารสาร

ยุทธิธรรม. ปีที่ ๑, ฉบับที่ ๑. มีนาคม ๒๕๔๖

สุดส่วน ถุ๊ชีร. “สถานภาพอาชญากรรมของประเทศไทย” บทบัญฑิตย์. เล่มที่ ๕๘, ตอน ๔.

ธันวาคม ๒๕๔๕

อุดม เจริญ. “มาตรการรักษาความปลอดภัยในระบบขนส่งมวลชนรถไฟฟ้าได้ดี” เอกสารส่ง

เสริมวิชาการตำรวจน. ปีที่ ๓๘, ฉบับที่ ๓๕๒. กรกฎาคม—กันยายน ๒๕๔๕

อมร รักษาสัตย์. “การบริหารการพัฒนาการตำรวจน.” เอกสารส่งเสริมวิชาการตำรวจน. ปีที่ ๓๒,

ฉบับที่ ๓๕๘. กรกฎาคม ๒๕๓๕

ข่าวหนังสือพิมพ์

ทักษิณ ชินวัตร. “นายกฯ ทักษิณคุยกับประชาชน” ไทยรัฐ. ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖
สนธิ ลินทร์ทองกุล. “วิเคราะห์กรณีเด็กเข้าพ่อธุรกิจเงินตราและอำนาจ” ไทยรัฐ. ๒๒ เมษายน ๒๕๔๖

เอกสารอื่น ๆ

โภคล รัตนวงศ์ดี, “ตัวร่วงของประชาชน” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล. วิชาจิตวิทยา วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรุ่นที่ ๓๖ พ.ศ. ๒๕๓๖ – ๒๕๓๗
นวรศักดิ์ อุวรรณโณ. “การอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนในหน้าที่พนักงานสอบสวนตามแนวทางรัฐธรรมนูญปัจจุบัน” เอกสารส่งเสริมวิชาการตัวร่วง กองวิชาการ. ๒๕๔๒
วัชรพล ประสารราชกิจ, “ஆச்சாக்ரமம் தொழிலின் பார்வை” เอกสารวิจัยหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง. วิทยาลัยการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๒๑
สมชาย จิตราษฎร์. การศึกษาฐานแบบการบริหารตัวร่วงท้องถิ่นในอนาคตกรณีศึกษากรุงเทพฯ.
เอกสารวิจัยคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๑๕
สุรพลด จุลพราหมณ์. ตัวร่วง เอกสารประกอบการบรรยาย. โรงเรียนนักปักครองระดับสูง, รุ่นที่ ๑๕, วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๒๔
สุวรรณ รัตนชื่น. “รายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๐” กองบัญชาการตัวร่วงศรubaล, ๒๕๒๑

วิทยานิพนธ์

กัมර จันที. “การวิเคราะห์เชิงกฎหมายเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างกรมตัวร่วง” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, ๒๕๔๓
ชัช เหรียญทอง.“การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานตัวร่วง” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, ๒๕๔๓
ครุณ โสดพิพันธุ์. “ประเภทผู้นำของพนักงานอัขการกับทัศนคติที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๖

กฎหมาย ระเบียน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐.
 ประมวลกฎหมายอาญา.
 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.
 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.
 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘.
 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๘.
 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖.
 พระราชบัญญัติกำหนดแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๔๒.
 พระราชบัญญัติควบคุมการเรี่ยวไร พ.ศ. ๒๕๗๙.
 พระราชบัญญัติโรงเรน พ.ศ. ๒๕๗๙.
 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔.
 พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕.
 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒.
 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐.
 พระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒.
 พระราชบัญญัติสถาดำเนลและองค์การบริหารส่วนดำเนล พ.ศ. ๒๕๗๗.
 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕.
 พระราชบัญญัติตำรวจนักชีวิต พ.ศ. ๒๕๔๗.
 พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๗๙.
 พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒.
 ประมวลระเบียบการค่าแรงไม่เกี่ยวกับคดี. เล่มที่ ๑ ลักษณะที่ ๑๕ บทที่ ๕.

ภาษาอังกฤษ

BOOKS

JACQUES MOREAU. **DROIT ADMINISTRATIF.** PARIS : P.U.F., 1989.
 JEAN RIVERO ET JEAN WALINE. **DROIT ADMINISTRATIF.** 19^E EDITON,
 DALLOZ, 1996.

W.A. GRAHM, **SAM VOL.1.** LONDON : THE DELA MORE PRESS. LTT.. 1924.

อินเตอร์เน็ต

www.thaitessaban.com. ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ คابคำรำขานนท์ เชawanrattan
เกิด วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๐

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. ๒๕๑๘ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ (สอบเทียบ) จากโรงเรียนการช่าง อ.เมือง จ. ปราจีนบูรี
- พ.ศ. ๒๕๔๑ สำเร็จปริญญาอนุปริชัสรับบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. ๒๕๑๕ ตำแหน่ง ลูกแฝด พ. ๑ กก. ๕ ตำรวจนักสืบ
- พ.ศ. ๒๕๒๔ ตำแหน่ง ผบ.หมู่ พ.๕ กก. ๑ กองปราบปราม
- พ.ศ. ๒๕๒๙ ตำแหน่ง ผบ.หมู่ ส.ทล. ๑ กก. ๒ ตำรวจนทางหลวง
- พ.ศ. ๒๕๓๖ ตำแหน่ง ผบ.หมู่ ส.ทล. ๔ กก. ๖ ตำรวจนทางหลวง
- พ.ศ. ๒๕๓๗ ตำแหน่ง ผบ.หมู่ กก. ๒ กองปราบปราม จนถึงปัจจุบัน